

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA BLED

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Notranji Bohinj

2023 – 2032

Štev.: 02 – 01/23

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	8
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	12
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	31
2.1 Ekološke funkcije.....	32
2.2 Socialne funkcije.....	41
2.3 Proizvodne funkcije	44
3 OPIS STANJA GOZDOV	45
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	45
Lesna zaloga.....	47
3.2 Prirastek	49
3.3 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	51
3.4 Tipi sestojev	52
3.5 Ohranjenost gozdov	53
3.6 Kakovost drevja	54
3.7 Poškodovanost drevja.....	54
3.8 Objedenost gozdnega mladja.....	55
3.9 Odmrlo drevje.....	58
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA.....	59
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	59
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	60
4.2.1 Posek	60
4.2.2 Gojitvena dela	65
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	66
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na kreptivi funkcij gozdov.....	66
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013– 2022	66
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013 – 2022	67
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	69
5.1 Razvoj gozdnih fondov	69
5.1.1 Površina.....	69
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	69
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti.....	71
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	71
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	73
5.2.3 Ključni problemi v GGE.....	74
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	75
6.1 Splošni cilji.....	75
6.2 Usmeritve	76
6.2.1 Splošne usmeritve.....	76
6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov	78
6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	82
6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	99
6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdnih in gozdnih s posebnim namenom	99
6.2.6 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	102
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	103
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	104
6.3 Ukrepi	107
6.3.1 Možni posek.....	107
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela	109
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	110
6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	111
6.3.5 Graditev gozdnih prometnic.....	112
7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	113
8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	114
9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI.....	116
9.1 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih.....	117
9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: 1–predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah – 00101.....	117
9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: 2 – Predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah – 00102.....	126
9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: 3 -alpska bukovja - 00103	135
9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: 4 -zgornjegorska bukovja - 00104	145
Rastiščnogojitveni razred: 5 – gozdni rezervati - 00105.....	153

	Rastiščnogojitveni razred: 6 - varovalni gozdovi - 00106	156
	Rastiščnogojitveni razred: 7 - gozdovi v prvem varstvenem območju TNP- 00107	161
10	LITERATURA	164
11	NAČRT SO IZDELALI.....	165
12	PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	166
13	PRILOGE	171
	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	172
	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	176
	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	203
	OBRAZEC E2revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja.....	209
	OBRAZEC E2 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin.....	215
	Seznam tarif po odsekih.....	217
	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje.....	221
	Naravne vrednote v GGE Notranji Bohinj.....	222
	Pregled jam v GGE Notranji Bohinj	223

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP	10
Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG.....	10
Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	12
Preglednica 2: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Notranji Bohinj	16
Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	16
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč	18
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva	24
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	24
Preglednica 7/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	26
Preglednica 8/D-C: Odprtost gozdov s cestami	26
Preglednica 9/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije	27
Preglednica 1/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	31
Preglednica 2N-SPA : Kvalifikacijske ptičje vrste za Natura 2000 SPA območja	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Preglednica 3/N-PSCI : Kvalifikacijski habitatni tipi za Natura 2000 SAC območja	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Preglednica 4/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	34
Preglednica 5/KVP: Kvalifikacijske vrste.....	35
Preglednica 6: Naravne vrednote v GGE Notranji Bohinj.....	222
Preglednica 1/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha).....	45
Preglednica 2/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	45
Preglednica 3/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	47
Preglednica 4/DLZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.....	47
Preglednica 5/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	48
Preglednica 6/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	49
Preglednica 7/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	50
Preglednica 8/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.....	50
Preglednica 9/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	50
Preglednica 10/ RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	51
Preglednica 11/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 12/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	52
Preglednica 13: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.....	52
Preglednica 14/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	53
Preglednica 15/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov.....	53
Preglednica 16/K: Kakovost drevja.....	54
Preglednica 17/PSD: Poškodovanost drevja.....	54
Preglednica 18/OM1: Objedenost gozdnega mladja v letu 2020	56
Preglednica 19/OM2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po popisih v razredih R1-R4	57
Preglednica 20/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha).....	58
Preglednica 32/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (vsi gozdovi)	60
Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	61
Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	62
Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	63
Preglednica 40/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	64
Preglednica 41/PDR: Posek po debelinskih razredih	64
Preglednica 42/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	65
Preglednica 43: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov	66
Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2012 do 2021 po namenu.....	66
Preglednica 1/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1973 do 2023	69
Preglednica 2/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1973 do 2023	69
Preglednica 3/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1973 do 2023 za gospodarske gozdove	70
Preglednica 4/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1993 do 2023	70
Preglednica 5/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	71
Preglednica 6/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	71
Preglednica 7/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi).....	72
Preglednica 1: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	85
Preglednica 3/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³).....	108
Preglednica 4/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	109
Preglednica 5/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	111
Preglednica 1/EP1: Prikaz prihodka od lesa	114
Preglednica 2/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti.....	114
Preglednica 57/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	117
Preglednica 58/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	118
Preglednica 59/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	118
Preglednica 60/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	119
Preglednica 61 /K: Kakovost drevja.....	119
Preglednica 62/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	120
Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	121

Preglednica 64/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	121
Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	122
Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	124
Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	125
Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	125
Preglednica 69/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	126
Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	126
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	127
Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	128
Preglednica 73 /K: Kakovost drevja	128
Preglednica 74/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	129
Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	130
Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	130
Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	131
Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	133
Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	133
Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	134
Preglednica 81/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	135
Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	136
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	136
Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	137
Preglednica 85 /K: Kakovost drevja	138
Preglednica 86/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR.....	139
Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	140
Preglednica 88/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	140
Preglednica 89/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	141
Preglednica 90/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	143
Preglednica 91/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	143
Preglednica 92/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	144
Preglednica 93/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	145
Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	145
Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	146
Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	147
Preglednica 97 /K: Kakovost drevja	147
Preglednica 98/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	148
Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	149
Preglednica 100/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	149
Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	149
Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	151
Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	152
Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	152
Preglednica 1/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	153
Preglednica 2/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	154
Preglednica 3/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	154
Preglednica 4/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	154
Preglednica 1/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	156
Preglednica 2/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	157
Preglednica 3/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	157
Preglednica 4/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	157
Preglednica 5/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	158
Preglednica 6/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	160
Preglednica 7/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	160
Preglednica 8/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	161
Preglednica 9/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	161
Preglednica 10/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	162
Preglednica 11/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	162

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja	65
Slika 1: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	72
Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih	73
Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	118
Slika 5: Delež drevs s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	120
Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	122
Slika 7: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	127

Slika 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	129
Slika 9: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	131
Slika 10: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	137
Slika 11: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	138
Slika 12: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	141
Slika 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	146
Slika 14: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	148
Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	150

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	13
Karta 2: Krajinski tipi	17
Karta 3: Pregledna karta lovišč	27

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Notranji Bohinj obsega 10.018,34 ha, od tega je 5.210,18 ha gozda. Sestavljajo jo trije ločeni kompleksi: Volčje jame na zahodnem delu Jelovice, Mokri log na južnem robu Pokljuke in Notranji Bohinj na skrajnem jugozahodnem delu blejskega območja.

Glede na gospodarske kategorije je 44,2 % varovalnih gozdov, gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni 24,9 %, večnamenskih gozdov 21,9 % in gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni 9,1 %.

V zasebni lasti je 92,0 %, državnih gozdov je 7,7 %, v lasti lokalnih skupnosti le 0,3 % gozdov.

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 236 m³/ha. V lesni zalogi je nekoliko več listavcev (53,2 %), iglavcev je 46,8 %. Povprečna lesna zaloga gospodarskih gozdov je 235 m³/ha. Razmerje med iglavci in listavci je enako kot v vseh gozdnih skupaj.

Tekoči letni prirastek znaša 4,2 m³/ha in je nizek zaradi velikega deleža varovalnih gozdov. Letni prirastek gospodarskih gozdov znaša 5,7 m³/ha. Prirastek iglavcev je v teh gozdovih 2,7 m³/ha, listavcev pa 3,0 m³/ha. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih in listavcih enaka in znaša 2,4 %.

V GGE se prepletajo številne funkcije in interesi, ki jih je potrebno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi. Med ekološkimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki je določena na 55,5 % gozdnega prostora, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 29,1 % in hidrološka na 3,9 % gozdnega prostora. Med socialnimi funkcijami je najpomembnejša funkcija varovanja naravnih vrednot na 48,0 % gozdnega prostora, pomembne so tudi estetska, raziskovalna, turistična, rekreacijska in zaščitna. Lesnoproizvodna funkcija, ki je na prvi stopnji določena na 46,0 % gozdnega prostora je najpomembnejša med proizvodnimi funkcijami.

Z načrtom so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov in poseganja v gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja, potreben obseg gojitvenih in varstvenih del, pogoji za gozdarjenje z živalskim svetom ter načrt odpiranja gozdov s prometnicami.

V načrtu se upoštevajo tudi usmeritve za gospodarjenje z zavarovanimi območji, naravnimi vrednotami, ekološko pomembnimi območji, območji Natura 2000, vodnogospodarski pogoji in usmeritve za zagotavljanje prisotnih funkcij gozdov.

Načrtovan možni posek je določen na osnovi stanja sestojev in gojitvenih pogojev v posameznih odsekih ter razmerju razvojnih faz in ciljev po rastiščnogojitvenih razredih. Na višino možnega poseka poleg razvojne faze, ki odločilno vpliva na stanje lesnih zalog, vplivajo tudi negovanost sestojev in sestojni sklep, mešanost drevesnih vrst, dinamika pomlajevanja in stojnost sestojev.

Najvišji možni posek je za gospodarske gozdove predviden v višini 4,3 m³/ha letno. Intenziteta poseka za te gozdove je 18,3 % od lesne zaloge in 75,8 % prirastka. Načrtovana intenziteta poseka listavcev je nižja kot iglavcev.

Načrtovana gojitvena dela so določena glede na stanje sestojev ter cilje trajnega, sonaravnega in mnogonamenskega gozda, ki temelji pretežno na naravni obnovi. Zaradi biotskih in abiotičnih motenj v preteklih letih in relativno dobrega naravnega pomlajevanja, se na ogolelih površinah načrtuje še 7,5 ha sadnje. Na površinah, kjer razvoj mladja ovirajo težave z zaplevljenostjo in divjadjo, načrtujemo 85,5 ha obžetev, 71,5 ha zaščite s premazom ter zaščito s količenjem in ograjo.

Nega mladja in gošče je načrtovana na 47,4 ha. Težišče negovalnih ukrepov je na negi letvenjaka in mlajšega drogovnjaka. Načrtujemo 62,7 ha nege letvenjaka in 88,9 ha nege mlajšega drogovnjaka.

Varstvo gozdov temelji na vzdrževanju naravnih mehanizmov in usklajevanju ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. Varstvo pred divjadjo zajema zaščito sajenih dreves in naravnega mladja s premazi, tulci, količki in ograjo. Varstvo pred podlubniki pomeni preventivne in kurativne

ukrepe. Od preventivnih ukrepov sta najpomembnejša takojšnja sanacija ujm in gozdni red, od kurativnih pa zlasti pravočasno pospravo jeder lubadarja.

V naslednjem desetletju računamo na izgradnjo 10 km gozdnih vlak in 3 km gozdnih cest.

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	4.793,26	401,58	15,34
Delež (%)	92,0	7,7	0,3

Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga m3/ha			Prirastek m3/ha			Možni posek % od lesne zaloge % na			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	1.140,43	126,9	114,1	240,9	2,32	2,56	4,88	20,9	16,2	18,7	92,1
GPN z načrtovanim posekom	1.296,27	94,0	134,8	228,8	2,92	3,44	6,36	20,3	16,5	18,0	64,9
GPN brez načrtovanega poseka	472,02	203,0	113,5	316,5	1,86	1,65	3,51				
Varovalni gozdovi	2.301,46	121,1	161,5	282,6	1,08	1,73	2,81	1,5	1,3	1,4	14,3
Skupaj vsi gozdovi	5.210,18	123,1	140,1	263,2	1,88	2,33	4,21	9,2	7,5	8,3	52,0
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.134,75	126,9	113,9	240,7	2,32	2,55	4,87	20,9	16,2	18,7	92,2
GPN z načrtovanim posekom	1.268,65	95,3	132,8	228,1	2,96	3,42	6,38	20,2	16,4	18,0	64,5
GPN brez načrtovanega poseka	420,06	183,9	123,8	307,6	1,70	1,80	3,49				
Varovalni gozdovi	1.969,80	105,9	184,4	290,3	0,93	1,97	2,90	2,1	1,4	1,6	16,2
Skupaj vsi gozdovi	4.793,26	114,9	148,8	263,6	1,86	2,48	4,34	10,7	7,5	8,9	54,1
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5,52	130,1	148,7	278,8	2,88	3,57	6,45	20,9	13,4	16,9	73,0
GPN z načrtovanim posekom	26,58	34,7	225,2	259,8	1,24	4,43	5,67	24,5	17,5	18,5	84,6
GPN brez načrtovanega poseka	51,80	359,0	29,9	388,9	3,15	0,51	3,66				
Varovalni gozdovi	317,68	211,7	26,2	237,9	1,98	0,31	2,29	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	401,58	217,9	41,5	259,4	2,09	0,65	2,75	0,4	7,0	1,5	13,9

UVOD

Ta načrt je šesti načrt za gozdnogospodarsko enoto Notranji Bohinj, ki je bila kot samostojna enota oblikovana leta 1973.

Prvi načrt za gozdove v GGE Notranji Bohinj je bil narejen leta 1899. Gozdnogospodarska enota je bila do leta 1973 vključena v enoto Bohinjska Bistrica, za samostojno GGE Notranji Bohinj pa je bil prvi načrt izdelan leta 1973. Od takrat so bili izdelani načrti z veljavnostjo: 1973 – 1982, 1983 – 1992, 1993 – 2002, 2003 – 2012 in 2013 –2022 (sprememba 2019). Vsi predhodni načrti so shranjeni v arhivu OE Bled, Ljubljanska c.19.

Načrt je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Bled in je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20). Vključuje tudi Naravovarstvene smernice, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave. Načrt obsega opis stanja gozdov, oceno preteklega gospodarjenja z gozdovi glede trajnosti vseh njihovih funkcij, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe za prihodnje desetletje ter ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi. Vse meritve na terenu so bile opravljene v letu 2022.

Ta gozdnogospodarski načrt je tudi edini upravljavski načrt za območja Natura 2000, ki se nahajajo v gozdnem prostoru:

SI3000253 Julijske Alpe,

SI3000348 Bohinjska Bistrica in Jereka,

SI3000381 Slatnik,

SI5000001 Jelovica,

SI5000019 Julijci

Usmeritve in ukrepi zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju enote.

Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, ortofoto in lidarski posnetki, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Pri določanju ciljev in usmeritev smo se naslonili tudi na osnutek GGN GGO 2021-2030.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, pomenijo:

GGE - gozdnogospodarska enota Notranji Bohinj

GGO - gozdnogospodarsko območje

GGN - gozdnogospodarski načrt

GPN – gozdovi s posebnim namenom

KE - krajevna enota

LPN - lovišče s posebnim namenom

LUO - lovsko upravljavsko območje

RGR - rastiščnogojitveni razred

SVP - stalne vzorčne ploskve

ZGS - Zavod za gozdove Slovenije

TNP – Triglavski narodni park

V tekstu uporabljen izraz gospodarski gozdovi se nanaša na kategorijo večnamenskih gozdov in gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Notranji Bohinj sestavljajo trije ločeni kompleksi: Volčje jame (zahodni del Jelovice), Notranji Bohinj in Mokri log.

Kompleks Volčje jame meji na vzhodu z gozdnogospodarsko enoto Jelovica. Meja poteka od Lavta brda po meji med oddelki 78 – 79, 64 – 65, 55 – 56. Ko pripelje do Save Bohinjke, se nadaljuje proti zahodu in se vzpne proti jugu na Ročevnico, v loku zavije na zaselek Lom, nato se proti jugu nadaljuje proti Črni gori in Kobli. Dalje poteka meja po grebenu – razvodju med Selško Soro in Savo Bohinjko, preko vrhov od Šavnika, Jelovega vrha, Možica, Črnega vrha do Lavta brda.

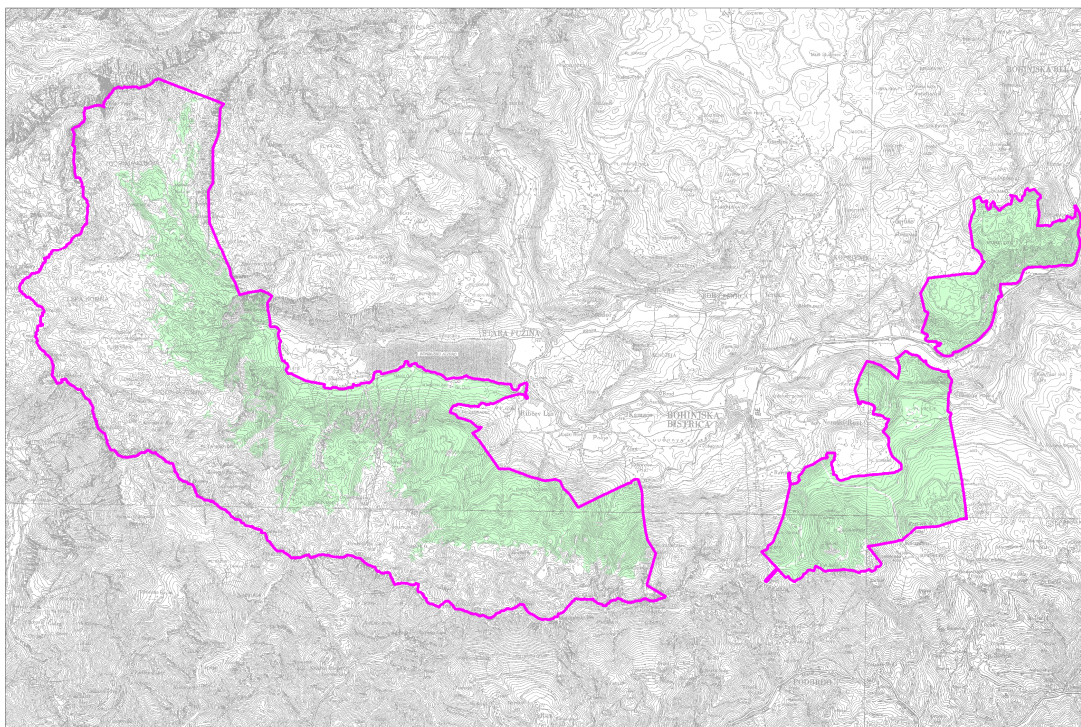
Meja Notranjega Bohinja poteka od križišča pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru, proti zahodu ob južni obali jezera, obkroži pašnik v Ukancu in zavije preko Savice proti severu na Komarčo, nato proti zahodu mimo Črnega jezera na sever po vzhodni meji parcele 1725 k. o. Studor (greben Tičaric in Zelnarc). Nato zavije proti severozahodu čez Veliko jezero na Veliko Špičje. Dalje poteka meja na jug in vzhod po meji območja po vrhu grebena Spodnjih Bohinjskih gora do Črne prsti. Od tam zavije meja na severozahod do Kozjega roba in po njem na sever čez Lisec do izvira Bistrice. Nadaljuje se proti severozahodu do Pazdence, Rjavca, mimo Bareče doline, Repkojce, Višnjavca, proti severovzhodu Suhega grabna in po njem do Sv. Janeza ob jezeru.

Kompleks Mokri Log leži na južnem robu Pokljuke. Sega do Nomenja in se nadaljuje ob Savi Bohinjki do Soteske, proti severu sega do Zajame v k. o. Bohinjska Bela in proti severozahodu do Spodnjih Gorjuš.

Večina GGE Notranji Bohinj leži v občini Bohinj (97,8 %), preostanek v občini Bled.

Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
BLED					
	2194	BOHINJSKA BELA	217,58	214,07	8,68
BOHINJ					
	2195	GORJUŠE	206,42	205,65	14,97
	2198	STUDOR	5.249,81	1.721,76	40,28
	2199	SAVICA	2.683,97	1.500,07	70,43
	2200	BOHINJSKA BISTRICA	140,96	132,74	7,54
	2201	NOMENJ	400,18	389,46	17,81
	2202	NEMŠKI ROVT	1.119,42	1.046,44	42,50
		Skupaj	10.018,34	5.210,18	

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.2 Relief

GGE Notranji Bohinj spada med Alpske Pokrajine Slovenije in leži v Julijskih Alpah. Reliefno se v GGE nahajajo gorovja, alpske visoke kraške planote (rob Pokljuke in Jelovice) in alpske doline, Bohinj je dolina razširjena v manjšo kotlino (Senegačnik, 2012).

Od geomorfoloških oblik v enoti Notranji Bohinj prevladujejo pobočja, ki so pretežno porasla z gozdom. Glede na nagib jih lahko razdelimo na položna (do 15° naklona), zmerno strma (15 – 25°), zelo strma (25 – 40°) in prepadna (nad 40°). Položna pobočja so za proizvodnjo lesa navadno najugodnejša, vendar so posebno na gladkih površinah mestoma izkrčena v kmetijske površine ali so gozdovi zaradi zooantropogenih vplivov močno spremenjeni. Največ gozdne površine je na zmerno do zelo strmih pobočjih. Z večanjem strmine se lesnoproizvodna funkcija umika, vse bolj pa v ospredje prihaja varovalna funkcija. Največji kompleksi zelo strmih in prepadnih južnih pobočij so na območju Soteske.

Druga najbolj pogosta geomorfološka oblika so vrhovi in hrbti. Na teh konveksnih reliefnih oblikah vladajo neugodne ekološke razmere, zato jih porašča gozdna vegetacija, katere varovalna vloga je navadno pomembnejša od lesnoproizvodne.

V enoti pa se od reliefnih oblik pojavljajo tudi planote. V to geomorfološko enoto uvrščamo Storečo raven, Veliko raven, Vresje in planoto gozdnega kompleksa Mokri log.

Od konkavnih reliefnih oblik se pojavljajo v enoti predvsem doline in debri. V to geomorfološko enoto tako uvrščamo spodnji del soteske Save Bohinjske in bohinjske kotline ter gorske doline. V Soteski doseže enota najnižjo lego (480 - 490 m n.m.v.). Ravnice ob Savi tam poraščajo logi sive jelše. Ozemlju enote pripadajo tudi gozdne površine nad južnim bregom Bohinjskega jezera ter zatrep kotline od Ukanca do slapa Savica južno in zahodno od glave ceste. V gorskem svetu pod Bohinjskim grebenom so vodotoki hudourniškega značaja poleg grabnov izdolbli tudi sicer

koritaste, vendar ozke in precej strme z gozdom porasle gorske doline, kot so Bukovska dolina, Javorje, Bareča dolina, Pod luknjo, Srnjakova dolina, dolina Grmečice. Dna teh dolin so večinoma na debelo prekrita z meliščnim gruščem in tudi z morenskimi in vodotočnimi zasipi.

1.1.3 Podnebne značilnosti

V GGE Notranji Bohinj prevladuje gorsko podnebje, v dolino, ki se sredi Bohinja razširi v manjšo kotlino, pa v zadnjih letih skozi Sotesko ob klimatskih spremembah segajo vplivi celinskega podnebja. Padavinski režim je submediteranski z z viškom padavin jeseni (Senegačnik, 2012). Ker se enota nahaja ob Spodnjebohinjski gorski pregradi, so padavine pogosto obilne. Ker je alpska kotlina bohinja zaprta in v njej leži jezero (kjer se kondenzira vlaga), je zelo pogost pojav inverzije ter jutranje in dopoldanske megle ali nizke oblačnosti, ki se pojavlja skozi vse leto, pogostejša in dolgotrajnejša pa je v hladni polovici leta. Prav tako je zaradi zaprte lege sredi gora v topli polovici leta na celotnem območju Bohinja pogost razvoj kopastih oblakov ter pojav ploh in neviht. Na grebenu Spodnjih Bohinjskih Gora pa je ob dnevih z jugozahodnim vetrom pogost razvoj celodnevne nizke oblačnosti na privetni strani, le-ta se občasno pomakne tudi čez greben in razširi nad območje Bohinja.

Povprečna letna količina padavin izrazito narašča od vzhoda proti zahodu, razpon je med 1.800 (Soteska) in 4.000 mm (vrh bohinjskega grebena med Voglom in Komno). V dolini tudi v zatrepu Ukanca, ki je najbolj namočen, povprečna letna količina padavin ne presega 3.000 mm. Največji kompleks v zahodnem delu enote je občutno bolj namočen od manjših vzhodnih dveh kompleksov. Tam je povprečna letna količina padavin med 2.600 in 4.000 mm, v vzhodnih dveh kompleksih pa med 1.800 in 2.600 mm. Glavni višek padavin je jeseni (oktobra in novembra) drugi manj izrazit pa zgodaj poleti (maja in junija). Najmanj padavin je januarja in februarja, na zahodu Spodnjih bohinjskih gora tudi poleti julija in avgusta. Na uradni vremenski postaji Bohinjska Češnjica je povprečna letna količina padavin zadnjega tridesetletnega obdobja (1991 - 2020) 1.940 mm, najbolj namočen mesec je november (257 mm), poletni višek je junija (165 mm), najmanj padavin je januarja (100 mm). Na vremenski postaji Vogel znaša povprečna letna količina padavin tega tridesetletja 3.535 mm, najbolj namočen mesec je november (509 mm), drugi višek je konec pomladi maja (266 mm), najmanj padavin je avgusta (195 mm), sledita mu februar in julij (207 mm) (ARSO).

Povprečna letna temperatura v dolini je okrog 8°C, v submontanskem pasu 6 – 8°C, v montanskem 4 - 6°C, v subalpinskem pa 2 - 4°C. Povprečna temperatura najhladnejšega meseca je v dolini in submontanskem pasu od 0 –2°C, v montanskem pasu med –2 in -4°C, v subalpinskem pasu pa med –4 in –6°C. V dolini in submontanskem pasu je najhladnejši mesec januar, v montanskem in subalpinskem pasu pa februar. Najtoplejši mesec je povsod julij, v dolini in submontanskem pasu je povprečna temperatura ta mesec med 16 in 18°C, v montanskem pasu med 12 in 16°C, v subalpinskem pa med 10 in 12°C. Povprečna letna temperatura zadnjega tridesetletja (1990 - 2020) na postaji Bohinjska Češnjica znaša 8,1°C, na postaji Vogel (1.515 m n.m.v.) pa 4,4°C. Povprečna januarska temperatura v Bohinjski Češnjici je –1,2°C, februarska na Voglu –3,4°C. Povprečna julijska temperatura pa je v Bohinjski Češnjici 18,3°C, na Voglu pa 13,7°C (ARSO).

Velik vpliv na lokalno klimo ob Bohinjskem jezeru imajo stene Komarče in Pršivca. V lepem vremenu se čez dan segrejejo in ponoči oddajo toploto. Na ta način zvišujejo povprečno temperaturo ustja bazena. Zato je udeležba listavcev na tem področju večja in tudi bukev začne spomladi brsteti najprej v bazenu Savice.

Najpogostejši so vetrovi južnih in zahodnih smeri, še posebej jugozahodnik, ki so tudi najmočnejši in najbolj problematični za morebitne vetrolome. Severni vetrovi so v Bohinju po jakosti manj izraziti kot fen pod Karavankami. Ob dotoku zračnih mas z vhoda večkrat pihajo vzhodni vetrovi, ki so šibkejši od preostalih.

1.1.4 Hidrološke razmere

Skromne vodne razmere so, kljub obilnim padavinam, rezultat zakrasedanja na apnencu. Potoki so hudourniškega značaja. Več vode imajo le ob deževjih spomladi in jeseni.

Stalne vode so: slap Savica, Savica, Bohinjsko jezero, Sava Bohinjka. Stranski pritoki Save Bohinjke so hudourniškega značaja: Blatni graben, Ribnica, Grmečica, Belica in Bistrica. V Savico pa dovaja vodo graben Suha.

Le občasno tekoči potoki hudourniškega izvora so: Vodela graben, Vodič graben, Veliki Suha graben, Mali Suha graben in Muža graben.

V Bohinjsko jezero se stekajo hudourniki: Mali in Veliki Miznik, Stregarjev graben in Matuč graben, v Savico pa Suha graben in Žagarjev graben

Skupaj z obvodnim prostorom so vodotoki in vode na splošno pomemben nosilec biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti.

1.1.5 Geološka podlaga in tla

Geološka podlaga

Geološko podlago v gozdnogospodarski enoti Notranji Bohinj sestavljajo pretežno triasni apnenci in dolomit, v kompleksu Mokri log pa tudi jurski apnenci in dolomiti (Geološka karta SFRJ, list Tolmin in Kranj). Med apnenci prevladuje Dachsteinski apnenec. Ta zavzema velike predele in vse vrhove zahodnega in južnega dela gozdnega kompleksa Notranji Bohinj.

Debeloskladovit siv apnenec v menjavi z dolomitiziranim apnencem in mestoma dolomitom prevladuje v gozdnem kompleksu Mokri log in Volčje jame. Dolomiti se pojavljajo tudi na severnih pobočjih nad Bohinjskim jezerom pod planino Storeč raven in planino Zagradec.

Magmatske kamnine se pojavljajo na manjših površinah v jugozahodnem delu planote na območju Zotlarjeve planine ter na severnih pobočjih Vogla pod Rjavo skalo. Predvsem gre za manjše otočke izoliranih nahajališč keratofirja in tufa. (Geološka karta SFRJ, list Tolmin in Kranj).

V dolini se pojavljajo tudi kvartarni nanosi in naplavine. Te obsegajo celotno območje Bohinjske kotline in Soteske ter nekatere stranske hudourniške doline. Prevladujejo nesprijete morene in aluvij.

Tla

V GGE Notranji Bohinj prevladujejo rendzine na apnencu in dolomitu ali morenah, v opaznejšem deležu so prisotni tudi litosol in rjava pokarbonatna tla. V dolini so prisotna tudi evtrična rjava na morenah ter fluvisol (nerazvita obrečna tla) in plitva obrečna tla na aluviju v Soteski. (Pedološka karta 1:25.000).

Čiste talne enote so zaradi heterogenosti reliefa prisotne le v redkih otokih, sicer pa se med seboj močno prepletajo na manjših površinah in so obdelane kot talni kompleksi. Na apnencu imajo razvojno mlada tla visok delež moderrendzin. Pogojena so z ostro alpsko klimo, so kislá, globoka 12 – 15 cm, imajo slabo kapaciteto za vlago in hranilne snovi. Pri ugodnejšem in daljšem tlotvornem procesu so se razvile mulrendzine in plitva rjava tla, ki so zelo pomembna za proizvodno sposobnost tal. Tla so slabo kislá, rahlá, zračná, imajo dobro kapaciteto za vlago, so dobro hranljiva in dobro prekoreninjena.

Na strmih terenih so se zaradi naglega odtekanja vode in pripeke ali pod vplivom golosečenj razvile mulrendzine pod plastjo vrhnje prhnine – moderhumus, ki je biološko skoraj neaktiven in ima slabo kapaciteto za vlago.

Nadaljnji razvoj tal na apnencu privede do plitvih rjavih tal globine do 50 cm, ki imajo že ločen humusni in mineralni horizont. To so dobro drenažna, vododržna, prekoreninjena in fiziološko aktivna tla.

Za talne enote oziroma komplekse na moreni in apnencu oziroma dolomitu veljajo podobne karakteristike s tem, da so na moreni globlja, rahla in manj stabilna tla.

Na poledeniških nanosih, pomešanih s trdno kamnino so se razvile poleg moderrendzin in skeletoidnih moderrendzin predvsem skeletoidna izprana rjava tla.

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE Notranji Bohinj je 10.018,34 ha, od tega je 5.210,18 ha gozdov. Gozdnatost je 52,0 %. Gozdni prostor predstavlja 88,3 % GGE. Gozdni prostor določajo površine funkcijskih enot, ki opredeljujejo in vrednotijo funkcije gozdov v GGE. V površino gozdnega prostora smo tako poleg gozda, rušja in daljnovodov vključili še tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana, s tem, da so bili upoštevani različni kriteriji po posameznih tipih krajine v območju, skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10 in 200/20).

V GGE prevladujeta dva krajski tipa, ki jih v nadaljevanju tudi opisujemo. Zelo majhen del kmetijske in primestne krajine najdemo na Ribčevem Lazu ob Bohinjskem jezeru ter ozek pas ob robu enote pri Nomenju. Gozdnata krajina je tudi zgolj na majhni površini, predvsem na planini Vresje.

Gorska gozdnata krajina je osrednji krajski tip v GGE, saj zajema 67,0 % celotne površine. Obsega območje v gorskem in subalpinskem pasu. Krajina ima izrazit naravovarstveni pomen in jo sestavljajo ekosistemi z naravnim travinjem, skalovjem in pobočnimi grušči in s prevladujočimi rastiščnimi tipi: alpsko ruševje, alpsko bukovje s črnim telohom in planinsko smrekovje na karbonatni podlagi.

Gozdna krajina obsega strnjene gozdove v gorskem vegetacijskem pasu na južnih pobočjih bohinjske doline in del gozdnih kompleksov Jelovice in Pokljuke. Skupno pokriva 31,0%. V krajini gozd povsem prevladuje in opravlja številne funkcije, med najpomembnejšimi pa je tudi lesnoproizvodna funkcija. Prevladujoči rastiščni tipi so alpsko bukovje s črnim telohom in predalpsko jelovo bukovje.

Preglednica 4: Krajski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Notranji Bohinj

Krajski tip	Površina gozda		Celotna površina	
	(ha)	(ha)	Gozdnatost (%)	Delež (%) gozda
Gorska gozdnata krajina	2.046,68	6.712,72	30,49	39,28
Gozdna krajina	3.104,03	3.227,55	96,17	59,58
Gozdnata krajina	48,95	57,84	84,63	0,94
Kmetijska in primestna krajina	10,52	20,23	52,00	0,20
Skupaj	5.210,18	10.018,34	52,00	100,00

Preglednica 5a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

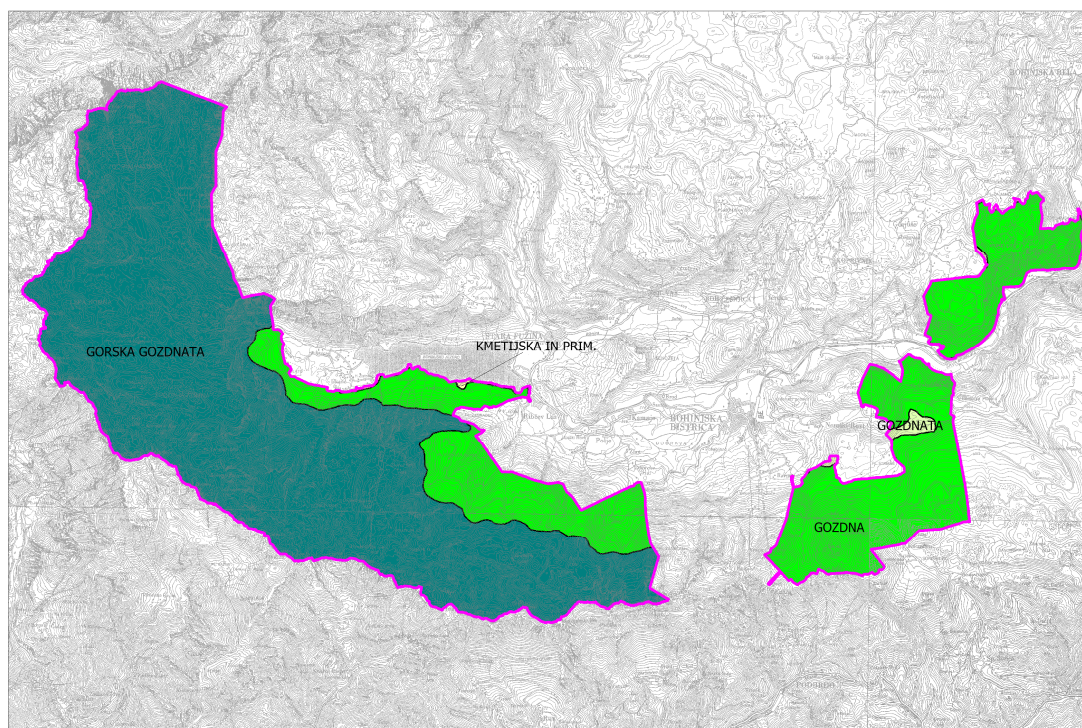
	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	10018,34	100,0

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

	Površina (ha)	Delež (%)
Gozd	5.210,18	52,02
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	23,56	0,23
- obore	/	
- rušje	2.138,15	21,34
Negozdne površine v gozdnem prostoru		
- močvirja	0,8	0,00
- pobočni grušči	23,96	0,23
- skalovja in površine pod gozdno mejo	36,12	0,36
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	36,31	0,36
- zaraščajoče površine	3,85	0,03
- infrastrukturni objekti	41,71	0,41
- drugo (vodotoki)	1.327,84	13,27
Negozdni prostor		
- zaraščajoče površine	/	
- negozdne površine	1.175,85	11,75

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

Karta 2: Krajinski tipi

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina rastišč/gozdni rastiščni tip	Površina	%
I)	Gozdni rastiščni tipi na karbonatnih in mešanih karbonatno-silikatnih kamninah		
I/2)	Gričevno-podgorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	127,12	2,4
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	127,12	2,4
I/3)	Podgorsko-gorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	158,26	3,0
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	138,34	2,7
611	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje, velikojesenovje	1,88	0,0
621	Bazoljubno rdečeborovje	18,04	0,3
I/4)	Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	3.830,16	73,6
634	Alpsko bukovje s črnim telohom	2.498,69	48,0
643	Predalpsko jelovo bukovje	1.331,47	25,6
I/5)	Zgornjegorsko-podvisokogorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	795,88	15,3
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	269,31	5,2
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	47,99	0,9
701	Macesnovje	298,69	5,7
702	Alpsko ruševje	478,55	9,2
	Skupaj	5.210,18	100,0

Gozdni rastiščni tipi, ki se pojavljajo v enoti, so rezultat predvsem ekoloških faktorjev (klima, relief, geološka podlaga in tla), v katere se vključuje še pomemben člen – čas in tudi človek s svojimi dejavnostmi. V preteklosti predvsem s pašo, steljarjenjem, požiganjem in krčitvami, kasneje z dolgotrajnim vzdrževanjem kultur. GGE sodi v alpsko fitogeografsko območje.

Večina GGE je fitocenološko kartirana v merilu 1:10 000 (vir: Gozdno gospodarstvo Bled, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo, Ljubljana 1983), predvsem gospodarski gozdovi. Za manjkajoči del enote (predvsem varovalni gozdovi in rezervati na območju TNP) so bili podatki pridobljeni med izdelavo načrta za obdobje 2003 - 2012 od Triglavskega narodnega parka (po karti Biološkega inštituta SAZU v merilu 1: 50 000). Na podlagi gozdnih združb so bili opredeljeni gozdni rastiščni tipi po novi klasifikaciji (Bončina in sod., 2021).

Alpsko bukovje s črnim telohom zavzema 2.498,69 ha, kar je 48,0 % gozda.

Največji delež med rastiščnimi tipi v GGE pokriva alpsko bukovje s črnim telohom, ki se najpogosteje pojavlja med 600 in 1500 m n.v. Porašča razgibana, bolj strma do položna pobočja vseh leg, od južnih, ki so za obliko bolj značilna, pa do manj izrazitih severnih leg. Matična podlaga je iz apnencev, dolomitov in karbonatne morene. Tla so rendzinasta, na položnejšem terenu plitva do srednje globoka pokarbonatna tla, na morenah pa evtrična rjava tla. Tla imajo srednjo do še zadovoljivo rodovitnost. Ti gospodarsko donosni mešani sestoji iglavcev in listavcev (jelka, bukev, smreka, gorski javor) imajo dobro razvit drevesni sloj, ki popolnoma zastira talno površino, pestro so razviti tudi vsi ostali pritalni sloji (grmovja, zelišča, mahovi). Mahovi pogosto obraščajo skale, panje in koreničnike dreves. V drevesnem sloju je vodilna drevesna vrsta bukev s primesjo smreke in redkeje jelke, pojavi se tudi macesen (Urbančič, 1984). Pretežno posamično se pojavljajo tudi gorski javor, veliki jesen, rdeči bor, jerebika in mokovec (Bončina in sod., 2021). Grmovni sloj

sestavljajo skalna robida, planinski šipek, navadni volčin, puhastolistno kosteničevje. Zeliščni sloj: trilitna vetrnica, črni teloh, ciklama, jetrnik (Urbančič, 1984).

Rastiščni tip leži v pretežno gorskem in zgornjegorskem pasu. Povprečna letna temperatura zraka je med 3 in 7°C. Možen razpon količine padavin je med 1.600 in preko 3.000 mm. Najpogostejše motnje so vetrolom in snežni plazovi. Ostale nevarnosti so žled, poletna sušna obdobja (predvsem ogrožanje smreke na pobočnih gruščih) in posledično smrekovi podlubniki ter ponekod divjad, ki otežuje pomlajevanje jelke. Gozdovi tega rastiščnega tipa so večinoma gospodarski s poudarjeno varovalno funkcijo. (Bončina in sod., 2021).

Predalpsko jelovo bukovje zavzema 1.331,47 ha kar je 25,6 % gozda.

Gozdni rastiščni tip je razširjen na prehodnem območju predalpskega in alpskega fitogeografskega območja (Bončina in sod., 2021). V GGE med rastiščnimi tipi pokriva drugi največji delež. Pretežno uspeva na strmih do zelo strmih (20-45°) osojnih pobočjih in na uravninah (planotah) (Bončina in sod., 2021), kjer so lege v tej enoti tudi osojne. Redkeje se pojavlja na prisojnih pobočjih. Najpogosteje uspeva na nadmorskih višinah 800 do 1400 m. Geološka podlaga so apnenec in dolomit ter morene in postglacialne naplavine. Na apnencih je izrazito kraški relief, na dolomitnih tleh so ekstremnejše reliefne oblike (strma enakomerno nagnjena pobočja in ozki grebeni). Tla so večinoma različne oblike rendzin ter pokarbovatna rjava, evtrična rjava, zmerno kislja rjava in sprana tla. Imajo dobre fizikalne in kemijske lastnosti, so biotsko dobro aktivna in so dobro do visoko rodovitna. V sestojih, kjer je ohranjena naravna sestava, prevladujejo mešani gozdovi jelke, smreke in bukve ter redkih plemenitih listavcev. Grmovni sloj sestavlja predvsem pomladek drevesnih vrst. Zeliščni sloj je dobro razvit ter pokriva tla na gsto celotno vegetacijsko dobo. V osnovni rastlinski kombinaciji sta v drevesnem sloju bukev in jelka, v grmovnem kranjska krhlika, v zeliščnem pa trilitna konopica, deveterolistna mlaja, vretenčasti salomonov pečat, koprivolistni jetičnik, goli lepen, trilitna vetrnica, platanolistna zlatica, belkasta bekica in oskorica (Urbančič, 1984).

Rastiščni tip leži v gorskem in zgornjegorskem pasu. Povprečna letna temperatura zraka je 4 – 7°C. Možen razpon letne količine padavin je med 1.500 in 3.000 mm. Najpogostejši motnji sta vetrolom in žledolom. Ostale nevarnosti so zasmrečenje sestojev, otežena obnova jelke in plemenitih listavcev zaradi jelenjadi, v sušnih predelih smrekovi podlubniki, zakrasevanje površja zaradi neprimernih posegov in velikopovršinskih ujm. V teh gozdovih je prisotna bogata tradicija načrtnega gospodarjenja. Primerno je skupinsko postopno gospodarjenje, ponekod tudi prebiralno gospodarjenje, ki ustvarjata malopovršinske raznomerne zgradbe gozdnih sestojev (Bončina in sod, 2021).

Alpsko ruševje zavzema 478,55 ha, kar je 9,2 % gozda.

Še bistveno večje površine pokriva ta rastiščni tip izven gozda. To so površine rušja nad gozdno mejo, ki niso del gozda, vendar sodijo v gozdni prostor.

Rastiščni tip tvori najvišji pas gozdne grmovne vegetacije v Alpah. V GGE se pojavlja na skrajnem zahodnem delu, na enakomerno nagnjenih, strmih pobočjih gorskih masivov. V zelo ostru alpski klimi z močnimi vetrovi je vegetacijska doba kratka. Geološka podlaga so apnenci in dolomiti, tla so kompleksi litosola in prhninastih rendzin inicialnih razvojnih stopenj. Razkroj organskih snovi je počasen in nepopoln, zato se slabo razkrojeni surovi humus nabira v debelih plasteh. Vegetacijo tvorijo goste sklenjene skupine 2 do 3 m visokih grmov in plazečih grmičev, ki poraščajo površine med gorskimi tratami, z zelišči pokritimi jasami in golimi skalami. Od vrst v osnovni kombinaciji prevladuje rušje, dlakavi sleč in slečnik, najdemo še sibirski brin, alpski srobot, borovnico, brusnico, pomladansko reso, goli lepen, dvospolno mahunico. Združba ima izrazito varovalno vlogo pred snežno, vodno in eolsko erozijo in pred plazovi. Vrste, ki jo sestavljajo, so sposobne začeti razvoj vegetacije na golem kamenju. Rodovitnost rastišč je zelo slaba, najbolje uspeva naravna sestava (Urbančič, 1984).

Rastiščni tip uspeva v zgornjegorskem, podvisokogorskem in visokogorskem pasu, lokalno na izpostavljenih legah tudi v gorskem pasu. Leži na nadmorski višini med 750 in 2.100 m. Povprečna letna temperatura zraka je 0 – 7°C, snežna odeja lahko leži krepko več kot pol leta. Možen razpon

letne količine padavin je med 1.500 in 3.500 mm. Najpogostejša motnja so snežni plazovi. Ostale nevarnosti so požari ter krčenje za smučarske proge in pašnike v bližini smučišč in planin. Je pomembna vegetacija na širšem območju zgornje gozdne meje, saj varuje nižje ležeče gozdove in naselja pred snežnimi plazovi, erozijo in padajočim kamenjem. Posegi so omejeni na območja, na katerih ponovno vzpostavljajo v preteklosti opuščene planine in območja ob planinskih poteh (čiščenje poti) (Bončina in sod., 2021).

Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico zavzema 269,31 ha, kar je 5,2 % gozda.

Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje (Bončina in sod., 2021). Porašča višje ležeče razgibane predele (vrhove, grebene ter enakomerno nagnjena položna do strma pobočja) z lokalno močno kamnitostjo na nadmorski višini 900 do 1.600 m na jugovzhodnem delu enote. Zastopane so vse lege. Geološko podlago večinoma tvorijo triasni in jurski dolomiti, dolomitiziran apnenec in apnenec. Prevladujejo nerazvita rjava tla in rendzine. Lokalno so razvite plitve skeletne rendzine s še zadovoljivo rodovitnostjo. Na dnu reliefnih depresij so prisotna rjava pokarbonatna tla. Tla so močno skeletna in biotsko aktivna s srednjo do še zadovoljivo rodovitnostjo. Prevladujejo enodobni do skupinsko raznomerni sestoji bukve s primesjo smreke. V nižjih predelih je drevje močno vejnato, v višjih legah pa je izražena sabljasta oblika rasti. Značilni pečat dajejo združbi visokogorske rastlinske vrste ter skale, obrasle z mahovi. V drevesnem sloju prevladujejo bukev, smreka, jelka, macesen in gorski javor. Osnovni vrsti grmovnega sloja sta planinski šipek in alpsko kosteničevje, v zeliščnem sloju pa goli lepen, gozdna bekica, brdovka, platanolistna zlatica, bela čmerika, okroglostni kreč in trilistna penuša (Urbančič, 1984).

Rastiščni tip leži v zgornjegorskem pasu. Povprečna letna temperatura zraka je med 4 in 6°C, značilna je dolgotrajna snežna odeja. Možen razpon količine padavin letno je med 1.600 in 3.000 mm. Najpogostejše motnje so snežni plazovi, vetrolom in žledolom. Problematična je tudi gradnja neustrezne gozdne infrastrukture. Zaradi pestrih rastiščnih in sestojnih razmer je treba kombinirati različne gojitvene sisteme. Zaradi rastiščnih razmer je poudarjena varovalna funkcija. Pomladitvene dobe so daljše kot v nižjih predelih, potrebe podmladka in mladja drevesnih vrst po svetlobi so večje (Bončina in sod., 2021).

Macesnovja zavzemajo 298,69 ha, kar je 5,7 % gozda.

Ta rastiščni tip je bil fitocenološko uvrščen v enako skupino združb kot rušje. Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Razpon nadmorskih višin je velik, pojavlja se lahko med 500 in 1950 m visoko. Pojavlja se v gorskem, zgornjegorskem in podvisokogorskem pasu, lokalno tudi v podgorskem. Geološka podlaga je apnenec, dolomit, ponekod primes laporovca, roženca, tudi pobočni grušč in podorno skalovje. Tla so kamnišče, rendzina, evtrična rjava tla ali rjava pokarbonatna tla. Rastiščni tip se pojavlja na uravninah, policah, položnih in strmih do prepadnih pobočjih (0 – 70°) na vseh legah, pogostejše so osojne. Povprečna letna temperatura je med 0 in 7°C. Možen razpon letne količine padavin je med 1.500 in 3.500 mm (Bončina in sod., 2021).

V drevesni plasti prevladujeta macesen in smreka, v grmovni plasti dlakavi sleč in rušje, v zeliščni plasti pa borovnica, brusnica, zeleni sršaj in gozdna bekica. Prevladujejo raznomerni vrzelasti sestoji, drevesna sestava je zelo ohranjena. Najpogostejše motnje so snežni plazovi, vetrolomi in požari. Nevarnosti so tudi pretirana paša in sečnja v okolici visokogorskih planin. V teh gozdovih je poudarjena varovalna funkcija, večina gozdov je uvrščenih v kategorijo varovalnih gozdov. Ukrepanja praviloma ni ali je zelo omejeno, predvsem na dostopnejše predele v okolici visokogorskih planin (Bončina in sod., 2021).

V GGE se pojavljajo še **alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje** in **predalpsko-alpsko toploljubno bukovje** na toploljubnih legah v podgorskem in gorskem pasu, **planinsko smrekovje na karbonatni podlagi** v zgornjegorskem pasu doline Triglavskih jezer ter na manjših površinah še **bazoljubno rdečeborovje** in **gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje**.

1.1.8 Živalski svet

Gozdnogospodarska enota Notranji Bohinj obsega v pretežni meri visokogorski svet južnega dela gozdnogospodarskega območja. Zaradi pobočne lege je za enoto značilen velik razpon v nadmorski višini, tako da v enoti najdemo vse živalske vrste, ki so značilne za prostor blejskega gozdnogospodarskega območja. Razen visokogorskih planin je delež travnih oz. pašnih površin zelo skromen, zaradi česar je tudi obremenjenost s strani rastlinojede divjadi velika. Prehransko bazo dodatno siromaši prisotnost planinske paše v poletno jesenskem obdobju. Velik problem, ki negativno vpliva na vse vrste velike in male divjadi, je nemir s strani najrazličnejših oblik rekreacije, predvsem pa gobarjev v poletno jesenskem času.

Iz družine jelenov (*Cervidae*) je številčno najbolj zastopana srna (*Capreolus capreolus* L.), ki živi povsod razen v najvišjih predelih zahodnega dela enote. Večja gostota je v nižjih predelih, marsikje drugod pa je zaradi slabših življenjskih pogojev ter prisotnosti drugih parkljarjev (jelenjad, muflon) precej manjša.

Številčno je v enoti močno zastopan tudi navadni jelen (*Cervus elaphus* L.), katerega gostota je večja v vzhodnem in osrednjem delu enote, medtem ko se gostota proti zahodu zmanjšuje. Za jelenjad je značilna sezonska migracija. V zimskem času se številčnost poveča v nižjih predelih enote (Mokri log, Rečevnica), v toplih delih leta pa se pomakne v višje predele, proti gozdni meji. Predvsem v nižjih predelih enote se v hujših zimah srečujemo s problematiko obgrizanja debel mlajših dreves (smreka, jelka, jesen...).

Družina votlorogi (*Bovidae*) ima z gamsom (*Rupicapra rupicapra* L.) najbolj značilnega predstavnika, ki je prisoten v večjem delu enote. Številčnost je večja v zahodnem delu enote ter v višjih delih osrednjega dela enote in pobočij nad Sotesko. V manjši številčnosti je prisoten v gozdnatih predelih Jelovice (Volčje jame). Drugi predstavnik družine je alohtoni muflon (*Ovis musimon* L.), ki je bil pred štirimi desetletji na tem območju naseljen. Številčno je vrsta predvsem zaradi prisotnosti velikih zveri v močnem upadanju. Kolonija, ki je teritorialno obsegala zahodni del GGE je tik pred propadom, saj so prisotni zgolj še posamezni osebk, ki jih najdemo na območju Bareče doline ter v zaledju Ukanca.

Občasno je prisoten tudi divji prašič (*Sus scrofa* L.) iz družine svinj (*Suidae*). Njegova številčnost med leti močno variira in je odvisna od prehranskih pogojev (obroda plodov gozdnega drevja), migracij ter številčnosti populacije v okolici. V enoti je bil do sedaj vedno redek. Največkrat je prisotnost evidentirana na območju planine za Malim vrhom in Mokrega loga.

Družina medvedov (*Ursidae*) ima z rjavim medvedom (*Ursus arctos* L.) edinega predstavnika. V enoti se pojavlja pogosto. Preko spomladansko poletnih mesecev je prisotnost mlajših oz. srednje starih osebkov stalnica, v jesensko zimskem času pa se znaki njegove prisotnosti zmanjšajo. Zaradi velike gozdnatosti so konfliktna situacije manj izrazite, so pa zato bistveno bolj izpostavljene preostale dejavnosti, ki jih v enoti najdemo (čebelarstvo in planinska paša).

Družina psov (*Canidae*) je zastopana z dvema predstavnikoma in sicer lisico (*Vulpes vulpes* L.) ter volkom (*Canis lupus* L.). Lisica je prisotna v celi enoti in je opredeljena kot pogosta vrsta. Njeno številčnost poleg odstrela periodično regulirajo kužne bolezni (garje, pasja kuga, toksoplazma), zato je njena številčnost nihajoča.

Najbolj prepoznavna vrsta enote postaja volk. Vrsta z vrha prehranjevalne verige je na platoju Jelovice v letu 2019 oblikovala enega izmed svojih tropov. Vzhodni del GGE predstavlja centralni del njihovega teritorija. V tem delu je njihova prisotnost najpogostejša in predstavlja del, ki je bil tudi zgodovinsko gledano pomemben del teritorijev volkov. Od tod izvira tudi zemljepisno poimenovanje Volčje jame. S tega območja obvladuje trop celoten plato Jelovice in Spodnje Bohinjske gore. Njihova prisotnost ima močan vpliv na rastlinojedo parkljasto divjad in postaja njen pomemben regulator. Z njihovo prisotnostjo pa so se povečali konflikti s kmetijstvom, predvsem z rejo drobnice. Zahodni del enote predstavlja naravno ločnico s Pokljuškim tropom, ki je v letu 2019 prav tako oblikoval svoj trop.

Iz družine mačk (*Felidae*) sta v enoti prisotna oba predstavnika. Ris (*Lynx lynx* L.) kot tretja od velikih zveri ima v enoti dobre življenjske pogoje. Njegova prisotnost je bila v zadnjih desetletjih redka, zato je bila v letu 2021 izvedena doselitev dveh risov v letu 2023 pa še tretjega. Risi so bili izpuščeni iz prilagoditvene obore v odseku 58B. Kmalu po izpustitvi je bila zaznana reprodukcija,

kar nakazuje, da se bo vrsta v enoti ohranila in bo postala njen stalni prebivalec. Pričakujemo, da se bo njegova prisotnost odrazila tudi na nekaj manjših gostotah rastlinojede parkljaste divjadi.

Divja mačka (*Felis silvestris* Schreber) je v skromni številčnosti prisotna v večjem delu enote. Njena številčnost bi se na podlagi evidentiranih znakov prisotnosti lahko povečevala.

Družina zajcev (*Leporidae*) ima tukaj oba predstavnika. Poljski zajec (*Lepus europaeus* Pallas) živi v nižjih predelih. Je zelo redek, saj ima kljub nižji nadmorski višini slabe življenjske pogoje. Planinski zajec (*Lepus timidus* L.) je prebivalec višjih predelov, skromna številčnost je stabilna, nihajoča.

Od veveric (*Sciuridae*) je razen v višjih predelih povsod prisotna navadna veverica (*Sciurus vulgaris* L.). V višjih predelih zahodnega dela enote je prisoten tudi alpski svizec (*Marmota marmota* L.), ki je v zadnjih desetletjih izoblikoval nekaj kolonij.

Navadni polh (*Glis glis* L.) iz družine polhov (*Muscardinidae*) je zastopan skromno, saj je gostota populacije in prostorska razširjenost odvisna predvsem od zastopanosti in razširjenosti listavcev.

Družina kun (*Mustelidae*) je najbolj zastopana s kuno belico (*Martes foina* Erxleben), številčnost kune zlatice (*Martes martes* L.) je manjša kot je bila v preteklosti. Prisotni so tudi hermelin (*Mustela erminea* L.), mala podlasica (*Mustela nivalis* L.) in dihur (*Mustela putorius* L.). Navedene vrste se pojavljajo v večjem delu enote. Jazbec (*Meles meles* L.) je pogosteje prisoten v nižjih predelih enote. Njegova številčnost med leti niha in je pogojena s prisotnostjo nekaterih bolezni npr. pasja kuga. Za vrste iz družine kun, razen jazbeca in kune belice, je značilno tudi pomanjkanje zanesljivih podatkov, iz katerih bi zanesljivo lahko ugotavljali trend njihove številčnosti in prostorske razširjenosti. Za vidro (*Lutra lutra* L.), zaenkrat ne razpolagamo z informacijami o njeni prisotnostim verjetno pa je prisotna v delu enote ob Bohinjskem jezeru.

Poddružina koconogih – gozdnih kur (*Tetraoninae*) je zastopana s tremi vrstami (klasifikacijske vrste Nature 2000). Najznačilnejša vrsta v enoti je divji petelin (*Tetrao urogallus* L.). Populacija je še relativno stabilna pa čeprav ugotavljamo, da je številčnost nižja kot v preteklosti. Natančnih razlogov za tako stanje ne poznamo, ocenjujemo pa, da imajo največji vpliv na upad številčnosti medvrstni odnosi oz. interakcije z malimi zvermi (plenjenje), popašenost jagodičevja s strani jelenjadi, prisotnost ujed ter vznemirjanje s strani obiskovalcev. Manjši pomen pripisujemo spremembam v sestavi habitatov zaradi gospodarjenja z gozdovi. Njegova rastišča se nahajajo v srednjih in višjih predelih enote. Ruševca (*Lyrurus tetrix* L.) je prebivalec zgornje gozdne meje in se nahaja na skrajnem južnem in zahodnem delu enote. Gozdni jereb (*Tetrastes bonasia* L.) ima skromno, vendar stabilno številčnost. Najbolj je prisoten v pasu okrog 1000 m nadmorske višine.

Vodni in obvodni ptiči so prisotni v nižinskem delu enote ob Savi Bohinjki ter Bohinjskem jezeru. Najpogostejša je raca mlakarica (*Anas platyrhynchos* L.). Sezonsko je prisotna sloka (*Scolopax rusticola* L.). Zadnja leta se pogosteje pojavlja siva čaplja (*Ardea cinerea* L.). Prisotni so še krehelj, regelj, priba, občasno pa tudi druge.

Od golobov (*Columbidae*) je dokaj pogost golob grivar (*Columba palumbus* L.), od grlic pa turška grlica (*Streptopelia decaocto* L.), manj pa divja grlica (*Streptopelia turtur* L.).

Družina žoln (*Picidae*) je zastopana z več predstavniki, najpogostejša je zelena žolna. Na območju sta prisotni tudi 2 klasifikacijski vrsti Nature 2000 sicer črna žolna (*Dryocopus martius* L.) in triprsti detel (*Picoides tridactylus* L.).

Družina kraguljev (*Accipitridae*) je po številu vrst relativno obsežna. Planinski orol (*Aquila chrysaetos* L.), ki posega tudi v populacije divjadi in drobnico na paši, je redek in se pogosteje pojavlja na strmejših skalnatih območjih enote. V enoti sta prisotna tudi sršenar (*Pernis apivorus* L.) in kragulj (*Accipiter gentilis* L.), a sta precej redka, bolj številčna sta skobec (*Accipiter nisus* L.) in navadna kanja (*Buteo buteo* L.).

Družina sokolov (*Falconidae*) ima maloštevilne predstavnike. Prisotna sta sokol selec (*Falco peregrinus* T.), ki je klasifikacijska vrsta Nature 2000 in navadna postovka (*Falco tinnunculus* L.), ostali sokoli so zelo redki.

Družina sov (*Strigidae*) ima kar nekaj vrst, ki so med drugim opredeljene kot klasifikacijske vrste Nature 2000 in sicer koconogi čuk (*Aegolis funereus* L.), mali skovik (*Glaucidium passerinum* L.) ter kozača (*Strix uralensis* Pallas). Posamezne vrste valjajo za redke, kar je lahko v povezavi s

slabim poznavanjem in načinom življenja teh vrst. V enoti so verjetno prisotne še velika uharica, lesna sova in navadni čuk.

Družina vranov (*Corvidae*) je po številu vrst precej številna z dokaj stabilnimi in celo številčno naraščajočimi populacijami. Lovne vrste so šoja (*Garrulus glandarius* L.), sraka (*Pica pica* L.) in siva vrana (*Corvus corone* L.). Šoja in sraka sta v enoti dokaj pogosti, medtem ko je siva vrana prisotna v manjši številčnosti. Krokav je vsaj lokalno precej pogost tako, da občasno beležimo tudi posamezne škodne primere. V višjih predelih enote sta prisotna še krekovt (*Nucifraga caryocatactes* L.) in planinska kavka (*Pyrrhocorax graculus* L.).

Območje gozdnogospodarske enote, predstavlja zaradi obsežnih strnjanih gozdov dobre bivalne pogoje za številne vrste velike parkljuste divjadi kot tudi velikih zveri. Navkljub dobrim bivalnim pogojem pa same prehranske razmere predvsem na robu platoja Jelovice kot tudi pobočjih niso najboljše. Pašnih površin je malo, zato je zaznati močnejše pritiske predvsem v obliki objedenosti gozdnega mladja kot tudi obgrizenosti smrekovih sestojev na teh površinah. S paleto najrazličnejših ukrepov želimo te razmere izboljšati.

Preglednica 6: Elementi za določanje kakovosti habitatov za pomembnejše živalske vrste

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srnjad	Fragmentiran gozdni prostor z zadostno površino travšč. Ustrezni koridorji za prehod divjadi med posameznimi območji. Ustrezna dolžina gozdnega robu. Zadosten delež grmišč ter pomladitvenih površin v gozdovih. Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi.	Stabilna	Travišč je premalo. Zelo veliko pa je ogolelih, delno zatavljenih površin, kjer se pričinja pomlajevanje, se pojavljajo pionirske, svetloljubne drevesne vrste. V delno presvetljenih sestojih bujno pomlajevanje (bukev, smreka, jelka) Na več lokacijah (Mokri log, Vresje) mlajši sestoji smreke, brez podrasti (močne poškodbe zaradi obgrizanja). Velika obremenitev prostora in s tem povzročanje nemira (rekreacija, nabiralništvo). Prisotna gozdna paša.	Ohraniti vse kmetijske površine in jih vzdrževati. Na vseh obstoječih preprečevati zaraščanje. Intenzivirati sečnjo jelke v zimskem času. Ohranjati primerno strukturo gozdov na območju prehodov divjadi (koridorjev med posameznimi območji). Ureditev režima na gozdnih cestah. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Jelenjad		Mufлон upadajoča		
Mufлон				
Gams	Strma, skalovita pobočja z bogato podrastjo in travo.	stabilna	Prevelika obremenitev gozdnega prostora s strani rekreacije kot tudi ostalih uporabnikov prostora.	Ohranjati pašne površine. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Divji prašič	Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi (hrast, bukev, kostanj)	nihajoča	Prehranski pogoji so slabi. Delež drevja z bogatim obrodom je majhen.	Zaradi negativnega vpliva vrste na populacijo koconogih kur ne želimo prisotnosti vrste v enoti.
Gozdne kure	Starejši presvetljeni, vrzelasti gozdovi s prisotnostjo jagodičevja in mravljišč.	nihajoča	Veliko površinske ogolele površine. Pomanjkanje gozdnih površin s prisotnostjo borovničevja in mravljišč. Velika številčnost malih zveri.	Intenzivirati odstrel malih zveri. Zagotoviti ustrezno strukturo sestojev, časovno prilagoditi dinamiko gozdarskih del. Zagotoviti usklajenost vseh rab na območjih rastišč. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti.
Lisica Kuna belica, Kuna zlatica Jazbec	Zelo prilagodljiva vrsta	Stabilna-nihajoča	Številčnost malih zveri želimo zmanjšati.	Zagotoviti ustrezno realizacijo načrta odvzema.
Planinski orel, sokol	Območja odprtih površin, brez gozda ali redko porasla (skalne stene)	Stabilna-nihajoča	Habitat je primeren na zahodnem delu enote (območje varovalnih gozdov, kjer ni praktično nobenih gozdarskih	V času reprodukcije nujno zagotoviti mir v okolici gnezdišč.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

selec	aktivnosti)			
Sove, žolne	Starejši presvetljeni mešani sestoji s posameznimi osamljenimi drevesi	stabilna	Delež dreves primernih za dupla neenakomerno razporejen po enoti.	Lokalno želimo povečati število ustreznih dreves z dupli.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov v GGE je 5.210,18 ha. Zasebnih gozdov je 92,0 %, državnih gozdov 7,7 % in gozdo lokalnih skupnosti 0,3%.

Preglednica 7/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.793,26	401,58	15,34	5.210,18
Delež (%)	92,0	7,7	0,3	100,0

S postopnim vračanjem gozdov Nadškofiji Ljubljana (denacionalizacija še ni zaključena) se je lastniška struktura v primerjavi s prejšnjimi načrti močno spremenila. Če je bila še pred dvema desetletjema večina gozdov v državni lasti (81 %), je sedaj državnih gozdov še 7,7 %. Delež zasebnih gozdov se je povzpela na 92,0 %. Gozdov lokalnih skupnosti je manj kot odstotek.

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	71,1	71,1	1,2	1,2
1 do 5 ha	27,0	98,1	9,6	10,8
5 do 10 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
10 do 30 ha	0,2	98,3	1,0	11,8
30 do 100 ha	0,4	98,7	6,7	18,5
nad 100 ha	1,3	100,0	81,5	100,0
Skupaj:	100,0		100,0	

Struktura posesti zasebnih gozdov, kamor spadajo tudi gozdovi v lasti ljubljanske nadškofije, je prikazana v spodnji tabeli. Po številu lastnikov je kar 71 % posesti v GGE manjših od 1 ha, vendar to v površini predstavlja le slaba 1,2 % od celotne površine gozda v enoti. Iz preglednice je razvidno, da po gozdni površini povsem prevladuje velika posest nad 100 ha, večina površin zasebnih gozdov je v lasti Nadškofije Ljubljana. Veliko število posestnikov v kategoriji od 30 – 100 ha je posledica solastništva (agrarne skupnosti).

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2003	Delež (%) Leto 2013	Delež (%) Leto 2023	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	28,13	71,1	71,1	677	677
1 do 5 ha	56,25	25,9	27,0	257	934
5 do 10 ha	9,38	0,3	0,0	0	934
10 do 30 ha	0,00	0,3	0,2	2	936
30 do 100 ha	3,12	1,1	0,4	4	940
nad 100 ha	3,12	1,3	1,3	12	952

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V tehnološkem smislu GGE Notranji Bohinj opredeljuje predvsem višinska lega, pretežno na zmerno do zelo strmih pobočjih, vrhovih in hrbtih (konveksne oblike), planotah, dolinah in debrih (konkavne oblike).

Gozdnih cest, ki odpirajo gospodarski gozd je v enoti 61,91 km (gostota 25,41 m/ha), skupaj s produktivnimi javnimi 75.99 km, kar daje gostoto 31,18 m/ha. Upoštevali smo javne ceste, ki le potencialno omogočajo racionalno gospodarjenje z gozdom. Dolžina gozdnih cest se minimalno razlikuje v primerjavi s preteklim desetletjem, delno tudi zaradi usklajevanja katastra gozdnih in občinskih cest, ki je zaključeno, in natančnejšega zajema podatkov.

Po naši presoji je odprtost gozdov z gozdnimi cestami dobra. Seveda pa gostota gozdnih cest ni enakomerna po celi enoti. V varovalnih gozdovih v enoti je dodatno 2,47 km gozdnih cest.

Gozdne ceste so večinoma izdelane za sodobni transport kratkega in dolgega lesa do skupne teže 40 ton.

Del gozdnih cest ima poudarjen javni značaj (Laški Rovt – Bareča dolina, Ravne – Storeč raven, Strme – Mali vrh, 2. in 3. etaža na Jelovici). Zaradi tega so ceste zelo obremenjene z javnim prometom.

Del cest je grajen z neustreznim (prevelikim) vzdolžnim naklonom. Stroške vzdrževanja povečuje tudi uporaba novih gozdarskih tehnologij in gibanje težkih strojev in kamionov po gozdnih cestah tudi v slabših vremenskih razmerah, predvsem ob sanaciji ujm in napada lubadarja. Zaradi postopkovno zapletenega in zahtevnega sistema izbiranja izvajalcev vzdrževanja gozdnih cest, ob razpisih dobimo izvajalca, če ni zapletov, šele do poletja, z deli je potrebno zaključiti že jeseni, velik del leta izvajalca del sploh ni. Povečan promet in strmi odseki pa zelo podraži vzdrževanje. Dražniki so tudi zaradi poudarjene javne rabe hitro zapolnjeni z materialom, kar onemogoča odvajanje vode s cestišča. Zaradi nepravilne vožnje osebnih vozil se pojavijo »rebra« in pogosti močni nalivi povzročajo velike škode na gozdnih cestah. Ker ni sistemskih sredstev za sanacijo, moramo za zagotovitev prevoznosti običajno uporabiti sredstva za redno vzdrževanje. Z razpoložljivimi sistemskimi sredstvi zato ne moremo zagotavljati ustreznega stanja na gozdnih cestah. Potrebno bi bilo tudi sofinanciranje s strani občine Bohinj.

V preteklem desetletju se je intenzivno nadaljevala strojna sečnja. Razmah strojne sečnje se je začel v letu 2003, ko je Gozdno gospodarstvo Bled, najprej z najetimi, pozneje pa s svojimi stroji začelo redno in organizirano izvajati strojno sečnjo s Harvestri (stroji za sečnjo) in Forvarderji (gozdarskimi zgibnimi prikolicami), po letu 2005 pa tudi s sodobnimi žičnimi žerjavi s procesorsko glavo. Ob uvajanju novih tehnologij so se pojavile določene dileme in težave (primernost sestojev za strojno sečnjo, poškodbe tal,...). Zato smo aktivno sodelovali tudi pri sestavljanju »Vodil dobrega ravnanja pri strojni sečnji«.

V enoti prevladuje traktorsko spravilo, na pretežnem delu površine (92%) je pravilna razdalja krajša od 600 m, zaprte je 29 % površine. Kot neodprte smo pri odsekih opredeljenih kot traktorsko spravilo šteli gozdne površine, kjer je razdalja od prometnic večja od 50 m, pri ostalih, če ni

mogoče racionalno spravilo s sodobnimi spravilnimi sredstvi. V enoti imamo 201 km gozdnih vlak, ki odpirajo gospodarski gozd, kar predstavlja gostoto 82,6 m/ha.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		do 200	Spravilna razdalja (m) v %				
	ha	%		200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
S traktorjem	1.670,59	68,6	8,4	48,3	35,2	7,1	1,0	0,0
Z žičnico	36,59	1,5	37,7	62,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Kombinirano I	14,38	0,6	0,0	72,5	0,0	27,5	0,0	0,0
Neodprto	715,14	29,3						
Skupaj	2.436,70	100,0	8,9	48,9	34,2	7,1	0,9	0,0

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	61,91	2,47	64,39	26,42
Javne ceste	14,07	25	14,32	5,88
Skupaj	75,98	2,72	78,71	32,30

Karta 11: Cestno omrežje ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi

1.4 Družbeno gospodarske razmere

1.4.1 Lovstvo

Na območju GGE Notranji Bohinj leži 7 lovišč. Z večjim deležem sta v enoti zastopani lovišči LPN Triglav in Bohinjska Bistrica, z manjšim deležem pa še lovišča Nomenj-Gorjuše, Stara Fužina, Bled, Sorica in Podbrdo. Razen lovišča s posebnim namenom Triglav, s katerim upravlja javni zavod Triglavski narodni park, z ostalimi upravlja istoimenske lovske družine.

Lovišči LPN Triglav in Podbrdo ležita v Triglavskem lovsko upravljavskem območju, ostala lovišča pa v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju. Lovsko upravljavska območja (LUO) so prostorski okviri za načrtovanje v lovstvu, ki se izvaja vsaki 2 leti. Vsakih 10 let je potrebno izdelati še dolgoročne načrte območij. Dvoletni načrti območij so osnova za letne načrte gospodarjenja z divjadjo po posameznih loviščih.

Za izdelavo dvoletnih kot dolgoročnih načrtov lovsko upravljavskih območij je pristojen Zavod za gozdove, sodelujejo pa lovske organizacije, območne enote Zavoda RS za varstvo narave, območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, lokalne skupnosti in drugi, katerih dejavnost je povezana z divjadjo in njenim okoljem. Vse analize, cilji in ukrepi v populacijah divjadi kot tudi njihovem življenjskem okolju so navedeni v lovsko upravljavskih načrtih, katere so upravljalci lovišč v skladu z zakonodajo dolžni izvajati.

Številčnost jelenjadi v večini enote še ni zadovoljivo usklajena z življenjskim okoljem oz. danostmi okolja. Generalno gledano, večina upravljavcev lovišč izvaja načrtovane ukrepe v populaciji kot tudi življenjskem okolju v skladu z lovskimi načrti, navkljub vsemu pa se je številčnost jelenjadi v zadnjem obdobju okrepila. Zaradi tega se lokalno pojavljajo problemi, ki se odražajo v večji objednosti, obrizanju v mlajših smrekovih sestojih ter ostalih škodah.

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije

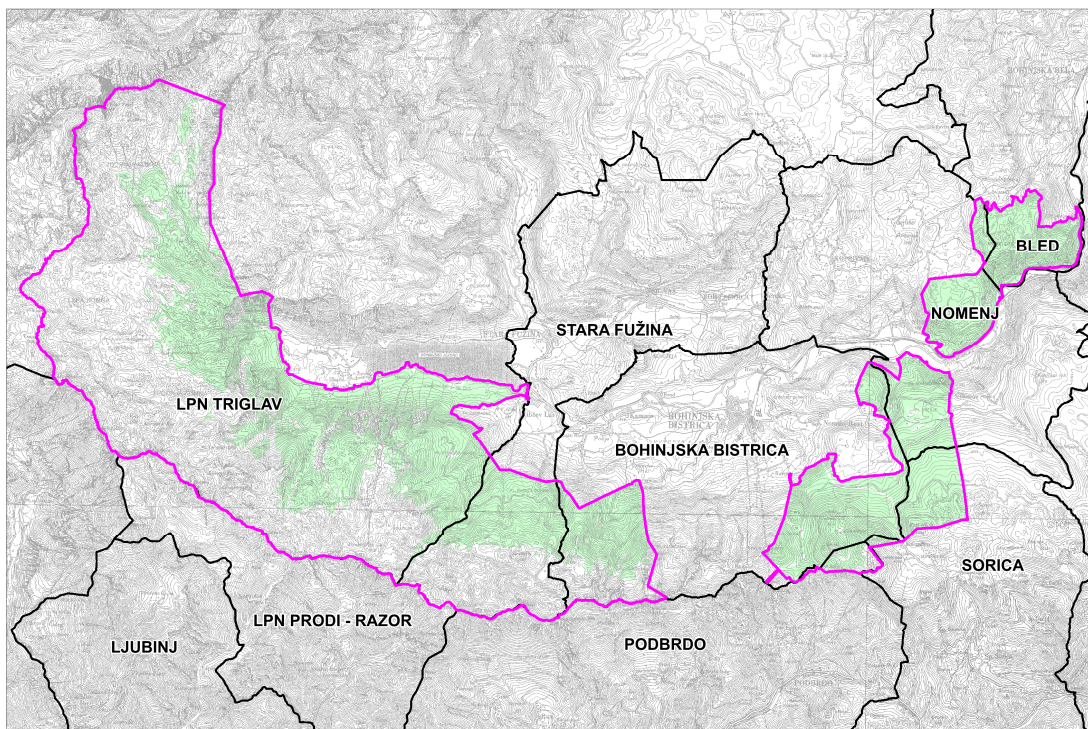
Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina gozdov (ha)	Opomba
1101	LPN Triglav	2.449,98	Del
0210	Bohinjska Bistrica	1.077,58	Del
0211	Nomenj - Gorjuše	646,53	Del
0209	Stara Fužina	442,98	Del
0204	Bled	348,44	Del
0212	Sorica	279,76	Del
1113	Podbrdo	79,38	Del
Skupaj		5.210,18	

*Pri površini gozdov so prikazani skupaj tako gospodarski kot varovalni gozdovi.

V enoti se nahajajo habitatni tipi (Natura 2000):

- lirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)) –nahaja se v odsekih 114B in 114U,
- Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretum hirsuti) *- nad gozdno mejo po celotnem območju od Črne prsti do Doline sedmerih Triglavskih jezer,
- Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea* - dolina Lopučnice nad gozdnim rezervatom Savica-Ukanc.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.4.2 Kmetijstvo

Na območju enote je glavna kmetijska dejavnost živinoreja oziroma ekstenzivna paša živine (predvsem goveda) na planinah za potrebe mesne pridelovalne industrije. Pridelava mleka in sira je dopolnilna dejavnost. Pase se še na planinah Storeč raven, Suha, Poljana, Osredki, Zadnji Vogel in v zadnjih letih tudi na ponovno oživljeni planini Govnjač.

1.4.3 Poselitev

V GGE Notranji Bohinj ni naselij prebivalcev. Prebivalstvo, ki je z enoto kakorkoli povezano in od nje odvisno, je skoncentrirano v Bohinjski dolini in njeni okolici.

Preglednica 11: Gibanje števila prebivalcev v Bohinju.

Leto	Št.prebivalstva	Leto	Št.prebivalstva
1869	4.470	1961	5.186
1880	4.450	1971	5.007
1890	4.329	1981	5.197
1900	4.127	1991	5.120
1910	4.708	2002	5.186
1931	5.252	2011	5.257
1948	4.792	2021	5.611
1953	5.096		

Vir: Statistični podatki po občinah Slovenije

Glede na podatke statističnega urada je opazno, da je prebivalstvo v Bohinju od leta 1870 večkrat nihalo. Padec prebivalstva po letu 1870 lahko povežemo z usihanjem fužinarstva v Bohinju. Po izgradnji železnice pa se je začel ponoven dvig gospodarstva in s tem tudi števila prebivalcev. Sorazmerno močen upad je razviden tudi po drugi svetovni vojni. Po letu 1948 se je prebivalstvo Bohinja začelo povečevati z manjšim upadom v sedemdesetih letih.

Danes je v občini Bohinj 5.770 prebivalcev, med njimi 2.910 moških in 2.860 žensk (Statistični urad RS, 2021).

Z družbenogospodarskega vidika je najpomembnejši obrat LIP-a v Bohinjski Bistrici ter CMS (centralno mehanizirano skladišče). Ob jezeru ter v okolici smučišč (Soriška planina, Kobra in Vogel) pa pomembno vlogo igra turistična dejavnost.

1.4.4 Infrastruktura

Na območju Notranjega Bohinja ni večjih infrastrukturnih objektov. Iz Bohinjske Bistrice pelje magistralna cesta preko Soriške planine v Baško grapo ali v Selško dolino, pomembna je cestna povezava od Ribčevega Laza do Ukanca. Od infrastrukturnih objektov naj omenimo tudi tovorno žičnico na Komno in nihalno žičnico s pripadajočo smučarsko infrastrukturo na Voglu.

1.4.5 Ostale gospodarske dejavnosti

V GGE je gospodarjenje z gozdom edina pomembnejša gospodarska dejavnost. Poleg gospodarjenja z gozdom in kmetijstva je pomembna dejavnost še turizem. Večji del enote je v

Triglavskem narodnem parku, znotraj parka se nahaja tudi smučišče Vogel, nekaj turističnih objektov ob južni obali Bohinjskega jezera in območje slapa Savica.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Za načrtovanje ukrepov varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti, in sicer:

- 1. stopnja požarne ogroženosti: zelo velika ogroženost;
- 2. stopnja požarne ogroženosti: velika ogroženost;
- 3. stopnja požarne ogroženosti: srednja ogroženost;
- 4. stopnja požarne ogroženosti: majhna ogroženost.

Stopnje požarne ogroženosti se določajo po odsekih, pri čemer se upoštevajo:

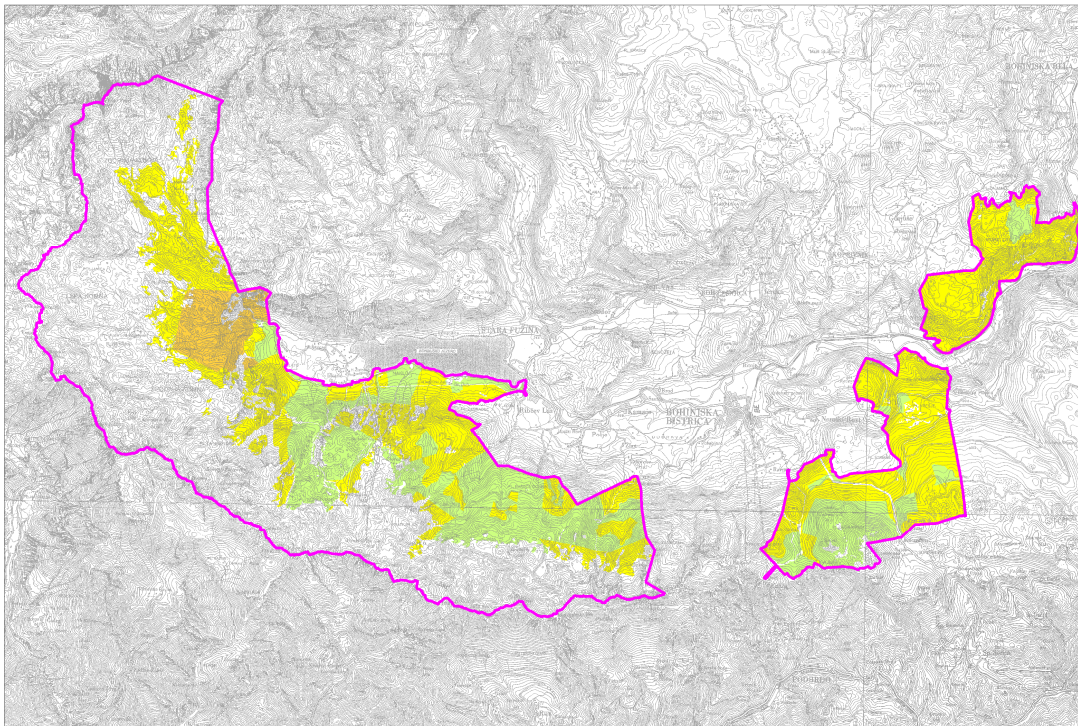
- lastnosti gozda: sestava drevesnih vrst, razvojna faza,
- dejavniki zunaj gozda: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu in druge posebnosti, ki povečujejo požarno ogroženost.

Gozdove GGE Notranji Bohinj uvrščamo v kategorijo požarno srednje ogroženih gozdov.

Gozdov z zelo veliko požarno ogroženostjo (1. stopnja) v GGE Notranji Bohinj ni. Veliko ogroženost (2. stopnja) ima 311 ha gozdov. Srednje ogroženih (3. stopnja) je 3.159 ha gozdov. Majhna ogroženost (4. stopnja) je prepoznana na 1.741 ha gozdov.

Povečana požarna ogroženost naravnega okolja se pojavlja ob pomanjkanju padavin v času mirovanja vegetacije (november–marec) in v dolgih sušnih obdobjih v poletnem času, ko je tudi največji obisk ljudi v gozdovih. Problematičen je velik obisk turistov in rekreativcev v času poletne sezone (junij, julij, avgust). V poletni sezoni obiskovalci gozdov pogosto kurijo (pikniki) v gozdnem okolju. Nadzor nad to dejavnostjo je zelo težaven, saj je težko napovedati, kdaj in kje se bodo obiskovalci odločili za pripravo ognja. V preteklem desetletnem obdobju v GGE nismo zabeležili gozdnih požarov.

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov – v prilogi 3 Kartno gradivo

Karta 4: Požarna ogroženost

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Temeljne načrtovalne enote so oddelki in odseki. Gozdnogospodarska enota Notranji Bohinj je razdeljena na 102 oddelka in na 209 odsekov. Oddelki so na terenu omejeni bodisi s preseki, cestami, grabni, grebeni, ali mejnimi kamni. Označeni so z dvema vzporednima, vodoravnima rdečima črtama na drevju, v prsni višini. Tako označeni oddelki predstavljajo ureditveno mejo, ki je pogosto tudi lastniška. Meje odsekov so osnovane na podlagi rastiščne osnove, značilnih mej, tradicije starih odsekov in primerne velikosti in so na terenu označene z vodoravno rdečo črto. Tako meje odsekov kot oddelkov je potrebno obnavljati. Povprečen odderek meri 98,2 ha, povprečen odsek pa 47,9 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Notranji Bohinj leži na območju KE Bohinj, ki je ena izmed štirih KE v GGO Bled. GGE je po preoblikovanju revirjev v letu 2012 razdeljena med pet revirjev, od katerih ni niti eden v celoti prisoten le v enoti Notranji Bohinj.

GGE Notranji Bohinj (01) je razdeljena na pet revirjev:

Revir Martinček (del): oddelki št. 1 – 4, 58.

Revir Ribčeva planina (del): oddelki št. 56 – 57, 59 – 64, 79 – 89.

Revir Spodnja dolina (del): oddelki št. 90 – 101, 146 – 152.

Revir Zgornja dolina (del): oddelki št. 102 – 125, 153 – 176.

Revir Gorjuše (del): oddelki št. 135 – 145.

Po preoblikovanju revirjev v letu 2012 ni niti eden v celoti prisoten le v enoti Notranji Bohinj.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozd. zemljišč in sestojev	4.899,17	55,5	55,40	1.349,29	15,3	15,26	2.582,59	29,2	29,21	8.831,05
Hidrološka funkcija	609,39	6,9	6,89	7.467,20	84,6	84,45	754,48	8,5	8,53	8.831,07
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	2.569,11	29,1	29,05	5.837,57	66,1	66,02	424,36	4,8	4,80	8.831,04
Klimatska funkcija	343,88	3,9	3,89	0,00	0,0	0,00	8.487,17	96,1	95,98	8.831,05
Zaščitna funkcija	302,00	74,0	3,42	106,22	26,0	1,20	0,00	0,0	0,00	408,22
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	8.831,05	100,0	99,87	8.831,05
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,00	0,03	100,0	0,00	0,00	0,0	0,00	0,03
Rekreacijska funkcija	500,70	5,7	5,66	45,46	0,5	0,51	8.284,88	93,8	93,69	8.831,04
Turistična funkcija	500,70	5,7	5,66	43,91	0,5	0,50	8.286,43	93,8	93,71	8.831,04
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	8.831,05	100,0	99,87	8.831,05
Raziskovalna funkcija	561,24	100,0	6,35	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	561,24
Funkcija varovanja naravnih vrednot	3.522,62	48,0	39,84	3.817,44	52,0	43,17	0,00	0,0	0,00	7.340,06
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,0	0,00	7.090,32	100,0	80,18	0,00	0,0	0,00	7.090,32
Estetska funkcija	998,63	13,8	11,29	6.259,63	86,2	70,79	0,00	0,0	0,00	7.258,26
Lesnoproizvodna funkcija	2.363,38	46,0	26,73	54,98	1,1	0,62	2.720,11	52,9	30,76	5.138,47
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,00	144,55	100,0	1,63	0,00	0,0	0,00	144,55
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,00	1.934,57	100,0	21,88	0,00	0,0	0,00	1.934,57

V preglednici so podane površine gozdnega prostora določene s funkcijami, ki so opredeljene ploskovno. Poleg tega so funkcije določene še točkovno in linijsko, kar dodatno povečuje pomen gozdnega prostora s poudarjenostjo funkcij. Točkovno smo na 1. stopnji določili 315 točkovno opredeljenih funkcij, na drugi stopnji pa 20. Pri linijsko določenih funkcijah smo na prvi stopnji poudarjenosti opredelili 110 km linij, na drugi stopnji poudarjenosti pa 91 km linij.

Skupna površina gozdnega prostora po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

ekološke funkcije na 1. stopnji so opredeljene na 5.971 ha;

ekološke funkcije na 2. stopnji so opredeljene na 8.750ha;

socialne funkcije na 1. stopnji so opredeljene na 8.855 ha;

socialne funkcije na 2. stopnji so opredeljene na 7.505ha.

proizvodne funkcije na 1. stopnji so opredeljene na 2.363 ha;

proizvodne funkcije na 2. stopnji so opredeljene na 2.104 ha.

2.1 Ekološke funkcije

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalna funkcija)

Varovalna funkcija pomeni varovanje rastišča in njegove okolice pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljanje (ohranjanje) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečevanje razvoja (pojavljanja) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečevanje poglobljanja pobočnih jarkov; preprečevanje premeščanja naplavin; zadrževanje drobnega plovnega materiala; ohranjanje rodovitnosti gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na zgornji gozdni meji, na poplavnih, erozijskih plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo vode, na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Funkcija je določena ploskovno na nivoju sestojev. Prva stopnja poudarjenosti je v vseh varovalnih gozdovih, ki so razglašeni z uredbo o varovalnih gozdovih (Kompleks varovalnih odsekov in rezervatov v Spodnjih Bohinjskih gorah zahodno od Črne Prsti, na Komni in v Dolini Triglavskih jezer ter vrhovi nad Soriško planino in strma pobočja nad Sotesko ter ponekod lokalno). Na drugi stopnji so določena pobočja z večjimi nakloni, na primer ponekod v Volčjih jamah, območju Bareče doline in na širšem območju Grmečice. Prav tako je na drugi stopnji poudarjeno območje Mokrega loga in nad južno obalo Bohinjskega jezera zaradi rastiščno gojitvenih tipov na ekstremnih rastiščih (predvsem alpsko bukovje s črnim telohom). Vse preostale površine gozda so opredeljene s tretjo stopnjo.

Na prvi stopnji je opredeljenih 4.899 ha (55,5% gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 1.349 ha (15,3 % gozdnega prostora).

Hidrološka funkcija

Hidrološka funkcija pomeni mehansko in biološko čiščenje vode, ki odteče ali pronica z gozdnih površin, ter uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode (dežja) s površja (po pobočju in v globino), počasnejšim taljenjem snega, ohranjanjem vode v gozdnih tleh in rastlinah in zakasnenim pronicanjem vode iz gozdnih tal v sušnih obdobjih. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

Gozdovi zmanjšujejo površinski in povečujejo globinski odtok vode in tako preprečujejo nastanek erozijskih pojavov. Zaradi velike prepustnosti gozdnih tal za vodo, prepuščene padavine hitro poniknejo v podtalje, s čimer se polnijo zaloge talne vode in podtalnice. Gozdovi tudi izboljšujejo kakovost voda - s pronicanjem skozi gozdna tla se voda fizikalno in kemično očisti. V erozijskih območjih gozd zmanjšuje količino plavin in s tem podaljšuje čas delovanja nižje ležečih protierozijskih pregrad in zaježitvenih prostorov hidroelektrarn. Za normalno delovanje hidroloških mehanizmov je poleg klimatskih in edafskih dejavnikov potrebna tudi primerna stopnja gozdnatosti z ustrežno strukturo gozdov in ohranjenostjo.

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Ur. L. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20).

Na prvi stopnji je v GGE poudarjeno predvsem Dvojno jezero, vodovarstveno območje nad izviro Bistrice in pa južna obala Bohinjskega jezera. Na drugi stopnji je poudarjena večina preostalega dela enote zaradi karbonatnega površja (apnenec in dolomit) in kot prispevno območje Bohinjskega jezera.

Linijsko so na drugi stopnji določeni hudourniki (največ jih je v spodnjem delu pobočij Spodnjih Bohinjskih gora od izvira Bistrice do Savice) in potok Grmečica.

GGE je polna jam, brezen in tudi nekaj izvirov, večina jih je točkovno pударjena na prvi stopnji.

Na prvi stopnji je določeno 609 ha (6,9 % gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 7.467 ha (84,6 % gozdnega prostora). Linijsko je na drugi stopnji določeno 41 km vodotokov. Točkovno pa 153 jam, brezen in črpališč na prvi ter 17 izvirov na drugi stopnji.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija pomeni zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi z izjemnimi biotopi, gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati, ki so lokalno pomembni za obstoj in ohranitev populacij prostoživečih živalskih vrst, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega varstvenega območja ali ekološko pomembnega območja. Poudarjeno funkcijo iz te točke imajo tudi mirne cone, pasišča in zimovališča prostoživečih živalskih vrst, grmišča in predeli okoli kaluž in drugih vodnih virov namenjenih prostoživečim živalim.

Funkcija je opredeljena ploskovno in točkovno. Na prvi stopnji so ploskovno določena predvsem rastišča divjega petelina, zimovališča in koridorji divjadi, mirne cone v TNP in rezervat Ukanc - Savica. Te površine so največje v pasu od Vogla prek rezervata Ukanc - Savica in dela Komne do Doline Triglavskih jezer. Na drugi stopnji je poudarjena večina preostale GGE v okviru EPO-jev Sava Bohinjka z Mostnico in Ribnico, Julijske Alpe in Ratitovec - Jelovica. Točkovno so opredeljeni jame, brezna in spodmoli ter kaluže, vse na prvi stopnji poudarjenosti.

Prva stopnja poudarjenosti te funkcije je opredeljena na 2.569 ha (29,1 % gozdnega prostora), druga pa na 5.838 ha (66,1 % gozdnega prostora), kar skupaj pomeni večino gozdnega prostora. Tretja stopnja, ki predstavlja preostali gozdni prostor, je zastopana le v manjšem obsegu na območju Volčjih jam in planine Vresje. Točkovno je opredeljenih 67 jam, brezen, spodmolov in kaluž na 1. stopnji poudarjenosti.

V spodnjih tabelah so prikazana zavarovana območja v GGE Notranj Bohinj ter kvalifikacijske vrste in habitatni tipi za območja Natura 2000 ter njihove značilnosti.

Preglednica 13/ZO: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Identifikacijska številka	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN	Stopnja poudarjenosti	
						NV	BR
158	Dolina Triglavskih jezer	NS	Zakon o Triglavskem narodnem parku (UL RS, št. 52/10)	Upošteva naj se varstveni režim naveden v aktu o zavarovanju. Povzetek režima navajamo spodaj.	DA	1	1
1412	Triglavski narodni park	NP			DA	Prvo VO 1 Drugo in tretje VO 2	Prvo VO 1 Drugo in tretje VO 2

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 14/N: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE
SI3000253 Julijske Alpe	posebno ohranitveno območje	mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>) rogač (<i>Lucanus cervus</i>) bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)* alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) (4070) Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>) (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
SI3000348 Bohinjska Bistrica in Jereka	posebno ohranitveno območje	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000381 Slatnik	posebno ohranitveno območje	Na območju ni vrst, ki so vezane na gozdni prostor.
SI5000001 Jelovica	posebno območje varstva	koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) kozača (<i>Strix uralensis</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)
SI5000019 Julijci	posebno območje varstva	koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) mali muhar (<i>Ficedula parva</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) pivka (<i>Picus canus</i>) kozača (<i>Strix uralensis</i>) ruševcec (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 15/KHT: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000253 Julijske Alpe Nahaja se v odsekih 114B in 114U.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni	11.142 ha	236 ha	Neugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

		Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.			
(4070) Ruševje z vrstama Pinus mugo in Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsuti) *	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> Nad gozdno mejo po celotnem območju od Črne prsti do Doline sedmerih Triglavskih jezer.	Ruševje uspeva na apnenčasti in dolomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali bukve (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovršju Dinaridov. Potencialno ga ogrožajo krčitve za smučarski turizem in paša.	7.955 ha	1.931 ha	Ugodno
(9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (Vaccinio-Piceetea)	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> Dolina Lopusnice nad gozdnim rezervatom Savica-Ukanc.	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebjju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kisloljubni smrekovi gozdovi v pasu med 1400-1600 m nadmorske višine. Med drevesi prevladujejo smreka, macesen, bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na kakršnekoli posege.	837 ha	90 ha	Ugodno

Habitatni tip 9420: Alpski macesnovi gozdovi

Macesnovja so na seznamu Direktive o habitatih vključena v HT 9420, pri čemer jih predpisi v državi še ne obravnavajo in niso kvalifikacijski za katero izmed območij Natura 2000 v Sloveniji, pač pa so macesnovi sestoji vključeni v HT 4070* in HT 9410. Ne glede na navedeno so macesnovja na ravni POO Julijske Alpe evidentirana v 185 odsekih na skupni površini 2.140 ha v višinskem pasu od 1.000 do 1.950 m. Več kot 90 % površin je varovalnih, sestoji varujejo nižje ležeče površine pred snežnimi plazovi, podornim skalovjem, erozijo.

Na območju GGE Notranji Bohinj, ki je vključeno v POO Julijske Alpe, je habitatni tip prepoznan kot vodilni gozdni rastiščni tip na površini 633 ha na območjih odsekov 01105Z, 01123R, 01125U, 01164U, 01169U, 01170U, 01172U, 01173U, 01174U, 01175U in 01176U, ki se vsi nahajajo v prvem varstvenem območju parka.

Preglednica 16/KVP: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> V varovalnih gozdovih enakomerno po celotnem območju.	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Na kratkem gobčku ima črno golo kožo, nosnice so usmerjene navzgor, uhlji so črni, široki, na čelu pri osnovi zrasli, majhne oči ležijo ob sami osnovi uhljev. Dlaka je dolga in svilnata, pri osnovi črna, kasneje rjavo črna, konice pa so belkaste ali rumenkaste, trebuh je sivo rjav, letalna opna je črna, prhut je široka. Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah	51.923 ha	4.606 ha	Ugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.			
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> Nahaja se na kalih na planinah, ki so bolj zeleni, ni nujno da so zelo globoki. Pogosta je prisotnost vodne leče v kalu, npr. Lisec.	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Oglašča se z zvonkim uu-uu, ob nevarnosti se vrže na hrbet in pokaže živobarven trebuh, ki je pri tej vrsti rumeno-črn. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	48.223 ha	3.002 ha	Neugodno
lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>)	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> Evidentirano je eno rastišče pod planino Osredki.	Lepi čeveljc je 20-60 cm visoka zelnata trajnica z jajčastimi listi, ki so spiralasto nameščeni. Cvetovi so največji med evropskimi orhidejami, z živo rumeno medeno ustno vrečaste oblike, preostali listi cvetnega odevala so rdečerjavi, sulicasti, zoženi v dolgo konico. Oprašujejo jih samice kozokrilcev, pri čemer medena ustna deluje kot cvetna past, ki omogoča žuželki izhod le mimo prašnika ali brazde. Prvih 6-10 let živi na račun simbiotskih gliv. Raste v svetlih bukovih in mešanih gozdovih in na robovih gozdov v submontanskem in montanskem pasu. Njena rastišča so polsenčna, na zračnih suhih tleh na karbonatni podlagi. V Sloveniji se pojavlja predvsem v Alpah, sicer pa je evrazijski florni element. Ogrožajo ga množično obiskovanje njegovih rastišč, nabiranje, onesnaževanje zraka z dušikovimi spojinami, pogozdovanje in naravno zaraščanje z lesnimi vrstami.	17.130 ha	2.398 ha	Ugodno
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> Vezan na listnate gozdove z večjo količino mrtve lesne biomase (predvsem ležeče) v južnih Bohinjskih gorah do rezervata Savica – Ukanc.	Sodi med največje vrste hroščev v Evropi. Samci, ki so navadno večji, zrastejo od 25 do 75 mm – značilna je raznolikost zaradi različne kvalitete hrane, ki je dostopna ličinkam. Telo je podolgovato, široko in deloma sploščeno. Čeljusti samcev so preobražene v rogovju podobno tvorbo - od tu tudi slovensko vrstno ime – rogač. Glava, ovratnik in noge so črne ali temnorjave barve, obarvanost pokrovk variira od temnorjavih do kostanjevo-rdečih. Razvoj je vezan na različne vrste listopadnega drevja, med katerimi prevladujejo hrasti. Samice rogača odlagajo jajčeca v ali od šture, stara ali padla drevesa. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko). Celoten razvoj poteka zelo počasi, tudi do pet let. Odrasli hrošči, ki živijo samo nekaj tednov, so največkrat aktivni v mraku, prehranjujejo se z različnimi rastlinskimi izločki.	19.573 ha	523 ha	Ugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		Ocenjujemo, da vrsta v Sloveniji še ni ogrožena, čeprav je bila uvrščena na rdeči seznam zaradi pretirane zbirateljske vneme (posebno zelo veliki primerki samcev). Neprimeren poseg pri gospodarjenju v gozdovih je s stališča vrste prenizko sekanje dreves (tik nad tlemi).			
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	SI3000253 Julijske Alpe Vezan na listnate pretežno bukove gozdove v južnih Bohinjskih gorah do rezervata Savica – Ukanc.	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo, vendar pa zaradi povpraševanja po bukovem kozličku na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.	23.480 ha	703 ha	Ugodno
puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)*	SI3000253 Julijske Alpe Južno in jugo zahodno od ceste Ukanc – Savica. Del cone je v coni ilirskega bukovja – vezan na listavce.	Puščavnik je relativno velika (20-35 mm) vrsta, temnorjave do vijolične barve in jo le težko zamenjamo z drugimi vrstami minic. Razvoj poteka v globokih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno dreveje, lipa, jesen) z večjo količino drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke. Razvoj poteka dve do tri ali celo štiri leta, odvisno od prehranske kvalitete mulja. Odrasli samci živijo le nekaj dni (10-20), medtem ko samice tudi par mesecev. Hranijo se z rastlinskim materialom in srkajo sladke drevesne sokove. So malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja (od tod tudi ime »puščavnik«), zaradi česar je za njegov obstoj pomembna bližina oz. gostota drevesnih dupel. Ta je zaradi delovanja človeka še največja prav v antropogenih okoljih kot so stari drevoredi, obrežna vrbovja ali visokodebelni sadovnjaki. Tako je eden od faktorjev ogrožanja opuščanje nekaterih navad – npr. odstranitev velikih in starih vrb z bregov, spremenjen način kmetovanja in izginjanje visokostebelnih sadovnjakov.	8.781 ha	251 ha	Premalo podatkov za oceno stanja.
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	SI3000253 Julijske Alpe Nahaja se v odsekih 114B in 114U.	15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege in tudi sklepi členov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hroščki so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debla in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje	1.201 ha	50 ha	Ugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		hlodov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.			
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>SI3000253 Julijske Alpe</u> Nahaja se v kalih na planinah ter v drugih globljih vodnih telesih v gozdnem prostoru.	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo boujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	66.771 ha	6.006 ha	Neugodno
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> <u>SI5000001 Jelovica</u> Enakomerno po celotnem gozdnem prostoru.	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobjenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	60.165 ha 9.759 ha	6.204 ha 322 ha	Neugodno
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> Nahaja se ob gozdni cesti iz Ribčevega Laza na planino Suha. <u>SI5000001 Jelovica</u> Na območju ni potrjenih stanišč.	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašča s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogroža ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	60.521 ha 9.767 ha	6.208 ha 322 ha	Neugodno
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> <u>SI5000001 Jelovica</u> Enakomerno po celotnem gozdnem prostoru.	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konici pa ima 4-5	58.690 ha 9.602 ha	4.917 ha 322 ha	Ugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.			
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> <u>SI5000001 Jelovica</u> Enakomerno po celotnem gozdnem prostoru.	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čički ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	60.165 ha 9.759 ha	6.204 ha 322 ha	Ugodno
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> <u>SI5000001 Jelovica</u> V Julijcih območje varovalnih gozdov drugega varstvenega območja, gozdni rezervat Savica-Ukanc, Lopata, Storeč, do gozdne meje v prvem varstvenem območju. Na Jelovici enakomerno po celotnem gozdnem prostoru.	Triprsti detel je posebež v vsaj dveh pogledih: kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	31.764 ha 7.216 ha	2.243 ha 322 ha	Neugodno
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> <u>SI5000001 Jelovica</u> Nahaja se enakomerno po celotnem območju.	Kozača je velika sova z dolgim repom in rumenkastim kljunom. Gnezdi v zrelih jelovobukovih gozdovih z gozdnimi jasami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Partnerska vez traja vse življenje, partnerja pa jo vzdržujeta celo leto. V Sloveniji gnezdi skoraj izključno na jugu države, v dinarskih gozdovih. Hrani se z malimi sesalci in pticami. Njena populacijska nihanja so močno vezana na nihanja glodavcev, v letih z malo glodavci ne gnezdi. Je stalnica s celoletnim prehranjevalnim teritorijem, ki ga mlade ptice vzpostavijo jeseni v letu izvalitve.	31.226 ha 9.759 ha	5.714 ha 322 ha	Ugodno
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u> Rastišča so na južnih pobočjih Bohinjskega jezera, na platoju Lopata, ter zahodno od Komarče. <u>SI5000001 Jelovica</u> Dve rastišči sta pod Črnim vrhom.	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Samec ima temno zelene prsi, rjave peruti in rdečo nadočesno gubo, samica je varovalnih rjavih tonov. Samci se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdi v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z	50.563 ha 9.767 ha	5.880 ha 322 ha	Neugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopsišnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.			
planinski orol (<i>Aquila chrysaetos</i>)	SI5000019 Julijci Gnezdi v ostenjih Komarče, prehranjevalni habitat in počivališče ima na Orlovih glavah pri Voglu.	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	88.384 ha	8.340 ha	Ugodno
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	SI5000019 Julijci Natančnejše območje gnezdenja ni znano.	Sokol selec je po hrbtu in perutih temno siv, spodaj pa bel s številnimi črnimi progami, pod očesom ima izrazit črn brk. V Sloveniji je redek gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	88.384 ha	8.340 ha	Ugodno
mali muhar (<i>Ficedula parva</i>)	SI5000019 Julijci Nahaja se v zatrepu nad kočjo pri Savici ob planinski poti na Komno.	Mali muhar je na prvi pogled zelo podoben taščici, čeprav je manjši in ima na obeh straneh repa veliko belo liso. Prebiva v zrelih mešanih ali listnatih gozdovih, zlasti bukovih z visokimi drevesi in bujno podrastjo ter jasami. Gnezdo je v duplu ali na vrhu odlomljenih debel. Hrani se z nevretenčarji, občasno s plodovi. Zadržuje se visoko v krošnjah, lovi tudi v zraku. Je selivka, ki prezimuje v južni Aziji in je tako posebnost med našimi pticami, vrne se maja. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi.	22.505 ha	1.448 ha	Neugodno
pivka (<i>Picus canus</i>)	SI5000019 Julijci Nahaja se zvezno na celotnem območju Julijskih Alp.	Pivka ima siv trebuh, zelene peruti, rumenkasto zeleno trtico in črn brk, samec pa poleg tega še majhno rdečo kapo. Ime je dobila po oglašanju »piu-piu-piu«, katerega ton proti koncu pada. Naseljuje mešane in listnate gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja	72.881 ha	7.277 ha	Ugodno

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.			
ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	SI5000019 Julijci Nahaja se zvezno pod grebenom Črna Prst – Vogel in dalje proti dolini Triglavskih jezer.	Samec ruševca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pari. To je najpogostejši glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	37.807 ha	5.479 ha	Neugodno

Klimatska funkcija

Klimatska funkcija pomeni mešanje hitrosti in spreminjanje smeri vetrov; vpliv na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladičenje ogljika v lesu in tleh). Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki varujejo naselja ter kmetijske površine pred škodljivimi učinki vetra in mraza ter gozdovi na območju stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki lahko povzročajo vetrolome ali deformirano rast gozdnega drevja

V GGE Notranji Bohinj je na prvi stopnji poudarjena južna obala Bohinjskega jezera in širše območje smučišča Vogel. To je 435 ha (3,9 % gozdnega prostora). Preostali gozdni prostor je poudarjen s tretjo stopnjo.

2.2 Socialne funkcije

Rekreacijska funkcija

Rekreacijska funkcija pomeni omogočanje aktivnosti, ki telesno in duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe. Poudarjeno rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi, dostopnostjo in dosegljivostjo ter rekreacijsko infrastrukturo (poti, objekti).

Funkcija je določena ploskovno kot območja, ki so pogosto obiskana in linijsko kot bolj obiskane pohodne in kolesarske poti. Na prvi stopnji je poudarjena okolica Bohinjskega jezera vključno z Ukancem in Savico ter smučišče Vogel, na drugi stopnji pa območje nekdanjega smučišča Kobra. Linijsko so določene številne planinske in nekaj kolesarskih poti na območju TNP in spodnjih Bohinjskih gora ter gozdne ceste na območju Volčjih jam in roba Jelovice. Slovenska planinska pot (SPP) in najbolj obiskane poti so določene s prvo, preostale pa z drugo stopnjo. Točkovno sta poudarjeni 2 lokaciji – vzletišče Vogel in plezališče Pod skalco na drugi stopnji.

Na prvi stopnji je opredeljenih 501 ha (5,7 % gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 46 ha (0,5 % gozdnega prostora). Na prvi stopnji je določenih 77 km poti v gozdnem prostoru, na drugi pa 46 km.

Turistična funkcija

Turistična funkcija pomeni zadovoljevanje potreb obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila začasno spremenijo svoj kraj bivanja. Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih krajev, v katerih se nahajajo turistični objekti, turistične točke in znamenitosti ali po katerih se odvija turistično vodenje.

Turistično so na prvi stopnji poudarjeni okolica Bohinjskega jezera vključno z Ukancem in Savico ter Smučišče Vogel, na drugi stopnji pa območje nekdanjega smučišča Kobla. Na prvi stopnji so linijsko poudarjene še nekatere poti – pohodne poti na območju Vogla, krožna pot Ukanc – Savica, slovenska turnokolesarska pot, Slovenska planinska pot (SPP) in pot od Savice do doma na Komni.

Na prvi stopnji je opredeljenih 501 ha (5,7 % gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 44 ha (0,5 % gozdnega prostora). Na prvi stopnji je določenih 33 km poti.

Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Zaščitna funkcija je opredeljena ploskovno v varovalnih odsekih na strmih pobočjih bohinjske Soteske in na območju Savice in Ukanške Suhe na prvi ter nad Ukancem na drugi stopnji. Na prvi stopnji je opredeljenih 302 ha (3,4 % gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 106 ha (1,2% gozdnega prostora).

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija v GGE ni določena.

Estetska funkcija

Estetska funkcija pomeni omogočanje doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini. Poudarjeno estetsko funkcijo imajo predvsem z estetskega vidika edinstveni/posebni gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih, ki urejajo prostor, ter območjih kulturne krajine po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisi, ki urejajo ohranjanje narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

Funkcija je v GGE opredeljena ploskovno, točkovno in linijsko. Na prvi stopnji je opredeljen ambient okolice Bohinjskega jezera in ledeniških dolin. Preostali del zahodnega kompleksa je opredeljen z drugo stopnjo kot območje kulis Julijskih Alp. Na drugi stopnji je poudarjena še kulisa bohinjske Soteske. Funkcija ploskovno izostane samo na območju Volčjih jam. Linijsko je na drugi stopnji določena tovorniška pot skozi Štenge nad Sotesko. Točkovno je na prvi stopnji določenih nekaj izjemnih dreves na območju Bareče doline. Vogla in Doline Triglavskih jezer.

V GGE je s to funkcijo opredeljenih 999 ha (11,3% gozdnega prostora) na prvi in 6.260 ha (86,2% gozdnega prostora) na drugi stopnji. Linijsko je pot skozi Štenge dolga 1,5 km, točkovno pa je opredeljenih 15 izjemnih dreves na prvi stopnji.

Poleg gozdov krajinsko estetsko pozitivno vplivajo tudi planine, ki prekinjajo monotonijo gozdnih kompleksov, vendar ne toliko v zaraščajoči obliki kot redno vzdrževane planine.

Poučna funkcija

Poučna funkcija pomeni ozaveščanje in posredovanje znanj o gozdu ter gospodarjenje z njim laični ali strokovni javnosti. Poudarjeno poučno funkcijo imajo gozdovi, ki se uporabljajo kot učni prostor (gozdne učilnice), gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne,

naravoslovne, ipd. poti ter učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.

V GGE Notranji Bohinj ni izpolnjenih kriterijev za prvo in drugo stopnjo poudarjenosti, zato je za celoten gozdni prostor določena tretja stopnja.

Raziskovalna funkcija

Funkcija pomeni načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Raziskovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi, v katerih so postavljene raziskovalne ploskve, raziskovalni objekti, razne merilne naprave ipd. s katerimi v okviru raziskovalnih projektov ali programov upravljajo raziskovalne institucije.

V GGE Notranji Bohinj je določena ploskovno na prvi stopnji na območju gozdnega rezervata Savica - Ukanc. Tam zavzema 561 ha (6,4 % gozdnega prostora).

Higiensko-zdravstvena funkcija

Funkcija pomeni izboljšanje kakovosti in ohranjanje zdravega življenjskega okolja ter blaženje škodljivih vplivov imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom. Poudarjeno higieno-zdravstveno funkcijo imajo zlasti gozdovi v neposredni bližini večjih naselij, bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča, ipd.

V GGE Notranji Bohinj ni izpolnjenih kriterijev za prvo in drugo stopnjo poudarjenosti, zato je za celoten gozdni prostor določena tretja stopnja.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Ta funkcija pomeni varovanje redkih, dragocenih, znamenitih ali drugih vrednih naravnih pojavov. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali deli gozdov, ki imajo po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, status naravne vrednote, zavarovana območja ter izjemna drevesa v gozdnem prostoru.

Funkcija je v GGE določena ploskovno in točkovno. Na prvi stopnji je poudarjeno prvo varstveno območje TNP in ostanek alpskega bukovega pragozda na Voglu. Na drugi stopnji je poudarjen preostanek zahodnega kompleksa Bareče doline (predvsem zaradi drugega varstvenega območja TNP in gorskega grebena Črna prst – Rodica – Vogel) in vzhodni kompleks Mokrega loga (visoka kraška planota z značilnimi kraškimi pojavi). Točkovno so na prvi stopnji poudarjene jame, brezna, spodmoli in izjemna drevesa.

V GGE je določenih 3.523 ha (39,8 % gozdnega prostora) na prvi stopnji poudarjenosti in 3.817 ha (43,2 % gozdnega prostora) na drugi stopnji. Točkovno je na prvi stopnji opredeljenih 74 jam, brezen in dreves na prvi stopnji in 1 lokacija na drugi stopnji – izdanki jezerske krede ob obali Bohinjskega jezera.

Vse naravne vrednote v GGE Notranji Bohinj so prikazane v Prilogah.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Ta funkcija pomeni varstvo in ohranjanje območij ali objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru. Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevci, gaji, logi).

Funkcija je v GGE opredeljena ploskovno, točkovno in linijsko. Na drugi stopnji je opredeljeno celotno območje TNP, planine, nekaj arheoloških najdišč in ostankov prve svetovne vojne. Linijsko sta na drugi stopnji opredeljeni Tovorniška pot skozi Štenge in Bohinjski železniški predor Bohinjska Bistrica – Podbrdo. Točkovno so na prvi stopnji opredeljeni dve spominski plošči pri slapu Savica in na Komni, spominsko znamenje v Bareči dolini ter Ruski grob v Dolini sedmerih jezer.

V GGE je na drugi stopnji opredeljenih 7.090 ha (80,2 % gozdnega prostora), linijsko je določenih 2 km poti, točkovno pa so opredeljeni 4 spomeniki.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija pomeni proizvajanje nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati. Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Funkcija je opredeljena ploskovno na masko gozda z izjemo gozdnega rezervata Ukanc – Savica. Približno enakomerno sta na preostali del maske porazdeljeni prva (možen dolgoročni posek več kot 5 m³/ha letno) in tretja. stopnja (dolgoročni posek manj kot 2 m³/ha letno.) poudarjenosti, 2. stopnja (možen dolgoročni posek med 2 in 5 m³/ha letno) pa je v enoti relativno zanemarljiva.

Funkcija je na prvi stopnji opredeljena na 2.363 ha (45,4 % gozda), na drugi stopnji na 55 ha (2,1 % gozda), na tretji pa na 2.720 ha (52,2 % gozda).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Ta funkcija pomeni izkoriščanje nelesnih in materialnih koristi gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu. Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo zlasti gozdovi, kjer se intenzivno odvija stelarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja, izkoriščanje sečnih ostankov, ipd. če so ti proizvodi predmet prodaje ali nadaljnje dodelave in niso namenjeni le lastni uporabi.

Funkcija je v določena ploskovno. Na drugi stopnji so opredeljena območja čebelje paše na podlagi izbranih tipov sestojev. Tretje stopnje ne določamo. Na drugi stopnji je določenih 145 ha (1,6 % gozdnega prostora).

Lovnogospodarska funkcija

Funkcija pomeni gospodarjenje s populacijami divjadi. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovnih oborah. Funkcija je poudarjena tudi v okolici rukališč, krmišč, krmnih njiv ter v predelih, kjer se intenzivno izvaja lovski turizem. V sonaravno zasnovanih in oblikovanih gozdovih ter ob usklajenih populacijah živalskega sveta poteka ta funkcija brez konfliktov in je ni nujno vedno poudarjati kot dominantno funkcijo v prostoru.

Funkcije je v GGE Notranji Bohinj opredeljena ploskovno in točkovno. Ploskovno je na drugi stopnji opredeljeno LPN Triglavski narodni park, točkovno pa na prvi stopnji dve zimski krmišči, eno pri Nemškem Rovtu in drugo v Bareči dolini. Na drugi stopnji je ploskovno opredeljenih 1.935 ha (21,9 % gozdnega prostora).

Pasišča, grmišča in zimovališča, na katerih je bila v preteklem načrtu opredeljena lovnogospodarska funkcija, so v obdobju zadnjega območnega načrta opredeljena pod funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Površina gozdov v GGE Notranji Bohinj je 5.210 ha. Glede na gospodarske kategorije je največ varovalnih gozdov, ki predstavljajo 44,2 % vseh gozdov v enoti. Sledi kategorija gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni s 24,9 %. To so gozdovi, ki ležijo v Triglavskem narodnem parku. Le malenkost manj (21,9 %) je večnamenskih gozdov. Kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni predstavlja 472 ha (9,1 %) gozdov v rezervatu Savica - Ukanc. Pri uvrščanju gozdov med varovalne gozdove in gozdove s posebnim namenom smo se naslonili na naslednje pravne podlage: Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), Zakon o Triglavskem narodnem parku (Ur.l RS št. 52/10).

Po lastniških kategorijah z 92,0 % prevladujejo zasebni gozdovi. Državnih gozdov je 7,7 % in gozdov lokalnih skupnosti 0,3 %.

Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	1.134,75	5,52	0,16	1.140,43
Gpn, ukrepi so dovoljeni	1.268,65	26,58	1,04	1.296,27
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	420,06	51,80	0,16	472,02
Varovalni gozdovi	1.969,80	317,68	13,98	2.301,46
Skupaj:	4.793,26	401,58	15,34	5.210,18

Preglednica 18/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00201-1-predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	0,56	0,1
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	19,96	4,5
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	416,26	94,4
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	3,09	0,7
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	1,29	0,3
Skupaj RGR		441,16	100,0
00102-2 -predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	0,66	0,2
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	347,86	98,4
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5,01	1,4
Skupaj RGR		353,53	100,0
00103-3 -alpska bukovja	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1,48	0,7

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	3,63	1,7
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čnojelševje, velikojesenovje	1,88	0,9
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	195,93	90,7
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	13,02	6,0
Skupaj RGR		215,94	100,0
00104-4 -zgornjegorska bukovja	64300-Predalpsko jelovo bukovje	43,75	33,7
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat	82,59	63,6
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	3,49	2,7
Skupaj RGR		129,83	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		1.140,46	100,0
00101-1 -predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	45,40	16,3
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	232,77	83,7
Skupaj RGR		278,17	100,0
00102-2 -predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	3,20	2,3
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	138,56	97,7
Skupaj RGR		141,76	100,0
00103-3 -alpska bukovja	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	2,01	0,2
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	0,26	0,0
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	839,29	95,8
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	34,79	4,0
Skupaj RGR		876,35	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		1.296,28	100,0
00105-5 -gozdni rezervati	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	9,02	1,9
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	18,04	3,8
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	369,52	78,6
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	24,15	5,1
	70200-Alpsko ruševje	49,49	10,5
Skupaj RGR		470,22	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		470,22	100,0
00106-6 -varovalni gozdovi	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	99,70	6,0
	59200-Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	133,89	8,0
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	862,82	51,9
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	104,46	6,3
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	178,62	10,7
	70200-Alpsko ruševje	283,86	17,1
Skupaj RGR		1.663,35	100,0
00107-7 -gozdovi v prvem varstvenem območju TNP	56300-Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	14,91	4,4
	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	162,71	47,6
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	19,06	5,6

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	70200-Alpsko ruševje	145,20	42,5
Skupaj RGR		341,88	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		2.005,23	100,0
Skupaj vsi gozdovi		5.210,18	100,0

Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga v GGE znaša 263 m³/ha. V lesni zalogi je nekoliko več listavcev (53,2 %) kot iglavcev.

Porazdelitev skupne lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je rahlo levo asimetrična, z največjim deležem v drugem in tretjem debelinskem razredu. Leva asimetrija je močnejše izražena pri iglavcih. Porazdelitev lesne zaloge pri listavcih pa je desno asimetrična, z najnižjim deležem v petem debelinskem razredu. Delež lesne zaloge najdebelejšega drevja (IV. in V. debelinski razred) je pri iglavcih 51,4 % pri listavcih pa 30,1 %.

Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,8	15,6	25,7	23,1	29,8	89,0	33,8
Jelka	6,0	15,2	23,9	25,1	29,8	15,4	5,9
Macesen	6,0	17,0	35,0	23,9	18,1	18,7	7,1
Bukev	15,2	28,4	26,4	18,4	11,6	125,0	47,5
Pl. lst.	16,6	28,7	24,5	17,1	13,1	6,6	2,5
Dr. tr. lst.	16,8	24,4	24,5	20,2	14,1	5,9	2,2
Meh. lst.	17,4	34,0	24,9	17,2	6,5	2,6	1,0
Iglavci	5,9	15,8	26,9	23,4	28,0	123,1	46,8
Listavci	15,4	28,3	26,2	18,4	11,7	140,1	53,2
Skupaj	10,9	22,4	26,6	20,8	19,3	263,2	100,0

Preglednica 20/DLZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,9	19,4	24,7	22,3	25,7	81,4	34,7
Jelka	6,2	15,0	23,1	24,3	31,4	23,8	10,2
Macesen	7,0	17,5	59,3	10,4	5,8	4,1	1,8
Bukev	17,9	32,5	26,2	13,4	10,0	116,7	49,7
Pl. lst.	22,5	34,8	22,9	10,9	8,9	5,2	2,2

OPIS STANJA GOZDOV

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Dr. tr. lst.	21,8	36,6	23,0	11,9	6,7	2,4	1,0
Meh. lst.	39,0	38,5	15,0	4,7	2,8	0,9	0,4
Iglavci	7,5	18,4	25,7	22,3	26,1	109,4	46,7
Listavci	18,3	32,7	26,0	13,2	9,8	125,1	53,3
Skupaj	13,2	26,1	25,8	17,4	17,5	234,5	100,0

Zaradi velikega deleža varovalnih gozdov, v katerih ni tako aktivnega gospodarjenja in za katere ne razpolagamo s tako natančnimi numeričnimi kazalci stanja in razvoja gozdov, prikazujemo podatke o numeričnih kazalcih posebej še za gozdove v katerih se aktivno gospodari (večnamenski gozdovi in GPN z dovoljenimi ukrepi). Povprečna lesna zaloga gospodarskih gozdov je 235 m³/ha. Tudi v teh gozdovih prevladujejo listavci, ki jih je 53,3 %. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih za gospodarske gozdove je zvonasta, desno asimetrična z vrhom v drugem debelinskem razredu. V primerjavi z vsemi gozdovi se lepo vidi, da so gozdovi, ki so podvrženi intenzivnejšemu gospodarjenju precej mlajši in imajo znatno manjši delež zaloge v najvišjih debelinskih razredih.

Struktura lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da v enoti prevladujeta bukev, ki predstavlja slabo polovico vse lesne zaloge in smreka, katere delež predstavlja eno tretjino lesne zaloge. Z znatnim deležem sta zastopana še jelka in macesen. Deleži ostalih drevesnih vrst so skromni in ne presegajo 2 %. Med plemenitimi listavci najdemo predvsem gorski javor ter posamično veliki jesen in brest. Izmed mehkih listavcev najpogosteje srečamo jerebiko, vrba in breza sta manj pogosti. Predstavniki trdih listavcev v enoti so črni gaber, mokovec, mali jesen in nagnoj.

Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	641.183	550.596	87.488	3.099
	m ³ /ha	123,1	114,9	217,9	202,0
Listavci	m ³	730.029	713.063	16.666	300
	m ³ /ha	140,1	148,7	41,5	19,6
Skupaj	m³	1.371.212	1.263.659	104.154	3.399
	m ³ /ha	263,2	263,6	259,4	221,6

Lesna zaloga zasebnih in državnih gozdov je izenačena s povprečno lesno zalogo v GGE. Najnižja je lesna zaloga v tudi po površini skromnem deležu gozdov lokalnih skupnosti (222 m³/ha). Razmerje med iglavci in listavci je v zasebnih gozdovih blizu nivoja razmerja v GGE, kar pomeni, da delež listavcev malenkost presega delež iglavcev. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti pa je delež iglavcev večji in presega 80 % lesne zaloge.

Način ugotavljanja lesne zaloge

V gospodarskih gozdovih, ki jih je 2.437 ha (46,8 % vseh gozdov v GGE), lesno zalogo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so po površini razporejene sistematično s pravokotno mrežo 200×200 m. Za izračun so uporabljene vmesne tarife po Čoklu. Posnetih je bilo 587 ploskev.

Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

RGR	Število vzorčnih ploskev	Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E %
1 – Predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah	182	234,0	11,7
2 – Predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah	113	239,1	13,8
3 – Alpska bukovja	257	206,6	8,0
4 – Zgornjegorska bukovja	35	458,0	13,3
Skupaj gospodarski gozdovi	587	236,3	5,9

Lesna zaloga varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov (53,2 % vseh gozdov v GGE) je ugotovljena okularno in zato zanjo ni možno ugotoviti standardne napake ocene. V zgornji preglednici smo pod skupno lesno zalogo prikazali le zalogo za del GGE, kjer je bila lesna zaloga ugotovljena s SVP (vsi gospodarski gozdovi). Skupno lesno zalogo za celotno GGE najdemo v ostalih tabelah, lesne zaloge gospodarskih gozdov pa prikazujemo, skupaj z vzorčnimi napakami, v tej preglednici, saj je le-ta bistvenega pomena za dejanske odločitve o prihodnjem ravnanju z gozdovi v GGE.

Dovoljena vzorčna napaka ocene lesne zaloge je po 43. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10 in 200/20) pri tveganju 5 % do 15 % na ravni posameznega RGR in do 10 % na ravni GGE. Predpisanim pogojem zadostimo v vseh gozdovih, kjer se lesna zaloga ugotavlja s SVP. Za celotno GGE znaša vzorčna napaka 5,9 %.

Način ugotavljanja tarif

V preteklosti so bile tarife že preverjene na osnovi izmerjenih višin in starih, v praksi preizkušenih tarif po RGR, ločeno za iglavce in listavce. Osnova za izračun tarif so bile naslednje regresijske krivulje:

$$y = a + bx + cx^2$$

y = drevesna višina

$$y = a + b/x$$

x = prsni premer

$$y = a + b/\log x$$

a, b, c = regresijske konstante

S pomočjo dvovhodnih deblovnic so na osnovi teh krivulj izdelane lokalne tarife. Vse te nize so primerjali s predpisanimi E, V in P tarifami. Primerjali so višinske krivulje in lokalne tarife po posameznih RGR. Najbolj značilno so se dejanske krivulje približale V tarifam. Tarif pri obnovi načrta nismo spreminjali.

3.2 Prirastek

Prirastek smo izračunali po metodi prirastnih nizov.

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 4,21 m³/ha. Prirastek nižajo varovalni gozdovi in rezervat, ki zajemajo 53,2 % površine gozdov. Prirastek iglavcev predstavlja 44,7 % prirastka. Porazdelitev prirastka je desno asimetrična. Večina prirastka je prvih treh debelinskih razredih, največji prirastek je v drugem debelinskem razredu, najmanjši pa v petem. V debelinskem razredu IV in V je le 0,87 m³/ha oziroma petina vsega prirastka. Pri iglavcih je krivulja dokaj normalna, pri listavcih pa izrazito desno asimetrična - največ prirastka je v prvih dveh razredih, najmanj pa v zadnjih dveh, ki predstavljata le 13 % prirastka listavcev.

Če varovalne gozdove izznamemo in upoštevamo le gospodarske gozdove, v katerih prirastek ugotavljamo s pomočjo stalnih vzorčnih ploskev, ugotovimo, da znaša 6,35 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 47,3 %. Razmerje med prirastkom iglavcev in listavcev je v gospodarskih gozdovih malenkost bolj v prid iglavcev.

Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,36	0,48	0,49	0,31	0,25	1,89	44,7
Listavci	0,79	0,77	0,45	0,22	0,09	2,32	55,3
Skupaj	1,15	1,25	0,94	0,53	0,34	4,21	100,0

Preglednica 24/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,61	0,73	0,62	0,39	0,29	46,58	2,65
Listavci	1,17	1,06	0,53	0,19	0,09	53,42	3,04
Skupaj	1,78	1,79	1,16	0,58	0,38	100,00	5,69

Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok.skupnosti
Iglavci	m ³	9.798	8.926	840	31
	m ³ /ha	1,88	1,86	2,10	2,03
Listavci	m ³	12.131	11.864	262	5
	m ³ /ha	2,33	2,48	0,65	0,33
Skupaj	m³	21.929	20.790	1.103	36
	m³/ha	4,21	4,34	2,75	2,36

Nekoliko višji prirastek od povprečja enote izkazujejo zasebni gozdovi. Nizek prirastek v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti je posledica prevladujočega deleža kategorij varovalnih gozdov in GPN brez načrtovanega poseka, kjer je prirastek občutno nižji.

Način ugotavljanja prirastka

Metoda prirastnih nizov

Pri izračunu tekočega volumskega prirastka na osnovi debelitve drevesa v prsnem premeru upoštevamo samo tista drevesa, pri katerih so bili premeri izmerjeni korektno. Podatki starih dreves so korigirani za naknadno ugotovljene napake in netočnosti, tako da je lesna masa izračunana ponovno. Prirastek se ugotavlja po drevesnih vrstah, za razvojno fazo in za RGR. Ugotovljena razlika med zaloga drevesa pred desetimi leti in sedaj se primerja s startno lesno zalogo in ugotovi prirastni odstotek po debelinskih stopnjah. Ugotovljeni odstotki veljajo za določeno populacijo in preteklo desetletje, zato jih uporabimo za napovedani prirastek v enakih startnih razvojnih fazah po RGR. S tem se izognemo napaki zaradi rastnega pojema, ki je prisoten v vseh razvojnih fazah konkretnega sestoja, saj ga prvič zajamemo v letvenjaku, ko je intenziteta priraščanja največja. Predvidevamo, da se bo tekoči prirastek gibal enako kot v sorodnih sestojnih tipih pred desetimi leti.

Formula za izračun tekočega prirastka temelji na sledečih podatkih:

V1 = staro stanje lesne zaloge = vsa drevesa s šifro 0 (v sestoji še sedaj) in vsa posekana drevesa šifra 1 ter vsa propadla drevesa šifra 2

V2 = novo stanje lesne zaloge = vsa drevesa s šifro 0 z novim premerom in vsa vrasla drevesa s šifro 3

$$\Sigma nV2 - \Sigma nV1$$

$$P \% = \frac{\Sigma nV2 - \Sigma nV1}{\Sigma nV1} \times 10$$

$$\Sigma nV1$$

Končno uporabljena formula je nekoliko poenostavljena, ker so nekateri manj pomembni členi med seboj prekrivajo (delujejo nasprotno) in v končni vrednosti ne predstavljajo upoštevanja vrednih količin.

Prirastni nizi so prikazani v prilogi.

3.3 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 26/ RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga	Število SVP	Srednji premer			
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4	m3/ha	± E	cm	
Mladovje	437,40	8,4						26,9	81	23,3	15	
Drogovnjak	659,71	12,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	214,7	150	7,0	17	
Debeljak	618,24	11,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	444,9	122	4,9	22	
Sestoj v obnovi	535,05	10,3	227,51	42,5	25,2	60,6	12,0	2,2	159,9	176	7,2	20
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2.959,78	56,7	2,26	0,1	0,0	64,6	35,4	0,0	379,7	58	8,2	20
Skupaj	5.210,18	100,0	229,77	4,4					587	5,9	19	

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in veljajo za gospodarske gozdove.

V enoti prevladujejo sestoji raznomerne zgradbe (vsi varovalni gozdovi in gozdovi v gozdnem rezervatu ter 234 ha raznomernih sestojev v gospodarskih gozdovih). Med enomernimi sestoji je delež med drogovnjaki, debeljaki in sestoji v obnovi dokaj izenačen in se giblje okrog dobrih 10 odstotkov, mladovja pa predstavljajo 8 % površine gozdov.

Ocena lesne zaloge je v vseh razvojnih fazah nizka. Sorazmerno visoko lesno zalogo imajo le raznomerni sestoji. Vzorčna napaka ocene lesne zaloge je zaradi heterogenosti v razvojni fazi mladovij največja. V ostalih razvojnih fazah je napaka ocene nizka in ne presega 10 %.

Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.	Skupaj
ha	42,30	10,80	162,95	3,04	7,70	2,98	229,77
%	18,41	4,70	70,92	1,32	3,35	1,30	100,00

V tabeli prikazana drevesna sestava podmladka se nanaša na razvojno fazo sestojev v obnovi. Sestoji v GGE se naravno dobro pomlajujejo, podmladek se pojavlja na slabi polovici površine sestojev v obnovi in je večinoma bogatih in dobrih zasnov.

Najbolje se pomlajuje bukev, ki predstavlja več kot dve tretjini vsega pomladka. Sledi ji smreka z 18 %. Razmerje med iglavci in listavci je v podmladku 23 : 77 %. Med iglavci je poleg smreke z

opaznim deležem zastopana le še jelka. Od listavcev je bukev v pomladku daleč najpogostejša vrsta, ostalih listavcev je skupaj 6 %. Od tega je največ trdih listavcev, med katerimi so prisotni predvsem črni gaber, mokovec in mali jesen. Sledijo plemeniti listavci z najpogostejšim gorskim javorjem ter velikim jesenom in gorskim brestom. S podobno nizkim deležem so prisotni še mehki listavci, med katerimi prevladuje jerebika.

Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	437,40	6,7	26,2	50,2	16,9	22,9	16,4	60,7	0,0	9,5	14,2	36,4	39,9
Drogovnjak	659,71	23,8	64,0	9,8	2,4	12,2	29,8	58,0	0,0	62,9	22,0	8,3	6,8
Debeljak	618,24					47,9	40,7	11,4	0,0	27,8	72,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	535,05					39,3	48,0	12,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk- gnz)	2.959,78					0,2	5,5	94,3	0,0				
Skupaj	5.210,18												

Sestojne zasnove so zelo dobre v drogovnjakih, kjer prevladujejo dobre in bogate sestojne zasnove. Le dobra desetina drogovnjakov je pomanjkljivih in slabih zasnov. V mladovjih je stanje obratno, le tretjina mladovij ima ustrezno sestojno zasnovo. Prevladujejo pomanjkljive in slabe sestojne zasnove, ki so kljub dobremu naravnemu pomlajevanju v enoti posledica novo nastalih ogolelih površin po močnem napadu podlubnikov v zadnjih letih.

Negovanost mlajših razvojnih faz je slaba. Okrog 60 % mladovij in drogovnjakov je nenegovanih. Dobro negovanih je le petina mladovij in desetina drogovnjakov. Najbolje so negovani debeljaki, kar je razumljivo, saj so nosilci v tej razvojni fazi večinoma že sproščeni, tako je med debeljaki le desetina sestojev nenegovanih. Dobro so negovani tudi sestoji v obnovi. Večina raznomernih sestojev je v varovalnih gozdovih, ki so slabo ali pa sploh nenegovani.

V mladovju ima tri četrtine sestojev pretrgan ali vrzelast sklep. V drogovnjakih prevladujejo sestoji s (pre)tesnim sklepom, takih sestojev je skoraj dve tretjini. V pretesnem sklepu se odraža slaba negovanost te razvojne faze. V debeljakih prevladuje normalen sklep, čeprav je tudi sestojev s tesnim sklepom dobra četrtina.

3.4 Tipi sestojev

Izločanje in opisovanje sestojev poteka s postopkom, ki ga imenujemo opis sestojev. V tej fazi s pomočjo DOF in LIDAR posnetkov ter terenskega ogleda izločimo posamezne sestojne tipe.

Pod pojmom sestojni tip, ki ga ponazarja trimestna šifra, tako razumemo klasifikacijo sestojev glede na razvojno fazo (100), mešanost (10) in sklep sestoja (1). Tako opredeljen sestojni tip zelo podrobno stratificira sestojne in je uporaben za natančno diagnosticiranje sestojev za potrebe podrobnega načrtovanja gojenja gozdov (opis sestojev) ter za stratifikacijo pri ugotavljanju lesne zaloge s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Klasifikacija sestojev na sestojne tipe omogoča tudi združevanje posameznih tipov v različne kategorije. Najpogosteje sestojne tipe združujemo v stratumne po razvojnih fazah. Povezava med sestojnim tipom in razvojno fazo ter podfazo je avtomatična. Ključ po katerem se sestojni tipi uvrščajo v razvojno fazo oziroma podfazo prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 29: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.

Šifra	Razvojna faza (podfaza)	Pripadajoč sestojni tip
1	Mladovje	100; 2.3; 2.4

OPIS STANJA GOZDOV

2	Drogovnjak	
2a	- mlajši	2.1; 2.2
2b	- starejši	3.1; 3.2; 3.3; 3.4
3	Debeljak	
3a	- mlajši	4.1; 4.2
3b	- starejši I	5.1; 5.2
3c	- starejši II	6.1; 6.2
4	Sestoj v obnovi	4.3; 4.4; 5.3; 5.4; 6.3; 6.4; 7.3; 7.4
7	Raznomerni sestoji	7.1; 7.2

Vsi varovalni gozdovi imajo prvo šifro 8, ostali dve pa pomenita isto kot v gospodarskih gozdovih. Mladje v varovalnih gozdovih označimo z 810. Izločenih je bilo 1.622 sestojev (multipoligoni) s povprečno površino 3,21 ha (brez drugih gozdnih zemljišč).

Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	1.250,67	23,9
Drugi pretežno listnati gozdovi	964,83	18,5
Gozdovi bukve in jelke	59,93	1,2
Gozdovi bukve in smreke	609,20	11,7
Jelovi gozdovi	13,61	0,3
Smrekovi gozdovi	536,95	10,3
Drugi pretežno iglasti gozdovi	532,04	10,2
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.242,95	23,9
Skupaj	5.210,18	100,0

V gozdovih GGE po tipih drevesne sestave prevladujejo bukovi gozdovi in drugi gozdovi iglavcev in listavcev, ki jih je vsakih po četrtina. Opaznejši delež predstavljajo še drugi pretežno listnati gozdovi, gozdovi bukve in smreke, smrekovi gozdovi in drugi pretežno iglasti gozdovi.

3.5 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	173,50	15,2	918,16	80,5	48,77	4,3	0,00	0,0	1.140,43	21,9
Gpn, ukrepi so dovoljeni	552,02	42,6	736,73	56,8	7,52	0,6	0,00	0,0	1.296,27	24,9
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	63,60	13,5	408,42	86,5	0,00	0,0	0,00	0,0	472,02	9,1
Varovalni gozdovi	1.206,22	52,4	643,55	28,0	407,57	17,7	44,12	1,9	2.301,46	44,1
Skupaj vsi gozdovi	1.995,34	38,3	2.706,86	52,0	463,86	8,9	44,12	0,8	5.210,18	100,0

Ohranjenost gozdov se določa glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. V ohranjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne do 30 %, v spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 31 do 70 %, v močno spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 71 do 90 % in v izmenjanih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne z več kot 90 %.

Ob intenzivnem gospodarjenju, kar je bila značilnost vseh bivših državnih gozdov, se je tukaj močno pospeševalo smreko tudi izven njenih naravnih rastišč, listavci pa so bili v preteklosti obravnavani kot manjvredni in se jih ni pospeševalo. Taka praksa je sicer že nekaj desetletij opuščena, posledice pa so v drevesni sestavi prisotne še danes. Ohranjeno drevesno sestavo ima tako le 38 % vseh gozdov, večina pa jih je v varovalnih gozdovih. Predvsem zaradi prevelikega deleža smreke je spremenjenih 52 % gozdov in močno spremenjenih 9 % gozdov. Izmenjanih gozdov je v enoti slab odstotek.

3.6 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	956	7,4	45,3	36,4	9,3	1,6
Jelka	248	6,9	39,1	43,9	9,3	0,8
Macesen	5	20,0	20,0	40,0	20,0	0,0
Bukev	1.006	3,0	25,3	40,0	23,3	8,4
Pl. Ist.	74	5,4	9,5	36,5	37,8	10,8
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	3	0,0	0,0	33,3	0,0	66,7
Skupaj iglavci	1.209	7,4	43,9	38,0	9,3	1,4
Skupaj listavci	1.084	3,1	24,2	39,6	24,2	8,9
Skupaj	2.293	5,4	34,6	38,7	16,4	4,9

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (gospodarski gozdovi). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

V gozdnogospodarski enoti prevladuje prav dobra in dobra kakovost drevja. Odlične kakovosti je le 5 % dreves, zadovoljive in slabe kakovosti pa 21 %. Iglavci v splošnem izkazujejo občutno boljšo kakovost kot listavci. Iglavcev slabe in zadovoljive kakovosti je 11 %, medtem ko je ta delež pri listavcih 33 %.

Smreka kot najpogostejša drevesna vrsta pri iglavcih je tudi po kakovosti najboljša. Jelka izkazuje nekoliko slabšo kakovost.

Med listavci je še največ odlične in prav dobre kakovosti pri najpogostejši drevesni vrsti bukvi. Kakovost plemenitih listavcev je še daleč od zaželjene, saj je le 15 % dreves odlične kakovosti, kar polovica dreves pa zadovoljive in slabe kakovosti.

3.7 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
----------------	-------------------

Deblo in koreničnik	3,8
Veje	2,6
Osutost	0,8
Skupaj	7,2

Poškodovanost drevja smo ocenjevali na stalnih vzorčnih ploskvah, zato se vse ocene poškodovanosti nanašajo na gospodarske gozdove.

V oceni poškodovanosti drevja so zajete le najhujše poškodbe, ki so razvrščene v tri skupine:

- deblo in koreničnik, kjer se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot treh kvadratnih decimetrih;
- veje, kjer za hujšo poškodbo velja, če je v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega 20 % premera v prsni višini;
- osutost, kjer velja, da je drevo osuto, če ima osute več kot 60 % krošnje.

Analiza poškodovanosti kaže, da je v GGE delež dreves s hujšimi poškodbami velik - 7,2 %. Poškodovano deblo in koreničnik ima 3,8 % dreves, večinoma je to posledica gozdne proizvodnje. Poškodbe vej in krošnje so bile zabeležene pri 2,6 % dreves, večinoma gre za odlomljene vrhove, ki so posledica snegolomov. Osuto krošnjo ima 0,8 % dreves, ki je znak splošne oslabelosti dreves.

3.8 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodologiji na območju celotne Slovenije. Po tej metodi izvedba popisa ni prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po popisnih enotah (PE). Pri oblikovanju PE smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd. S popisi smo v naslednjih letih nadaljevali tako da smo v letih 2014, 2017 in 2020 v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja.

V vsaki popisni enoti je bilo popisanih vsaj 51 ploskev, na katerih smo ugotavljali vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Na ploskvah površine 20 m² smo evidentirali vsa drevesca višine od 15 do 150 cm, ter ugotavljali poškodovanost terminalnega poganjka. Podatke smo analizirali, statistično obdelali ter jih primerjali z rezultati do sedaj izvedenih popisov s poudarkom na popisu izvedenem v letu 2020. Sistematično pridobljeni podatki so pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

Stopnje objedenosti so sicer odvisne od številnih dejavnikov, o čemer pričajo raziskave s tega področja. Ne glede na to pa so gostote rastlinojedih parkljarjev tiste, ki najpomembneje vplivajo na stopnje poškodovanosti. Podatek nam nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti oz. gostot.

Obravnavana GGE je del popisne enote Jelovica in Pokljuka, ki obsega skupno 10 GGE. Popisna enota obsega širše območje platojev Jelovice in Pokljuke. Enota je oblikovana tako, da ustreza arealu razširjenosti jelovške populacije jelenjadi oz. ekološki enoti Jelovica z obrobjem, po kateri obravnavamo rastlinojedo parkljasto divjad pri lovskem načrtovanju. Za popisno enoto je značilen znaten delež gozdov, z močno poudarjeno proizvodno funkcijo ter visokim rastiščnim potencialom. Intenzivnost gospodarjenja je velika, kar je povezano z ugodno posestno strukturo (velika posest). Za enoto je značilen visok delež iglastih gozdov, ki je bil v zadnjih letih močno prizadet po podlubnikih. V primerjavi z nekaterimi ostalimi popisnimi enotami je tu delež mladovij visok in se zaradi podlubnikov in ujm še povečuje. V obravnavani GGE so bile leta 2020 popisane 3 vzorčne

ploskve. Ker pa to število ne zadošča za korektno analizo, vse v nadaljevanju prikazane primerjave temeljijo na podatkih za širše območje, to je za popisno enoto Jelovica in Pokljuka.

Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja v letu 2020

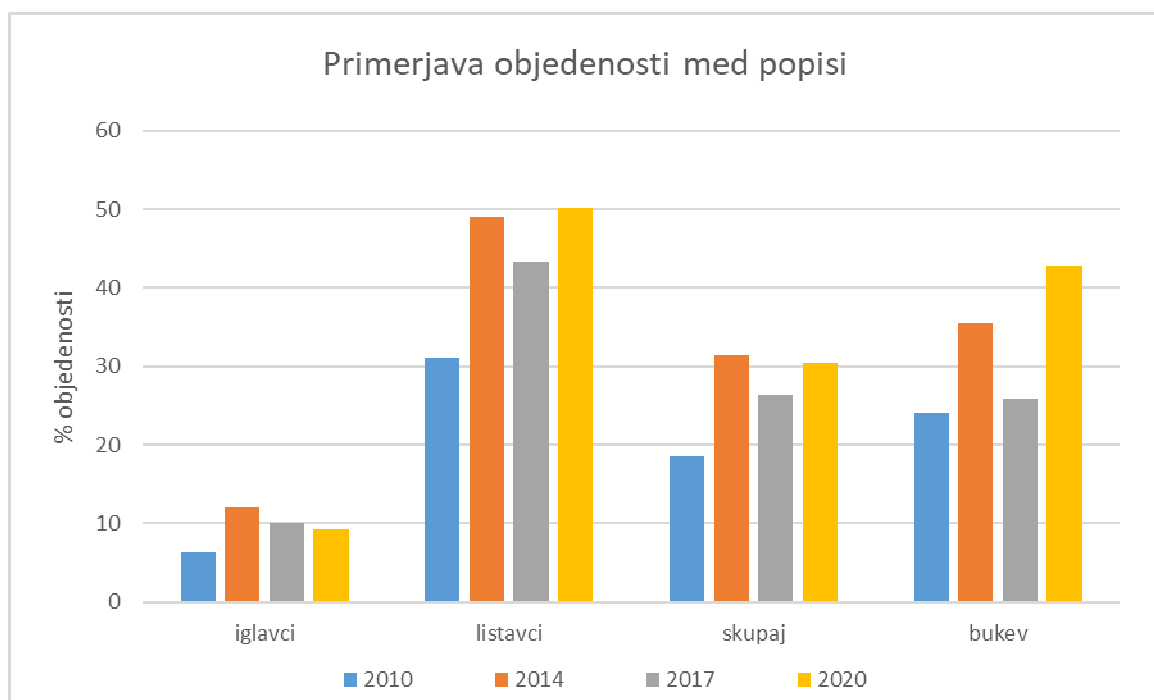
Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	45	62	38.656	7,4	49	11.075	7,4	46	10.875	6,8	40	5.291	8,1	39	2.391	7,3	45	29.632	7,3
Jelka	32	5	3.411	43,3	5	1.202	43,3	2	521	35,9	2	281	23,8	3	160	16,7	3	2.164	37,0
Macesen	1											13			13			27	
Bukev	38	5	2.894	24,5	26	5.945	24,5	38	8.911	46,2	45	5.972	51,2	50	3.059	52,0	36	23.887	42,8
Hrasti	2	1	930	100,0		13	100,0		13	100,0								27	100,0
Plemeniti listavci	22	20	12.403	62,4	11	2.485	62,4	4	1.042	60,3	1	174	100,0		27	50,0	6	3.727	63,4
Drugi trdi listavci	7	1	620	49,2	4	815	49,2	5	1.082	85,2	5	681	80,4	5	321	58,3	4	2.899	71,0
Mehki listavci	32	6	3.824	64,9	6	1.256	64,9	5	1.256	73,4	7	868	73,8	2	94	42,9	5	3.474	69,6
Iglavci	45	67	42.067	10,9	54	12.278	10,9	48	11.396	8,1	42	5.584	8,9	42	2.565	7,8	48	31.823	9,3
Listavci	48	33	20.672	40,3	46	10.514	40,3	52	12.304	53,6	58	7.695	57,5	58	3.500	52,3	52	34.014	50,2
Skupaj	51	100	62.739	24,4	100	22.792	24,4	100	23.700	31,7	100	13.280	37,0	100	6.065	33,5	100	65.837	30,4

Zgornja preglednica prikazuje deleže posameznih drevesnih vrst in skupin drevesnih po višinskih razredih ter stopnje njihove objedenosti. Ob zadnjem popisu smo v PE ugotovili 30,4 % objedenost. Visoke stopnje objedenosti zasledujemo skozi zadnje 3 popise.

Tradicionalno višje stopnje objedenosti beležimo pri listavcih. Medtem ko so iglavci manj objedeni. Iglavci so v manjšem deležu objedeni zaradi visokega deleža smreke, ki velja med divjadjo za najmanj priljubljeno drevesno vrsto, medtem ko je kot drug predstavnik iglavcev jelka že bistveno bolj objedena (37 %). Med listavci visoke stopnje objedenosti ugotavljamo pri vseh drevesnih vrstah. Praktično vse drevesne vrste, z izjemo bukve, so objedene z večinskim deležem (gorski javor 76 %, jerebika 66,3%, mali jesen 79,8 %, beli gaber 65,3%. Omenjene stopnje so med najvišji v Sloveniji. Najbolj poškodovan oz. objeden je razred R3, to je višinski razred med 60-100 cm višine, ostali razredi so manj poškodovani. Praviloma najnižje stopnje objedenosti ugotavljamo v mladju višine 15-30cm, nato objedenost naraste in je najvišja v razredu R3 (60-100cm), kasneje v razredu R4 (100-150 cm) pa že upade. Upad je manj izrazit v enotah s prisotno jelenjadjo in izrazitejši v enotah, kjer je večinoma prisotna srnjad.

Preglednica 35/OM2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po popisih v razredih R1-R4

	Popis 2010	Popis 2014	Popis 2017	Popis 2020
Smreka	5,5	10,7	8,6	7,3
Jelka	29,3	32,7	32,5	37,0
Macesen	31,0	52,4	7,7	
Bukev	24,1	35,5	25,9	42,8
Hrasti	52,9	55,6	50,0	100,0
Plemeniti listavci	52,5	75,6	75,9	63,4
Drugi trdi listavci	43,5	57,7	54,9	71,0
Mehki listavci	62,3	84,6	84,4	69,6
Iglavci	6,3	12,0	10,0	9,3
Listavci	31,1	49,0	43,4	50,2
Skupaj	18,6	31,5	26,3	30,4

Slika 1: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi

Za razumevanje vpliva rastlinojede parkljaste divjadi na gozdno mladje so pomembni trendi oz. gibanja stopenj objedenosti med posameznimi popisi. Na podlagi teh povezav želimo sklepati na dogajanja v populacijah rastlinojedih parkljarjev. Med stopnjami objedenosti in gostotami parkljarjev obstajajo korelacije, ki jih upoštevamo kot enega pomembnejših kazalnikov pri določevanju višine načrtovanega odvzema.

Med popisi smo v preteklosti primerjali in ugotavljali trende deleža poškodovanosti po številnih kazalnikih (drevesne vrste, skupine drevesnih vrst, višinski razredi). Kot najbolj primerna se je za ugotavljanje vpliva divjadi na gozdno mladje izkazala bukev. Bukev je drevesna vrsta, ki je med divjadjo srednje priljubljena, naraščanje njene stopnje poškodovanosti je glede na populacijske gostote divjadi (jelenjadi) v primerjavi z drugimi drevesnimi vrstami še najbolj linearno.

Če na podlagi prikazanih rezultatov sklepamo na dogajanja v populacijah vidimo, da smo v zadnjem popisu zabeležili najvišje stopnje objedenosti (bukev, listavci), kar priča, da bi se številčnost srnjadi in jelenjadi lahko povečala. S dodatnimi statističnimi analizami smo tudi ugotovili,

da leto 2020 statistično značilno izstopa (povečanje objedenosti) glede na leti 2010 in 2017. Visoke stopnje objedenosti in njihova porast so presenetljive, saj so po ujmah in podlubnikih v zadnjem desetletju nastale številne ogolele površine, ki bi morale divjadi nuditi dodatno prehransko ponudbo.

Dejstvo je, da bomo morali v bodoče z močnejšim poseganjem z odstreloom nadaljevati in izboljševati razmerje med objedenostjo in gostotami divjadi v prid gozdnega mladja. Poleg spremljave vliva rastlinojede parkljaste divjadi preko popisov bi bilo nujno zagotoviti spremljavo ogroženosti gozdnogojitvenih ciljev. Na ta način bi lahko določili še mejne oz. sprejemljive stopnje objedenosti gozdnega mladja.

3.9 Odmrlo drevje

Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	17,07	10,73	27,80	13,02	18,06	31,08	30,09	28,79	58,88
	m ³ /ha	6,23	3,70	9,93	4,75	6,25	11,00	10,98	9,95	20,93
30 - 49 cm	št./ha	2,45	0,14	2,59	1,12	0,51	1,63	3,57	0,65	4,22
	m ³ /ha	4,21	0,22	4,43	1,92	0,81	2,73	6,13	1,03	7,16
50 in več cm	št./ha	0,41	0,00	0,41	0,14	0,07	0,21	0,55	0,07	0,62
	m ³ /ha	1,35	0,00	1,35	0,44	0,21	0,65	1,79	0,21	2,00
Skupaj	št./ha	19,93	10,87	30,80	14,28	18,64	32,92	34,21	29,51	63,72
	m³/ha	11,79	3,92	15,71	7,11	7,27	14,38	18,90	11,19	30,09

Odmrlo drevje smo evidentirali na vzorčnih ploskvah. Povprečno najdemo 64 odmrlih dreves na ha (30 m³/ha. Močno prevladuje tanko odmrlo drevje, ki ne presega debeline 30 cm. Po večini gre za drevje, ki odmre zaradi naravnega izločanja v mlajših razvojnih fazah. Takega drevja je v povprečju 59 dreves na ha ali 92 % vseh odmrlih dreves. Odmrlih dreves nad 30 cm je v povprečju 4,8 na ha ali 9,2 m³/ha. Drevesa nad 50 cm predstavljajo 1 % vseh dreves. Ocenjujemo, da je v varovalnih gozdovih količina mrtvega drevja večja kot v gospodarskih.

Razmerje med iglavci in listavci je malenkost v korist iglavcev, k čemur prispeva večji delež iglavcev pri stoječem drevju, medtem ko je pri podrticah večji delež listavcev. Tudi razmerje med stoječim in ležečim odmrlim drevjem je dokaj izenačeno.

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur.l. RS št. 114/09, 31/16 in 52/22) določa, da je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v GGE. Tako bi v obravnavani GGE ob povprečni lesni zalogi gospodarskih gozdov 235 m³/ha, morale biti v gozdu vsaj 7 m³/ha odmrlih dreves. Trenutno predstavlja odmrlo drevje 13 % lesne zaloge.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Naselitev Bohinja se je pričela v bronasti dobi, ob koncu 7. stoletja pr.n.š. V železni dobi se je Bohinj začel razvijati v kulturno krajino z zametki vseh današnjih zaselkov. Ravno železarstvo oziroma fužinarstvo je imelo tudi odločilen vpliv na gozdove v obravnavani gozdnogospodarski enoti. Dotlej naravne gozdove namenjene predvsem lovu in nabiranju gozdnih sadežev, so pozneje kopači rude in ogljarji obremenjevali s številnimi kopami in kopišči. Sekali so po potrebi, predvsem bukev za kuhanje oglja. Zaradi potratne rabe lesa je zemljiška gospoda vse bolj omejevala prebivalcem dovoljeno rabo gozda.

Gozdovi GGE Notranji Bohinj so prvič omenjeni v ohranjenih pisnih virih leta 1004, kot del škofijske posesti iz Briksna, ki so jo dobili v dar od cesarja Henrika II. Prav briksenška škofija je bila kasneje skoraj 800 let lastnik in gospodar skoraj vseh gorenjskih gozdov, saj so postopoma izginjale posesti vitezov in svobodnjakov.

Po vzoru najbolj razvitih dežel je tudi na briksenški posesti prišlo do prvih bolj načrtnih regulacij pri rabi gozdnih dobrin. Rudno bogastvo in pretežni del gozda so bili na voljo fužinarjem, kar je potrdil tudi avstrijski državni rudarski red iz leta 1517. Za gozdove je dolgo veljalo, da so neizčrpen, a težko dostopen vir lesa in oglja. Zakupniki so po vrsti prekomerno izkoriščali gozd, med različnimi interesi fužinarjev in prebivalcev je prihajalo do vse hujših sporov.

Z razvojem tehnologije so se pojavile prve žage na vodni pogon. V 16. stoletju so poleg potreb za stavbnim lesom pričeli s predelavo lesa za drobno suho robo. Poleg listavcev so tako na vrednosti pridobili tudi iglavci.

Leta 1803 blejsko posest z gozdovi podržavijo in dodelijo kameralnemu fondu. Od leta 1833 do 1858 je zopet postala lastnica teh gozdov briksenška nadškofija. Iz tega obdobja je pomembna izdelava prve karte posesti in sicer v letu 1846. V letu 1852 je sledil tudi prvi gozdni zakon, ki pa ni bil uspešen. Država je zato ne glede na lastništvo uvedla politični sekvester nad gozdovi, ki je trajal od leta 1858 do 1871. V tem obdobju je o vseh posegih v gozd odločala javna gozdarska uprava.

Leta 1871 je lastnica gozdov postala na novo ustanovljena Kranjska industrijska družba (KID). Iz tega obdobja je zlasti pomembno žičničarstvo, ki se je razvilo zaradi vse večjih potreb po gozdnih donosih.

Pionir na področju razvoja žičničarstva je bil Lambert Pantz. Postavil je žičnico v Blatnem grabnu, ki danes velja za tehnični spomenik. Za največji tehnični podvig iz tega obdobja prav gotovo velja žičnica čez Komarčo, ki je v 15-ih letih prevozila 25.000 m³ oblovine in za podoben ekvivalent lesa še oglja v vrečah iz doline Lopučnice.

Za gozdnogospodarsko enoto je zelo pomemben tudi čas prve svetovne vojne, ko je bilo področje Ukanca glavno zaledje avstrijske vojske za soško fronto. Gozdovi so bili v tem zgodovinskem obdobju nekaj let nedostopni za gozdarsko stroko. Za potrebe vojske se je v gozdove posegalo nenačrtno.

Za povojni čas je značilen visok porast etatov, tudi za 3 krat v primerjavi s prejšnjimi načrti. Umirjanje le postopoma sledi v kasnejših letih.

Prvi načrt za GGE Notranji Bohinj je bil narejen 1899. Načrti so si nato sledili vse do danes in sicer:

Za GGE Notranji Bohinj in Jelovico skupaj:

1899-1907; 1908-1921; 1922-1931; 1932-1948; 1949-1954; 1955-1964; 1965-1974

Za samostojno GGE Notranji Bohinj:

1973-1982; 1983-1992; 1993-2002; 2003-2012, 2013-2022

Zadnji načrt GGE Notranji Bohinj z veljavnostjo v obdobju 2013 – 2022 je bil zaradi ujm, ki so prizadele enoto in z njimi povezanih velikih količin sanitarnega poseka spremenjen, izdelana je bila sprememba načrta z veljavnostjo 2014 – 2022.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 37/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (vsi gozdovi)

2013 – 2022	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
		m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	211.223	313.381	148,4	290.161	35.625	137,4
Listavci	23.718	20.398	86	28.310	4.849	119,4
Skupaj	234.941	333.779	142,1	318.470	37.452	135,6

Podatki o realizaciji poseka v enoti za zadnje obdobje so pridobljeni iz uradne evidence poseka in iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. Po evidencah je bilo v GGE posekano 333,779 m³ lesa. Zaradi korektnosti primerjave (meritve SVP izvajamo v večnamenskih gozdovih in GPN z načrtovanim posekom) tej količini odštejemo posek v varovalnih gozdovih. Posek v gospodarskih gozdovih je tako po evidencah 322.006 m³, kar predstavlja 145 % etata v teh gozdovih.

Po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev je bilo v gospodarskih gozdovih posekano 318.470 m³ (iglavci 290.161 m³, listavci 28.310 m³) oziroma 13,07 m³/ha/leto.

Evidentirana količina poseka je znotraj meja zaupanja s SVP pridobljene intervalne ocene (ob upoštevanju 5% tveganju) posekanih količin. Ocenjena srednja vrednost poseka na SVP od evidentirane sečnje odstopa zelo malo, zato lahko ugotovimo, da je evidenca sečnje vodena striktno in korektno.

Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2013 do 2022

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija
00101-1 -predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah	Iglavci	85.626	126.295	147,5	53,8
	Listavci	7.216	7.527	104,3	3,2
	Skupaj	92.842	133.822	144,1	57,0
00102-2 -predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah	Iglavci	39.636	82.184	207,3	35,0
	Listavci	3.422	3.480	101,7	1,5
	Skupaj	43.058	85.664	199,0	36,5
00103-3 -alpska bukovja	Iglavci	72.984	88.468	121,2	37,7
	Listavci	7.962	8.087	101,6	3,4
	Skupaj	80.946	96.555	119,3	41,1
00104-4 -zgornjegorska bukovja	Iglavci	3.248	5.675	174,7	2,4
	Listavci	2.566	290	11,3	0,1
	Skupaj	5.814	5.965	102,6	2,5
00105-5 -gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
00106-6 -varovalni gozdovi	Iglavci	9.729	10.759	110,6	4,6
	Listavci	2.552	1.015	39,8	0,4
	Skupaj	12.281	11.773	95,9	5,0
skupaj	Iglavci	211.223	313.381	148,4	133,4
	Listavci	23.718	20.398	86,0	8,7
	Skupaj	234.941	333.779	142,1	142,1

V GGE je bilo po uradnih evidencah v obdobju 2013 - 2022 posekanega skupaj 234.941 bto m³ lesa, kar predstavlja 45,09 bto m³ na hektar gozda v tem ureditvenem obdobju. Velika večina poseka je bila realizirana v gospodarskih gozdovih (91,38 m³/ha), kjer je možna tudi primerjava evidentiranega poseka z meritvami na stalnih vzorčne ploskvah. Po rastiščno gojitvenih razredih je bil realiziran posek različen, v vseh je bil večji od načrtovanega, razen v varovalnih gozdovih.

Skupna evidentirana realizacija sečnje je presegla načrtovani možni posek za 42,2 % in dosegla rekordne količine poseka v GGE. Preseganje načrtovanih količin poseka se je zgodilo pri iglavcih (48,4 % več od načrtovanega), medtem ko je pri listavcih realizacija sečnje ostala pod načrtovano količino (86,0 % realizacija).

Ureditveno obdobje od 2003 do 2012

Rastiščno gojitveni razred		Načrtovani m ³	Realiziran m ³	Realizacija %	Skupna %
00101-1 Predalpsko jelovo bukovje v tipičnih ekoloških razmerah	Iglavci	22.353	23.092	103,3	24,8
	Listavci	6.997	4.985	71,2	5,3
	Skupaj	29.350	28.077	95,7	30,1
00102-2 Predalpsko jelovo bukovje v zaostrenih ekoloških razmerah	Iglavci	13.285	12.703	95,6	13,6
	Listavci	4.762	1.956	41,1	2,1
	Skupaj	18.047	14.659	81,2	15,7
00103-3 Alpska bukovja	Iglavci	13.421	17.021	126,8	18,3
	Listavci	7.753	2.485	32,1	2,7
	Skupaj	21.174	19.506	92,1	20,9
00104-4 Visokogorska bukovja	Iglavci	6.067	1.568	25,8	1,7
	Listavci	1.786	214	12,0	0,2
	Skupaj	7.853	1.782	22,7	1,9
00105-5 Gozdovi v osrednji coni TNP	Iglavci	4.295	15.714	365,9	16,9
	Listavci	7.514	7.140	95,0	7,7
	Skupaj	11.809	22.854	193,5	24,5

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani m ³	Realiziran m ³	Realizacija %	Skupna %	
00106-6	Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
		Listavci	0	0	0,0	0,0
		Skupaj	0	0	0,0	0,0
00107-7	Varovalni gozdovi	Iglavci	2.346	1.334	56,9	1,4
		Listavci	2.654	322	12,1	0,3
		Skupaj	5.000	1.656	33,1	1,8
Skupaj		Iglavci	61.767	71.432	115,6	76,6
		Listavci	31.466	17.102	54,4	18,3
		Skupaj	93.233	88.534	95,0	95,0

Enota ima sicer za gospodarjenje ugodno lastniško strukturo in je bila vedno gospodarjena precej aktivno. V prejšnjem ureditvenem obdobju je bila realizacija po absolutnih količinah bistveno nižja kot v zadnjem, enako je bil tudi možni posek postavljen nižje, upoštevati pa je potrebno, da je v zadnjem desetletju prišlo zaradi velike količine sanitarnih sečenj do spremembe načrta, ki je močno dvignila višino možnega poseka. Sam osnovni etat, ki je bil postavljen z načrtom 2013 – 2022 je znašal 117.139 m³ in realizacija te količine je bila do konca obdobja 285 %.

Skupna ocena poseka je za 1,1 % manjša od evidentiranih količin, kar je v okviru vzorčne napake. So pa odstopanja v relativnem smislu med listavci in iglavci precej različna, s tem, da pri listavcih posek iz SVP kaže na večjo (46,0%) realizacijo kot evidenca, medtem ko je pri iglavcih v evidenci poseka za 4,1 % večja količina kot jo izkazujejo podatki iz SVP.

Glede na primerjano strukturo poseka po debelinskih stopnjah ugotavljamo, da posebnih razlik ni. Struktura posekanega lesa po debelinskih stopnjah je podobna, če jo analiziramo iz podatkov SVP ali iz evidence poseka.

Primerjava možnega poseka in realiziranih sečenj kaže naslednje:

realiziran posek za obdobje 2013 - 2022 je bil glede na predhodno ureditveno razdobje povečan za indeks 377, medtem ko je bil možni posek s spremembo načrt povečan za indeks 252, indeks glede na osnovni načrt pa je bil 126. Realizacija poseka iglavcev je znašala 148 % možnega poseka, listavci so bili realizirani 86 %, vendar je potrebno vedeti, da se je možni posek listavcev s spremembo načrta zmanjšal, glede na osnovni načrt je bila realizacija pri listavcih 53 %. Najbolj je bil načrtovan posek presežen v RGR 2 – predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah. Realizacija možnega poseka listavcev je iz obdobja v obdobje slaba, v zadnjih dveh načrtovalskih obdobjih 54 % in 86 % (53 %).

Zaradi zaporedja neugodnih let je bil realiziran velik obseg sanitarnih sečenj. V strukturi poseka so v vseh letih prisotne sečnje zaradi vetra, snega in še posebej podlubnikov, ki so po letu 2014 prešli v gradacijo nepredstavljenih razsežnosti, kar je praktično ustavilo izvajanje načrtovanih ukrepov v GGE.

Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m³	166.190	17.551	183.741	45.014	6.161	51.175	19	6	25	211.223	23.718	234.941
Izveden - m³	306.729	18.713	325.442	6.633	1.662	8.296	19	22	41	313.381	20.398	333.779
Realizacija - %	184,6	106,6	177,1	14,7	27,0	16,2	98,9	370,5	164,1	148,4	86,0	142,1
Povp. drevo - m³	0,96	0,26	0,83	0,94	0,33	0,68	1,34	1,01	1,14	0,96	0,27	0,83

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija poseka glede na lastništvo je bila, zaradi drugačnega stanja gozdov v tem pogledu, zelo različna. V zasebnih gozdovih so bile načrtovane količine poseka zelo presežene, saj je bil v teh gozdovih največji del gradacije smrekovih podlubnikov. Nasprotno pa v državnih gozdovih možni posek ni bil dosežen, saj je bil redni posek na ravni GGE ustavljen zaradi močnega presejanja načrtovanih količin, vseeno pa so sanitarne sečnje predstavljale skoraj ves posek v državnih gozdovih. Analiza gozdov lokalnih skupnosti zaradi majhne površine tega lastništva ni smiselna.

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

	Vrste poseka											% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ		
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci m ³	674	1.620	106	0	0	3.519	293.263	2.110	5.139	208	306.729	49,9	331,2
%	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	1,1	95,7	0,7	1,7	0,1	100,0		
Listavci m ³	163	655	33	0	0	1.980	13.580	738	1.344	54	18.713	5,3	33,2
%	0,9	3,5	0,2	0,0	0,0	10,7	73,2	4,0	7,2	0,3	100,0		
Skupaj m³	837	2.275	139	0	0	5.499	306.843	2.848	6.483	262	325.442	33,7	219,0
%	0,3	0,7	0,0	0,0	0,0	1,7	94,3	0,9	2,0	0,1	100,0		

Državni gozdovi

	Vrste poseka											% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ		
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci m ³	1.262	218	0	0	0	100	4.990	63	0	0	6.633	1,5	12,7
%	19,0	3,3	0,0	0,0	0,0	1,5	75,3	0,9	0,0	0,0	100,0		
Listavci m ³	999	76	8	0	0	24	401	143	0	0	1.662	0,6	4,0
%	60,4	4,6	0,5	0,0	0,0	1,5	24,3	8,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj m³	2.261	294	8	0	0	124	5.391	206	0	0	8.296	1,2	8,9
%	27,3	3,5	0,1	0,0	0,0	1,5	65,1	2,5	0,0	0,0	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

	Vrste poseka											% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ		
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci m ³	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	19	0,6	5,7
%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci m ³	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	22	1,6	12,4
%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj m³	0	0	0	0	0	0	41	0	0	0	41	0,9	8,1
%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Skupaj GGE

	Vrste poseka											% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek za oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ		
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci m ³	1.936	1.837	106	0	0	3.619	298.273	2.173	5.139	208	313.381	29,9	216,0
%	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	1,2	95,2	0,7	1,6	0,1	100,0		
Listavci m ³	1.162	731	41	0	0	2.004	14.003	881	1.344	54	20.398	3,3	20,9
%	5,7	3,6	0,2	0,0	0,0	9,9	69,3	4,4	6,6	0,3	100,0		
Skupaj m³	3.098	2.568	147	0	0	5.623	312.276	3.054	6.483	262	333.779	20,1	137,8
%	0,9	0,8	0,0	0,0	0,0	1,7	93,7	0,9	1,9	0,1	100,0		

Večino (95,4 %) vseh sečenj predstavljajo sanitarne sečnje. Negovalnega poseka je bilo zgolj 0,9 % in se je v večini izvedel v prvih 4 letih veljavnosti načrta GGE.

Največji delež v poseku (90,7 %) predstavlja smreka. Posekane je bilo kar 34,3 % lesne zaloge smreke v GGE. Zelo izrazit trend povečanega obsega sečnje smreke je evidenten po letu 2015.

Preglednica 41/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

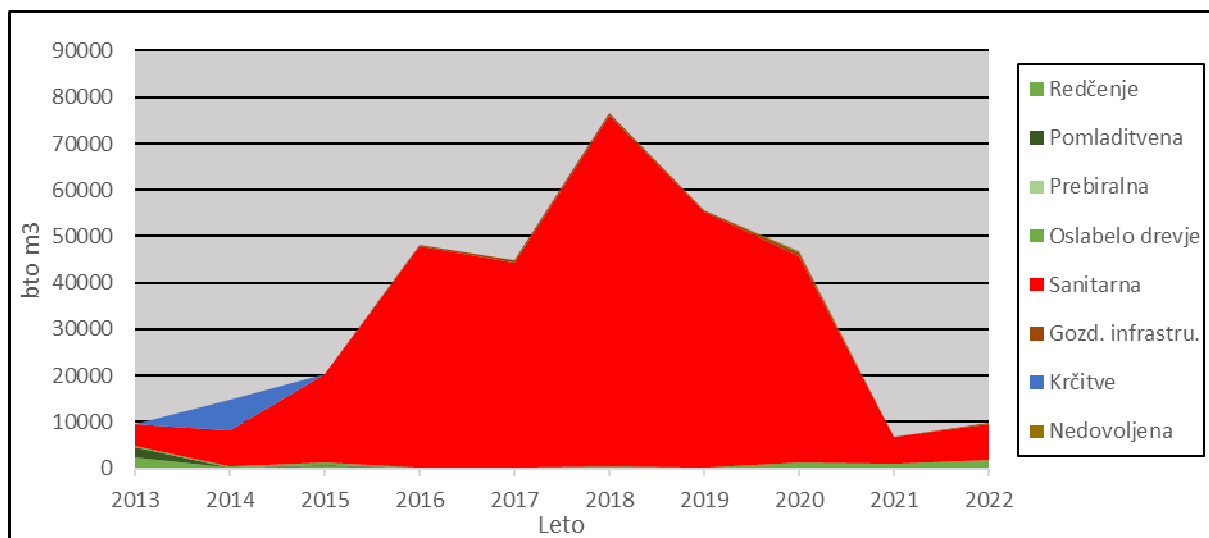
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	90,7	34,3	18,2
Jelka	3,3	8,0	0,7
Macesen	0,0	0,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	5,6	3,4	1,1
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,4	3,8	0,1
Dr. tr. lst.	0,0	0,7	0,0
Meh. lst.	0,0	0,9	0,0
Skupaj iglavci	94,0	29,9	18,8
Skupaj listavci	6,0	3,3	1,2
Skupaj	100,0	20,1	20,1

Preglednica 42/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj m ³ /ha	
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	21,5	30,8	34,8	30,6	26,5	29,9	61,0
Listavci	5,5	4,3	3,1	1,8	0,9	3,3	4,0
Skupaj	10,7	16,9	23,3	22,2	21,2	20,1	65,0

Posek po debelinskih razredih je od slikava sanitarnih sečenj. Poprečna lubadarka je imela 0,97 m³, poprečno drevo, poškodovano zaradi vetra pa 1,06 m³. Povprečno drevo vseh pomladitvenih sečenj je znašalo 2,17 m³.

Glavni vzrok za sečnje v preteklem ureditvenem obdobju so bili sanitarni, še posebej izrazito po letu 2014. Sečnja od podlubnikov napadenega drevja je predstavljala 78 % vsega poseka, sečnja od vetra poškodovanega drevja 9 %, poškodbe zaradi snega in žleda pa so vzrok sečnje 4 % količin posekanega drevja. Redne sečnje v obliki redčenj in pomladitvenih sečenj so se izvajale v prvem letu izvajanja načrta in skupaj predstavljajo 1,7 % vseh posekanih količin.

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena dela

Izvedba gojitvenih del je bila v preteklem ureditvenem obdobju močno zaznamovana z velikimi spremembami, ki so jih v GGE pustile ujme in njihova sanacija. Po eni strani so se zaradi velikih površin novih posek pokazale potrebe po precej večjem obsegu sadnje, kot je bila načrtovana. V povezavi s tem je bila dokaj dobra realizacija tudi pri zaščiti posajenih sadik in obžetvah. Po drugi strani pa je zaradi fokusa na sanaciji izpadla večina drugih gojitvenih del, ki so bila načrtovana. Zaradi precejšnjih površin nenegovanih mlajših razvojnih faz gozda je bila načrtovana precejšnja količina nege mlajših drogovnjakov, letvenjakov in gošč, ki je pa v veliki meri ostala nerealizirana, skupaj v teh fazah je bila realizacija nege 29 %. Primerjava po lastništvu je, zaradi sprememb v lastništvu (vračanje v denacionalizacijskih postopkih) v obdobju trajanja zadnjega načrta, nesmiselna.

Preglednica 43/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,30	4,50	1.500,0	0,70	0,00	0,0
Priprava tal	ha	4,50	21,04	467,6	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	27,50	24,79	90,1	4,45	0,00	0,0
Obžetev	ha	44,30	82,01	185,1	24,20	0,00	0,0
Nega mladja	ha	13,26	12,40	93,5	2,61	0,00	0,0
Nega gošče	ha	35,55	24,60	69,2	15,91	1,70	10,7
Nega letvenjaka	ha	115,54	56,17	48,6	22,10	7,70	34,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	95,53	2,08	2,2	46,88	5,00	10,7
Zaščita s premazom	ha	24,05	87,73	364,8	7,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	34,80	0,40	1,1	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	115,00	0,00	0,0	10,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	24,75	0,00	0,0	13,75	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	9,76	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	0,00	0,00	0,0	286,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	21,41	0,0	1,87	0,63	33,7
Zaščita s količenjem	kos	0,00	4.950,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	40,00	0,0	0,00	0,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Skupaj			
	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,00	4,50	450,0
Priprava tal	ha	4,50	21,04	467,6
Sadnja	ha	31,95	24,79	77,6
Obžetev	ha	68,50	82,01	119,7
Nega mladja	ha	15,87	12,40	78,1
Nega gošče	ha	51,46	26,30	51,1
Nega letvenjaka	ha	137,64	63,87	46,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	142,41	7,08	5,0
Zaščita s premazom	ha	31,05	87,73	282,5
Vzdrževanje grmišč	ha	34,80	0,40	1,1
Vzdrževanje travinj	ha	125,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	38,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	9,76	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	286,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	1,87	22,04	1.178,6
Zaščita s količenjem	kos	0,00	4.950,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	40,00	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju ni bilo novogradenj gozdnih cest. Večji lastniki kmetijskih zemljišč in gozdov v zadnjih letih niso več namenjali sredstev za gradnjo gozdnih cest, v zasebnih gozdovih pa je težava predvsem v zapletenosti in zahtevnosti postopkov pri pridobivanju potrebne dokumentacije (»pravica graditi«, pridobivanje raznih soglasij) in v visoki ceni gradnje gozdnih cest, ki jih lastniki ne zmorejo financirati.

Skupaj je bilo v preteklem desetletju zgrajenih 54.490 m novih vlak, kar je več od načrtovanega, predvsem zaradi potreb pri sanaciji sanitarnih sečenj.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Preglednica 44: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov

Vrsta del	Enota	Načrt	Realizacija	Indeks
Vzdrževanje grmišč	ha	34,80	0,40	1,1
Vzdrževanje travinj	ha	125,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	38,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	9,76	0,00	0,0

Načrtovana dela za nego habitatov so bila skoraj popolnoma neizvedena. Izvedenega je bilo le nekaj malega vzdrževanja grmišč, vsa ostala dela so izpadla.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013– 2022

V zvezi s posegi v gozd in v gozdni prostor v preteklem desetletju je bil zabeležen en poseg na površini 0,12 ha. Zabeleženi poseg, ki je klasificiran kot poseg v kmetijske namene.

Preglednica 45/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2012 do 2021 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0	0	0,12	0	0	0	0

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013 – 2022

V preteklem desetletju načrtovanega usmerjanja gozdov v GGE Notranji Bohinj praktično ni bilo. Ujme, oziroma njihova sanacija, so narekovale ukrepanje skozi celotno desetletje. Od prvega leta veljavnosti načrta naprej je bil delež sanitarnih sečenj večji od deleža rednih sečenj. Samo v prvem letu ureditvenega obdobje je dinamika realiziranih del sledila prejšnjemu obdobju, v strukturi sečenj so prevladovala sanitarne sečnje, izvajala pa so se tudi redčenja in pomladitvene sečnje. Po pojavu žleda v letu 2014 in namnožitvi podlubnikov v naslednjih letih se je težišče ukrepanja iz načrtovanih redčenj in pomladitvenih sečenj premaknilo v sanacijo, ki je po letu 2016 postala praktično edini vzrok sečnje, ki se je izvajala do konca ureditvenega obdobja.

Posekanih je bilo 333 779 m³ lesa, kar predstavlja skoraj trojno količino z osnovnim načrtom predvidene sečnje. Načrtovani posek iglavcev osnovnega načrta je bil po koncu ureditvenega obdobja realiziran 400 %, na drugi strani pa je bila izvedba načrtovanega poseka pri listavcih še vedno samo 53 % količin in je tako pod zastavljenim ciljem. Sanacija je zahtevala velike napore in je predstavljala glavno prioriteto, zaradi sanacije lubadarja so v mnogih odsekih nastale obsežne gole površine, ki pa se večinoma solidno pomlajujejo. Značilnost sanitarnih posekov je poleg velikih količin posekanega drevja tudi njihova velika koncentracija na določenih površinah. V zaključenih evidencah poseka je kar 93,7 % vsega poseka sanitarnega, presežena realizacija možnega poseka iglavcev je evidentirana v vseh RGR z dovoljenim posekom (tudi v varovalnih gozdovih). Skupni posek je bil presežen v vseh RGR z mnogonamenskimi gozdovi in GPN z dovoljenim ukrepanjem. Od gospodarskih gozdov je največje preseganje možnega poseka v RGR 2 – predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah (199 %). V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je lesna zaloga v GGE padla za 19 %. Posek v preteklem desetletju je predstavljal 20,07 % lesne zaloge in 138 % prirastka v enoti.

Večja realizacija pri iglavcih pomeni hitrejši premik drevesne sestave v korist listavcev, ki pa imajo ob odsotnosti nege, predvsem stabilizacijski in ekološki potencial. Velik zaostanek realizacije poseka listavcev je že sedaj odraz njihove manjše občutljivosti za ujme, ki smo jim bili priča v zadnjem obdobju.

Po vsebini je bila realizacija popolnoma drugačna od predhodno načrtovanega poseka. V preteklem ureditvenem obdobju ne moremo govoriti o aktivnem usmerjanju gozdov, saj so naravne motnje zahtevale zelo velik obseg nujnih del in diktirale gospodarjenje z gozdovi. Izvedenih je bilo le 4 % z osnovnim GGN predvidenih redčenj, kar skupno predstavlja manj kot 1 % doseženega poseka. Realizacija načrtovane pomladitvene sečnje je bila 7 %, v skupnem doseženem poseku to predstavlja le 0,7 %.

Velik je tudi izpad negovalnih del – predvsem redčenj precejšnjih površin nenegovanih drogovnjakov, kar se ponavlja že dalj časa in ni v korist stabilnosti in kvaliteti sestojev.

Tudi debelinska struktura poseka je zaradi prevladujoče sanitarne sečnje neuravnotežena, preveč zaostaja delež najdebelejšega drevja, prevelik je delež drevja v II. in III. razširjenem debelinskem razredu. Večje začasno ogolele površine kot posledica sanacije gozdov po napadu podlubnikov so ponekod slabših zasnov in bodo pomenila določen zastoj pri normalnem preraščanju razvojnih faz v prihodnjih ureditvenih obdobjih. Nove površine mladja, nastale direktno iz optimalne faze, pomenijo dolgoročno krnitev proizvodne funkcije gozdov v GGE. Potrebno bo vlagati precej več navora pri negi in zaščiti, kot bi ga bilo ob načrtnem naravnem pomlajevanju. Aktivne sečnje so nujen pogoj za vzdrževanje struktur in predvsem za zagotavljanje vseh funkcij gozda. Izvajanje sanitarnih sečenj v preteklem ureditvenem obdobju je sicer imelo na razmerje razvojnih faz močnejši vpliv, kot z nekaj predhodnimi načrti realizirani ukrepi.

Razporeditev poseka po RGR (in še posebej po odsekih) je kot posledica sanitarnih sečenj dokaj neenakomerna. Določeni predeli v GGE so ekonomsko manj zanimivi, ker npr. niso dovolj odprti ali pa je kvaliteta drevja slabša. Odprtost s prometnicami je v GGE dokaj dobra, se pa odpira vprašanje uporabe vseh razpoložljivih tehnologij na celotni površini GGE. V preteklem desetletju je bilo na prometnicah zaradi nujnih sanitarnih sečenj kar nekaj vlaganj, zgrajena je bila tudi ena nova cesta.

Podobno kot realizirana sečnja, tudi analiza drevesne sestave vrsti gozdnega drevja kaže na močnejše premike v korist listavcev v prihodnje. Glede na relativno močno pomladitveno moč

rastišč v GGE je odločitev za pretežno naravno obnovo sestojev pravilna in vodi v smer rastiščno primerne drevesne sestave.

Realizacija gojitvenih del je bila v skupnem obsegu slaba, še posebej z ozirom na dejstvo, da so bili načrtovani le najbolj potrebni ukrepi. Le polovica izvedene nege glede na načrt je bila le v gošči in letvenjakih, medtem ko je bila nega mlajših drogovnjakov izvedena v premajhnem obsegu in ostaja nega teh sestojev velik izziv za prihodnje obdobje. Izvedba ustrezne nege mlajših razvojnih faz je ključ za povečanje stabilnosti in odpornosti drogovnjakov in mlajših debeljakov. Načrtovani obseg je bil presežen pri pripravi sestojev in tal, obžetvah in zaščiti pred divjadjo kar je povezano z obsežnimi ujami v zadnjem obdobju in obnovo nekaterih ogolelih površin.

Trajnost vseh funkcij je zagotovljena z mnogonamenskim gospodarjenjem. Bolj kot ukrepanje za krepitev funkcij v ožjem smislu, se pri izvedbi nege in obnove izvajajo ukrepi, ki pripomorejo tudi k izboljšanju habitatov. Ciljna vlaganja v izboljšanje življenjskega okolja divjadi niso bila realizirana, kar bo potrebno v prihodnje izboljšati, sploh če se v analizi izkaže, da bi taka dela bila potrebna.

Ugodno lahko ocenimo usklajevanje z ostalimi dejavnostmi, zlasti pri posegih v gozd in gozdni prostor. Za konkretne posege se upoštevanje prepoznanih ekoloških in socialnih vlog gozda obravnavane GGE uveljavlja preko izdajanja projektnih pogojev, mnenj in soglasij javne gozdarske službe. Za uresničevanje strateških ciljev gozdarstva je nujno sodelovanju pri sprejemanju občinskih prostorskih načrtov, kar se prav tako redno izvaja.

Ocenjujemo, da so bili postavljeni cilji, smernice in ukrepi za preteklo desetletje ustrezni. Do njihove (ne)uresničitve je prišlo delno predvsem zaradi ujm, ki so narekovale ukrepanje (npr. visoko prevladujoči proizvodni cilji). Enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov ostaja nerealiziran in predstavlja še naprej izziv za prihodnje ukrepanje. Premalo je bilo narejenega na izboljšanju mehanske in biološke stabilnosti sestojev, sploh z vidika redčenj obstoječih nenegovanih drogovnjakov, medtem ko se z vidika pomlajevanja drevesna sestava premika v pravo smer. Pomemben izziv za prihodnje obdobje je začetek bolj aktivnega gospodarjenja v smislu izboljševanja stabilnosti v varovalnih gozdovih, še posebej tistih z izraženo zaščitno funkcijo. Upravljanje z divjadjo je zaradi velike dinamike in spreminjajočih naravnih razmer stalna naloga in se izvaja preko dvoletnih načrtov LUO. Realizacija biomeliorativnih del je bila v preteklem desetletju izvedena slabo.

Ocenjujemo tudi, da daje ureditvena metoda stalnih vzorčnih ploskev zelo realne osnove za dobro izdelan načrt in monitoring gozdov. Sestojna karta je zaradi več dostopnih podlag (npr. sestojne višine dreves na osnovi laserskega skeniranja terena) izdelana bolj kvalitetno in daje dobro osnovo za načrtno ukrepanje v prihodnjem desetletju.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Največji spremembi smo priča v letu 1993, saj se je takrat GGE zaokročilo z območno mejo, dodalo manjkajoče odseke v varovalnih gozdovih, tako da se je v površino gozda zajelo tudi rušje, ki ga pred tem v prikazu gozdnih površin ni bilo.

Tudi pri obnovi načrta 2003 je bilo opazno povečanje površine gozda. Vzrok za skoraj 300 ha povečanja površine je predvsem v usklajevanju mej GGE s strategijo območnega načrta (priključitev enklav iz GGE Bohinj in Bled), le manjši del predstavljajo zaraščajoče površine.

Podatek za zadnji dve desetletji spet velja za površino gozda brez površine rušja. Povečanje površin gospodarskih gozdov je minimalno, predvsem gre za povečanje površin varovalnih gozdov zaradi natančnejšega zajema gozdnih površin.

Preglednica 46/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1973 do 2023

Leto:	1973	1983	1993	2003	2013	2023
Površina gozdov (ha):	4.077,22	4.074,44	6.938,63	7.230,36	5.141,95	5.210,18

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 47/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1973 do 2023

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1973	4.077,22	137	79	216	3,0	1,2	4,2	1,5	0,9	2,4
1983	4.074,44	132	73	205	3,2	1,4	4,6	1,9	0,6	2,5
1993	6.991,19	83	51	134	1,4	0,9	2,3	0,8	0,3	1,1
2003	7.230,36	129	73	202	1,9	1,3	3,2	1,0	0,2	1,2
2013	5.141,95	204	119	323	2,8	1,9	4,7	6,1	0,4	6,5
2023	5.210,18	123	140	263	1,9	2,3	4,2	1,1	1,0	2,1

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek

Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1973 do 2023 za gospodarske gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1973	2.572,96	173	72	245	4,2	1,5	5,7	2,3	1,4	3,7
1983	2.565,32	176	61	237	4,5	2,0	6,5	3,0	0,8	3,8
1993	2.352,16	174	71	245	3,4	1,9	5,3	2,4	0,7	3,2
2003	2.429,20	211	94	305	4,2	2,3	6,5	2,9	0,7	3,6
2013	2.419,40	229	110	339	4,3	2,3	6,6	12,5	0,8	13,3
2023	2.436,70	109	125	234	2,6	3,0	5,6	2,3	2,0	4,3

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek

Primerjava podatkov o gozdnih fondih za celo GGE Notranji Bohinj je le okvirna, saj so v delu varovalnih gozdov in rezervata, ki predstavljajo več kot polovico gozdov enote, podatki o gozdnih fondih za pretekla obdobja (razen za leto 2003) okularno ocenjeni in zato precej nezanesljivi. Prav tako je ruše le v letih 1993 in 2003 vključeno v površino gozda, v ostalih letih pa ne.

Tako poleg podatkov za celotno enoto prikazujemo tudi podatke za gospodarske gozdove. V enoti je vse do preteklega desetletja opazen trend naraščanja lesne zaloge. V zadnjem desetletju pa se je lesna zaloga znižala za 31 %. Padeč lesne zaloge je posledica močnega napada podlubnikov, zaradi česar se je lesna zaloga iglavcev (predvsem smreke) znižala za 52 %. Lesna zaloga listavcev se vseskozi krepi, v zadnjem desetletju se je povečala za 14 %. Podobno kot lesna zaloga je v zadnjem desetletju nižji tudi prirastek in sicer v skupnem za 15 %. Močno se je znižal prirastek iglavcev - za 40 %. Prirastek listavcev je v primerjavi s prejšnjim desetletjem višji za 30 %.

Izvedeni posek v absolutni količini je v načrtih iz 1973 in 1983 znašal okrog 100 000 m³, v naslednjih dveh desetletjih je padel na 74.000 m³ in 88.000 m³, v zadnjem desetletju pa na račun sanitarnih sečenj dosegel rekordnih 333.780 m³ (322.000 m³ v gospodarskih gozdovih). S pričujočim načrtom pa smo možni posek v gospodarskih gozdovih postavili na dobrih 105.000 m³ (skupno 114.000 m³), petina ga je predvidenega kot sanitarni posek.

Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1993 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Plem. list.	Dr. tr. list.	Meh.list.
1993	52,1	8,1	1,7	35,0	1,9	0,6	0,5
2003	54,5	7,5	1,9	32,7	2,0	0,8	0,6
2013	53,1	8,2	1,7	33,2	2,3	0,9	0,6
2023	33,8	5,9	7,1	47,5	2,5	2,2	1,0

Trend razvoja gozdov v pogledu drevesne sestave kaže dokaj ugodno sliko. Delež iglavcev, predvsem smreke, je v zadnjem desetletju močno upadel, manj razveseljiv je upad deleža jelke. Na drugi strani se je močno okrepil predvsem delež bukve kot posledica zmanjšanja lesne zaloge smreke. Malenkost so se okrepili tudi ostali listavci. Pri tem je potrebno opozoriti, da vzorčna metoda ne daje najbolj točnih podatkov za deleže drevesnih vrst, ki se pojavljajo posamično in po sestojih niso enakomerno porazdeljene. Pri interpretaciji podatkov zato velja te vrednosti jemati z določeno previdnostjo.

Glede na trenutno varstveno stanje glede podlubnikov in ogroženosti smreke, dosedanje trende v spremembi drevesne sestave, debelinsko strukturo posameznih drevesnih vrst in stanje pomladka, lahko tudi v prihodnje pričakujemo predvsem nadaljnje zmanjševanje deleža smreke (delno tudi jelke) in povečevanje deleža bukve ter ostalih listavcev.

Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	63,0	68,8	56,5	53,8	60,4	124,1	64,9	71,0	47,7	56,8	66,7	27,7
Listavci	110,0	115,7	134,5	122,6	99,5	117,2	133,9	118,5	136,4	95,7	112,5	123,3	222,8
Skupaj	100,0	90,7	92,6	75,8	63,2	81,4	130,7	89,9	92,2	60,2	65,4	89,4	47,3

Lesna zaloga se je v GGE v zadnjem desetletju zmanjšala za 18,6 %. K padcu lesne zaloge so prispevali iglavci (zmanjšanje zaloge za 39,6 %), lesna zaloga listavcev se je povečala za 17,2 %. Pri iglavcih je lesna zaloga padla v vseh debelinskih razredih, največ v zadnjih dveh razredih. Pri listavcih pa je lesna zaloga višja v vseh debelinskih razredih, razen v najvišjem, kjer je ostala nespremenjena.

Prirastek se je zmanjšal za 10,6 %. Prirastek iglavcev se je zmanjšal za 33,3 %, prirastek listavcev pa je narasel za 23,3 %.

Načrtovani možni posek predstavlja slabo polovico realizirane sečnje v prejšnjem desetletju.

Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	554.526	264.682	819.209
Prirastek (letni*10)	100.647	57.824	158.471
Sečnje po evidenci	302.622	19.384	322.006
Pričakovana zaloga	352.552	303.122	655.674
Ugotovljena zaloga	266.575	304.831	571.406
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	75,6	100,6	87,1

Kontrolni izračun lesnih zalog smo izdelali za gospodarske gozdove. Pri kontrolnem izračunu je vidno odstopanje med pričakovano in ugotovljeno lesno zalogo, ki v skupnem znaša 12,9 %. Do odstopanja je prišlo pri iglavcih, kjer je ugotovljena zaloga nižja od pričakovane za 24,4 %. Pri listavcih je ugotovljena lesna zaloga enaka pričakovani.

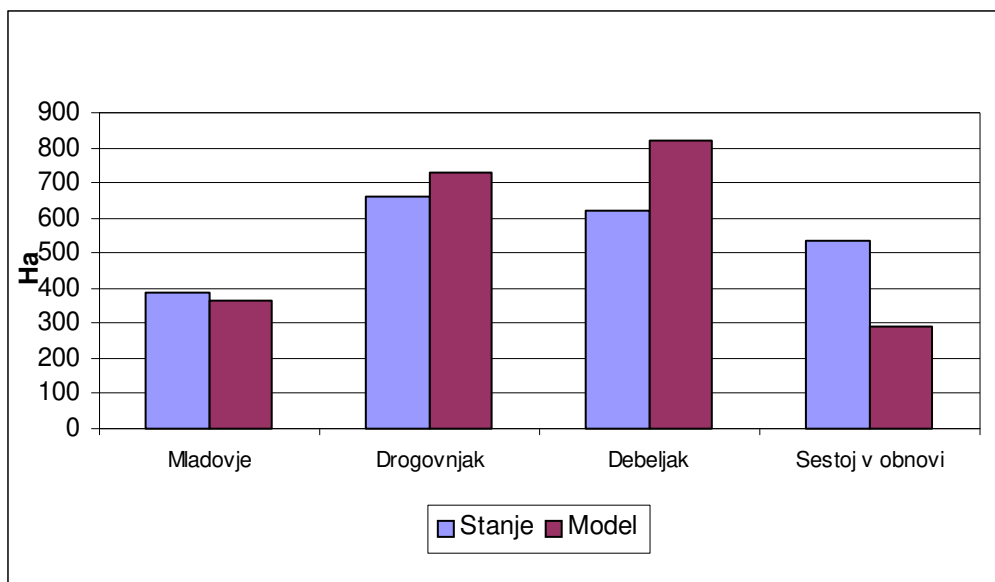
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Presojajo trajnosti donosov smo za gospodarske gozdove izdelali ločeno za enomerne in raznomerne gozdove. V teh gozdovih prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je le 9,6 %. Največji delež raznomernih sestojev je v RGR 4 – Zgornjegorska bukovja (26 %). V ostalih razredih se delež raznomernih sestojev giblje pod 10 %. Pri analizi smo si pomagali z modeli, ki so bili pripravljene ob obnovi GGN GGO Bled, leta 2021.

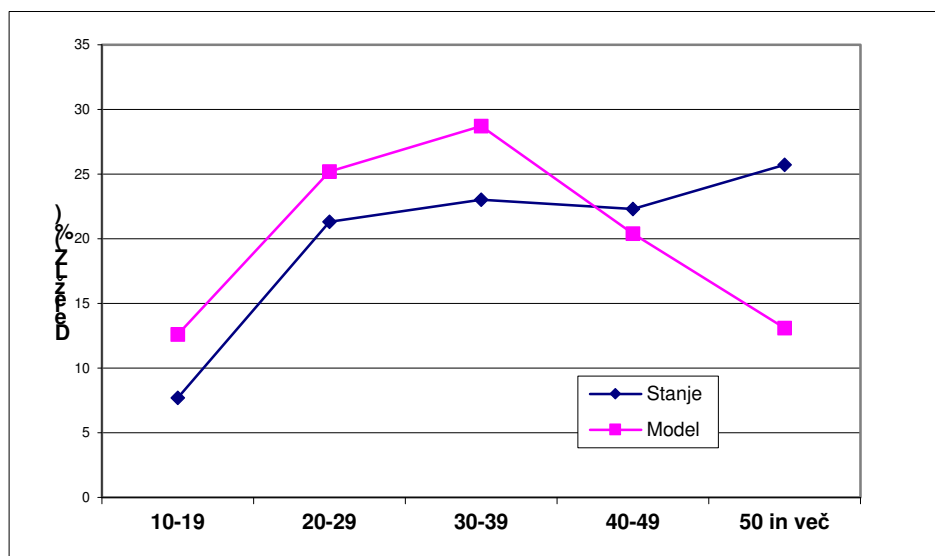
Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	389,65	16,0	23	15,0	365,90	1,1	23,75
Drogovnjak	659,71	27,1	45	29,9	727,59	-3,1	-67,88
Debeljak	618,24	25,4	51	33,7	821,50	-9,2	-203,26
Sestoj v obnovi	535,05	22,0	18	11,8	287,66	11,2	247,39
ENODOBNI SKUPAJ	2.202,65	90,4	137	90,4	2.202,65		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	234,05	9,6		9,6	234,05		
Skupaj:	2.436,70	100,0		100,0	2.436,70		

Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Iz strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah je razvidno močno odstopanje od modelnega stanja. Delež sestojev v obnovi je močno presežen, nekoliko je presežen tudi delež mladovij. Delež drogovnjakov in debeljakov je premajhen, najbolj primanjkuje debeljakov. Porušeno razmerje razvojnih faz je posledica obsežnih sanitarnih sečenj v zadnjih letih, ki so debeljake brez faze sestojev v obnovi, spremenile v mladovja. Sestoji v obnovi so v velikem deležu redki sestoji bukve s posamično primesjo jelke in ostalih listavcev, ki so ostali po sanaciji napada podlubnikov. Ti sestoji so zaenkrat le redko pomlajeni, njihova stojnost je slaba.

Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih

Raznomernih sestojev je v gospodarskih gozdovih slaba desetina. V njih glede na modelno stanje primanjkuje dreves v prvih treh debelinskih razredih, zaradi manjše intenzitete gospodarjenja pa se kopiči v najdebelejših razredih.

Čprav stanje v obeh primerih odstopa od modelnega, ocenjujemo, da trajnost zagotavljanja donosov v gozdovih GGE še ni ogrožena. Ob ustrezno usmerjenem gospodarjenju s poudarkom v trenutni situaciji na takojšnji sanaciji poškodovanih sestojev, ustreznimi negi v mlajših razvojnih fazah, preraščanju drogovnjakov v debeljake in razmeram prilagojeni dinamiki obnove v sestojih v obnovi, je mogoče zagotavljati trajnost vseh evidentiranih funkcij gozdov v GGE.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Gozdovi v splošnem dobro zagotavljajo vloge, ki jih od njih pričakujemo. V splošnem ugodna prostorska razporeditev vlog gozda ne otežuje uresničevanja načela mnogonamenskosti. Izreden obseg sečenj zaradi napada podlubnikov, ki je v zadnjem ureditvenem obdobju dosegel trikratnik povprečnih preteklih količin, in se kaže tako v nizki lesni zalogi in prirastku kot v porušenem razmerju razvojnih faz, lahko ogrozi trajnost lesnoproizvodne funkcije. Zato je nujno hitro ukrepanje v primeru sanacije ujm in napadu podlubnikov na eni strani in intenziviranje izvajanja negovalnih del v mlajših razvojnih fazah.

Konflikt interesov v obliki močno poudarjenih ekoloških funkcij in z njimi mestoma nekomplementarnih socialnih ter redkokje tudi proizvodnih vlog gozda, je še najbolj izražen na manjših površinah v okolici najbolj obiskanih planinskih poti in na ožjih območjih rastišč divjega petelina.

Mestoma je ogrožena varovalna funkcija, posebno na območjih prekrivanja z zaščitno funkcijo (Soteska), saj težko, prestaro drevje dodatno destabilizira labilna pobočja. Zaradi odsotnosti ukrepov struktura gozda v takih primerih ni optimalna, zato bo v varovalnih gozdovih v prihodnjem ureditvenem obdobju nujno bolj intenzivno izvajati gozdnogojitvene ukrepe, ki pospešujejo primerno strukturo.

5.2.3 Ključni problemi v GGE

Ključne probleme pri gospodarjenju z gozdovi v GGE smo glede na pomembnost rangirali po naslednjem vrstnem redu:

Ogroženost sestojev ob vse pogostejših ujmah

Ujme narekujejo posek, ki ni v skladu z načrtovanimi ukrepi in ne usmerja razvoja gozdov proti načrtovanim ciljem. Preostale pretežno smrekove sestoje bodo verjetno še vedno ogrožali podlubniki.

Zagotavljanje pravočasnega ukrepanja v primeru sanitarnih sečenj

Ob velikih količinah sanitarnega poseka so se v preteklosti pokazale težave s pravočasno izvedbo del.

Porušeno razmerje razvojnih faz

Po sanaciji obsežne gradacije podlubnikov so nastale tako gole še nepomlajene površine kot sestoji v obnovi s pomanjkljivo zasnovo podmladka, kar bo vplivalo tudi na upočasnjeno preraščanje med razvojnimi fazami. Predvsem izstopa prevelik delež sestojev v obnovi in primanjkljaj debeljakov. Posledica izredno obsežnih sanitarnih sečenj je tudi močno znižana lesna zaloga in prirastek sestojev.

Nenegovani drogovnjaki

Zaradi obsežnih sanitarnih sečenj v zadnjem desetletju, so se redčenja izvajala v omejenem obsegu, saj so bila izvajalska podjetja zasedena z deli vezanimi na sanacijo gozdov, obenem pa je bil tudi presežen možni posek iz preteklega načrta in zato v zadnjih letih redne sečnje niso bile mogoče. Nenegovani drogovnjaki predstavljajo potencialno nevarnost v primeru ujm, ker gre za izredno labilne sestoje, v katerih imajo drevesa neugodno dimenzijsko razmerje.

Neodprte površine, ki predstavljajo 24 % gospodarskih gozdov, predstavljajo oviro pri gospodarjenju, saj gradnja novih gozdnih prometnic zahteva velika sredstva, ki pa niso več sistemsko zagotovljena. Na splošno je za GGE značilen tehnološko zahteven teren, kar se odraža v težji dostopnosti.

Neusklajenost med gozdom in velikimi rastlinojedimi parkljarji

V tej enoti je prisotna v Mokrem Logu, drugje ta problem ni izražen. Problematična je jelenjad, predvsem na območjih zimskih koncentracij živali - zimovališčih, kjer lokalno nastajajo poškodbe zaradi obgrizanja mlajših debel v letvenjakih in drogovnjakih.

Premajhna intenzivnost ukrepanja v varovalnih gozdovih

V varovalnih gozdovih se je večinoma ukrepalo le v primeru sanitarnih sečenj. V nekaterih predelih tako postarani, nenegovani sestoji ne zagotavljajo več optimalne varovalne in zaščitne vloge.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Glede na naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, bodo uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi. Vrsta ciljev in njihov pomen je določen in rangiran glede na zahteve lastnikov in javnosti do gozdov ter ovrednotenih funkcij gozdov. Razdelimo jih v tri skupine.

Ekološki cilji

Največji pomen med njimi ima varovalna vloga gozda. Več kot polovica gozdov je varovalnih, gozdni prostor povečujejo še površine rušja, kjer je varovalna vloga še posebej izrazita. Tla na strmih pobočjih varovalnih gozdov in površin nad zgornjo gozdno mejo so plitva in zaradi velikih strmin erodibilna. Erozijsko so ogrožena tudi nekatera strma obrežja vodotokov. Naravno varovalo je gozdna vegetacija, ki ji je za zagotavljanje te vloge potrebno zagotoviti posebno pozornost.

V gozdnatih pobočjih po vsej enoti se napajajo reke in potoki, ki se zlivajo v Bohinjsko jezero oziroma Savo Bohinjko. Gozdovi zadržujejo erozijo in odtok vode. Številni vodotoki so pomemben vir pitne vode za širše območje.

Poleg varovalne in hidrološke vloge je v enoti pomembno tudi ohranjanje in krepitev biotske pestrosti. Velik del gozdov v enoti leži v Triglavskem narodnem parku, precejšen del jih je uvrščen še v omrežje Natura 2000 in Ekološko pomembna območja. Cilj na območjih Natura 2000 je ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, na območju TNP pa ohranjanje narave v skladu z Zakonom o TNP.

Socialni cilji

Potrebe po socialnih vlogah gozda so v enoti močno izražene predvsem v zahodnem delu enote. Gozdovi in druge naravne danosti imajo velik potencial za doživljajski, predvsem naravi prijazen turizem, ki predstavlja pomembno panogo za zagotavljanje dohodka prebivalcev občine Bohinj. Cilj ohranjenih, za obiskovalce privlačnih gozdov mora biti tudi cilj gospodarjenja z gozdovi na turistično zanimivih lokacijah (ob Bohinjskem jezeru, okolica slapa Savica in močno obiskanih planinskih poti). Krepitev estetske vloge gozda, skrb za primerno rekreacijsko infrastrukturo ter seznanjanje in izobraževanje javnosti o pomenu gozda ter nujnosti sonaravnega gospodarjenja so zato prav tako pomembne naloge. Večji del gozdov v enoti leži v Triglavskem narodnem parku, zato je v teh gozdovih poudarjen cilj varstva narave.

Proizvodni cilji

Od ekonomskih vlog gozda je med pomembnejšimi cilji glede na produkcijsko sposobnost rastišč po količini in kakovosti optimalna proizvodnja lesa. K optimalnemu izkoristku bi pripomoglo aktivnejše gospodarjenje z neodprtimi gozdovi ter bolj široka paleta uporabe lesa v lokalnem okolju, zlasti drobnih sortimentov in lesa listavcev.

Od drugih dobrin iz gozda so zanimive gobe, jagode, borovnice, maline in zdravilna zelišča. Lovna funkcija je v enoti zelo raznolika: za lov, opazovanje ali fotografiranje je zanimiv zelo širok spekter živalskega sveta v razgibani in vitalni krajini. Na planinah znotraj gozdnega prostora in višje, nad gozdno mejo je paša pomemben način rabe prostora, ki daje tem krajem značilen pečat.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Nestabilnost sestojev, ki je posledica zasmrečenosti in velikopovršinske enomerne zgradbe sestojev v preteklosti se odraža v izredno visokih sanitarnih sečnjah ob vse pogostejših ujmah in gradaciji podlubnikov.

Najvišjo prioriteto ima sanacija poškodovanih smrekovih sestojev. V pomladnih mesecih se izvaja redne letne preglede preteklih žarišč podlubnikov in se zagotovi ukrep polaganja lovnih dreves. Izboljšati je potrebno odzivnost/pravočasnost pri izvedbi izdanih C-odločb, z ustreznim gozdnim redom.

Nujni so pravočasni, diferencirani in strokovno utemeljeni negovalni ukrepi ter pospeševanje raznomernih zgradb z malopovršinskim skupinsko postopnim gospodarjenjem. Na primernih lokacijah jelovo bukovih gozdov je zaželeno pospeševati tudi prebiralno strukturo.

Delež smreke se je zaradi sanitarnih sečenj po gradaciji podlubnikov močno zmanjšal. V gospodarskih gozdovih z 58 % na 35 %. Okrepila se je predvsem bukev. Podobno razmerje med iglavci in listavci želimo ohraniti tudi v prihodnje, s tem, da bi se okrepil delež jelke, macesna in plemenitih listavcev.

Lesna zaloga je nizka, zato je poudarek na akumulaciji lesne zaloge. Verjetno pa bodo preostali, pretežno smrekovi sestoji še vedno na udaru ujma in podlubnikov.

Pri negi sestojev je v tem desetletju poudarek na redčenju v letvenjakih in mlajših drogovnjakih.

Odsotnost gozdnogospodarskih ukrepov v manj dostopnih ali zaprtih predelih otežuje zagotavljanje trajnosti in ne krepki mnogonamenske vloge gozdov. To so gospodarski gozdovi v najvišjih predelih GGE. Pomembno je, da pri izvajanju načrta upoštevamo tudi prostorsko razporeditev načrtovanih del.

Gospodarjenje z varovalnimi gozdovi se intenzivira. Z aktivnim ukrepanjem bomo pospeševali take strukture in sestave gozdnih sestojev, ki so pomembne za krepitev zagotavljanja varovalne in zaščitne vloge gozda.

Usmeritve za doseg usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo

Za okolje v katerem divjad živi, na splošno velja, da ga je treba predvsem z različnimi biomeliorativnimi ukrepi stalno izboljševati, saj je z različnimi posegi vedno bolj neprijazno za rastlinojedo pa tudi za ostalo divjad. Prehranske razmere ne izboljšujemo preko krmljenja, ampak želimo preprečevati zaraščanje travniških površin, pospeševati košnjo travnikov, vzdrževati grmišča ter zagotavljati ustrezne površine mladovij.

Dobršen del enote zajema posebna varstvena območja-Območja Natura 2000. Cilj upravljanja na teh območjih je zagotovitev ohranitve ugodnega stanja klasifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Predvsem želimo vzdrževati stabilne populacije posameznih vrst ter ohraniti biotsko pestrost.

Usklajena raba prostora ter prostorsko in časovno prilagajanje dela v gozdu ostalim funkcijam

Zaradi velikega poudarka ohranjanja narave (TNP) in zahteve po ugodnem stanju kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 na eni strani in proizvodnih ciljev na drugi, je v izogib konfliktom interesov v določenih primerih potrebno dela v gozdu prostorsko in časovno prilagajati potrebam ohranjanja narave. Zaradi poudarjenosti rekreacijske vloge, ko je pretiran obisk gozdov v določenih predelih GGE lahko moteč, je potrebno poskrbeti za usmerjanje obiskovalcev in ureditev prometnega režima.

Usposabljanje strokovnih kadrov za delo z gozdom

Revirni gozdarji imajo višješolsko ali univerzitetno izobrazbo ali z delom pridobljene večletne izkušnje ter imajo visoko raven strokovnega znanja. Seveda pa je tudi znanje potrebno osveževati in dopolnjevati (tudi novi pravilniki, navodila za delo...):

- spremljanje strokovne literature (periodika z gozdarsko vsebino, nove knjige);
- interni seminarji na OE (vsako leto), seminarji v organizaciji CE in ostalih sorodnih organizacij (naravna dediščina, lovci...);
- formalna znanja in vedenja (zakonodaja, pravilniki, navodila za delo..);
- izobraževanje o robnih dejavnostih, ki jih pri učinkovitem delu potrebujemo (organizacija dela, tuji jeziki, ekonomika, pedagogika).

Delo z javnostjo

Delo z javnostjo je izjemno pomembno področje, kateremu se gozdarji premalo posvečajo. Zaradi javnega pomena gozdov (poudarjene socialne funkcije) je delo in prisotnost v javnosti še toliko bolj pomembna. Nujna je intenzivna prisotnost v vseh lokalnih medijih ter sodelovanje z lokalnimi institucijami.

Upravljanje z vodami

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1:

- Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).
- Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, določene s 37. členom ZV-1.
- Izjeme, ki jih določa 37. člena ZV-1 in so pomembne z vidika gospodarjenja z gozdovi so:
 - ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
 - gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
 - gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
 - gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
 - ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
 - gradnja objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
 - gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;

- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.
- Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) ZV-1:
 - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
 - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrozili stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Z gozdnogojitveni ukrepi je potrebno zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih, zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja, vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije, vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode in ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja.

Omejiti posege na vodnih, priobalnih in vodovarstvenih območjih v skladu s predpisi o varstvu voda:

- na vodovarstvenih območjih je potrebno prepovedati kakršenkoli poseg v gozd in gozdni prostor (krčitve, gradnja cest ...);
- v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno izvajati vodno regulacijskih gradbenih del.

Pri izvajanju sečnje in sanacije je potrebno prilagoditi časovno izvedbo sečnje, prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev in potrebna je takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije

Smernice za ogrožena območja po zakonu o vodah (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana pri usmeritvah za varovalno funkcijo, usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi pa v poglavju 6.2.7.

6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov

Usmeritve za obnovo

Z obnovo je potrebno usmerjati razvoj gozdov v smeri naravnejše drevesne sestave in boljše vertikalne in horizontalne strukturiranosti gozda.

Naravna obnova

Obnova mora v največji možni meri potekati po naravni poti. Pri uvajanju sestojev v obnovo je intenzivnost sečnje praviloma manjša, pomlajevanje se praviloma prične z oblikovanjem večjega ali manjšega števila pomladitvenih jeder, premera od pol do ene in pol drevesne višine, odvisno od rastišča in prisotnosti pomladka. Pomembno je upoštevanje semenskih let. Ko se v jedrih pojavi zadovoljiv pomladek se jedra širi v smeri uspešnega pomlajevanja. Končni poseki naj se izvajajo,

ko je mladje na večjem delu površine primerno izoblikovano. Hitrost obnove mora biti prilagojena dinamiki in ekologiji pomlajevanja ciljnih drevesnih vrst. Pri sencovzdržnih vrstah naj bo obnova počasnejša, pri bolj svetloljubnih vrstah, pa je potrebno opraviti močnejše pomladitvene sečnje, pri katerih pride do tal več svetlobe.

Naravno pomlajevanje v GGE Notranji Bohinj ni problematično – ob ustreznih pomladitvenih sečnjah v odraslih sestojih se pomlajujejo vse ciljne drevesne vrste. Na površinah, kjer so bila sanirana žarišča podlubnikov so ponekod ogolele površine kjer je delež pomlajene površine majhen, zasnove mladja so slabe in v mladju ni željenih drevesnih vrst. Na teh površinah bo potrebno počakati in spremljati razvoj mladja. V primeru, da se po preteku ureditvenega obdobja na površini ne nakazuje naravno pomlajevanje, se bo naknadno izvedlo obnovo s sadnjo.

Obnova s sadnjo (7,51 ha) naj bo izbira le tam kjer ni možnosti za naravno nasemenitev in vznik ključnih drevesnih vrst. Obnova s sadnjo naj se izbira pri sanaciji ujm, kot spopolnitev revnih sestojnih zasnov ali kot zagotovitev večje vrstne pestrosti. Načrtujemo sadnjo macesna, gorskega javorja, jelke, rdečega bora. Izven območij Natura2000 in izven Triglavskega narodnega parka naj se osnuje nekaj objektov posajenih z duglazijo.

Usmeritve za nego

Pri negi mladega gozda moramo glavno pozornost nameniti negi gošč, letvenjakov ter mlajših drogovnjakov, saj lahko s temi ukrepi na najracionalnejši način izboljšamo kvaliteto in stojnost teh sestojev. Pri uravnavi drevesne sestave naj bo poudarek na naravni vrstni sestavi in pospeševanju manjšinskih drevesnih vrst.

Obžetve (85,47 ha) se izvajajo na površinah, ki so bile obnovljene s sadnjo. Izvajajo se 5-10 let po opravljeni sadnji (odvisno od višine mladja). Pri obžetvah upoštevamo naravno vrstno sestavo ciljnih drevesnih vrst, zato jih prav tako obžanjemo in vključimo v nastajajoč sestoj. Obžetve praviloma izvedemo v obliki lijakov okrog sadik in naravno vraslega mladja. V primeru močnega zaplevljanja z robido, malino, lesko, naj se izvaja obžetev na celotni površini okrog sadik.

Nega mladja (27,89 ha) in gošče (19,48 ha) naj se izvaja pravočasno, ko so objekti še preglednejši in je delo v njih lažje. Ključno pri negi mladja in gošče je uravnavanje zmesi, saj lahko nekatere drevesne vrste izgubimo iz sestoja, v kolikor jim v mladju ne pomagamo (svetloljubne in minoritetne drevesne vrste). V tem desetletju bo poudarek na negi umetno obnovljenih površin, kjer bo v enovrstna mladja umetnega nastanka, potrebno vključevati naravno vrsto.

Pri naravni obnovi na goličavah je potrebno počakati, da se mladje sklene. Pomladitvene dobe trajajo od 20-35 let. Tu pričakujemo tudi vrsto raznih manjšinskih drevesnih in grmovnih vrst, ki bodo izboljšale prehransko bazo za divjad. Posebno pozornost na goličavah je potrebno nameniti morebitnim tujerodnim invazivnim vrstam.

Nega letvenjaka (62,74 ha) je prvo opravilo, kjer ustvarjamo optimalne pogoje za osebke, ki kažejo največ pozitivnih lastnosti glede kvalitete, stojnosti in drevesne pestrosti. Pri smreki in bukvi oblikujemo skupinsko zmes, pri jelki, javorju, macesnu in manjšinskih vrstah pa šopasto do posamično. Nego letvenjaka izvajamo na prehodu v drogovnjake, ko izvoz lesa še ni potreben.

Nega mlajših drogovnjakov (88,94 ha) naj bodo pravočasna in dovolj intenzivna, da se sproščajo krošnje, krepki stabilnost in izboljša kvaliteta sestojev. Predvidene intenzivnosti redčenja mlajših drogovnjakov so odvisne od sestojnih zasnov in odprtosti. V iglastih sestojih, ki so močno poškodovani od jelenjadi naj bodo intenzitete redčenja do 35 %, v sestojih kjer so sestojne zasnove stabilne in teren omogoča, se lahko izvaja strojna sečnja – v teh sestojih naj bodo intenzitete redčenja do 25 %. V sestojih kjer se bo izvajalo žičnično spravilo naj bo intenziteta redčenja do 20 %. V labilnih drogovnjakih z neugodnim dimenzijskim razmerjem naj bodo redčenja izvedena z nižjimi intenzitetami – do 18 %. V čistih smrekovih sestojih v čim večji meri ohranjamo vse druge drevesne vrste z namenom povečanja odpornosti na klimatske spremembe.

Poškodbam pri spravilu se izognemo s podiranjem v ribjo kost, zbiranjem v vrhne linije ter s krojenjem krajših sortimentov. Kjer bi z pravilom povzročili preveč škode na preostelem sestoju, les ob pogoju da ni nevarnosti prenamnožitve podlubnikov lahko ostane v sestoju.

Usmeritve v odraslih sestojih

Izbiralna redčenja - v starejših drogovnjakih in debeljakah so praviloma šibka in se pojavljajo v daljših obhodnjicah. Glavni cilj redčenj je sproščanje krošenj izbrancem in povečanje vrednostnega prirastka. V čistih smrekovih sestojih se načrtno pušča macesne, jelke in plemenite listavce z namenom semenjenja ter večanja odpornosti na klimatske spremembe in izredne vremenske dogodke. Redčenja čistih smrekovih sestojev naj se izvaja izven časa vegetacije v izogib privabljanju podlubnikov v sečne ostanke, ki ostanejo po koncu proizvodnje.

V normalnih razmerah s svetlitvenimi redčenji začnemo, ko se izbranci približujejo ciljnim premerom in ko sestoj doseže kulminacijo vrednostnega prirastka. Glede na obsežne sečnje v preteklem desetletju zaradi gradacije podlubnikov in posledičnega velikega padca lesne zaloge, pa se v GGE Notranji Bohinj, v naslednjem desetletju v obnovo uvaja le najbolj nujne sestoje debeljakov. Svetlitvena redčenja izvajamo v sestojih v katerih je že prisotno mladje, v sestojih, ki imajo slabšo zasnovo ali so poškodovani. Glede na ciljne drevesne vrste, ki si jih želimo v prihodnosti, osnujemo manjša ali večja pomladitvena jedra in v odraslem sestoju puščamo primerne semenjake. Končne poseke načrtujemo v pomlajencih, ki imajo sklenjeno mladje – prioriteto tam, kjer je mladje že v razvojni fazi gošče ali celo letvenjaka.

Usmeritve za varstvo gozdov

V preteklosti so na naravnih jelovo bukovih rastiščih, ki prevladujejo v GGE Notranji Bohinj, močno pospeševali smreko. V zadnjem desetletju smo bili priča neželenim posledicam v čistih smrekovih sestojih.

- v snegolomih in vetrolomih: zaradi velikopovršinskih, enodobnih, enovrstnih sestojev s plitvimi koreninami so poškodbe, kadar zapade veliko težkega snega močne in velikopovršinske, zaradi nizkega koreninjenja smreke, plitvih tal in močnih vetrov pa so sestoji pogosto poškodovani v vetrolomih
- v napadih podlubnikov: v enodobnih sestojih čiste smreke, ki zgublja vitalnost zaradi klimatskih sprememb, je veliki smrekov lubadar v preteklem desetletju povzročil odmrtnje velikih količin odraslih dreves smreke. Delež smreke v lesni zalogi je padel iz 63 % na 39 % in tudi obeti za naprej niso dobri.
- od divjadi: v posameznih oddelkih so smrekovi drogovnjaki močno poškodovani od obgrizanja lubja s strani jelenjadi.

V želji po bolj odpornih sestojih, bo v bodoče potrebno vzgajati sestoje z rastišču prilagojeno drevesno sestavo. Zaradi klimatskih sprememb, bo potrebno pri izbiri drevesnih vrst paziti tudi na to, da bosta zagotovljeni raznovrstnost in raznomernost sestojev.

Varstvo pred divjadjo

Na območju GGE Notranji Bohinj so prisotne škode od divjadi – predvsem objedanje mladja in lupljenje debel od jelenjadi. Ponekod je ovirano pomlajevanje jelke in plemenitih listavcev zaradi selektivnega objedanja. Večje škode pa so zaznane v drogovnjakih iglavcev kjer jelenjad obgriza debela dreves.

Zaščita sajene smreke, macesna, bora se bo še naprej izvajala s premazi ali škropljenjem vršičkov. Ukrep je preizkušen, cenen in učinkovit. Načrtujemo ga na 71,54 ha – izvajamo pa ga prvih pet let po sadnji (ali manj, v kolikor so sadike že višje). V prihodnjem desetletju se predlaga tudi zaščito vršičkov na naravnih jelki. Škropivo Trico se je v preteklosti izkazalo bolj učinkovito od premaza Kemakola.

Pri sadnji listavcev načrtujemo zaščito s tulci, premazi ali ograjami.

Lesena ograja za kolektivno zaščito - načrtujemo zaščito na 1 ha. Ograja ima to prednost, da je znotraj zaščitena vsa površina, ne samo posamezne sadike. Duglazija naj se sadi znotraj ograje. Po tem, ko kolektivna ali individualna zaščita izgubi svojo vlogo, je nujno pospraviti vse nerazkrojljive dele (železne kole, mreže,...).

Posamezne kvalitetne izbrance v razvojni fazi letvenjaka in mlajšega drogovnjaka ščitimo pred lupljenjem debel z zaščitnimi trakovi.

Paša živine v gozdu povzroča podobne poškodbe kot divjad, ki so najpogostejše okoli planin. Zaščita pred živino je enaka, le čas največje ogroženosti in lokacije so specifične. Najboljša zaščita pred poškodbami zaradi paše so ograjeni pašniki. Dodatna poškodba je ekonomsko razvrednotenje lesa zaradi rdeče trohnobe.

Snegolomi: Z namenom zmanjšanja škod od snegolomov je potrebno v bodoče skrbeti za večjo raznovrstnost in raznomernost sestojev. Obenem je potrebno pravočasno izvesti nego letvenjakov in nego drogovnjakov, s katero zagotovimo drevesom ugodno vitkostno razmerje, primerne dolžine in oblike krošenj.

Vetrolomi: Največ škode naredijo v starejših debeljakah, pomlajencih in na robovih sestojev. Najnevarnejši je jugozahodni veter. Največ vetrolomov je jeseni in spomladi, po dolgotrajnih deževjih. Dež namreč razmoči plitva tla in zrahlja stabilnost. Večina vetrolomov je takih, da so izravana drevesa s koreninami vred. Vetrolomi so najnevarnejši za smreko, ki ima plitve korenine. Primes ostalih drevesnih vrst znatno poveča odpornost, zato se v čistih smrekovih sestojih ohranja vse listavce, ki pomagajo pri stabilizaciji sestoja.

Nevarnost vetrolomov je povečana na območjih kjer je bila v zadnjih 10 letih izvedena sanacija s podlubniki napadenih dreves. Ponekod so nastali ostri robovi na meji sestojev – tam robna drevesa nimajo ustrezne oblike krošnje in niso prilagojena na močne vetrove. Kjer pa so po sanaciji ostala posamična drevesa jelke, macesna in listavcev, pa so težave zaradi vetrolomov še bolj pogoste. Na teh območjih je potrebno po vsakem močnejšem vetru preveriti stanje in pravočasno sanirati poškodovana drevesa.

Podlubniki: Kljub ostri klimi, ki naj bi teoretično zaviralno vpliva na razvoj podlubnikov, smo bili v zadnjih 10 letih priča izjemni gradaciji podlubnikov. Zaradi podlubnikov je bilo potrebno posekati v zadnjem desetletju večino načrtovanega možnega poseka. Kratkoročni napotki za zadrževanje prerezmožitev so takojšnja sanacija s podlubniki napadenih dreves, popolni gozdni red ter uničenje zalege v lovnih nastavah. Najboljša dolgoročna preventiva so mešani raznomerni sestoji.

Poškodbe tal: posebej pri izvajanju del s stroji za sečnjo, ko se stroji pomikajo izven prometnic je nujno veliko pozornost namenjati ustreznosti nosilnosti tal. Strojna sečnja in spravilo naj se izvajata v zmrznjenem ali poleti v sušnem vremenu.

Varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnični in biotehnični ukrepi za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustrezne strukture gozda.

Ravnanje z velikim jesenom zaradi bolezni jesenovega ožiga:

Pri negovalnih sečnjah vitalna drevesa velikega jesena ohranjamo v sestojih, vendar ga ne pospešujemo na račun drugih drevesnih vrst. Velike jesene, ki se sušijo in izkazujejo slabo vitalnost iz sestojev odstranjujemo. Ob negovalnih sečnjah v bližini prometnic in drugih objektov, prioriteto odstranimo odrasla drevesa jesenov iz varnostnih razlogov.

6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Varovalna funkcija

Poleg varovalne funkcije je v GGE pomembna tudi zaščitna funkcija, kjer gozd varuje infrastrukturo pred plazovi, hudourniki in padajočim kamenjem.

Gospodarjenje z varovalnimi gozdovi ima določene posebnosti. Izstopa predvsem pospeševanje takšne strukture in sestave gozdnih sestojev, ki krepi varovalno in zaščitno vlogo gozda. V ta namen smo v potencialno najbolj ogroženih varovalnih odsekih načrtovali tudi ukrepe.

Usmeritve za načrtovanje ukrepanja v varovalnih gozdovih so:

- V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba.
- Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.
- Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.
- Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.
- Zagotavljati pravočasno obnovo oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.
- Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.
- Za preprečitev degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.
- Na strmih pobočjih ohranjati površine ruševja.
- Povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo potrebno reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.
- Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj. S tem procesom lahko izboljšamo učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo ter izboljšamo informacije o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.
- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa.

- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.
- Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, št. 95/2004, 110/2008).
- Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.
- Pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je treba z doslednimi ukrepi preprečevati nastanek oz. širjenje erozijskih procesov in zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja (hlodi, panji, vejevje, drva itd.) v strugo

Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh).

Na plazljivem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Na plazovitem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Posebnosti, vezane na zaščitno funkcijo:

- skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad elementi ogroženosti, ki zmanjšuje tveganje pred različnimi naravnimi nevarnostmi (padajoče kamenje in skale, snežni plazovi, zemeljski plazovi...). Ukrepa se malopovršinsko, da se ohranja stalna zastrtost tal z vegetacijo;
- ker pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), se v teh predelih prednostno ukrepa za zagotavljanje zaščite ljudi;
- na predelih pojavljanja skalnih podorov je za zaustavljanje sproženih delcev priporočljivo puščanje in ustrezno sidranje debel podrtega oziroma posekanega drevja pod primernim kotom glede na padnico. Na kritičnih mestih se po potrebi lahko izvede zaščita tudi z drugimi biotehničnimi ukrepi,
- na erodibilnih strmih pobočjih se izogniti vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije (npr. gradnje infrastrukture in drugih objektov). Gozdnih vlak in cest naj se na strmih in erodibilnih tleh ne gradi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost, tudi na manj strmih predelih nad naselji in objekti.

Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih, kjer sta poudarjeni 1. in 2. stopnja hidrološke funkcije, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Na vodozbirnih območjih je z gozdnogojitveni ukrepi potrebno:

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije,
- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz,
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti,
- ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov,
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije,
- vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode,
- ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja,
- na vodovarstvenih območjih je potrebno prepovedati kakršenkoli poseg v gozd in gozdni prostor (krčitve, gradnja cest ...),
- v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno izvajati vodno regulacijskih gradbenih del,
- pri izvajanju sečnje in sanacije je potrebno prilagoditi časovno izvedbo sečnje, prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev in potrebna je takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za zagotavljanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Gospodarjenje z gozdovi se izvaja na način, ki zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravni podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov.

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz, načrtnim puščanjem mrtve biomase ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotičnih dejavnikov. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali, dela pa izvajajo v času in na način, ki najmanj ogrožajo gozdne ekosisteme.

Potrebno je ohranjati ali izboljševati vrstno pestrost sestojev, zato naj se pospešujejo vse minoritetne drevesne vrste, plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga in druge vrste), naj se le-te odstranjuje in omejuje (predvsem z ohranjanjem stalnega zastora odraslih dreves in ustreznim pomlajevanjem drevesnih vrst).

Usmeritve za zavarovana območja

Zavarovana območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v spodnji preglednici. Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju (glej poglavje 6.2.5).

Preglednica 53: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

EVID. ŠT.	IME	VRSTA ZO	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
158	Dolina triglavskih jezer	NS	Zakon o Triglavskem narodnem parku (UL RS, št. 52/10)	Upošteva naj se varstveni režim naveden v aktu o zavarovanju. Povzetek režima navajamo spodaj.	DA
1412	Triglavski narodni park	NP			DA

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so vključene v konkretne usmeritve za zavarovana območja, naravne vrednote in posebna varstvena območja.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura 2000 območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči cvetenje in semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne varstvene usmeritve na območju Natura 2000 s pripadajočimi upravljalškimi conami

Usmeritve za celoten gozdni prostor

- Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pospešuje naj se minoritetne in plodnosne drevesne in grmovne vrste.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- Spravilo lesa naj ne poteka preko vodnih površin v gozdnem prostoru (hribski urh, veliki pupek).
- Ohranja naj se gozdove z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem – debeljaki in sestoji v obnovi (črna žolna, koconogi čuk, širokouhi netopir).
- Ohranja naj se vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge, predvsem debelejšega drevja B in C razširjenega debelinskega razreda (črna žolna, pivka, koconogi čuk, rogač).
- Ohranja naj se mravljišča, preko njih naj ne poteka spravilo lesa (pivka).
- Čim bolj enakomerno naj se, kot habitatne drevesa, ohranja drevesa z dupli, zlasti v B in C debelinskem razredu za pivko, malega skovika in širokouhega netopirja, ter gnezdilna drevesa za kozačo.
- Ohranja se površina območij, kjer se ne gospodari z gozdom (gozdni rezervati in varovalni gozdovi v prvem varstvenem območju Parka) (kisloljubna smrekovja v odseku 125U).
- V listnatih gozdovih južno od ceste Ukanc – Savica naj se ohranja solitarna stara votla drevesa hrasta, vrbe, lipe, jesena in sadnega drevja. Zlasti je pomembno ohranjanje dreves z globokimi dupli, v katerih se razvijajo ličinke puščavnika (puščavnik).
- V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranja gozdne površine, kjer se krčenja gozda ne izvaja.

- Novih gozdnih prometnic se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik od vhoda.

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone

Ime cone: CONA A – triprsti detel, divji petelin

Površina v GGE: 1.980 ha

Vrste: triprsti detel (*Picooides tridactylus*), divji petelin (*Tetrao urogallus*)

OPIS CONE: Cona obsega varovalne gozdove, gozdne rezervate in večnamenske gospodarske gozdove nad 1000 m.n.v. v Julijskih Alpah in na Jelovici. Namenjena je zagotavljanju ustreznega habitata za triprstega detla in celoletnega habitata za divjega petelina. V coni želimo vzpostaviti velik delež starih presvetljenih gozdov, nadstandardni delež mrtvega lesa ter čim več površin prepustiti naravnemu razvoju.

KONKRETNE USMERITVE

- V coni naj se trajno zagotavlja najmanj 50 % delež debeljakov ter sestojev v obnovi iglavcev.
- Proizvodne in pomladitvene dobe se ohranja.
- V gozd se posega z višjo intenziteto in manjšo frekvenco vračanja v gozd, razen v primeru poseganja v nenegovane drogovnjake z neugodnim vitkostnim razmerjem, kjer prevelika intenziteta lahko ogrozi stabilnost teh sestojev.
- Na Jelovici se znotraj cone v sestojih s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm, pušča 5-7 stoječih odmrlih dreves iglavcev na hektar v B in C razširjenem debelinskem razredu. Dolgoročni cilj je 15-20 m³/ha odmrle lesne mase od celotne lesne zaloge oziroma 5 % LZ.
- Na Jelovici se v odsekih 81A in 79B lahko oblikuje ekocelice brez ukrepanja.
- Težko dostopnih in slabo odprtih območij (Lopata, Mirniki, Žagarjev graben, Rjava skala) ter območij brez večje ekonomske vrednosti naj se ne odpira z novimi gozdnimi prometnicami, razen v primeru nujnih sanitarnih sečenj.
- Ohranjajo se vsa drevesa z dupli.
- Intenziteta gospodarjenja v varovalnih gozdovih naj bo nizka in prilagojena ohranjanju biotske raznovrstnosti ter izboljšanju varovalne funkcije gozda. Izogibati se je treba velikopovršinskim sečnjam.
- Posamezne skupine odmrlih dreves iglavcev, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, naj se prepušča naravnemu razvoju, še posebno v sestojih z drevjem B in C razširjenega debelinskega razreda.
- S svetlitvenimi redčenji se zagotavlja presvetljene sestoje z rahlim ali pretrganim sklepom krošenj.
- Zagotavlja se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah. Povsod, kjer je to možno, se pospešuje borovnica.
- Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se odstrani ali ustrezno označi ali pa se jih zamenja z lesenimi ograjami.
- Žičnih pašnih ograj se, razen v primeru zaščite pred velikimi zvermi, ne postavlja, uporablja se električne trakove oz. druge živalim vidne oblike ograjevanja.
- Novih krmišč za divjad se ne postavlja na nadmorskih višinah nad 1.250 m.

- Obstoječa krmišča za divjad nad 1250 m.n.v. naj se postopoma opusti.

Ime cone: CONA A1 - divji petelin - rastišča

Površina v GGE: 303 ha

Vrste: divji petelin (*Tetrao urogallus*)

OPIS CONE: Cona predstavlja ključni zimsko-pomladanski habitat za divjega petelina v Julijskih Alpah in na Jelovici skupaj z aktivnimi rastišči, kjer pozimi in spomladi potekajo razmnoževalne aktivnosti. V coni želimo ohranjati ustrezen razmnoževalni in prehranjevalni habitat ter zagotoviti mir v času rasti in prezimovanja. V cono so vključena rastišča v Julijcih Jagrova skala, Lopata, Storeč, Debela glava, Pezdenca, ter na Jelovici Črni vrh in Pri rampi. Vsa rastišča so bila pregledana, na vseh je zabeležen več kot en pojoči petelin.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni se ovrednoti 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Območje cone se določi kot mirna cona, znotraj katere se od 1.3. do 30.6. ne izvaja gozdarskih del (sečnja, spravilo, gradnja oz. priprava gozdnih prometnic,...).
- Ohranja se pevska drevesa kot ključne strukture habitata.
- Končnih posekov se ne izvaja, razen v tistih sestojih, ki so pomlajeni do te mere, da niso več primeren habitat za divjega petelina (podstojni pomlajeni sestoji so v razvojni fazi gošče ali letvenjaka).
- Gozdni cesti ki se slepo končata, proti Debeli glavi nad Velikimi Ravnmi ter gozdna cesta proti Črnemu vrhu na Jelovici, se zapreta za javni promet, v času rasti pa tudi za gospodarjenje z gozdom.
- V coni se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti se usmerja izven cone, rekreacijska funkcija naj v coni ne bo poudarjena.

Ime cone: CONA B – ruševca

Površina v GGO: 5.479 ha

Vrste/HT: ruševca (*Tetrao tetrix*), ruševje (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)

OPIS CONE: Cona obsega večinoma varovalne gozdove s pasom ruševja v Julijskih Alpah. Znotraj cone je več rastišč ruševca. V coni želimo preprečiti gradnjo gozdnih prometnic in zagotoviti mir v času rasti in aktivnosti.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se v pasu ruševja ne gradi novih gozdnih prometnic in dostopnih poti do planin.
- V času rasti (1. marec – 30. junij) se na rastiščih zagotavlja mir; se ne gospodari z gozdom, omejevanje rekreacije.
- Ohranja naj se obstoječe travnate površine znotraj gozda (ruševja).
- V coni naj prevladuje gozd, ki ima bogato zastopano zeliščno plast (predvsem borovnica, brusnica, malina), zagotavlja se strukturno in vrstno pestre sestoj s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah.
- Ohranja naj se strukturiran gozdni rob ter preletne koridorje.

- Sprejemljive so omejene krčitve ruševja za potrebe vzdrževanja pašnih planin, vendar izključno za namen vzdrževanja funkcionalne pašne površine in s sodelovanjem ter po predhodnem dogovoru z upravljavcem narodnega parka.
- V cono ruševja je vključen tudi habitatni tip Alpski macesnovi gozdovi (9420). V GGE Notranji Bohinj je habitatni tip prepoznan kot vodilni gozdni rastiščni tip na površini 633 ha na območjih odsekov 01105Z, 01123R, 01125U, 01164U, 01169U, 01170U, 01172U, 01173U, 01174U, 01175U in 01176U, ki se vsi nahajajo v prvem varstvenem območju parka. Glavni varstveni cilj za habitatni tip 9420 je ohranitev njegove velikosti ter strukture in funkcije z:
 - v obstoječih gozdnih rezervatih se ne gospodari z gozdom in ne ukrepa,
 - v zgoraj navedenih odsekih se ukrepa zgolj ob izjemnih dogodkih (ujme, požari), ob predhodni izdelavi gozdno gojitvenega načrta, ki ga potrdi upravljavec Parka,
 - zgoraj navedenih odsekih se krčitev ne izvaja.

Ime cone: CONA C – mali muhar

Površina v GGE: 140 ha

Vrste: mali muhar (*Ficedula parva*)

OPIS CONE: Cona obsega območje gozdnega rezervata Savica – Ukanc, ter del gospodarskih gozdov na pobočju Krnica pod Komno; deli odsekov 123R, 122R, 121A, 121B. V coni želimo ohranjati stare bukove gozdove, vzpostaviti nadstandardni delež mrtvega lesa ter čim več površin prepustiti naravnemu razvoju. 95 ha upravljske cone se nahaja v gozdnem rezervatu.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni se ovrednoti 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Ohranja naj se najmanj 50% delež debeljakov in sestojev v obnovi.
- Ohranja se površina negospodarjenih gozdov.
- Ohranja naj se 60% gozdnih površin s tesnim ali normalnim sklepom krošenj.
- Delež stoječe mrtve mase listavcev razširjenega debelinskega razreda B in C naj predstavlja vsaj 5% od celotne lesne zaloge.
- V starih bukovih sestojih naj se gospodari z minimalno proizvodno dobo 150 let.
- Novih gozdnih prometnic naj se praviloma ne gradi.

Ime cone: CONA D – gozdni jereb

Površina v GGE: 48 ha

Vrste: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*)

OPIS CONE: Cona je oblikovana okoli znanega stanišča gozdnega jereba ob gozdni cesti Ribčev Laz – Planina Suha; deli odsekov 100A, 100B, 102A, 102B. Znotraj cone želimo v delih ohranjati in vzpostaviti primeren habitat: sestoji z gostim grmovnim in zeliščnim slojem, daljša dolžina gozdnega roba ter večji delež površin v zaraščanju, kar vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni se ovrednoti 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Območje cone se določi kot mirna cona, znotraj katere se od 1. aprila do 30. julija ne izvaja gozdarskih del (sečnja, spravilo, gradnja oz. priprava gozdnih prometnic,...), razen v

primeru nujnih sanitarnih sečenj. Gozdna cesta Ribčev Laz – planina Suha ostane za transport lesa vseskozi odprta.

- Na območju cone se vzdržuje svetel in strukturno pester gozd z bogato zastopano grmovno in zeliščno plastjo.
- Vzdržuje se dolge in stopničaste gozdne robove ter postopne prehode iz negozdnih površin v gozd (močnejše odkazilo in pomlajevanje na robu gozda).
- Pri gojitvenih delih se ohranja pionirske vrste, pospešuje naj se leska in druge plodonosne vrste (jerebika, mokovec, glog, jelša, vrba, češmin ipd.).
- Pomlajevalne ograje naj bodo lesene oz. vidno označene s širokimi trakovi.
- V coni se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.

Ime cone: CONA E – Ilirski bukovi gozdovi

Površina v GGE: 72 ha

Vrste/HT alpski kozliček (*Rosalia alpina*), bukov kozliček (*Morimus funereus*), ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*))

OPIS CONE: Cona obsega odseka 114B in 114U. V coni želimo zagotoviti naravno obnovo z rastišču primernimi drevesnimi vrstami, ter prilagoditi čas dela v gozdu.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst (bukev, gorski javor, jelka).
- Postopno naj se zmanjšuje delež smreke.
- Ohranja naj se najmanj 30% delež debeljakov in sestojev v obnovi.
- Delež stoječe mrtve mase listavcev razširjenega debelinskega razreda B in C naj predstavlja vsaj 3% od celotne lesne zaloge.
- Bukov les, posekan med 15.5. do 15.8., je potrebno spraviti iz gozda v največ dveh tednih po poseku.

Funkcija varstva naravnih vrednot

Splošne usmeritve za varstva naravnih vrednot so povzete po Naravovarstvenih smernicah (Kranj, november 2022). Konkretno usmeritve za posamezne naravne vrednote so prikazane v opisih odsekov v obrazcih E4.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,

- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Površinske geomorfološke naravne vrednote:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote:

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.

- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrne lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode

s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksploziji ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.

- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve

Konkretne varstvene usmeritve po naravnih vrednotah podajamo po odsekih v obrazcu E4, obenem so vse naravne vrednote s pripadajočimi varstvenimi usmeritvami navedene v prilogi načrta.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustne posege:

Če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega, je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;

- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta

skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Seznam enot kulturne dediščine s podrobnimi kulturnovarstvenimi usmeritvami na območju GGE Notranji Bohinj še nismo prejeli. V osnutek načrta ga bomo vključili takoj, ko ga prejmemo. V obrazcih E4 –opisi odsekov pa je navedena enota kulturne dediščine (Ešd) in povezava na to podpoglavje.

Rekreacijska funkcija

Za zagotavljanje čim manjšega vpliva povečanega števila ljudi na območjih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo in za omogočanje varne in usmerjene tovrstne rabe gozda je potrebno zagotavljati:

- sistematično ureditev tras in časa rekreacijske rabe gozdnega prostora, stihija na tem področju se mora nehati,
- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor, da se čimprej odpravijo motnje, ki jih povzročajo obiskovalci,
- ob poteh in predelih, kjer je poudarjena rekreacijska funkcija, z nego ustvarjati primerno strukturo gozda,
- pri sečnji in spravilu izvajanje gozdnega reda,
- čas izvajanja sečnje in spravila načrtujemo v obdobju najmanjšega obiska.

Estetska funkcija

Za krepitev je potrebno:

- ohranjati privlačne, estetsko zanimive naravne ambiente,
- varovati izrazite gozdne robove in utrjevati narušene, labilne gozdne robove,
- ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu,
- odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje,
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen alpski pečat (macesen, jerebika, mokovec...).

Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodna funkcija je v določenih primerih lahko v konfliktu z nekaterimi drugimi funkcijami, v izogib pojavljanja konfliktov je potrebno pri izvajanju del v gozdovih:

- upoštevati časovne in druge omejitve, ki so predpisane za zagotavljanje varovanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov,
- uporabljati primerne tehnologije in tehnike dela,

- v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, kjer je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti ter drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnim obveščanjem javnosti in ustrezno označitvijo območja delovišča.

Predvidena dela za krepitev funkcij gozdov so zajeta v preglednici D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti. Ukrepi so konkretizirani tudi po odsekih na obrazcih E4.

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je v primeru zmanjševanja številčnosti poleg povečanega odstrela potrebno upoštevati še strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Obratno velja za povečevanje številčnosti populacij.

Posredno in neposredno vpliva na populacije rastlinojedih parkljarjev tudi prisotnost velikih zveri (v GGE so prisotni rjavi medved, volk in ris). Znaki prisotnosti rjavega medveda so v GGE manj pogosto evidentirani, medtem ko so znaki prisotnosti volka in risa pogosti. Volk je zelo dober naravni selektor rastlinojedih parkljarjev in je s tega stališča njegova prisotnost v GGE sprejemljiva. Zaradi številnih škodnih primerov na drobnici in ostalih konfliktnih situacij pa si volka v GGE ne želimo.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je potrebno pašo goveda usmerjati na za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v GGE je prepovedana in je zelo moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur.

Smiselno bi bilo tudi omejevanje nabiranja gozdnih plodov, predvsem gob, ki se je razbohotilo po celi gozdnogospodarski enoti. Nabiranje vnaša velik nemir na posamezna področja, po drugi strani pa jemlje iz prehrane divjadi pomemben delež hrane.

Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem, naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba.

6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Pri uvrščanju gozdov med varovalne gozdove in gozdove s posebnim namenom smo se naslonili na naslednje pravne podlage: Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), Zakon o Triglavskem narodnem parku (UL RS, št. 52/10 in 46/14).

Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih

- Pri gospodarjenju je potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba.
- Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.

- Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.
- Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najboljše zagotavljajo uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.
- Zagotavljati pravočasno obnovo oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.
- Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.
- Za preprečitev degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.
- Na strmih pobočjih ohranjati površine ruševja.
- Povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo potrebno reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.
- Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj. S tem procesom lahko izboljšamo učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo ter izboljšamo informacije o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.
- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.
- Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, št. 95/2004, 110/2008 in 83/13).
- Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.
- Pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je treba z doslednimi ukrepi preprečevati nastanek oz. širjenje erozijskih procesov in zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja (hlodi, panji, vejevje, drva itd.) v strugo

Sistem ukrepov naj upošteva posebnosti, kot so nevarnost erozije, plazov, zemeljskih usadov ter podorov kamenja.

Izogibati se je treba vsem posegom v gozdove, ki bi lahko prispevali k nevarnosti površinske in globinske erozije, kot so: gradnja infrastrukturnih in drugih objektov, paša, krčitve in vsakršna druga oblika razgalitve tal. V primeru pojava erozijskih žarišč je potrebno le te sanirati z izvedbo tehničnih in biotehničnih ukrepov.

V primeru potrebnega in upravičenega odpiranja gozdov z vlakami, se odpira zlasti spodnje in bolj položne dele odsekov oziroma predele, kjer ni pričakovati, da bi gradnja lahko vplivala na poslabšanje stanja varovalne funkcije gozda. Gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dopustna. Izogibati se je potrebno gradnji strmih in nestabilnih vlak. V kolikor to dopuščajo terenske razmere naj se izvaja kombiniran način traktorskega in ročnega spravila

(predspravilo), pri čemer naj se uporabljajo traktorji kolesniki s pogonom na vsa štiri kolesa. Na zelo strmih pobočjih, na erodibilni matični podlagi in na območjih z večjo nevarnostjo sprožanja erodibilnih procesov ter na jarkastem in nedostopnem oziroma težko dostopnem terenu, se les pušča v gozdu. V tem primeru se ga zasidra poševno na pobočje.

Usmeritve za delo v gozdovih s posebnim namenom

Gozdovi s posebnim namenom predstavljajo gozdove v Triglavskem narodnem parku.

Navajamo konkretizacijo prepovedi in usmeritve po posameznih varstvenih območjih iz Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016-2025:

Za 3. varstveno območje:

- Pri pomlajevanju in negi sestojev se v največji mogoči meri ohranja naravna drevesna sestava.
- Na celotnem območju parka naj se postopno zmanjšuje delež zasmrečenosti sestojev na območjih, kjer smreka ni naravno prisotna.
- Proizvodne dobe naj se ohranja: krajše proizvodne dobe imajo lahko za posledico manjšo količino mrtvega drevja v sestojih in vrstno osiromašen gozdni ekosistem.
- Izločanje starega in oslabelega drevja ali sušic se izvaja v omejenem obsegu, razen v primeru utemeljene nevarnosti širjenja bolezni ali škodljivih organizmov.
- V sestojih naj se pušča zamujena jedra lubadarja in posamične zamujene lubadarke, zlasti tista, ki vključujejo drevje večjih premerov (nad 30 cm), dokler se ne doseže enakomerna razporeditev mrtve lesne mase po razširjenih debelinskih razredih do skupne vrednosti 3% lesne zaloge.
- Spravilo lesa in uporaba mehanizacije naj se izvajata le v času, ko so tla dovolj suha ali zamrznjena. Pri uporabi mehanizacije se je potrebno izogniti območjem z izrazitim ledeniškim mikroreliefom (grbinam).
- Za krepitev varovalne funkcije znotraj varovalnih gozdov naj se ukrepa samo v tistih sestojih, ki opravljajo funkcijo varovanja infrastrukture, ljudi in premoženja, v ostalih varovalnih gozdovih naj se praviloma ne izvaja ukrepov. V primeru izrednih naravnih dogodkov (ujme) naj se načrtuje ukrepanje v sodelovanju s TNP in ZRSVN.
- Dela v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, v katerih je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti in drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnim obveščanjem javnosti in ustrezno označitvijo območja delovišča.
- Fitofarmaceutska sredstva in insekticidi se v gozdnem prostoru narodnega parka, razen vrstno specifičnih feromonskih pasti, ne uporabljajo.
- Ohranja se mnogo namenska vloga gozdov narodnega parka. Prednostno se ohranjajo te funkcije gozdov: med ekološkimi – funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, med socialnimi pa funkcija varovanja naravnih vrednot ter zaščitna, estetska, turistična in rekreacijska funkcija gozdov.
- JZ TNP je v preteklih letih popisal rastišča tujerodnih vrst v parku, v GGE Notranji Bohinj se nahajajo predvsem na južni obali Bohinjskega jezera, to so predvsem vrste cvetnic med katerimi so nekatere tudi invazivne (japonski dresnik, zlata rozga) - prepreči naj se dodatno razširjanje teh vrst; pri gradnji gozdnih prometnic skozi ta območja naj se materiala ne premešča na druge lokacije.

Za 2. varstveno območje:

- Slepi kraki gozdnih cest se zaprejo z zapornicami, da se prepreči vožnja drugih vozil. Gre za gozdne ceste v odseku 100B (proti 98 in 96), odseku 99B (proti 97 in 95), gozdno cesto proti Osredkom v odseku 91A, ko ta vstopi v drugo varstveno območje, ter na Jelovici v odseku 79A (dva kraka gozdne ceste; eden proti 80B in drugi proti 79B).

- V drugem varstvenem območju parka se v varovalnih gozdovih ne določa prednostnih območij za gradnjo novih gozdnih prometnic.
- Izvaja se malo površinska sečnja z dolgimi obdobji pomlajevanja, prednostno se oblikujejo raznomerni sestoji z mozaično razporejenimi zaplatami različnih razvojnih faz.
- Sanitarna sečnja se izvaja tako, da se del zamujenih jeder lubadarja pušča v sestojih, zlasti zamujenih lubadarskih jeder, kjer je glavna dreves v razširjenem debelinskem razredu B in C.
- Praviloma se ne izvaja začasno skladiščenje lesa, razen v času odprtega delovišča.

Za 1. varstveno območje:

- V prvem varstvenem območju ni dovoljena gradnja nove gozdne infrastrukture, razen v primerih, v katerih je ta potrebna za izvedbo nujnih varstvenih ukrepov. Zanje potrebna gozdna infrastruktura se določi v gozdnogojitvenih načrtih, ki jih na podlagi soglasja javnega zavoda TNP pripravi Zavod za gozdove Slovenije.
- Nujno potrebna gozdna infrastruktura za izvedbo nujnih varstvenih ukrepov v prvem varstvenem območju se načrtuje, gradi in uporablja tako, da se: čim manj poškodujejo rastišča in sestoji, preprečijo čezmerne motnje prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst, predvsem v času razmnoževanja in na območjih, na katerih to poteka, v največji meri izogiba premeščanju materiala po vzdolžni osi prometnice.
- Obstoječo infrastrukturo se vzdržuje, tako da se ohranja v dobrem stanju in omogoča njena uporaba. Pri tem se ne sme spreminjati njena zmogljivost, izvedba, namembnost ali zunanji videz.

Varstveni režim za naravni spomenik Dolina Triglavskih jezer:

Poleg prepovedi iz 13., 15. ali 16. člena Zakona o TNP je v ožjem zavarovanem območju Dolina Triglavskih jezer, prepovedano tudi:

- spreminjati obliko in sestavo površja,
- izvajati zemeljska dela (npr. odkopavati travno rušo).

6.2.6 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Delo Zavoda za gozdove je osredotočeno na preventivno varstvo in evidentiranje gozdnih požarov. Usmeritve za varstvo v požarno ogroženih gozdovih so:

- Redno vzdrževanje gozdnih cest, ki so pomembne za učinkovito gašenje požarov.
- Ozaveščanje javnosti, obiskovalcev in tudi domačinov o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju preko lokalnih medijev in s postavljanjem protipožarnih tabel ob planinskih poteh in območjih zadrževanja ljudi.
- Ogenj za zatiranje podlubnikov uporabljati le skladno s prepisi.
- Ob daljnovidih je potrebno zagotoviti primerno oddaljenost drevja od elektrovodov.

V času povečane nevarnosti za izbruh požarov v naravnem je potrebno intenzivnejše opazovanje gozdnega prostora. Dober pregled nad gozdovi je možen iz določenih razglednih točk (Rudnica, Vogar,...).

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pridobivanje lesa in odpiranje gozdov s prometnicami se prilagaja sodobnim dosežkom na tem področju, pri tem pa je potrebno upoštevati vse posebnosti enote. Pridobivanje lesa poteka po izdelanih gozdnogojitvenih načrtih in osnovnem izhodišču, da celotno površino večnamenskih gozdov obdelujemo z okolju prijazno tehnologijo, ki pa mora omogočiti tudi ustrezen zaslužek lastnikom.

Prilagoditi se moramo tudi visokemu deležu pričakovanih sanitarnih sečenj, ki zahteva veliko mobilnost izvajalcev.

Z uporabo ustreznih tehnologij se mora doseči čim bolj aktivno gospodarjenje z gozdom ob dolgoročnem zagotavljanju in krepitvi vseh funkcij gozda. Ob postavljanju omejitev, ki lastnikom preprečujejo racionalno gospodarjenje, bi bilo lastnikom potrebno nadomestiti izpadli dohodek.

Ob načrtovanju in umeščanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Posek lesa

Zaradi pretežno zahtevnega terena, se bo še vedno uporabljala ročna, ob ustreznih pogojih tudi strojna in kombinirana sečnja. Strojna sečnja naj se izvaja v skladu z Vodili dobrega ravnanja pri strojni sečnji. Pri tem se morajo upoštevati navedene omejitve, s tem pa se bodo obremenitve na okolje in sestoj zmanjšale. Uveljavljanje strojne sečnje se mora prilagoditi predvsem terenskim (naklon, nosilnost, skalovitost), in sestojnim razmeram (razvojna faza, jakost sečnje). Strojna sečnja se praviloma ne izvaja na občutljivih tleh, v prebiralnem gozdu, na močvirjih, v varovalnih gozdovih. Dopustnost rabe določene tehnologije pa ni vedno vnaprej določena, saj nanjo vplivajo tudi vremenske razmere (na primer padavine, namočena tla, zmrznjena tla itn).

Zato in zaradi hitrega razvoja novih oblik tehnologije se omejitve in usmeritve podrobno navedejo v gozdnogojitvenih načrtih in odločbah. Posebna pazljivost in določene omejitve so potrebne v pomlajencih (priporočljiva kombinacija ročne sečnje ob uporabi strojev, spravilo sortimentov skozi odrasel del sestoja, da se ne poškoduje mladovje). Pri izbiri sečišč in intenziteti odkazila je potrebno upoštevati stojnost in stabilnost sestoja. Pazljivost in določene omejitve tudi ob slabi odprtosti z ustreznimi izvoznimi vlakami, ob slabi nosilnosti tal (izogibati se spravilu po dolinah), ob poudarjenih ekoloških funkcijah.

Upošteva se tudi časovne omejitve, tako dnevne (npr. v varovanih in zaščiteneh območjih se dela ne izvajajo med sončnim vzhodom in zahodom), kot sezonske (na zimovališčih se dela ne izvajajo v času zadrževanja divjadi, na rastiščih divjega petelina se dela ne izvajajo v času gnezdenja, v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo se dela praviloma izvajajo izven sezone največjega obiska).

Posebno pozornost pri odločanju za ali proti in izvedbi del je potrebno nameniti fizikalnim lastnostim gozdnih tal, ter njihovi nosilnosti v času pred izvedbo del in med izvedbo samo. Pomembna je ustrezna preproga iz vej in sečnih odpadkov.

Posebno pozornost moramo posvetiti primernosti uporabe strojne sečnje v mlajših sestojih zaradi povečane nevarnosti poslabšanja stojnosti gorskih smrekovih sestojev.

Posebno je strojna sečnja priporočljiva ob sanaciji ujm. Z uporabo strojne sečnje se povečuje intenzivnost gospodarjenja. Poleg hitrejšega dela je pomembno tudi bolj humano, varnejše delo z manj poškodbami. Strojna sečnja je zelo učinkovita tudi pri redčenjih na večjih površinah. Z boljšim sortiranjem lesa in manj poškodbami se lahko bistveno poveča vrednost prodanega lesa. Poveča se tudi možnost pridelave in prodaje biomase.

Pred začetkom strojne sečnje se postavi sistem sečnih poti, ki naj se praviloma uporablja za celo proizvodno dobo.

Stroji za sečnjo in gozdarske zgibne prikolice naj se ne premikajo po gozdnih cestah z neustrezno zaščitnimi gosenicami.

Pomembno je zagotoviti ustrezno usposobljene strojnike.

Po končani sečnji in spravilu je potrebno posekati in iz sestoja spraviti poškodovana drevesa in gozdne sortimente, ki so rabili za zaščito pri spravilu. S poti in vlak je potrebno odstraniti sečne ostanke, jih pospraviti in zavarovati pred erozijskim delovanjem (izkopati jarke, zagotoviti ustrezno odvodnjavanje).

Čela sortimentov naj bodo med spravilom dvignjena, pospešuje se spravilo po kolesih.

Spravilo lesa

Spravilo bo potekalo v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov.

Potrebno je celostno odpiranje posameznih gravitacijskih območij in ne gradnja posameznih vlak. Zaželeno je sodelovanje z lastniki in upoštevanje njihove opremljenosti. Na večini površine se bo uporabljalo spravilo po tleh in po kolesih, na bolj strmih in slabše odprtih terenih pa tudi žično spravilo (predvsem Črni vrh, Baško sedlo, Za Malim vrhom, Šumijevka, Ventije, Bareča dolina).

K povečanju učinkovitosti bo prispevala predvsem uvedba sodobnih žičnih žerjavov s procesorsko glavo, ki v primerjavi z ostalimi oblikami žičnega spravila zmanjša stroške. Na terenih primernih za žično spravilo, moramo biti pozorni na ohranitev sidrnih dreves, pri montaži naj se uporablja pripomočke (pasove), s čimer se zmanjšajo poškodbe dreves za sidranje in podpore. Žične linije naj bodo stalne in dovolj goste, da ni potrebnega ročnega predspravila.

Predvsem na terenih, kjer se bo izvajala strojna sečnja, pa tudi na terenih z dolgim traktorskim spravilom se bo spravilo izvajalo po kolesih.

Transport lesa

Pri prevozu lesa so gozdne ceste večinoma pripravljene na prevoz dolgega in kratkega lesa. Zaradi javnega značaja gozdnih cest, povečanih potreb po vzdrževanju zaradi prestrih gorskih cest in pogostih škodah po neurjih, bomo aktivno poskušali pridobiti dodatna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest in predvsem v sodelovanju z občino zagotavljati njihovo varno uporabo.

Po končanem odvozu lesa je potrebno sanirati poškodbe na gozdnih cestah, urediti rampne prostore in začasna skladišča lesa.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Osnovno vodilo pri rabi gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in

usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se ohrani biokoridorje živalskih vrst.

V GGE prevladujeta dva krajinska tipa, gorska gozdnata krajina in gozdna krajina. Zaplato kmetijske in primestne krajine najdemo na Ribčevem Lazu ob Bohinjskem jezeru, v gozdnati krajini se nahaja planina Vresje.

Gorska gozdnata krajina je z vidika ohranjanja narave pomemben in občutljiv naravni prostor, zato pri presojah sprejemljivosti posegov v gozdni prostor dosledno upoštevati usmeritve za ekološke funkcije. Krčitve gozdov niso dopustne, razen za potrebe visokogorskih planin, če niso v nasprotju z varstvenimi režimi in na podlagi sprejetih OPN. Zaradi občutljivega naravnega prostora so dopustne le mehke oblike turizma in rekreacije.

V gozdni krajini ohranяти strnjene gozdne komplekse. Dopustna je izgradnja objektov za namen gospodarjenja z gozdovi (gozdne ceste, vlake ipd.). Posegi, ki bi pomenili drobljenje gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. V tem prostoru tudi ni želeno dopuščati novih rab, ki pomenijo degradacijo naravnega okolja (smučišča, kamnolomi ipd.).

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranяти selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oz. slabe kakovosti.

Za boljše odločitve pri posegih v prostor je ključno dobro sodelovanje z vsemi akterji prostorske politike pri sprejemanju občinskih prostorskih načrtov. Ustrezne rešitve v prostorskih načrtih v bistveni meri pripomorejo k lažjemu in hitrejšemu odločanju za konkreten poseg v gozd oziroma gozdni prostor.

Analitična presoja pričakovanih vplivov na ožje in širše območje posega v gozd in gozdni prostor temelji na vlogi gozda in določitvi funkcij gozdov v veljavnem območnem načrtu. Posegi v gozdnem prostoru v nobenem primeru ne smejo sprožiti erozijskih procesov oz. porušiti ravnotežja na labilnih tleh. Zaradi vedno večjih pritiskov na gozdni prostor s strani rekreacije in turizma je potrebno ta pritisk v največji meri usmeriti na območja, kjer ni ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti. V ta namen je bila za GGN GGO Bled 2021 - 2030 izdelana Karta F: »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma«.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V gozdnih rezervatih in varovalnih gozdovih posegi v prostor niso dopustni. Izjemoma se v varovalnih gozdovih posegi dopuščajo, kadar je pridobljeno dovoljenje MKGP skladno z zakonodajo.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na 1. stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih, in sicer ko so le ti nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni, gozdnati in gorski krajini je dopustno na račun gozda osnovati le travne in v določenih primerih vodne površine,
- Pozitivnega mnenja ni mogoče izdati za načrtovane infrastrukturne objekte, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekali skozi osrednji del velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini (praviloma pa tudi za osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdnati in gorski krajini).
- Za posege in dejavnosti v gozdnem prostoru, ki lahko pomembno vplivajo na življenjske razmere divjadi in ostalih prostoživečih živali, se smiselno upoštevajo usmeritve Lovsko upravljavskih načrtov za Gorenjsko in Triglavsko LUO 2021-2030, ki se nanašajo na usklajevanje rabe prostora, navedene v poglavju 7.5. Usklajevanje rabe prostora in odprava nesoglasij pri rabi prostora.

- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg v gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Na gozdnih zemljiščih je dovoljeno postavljati le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, čebelarjenja, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena.
- Tipske čebelnjake brez bivalnega dela objekta je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake. Iz mnenja čebelarstva svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta F »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za usmerjanje obiskovalcev in načrtovanje razvoja spremljajoče infrastrukture; dopustnost tovrstne rabe je treba v postopku izdajanja soglasij ponovno presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen je praviloma dovoljeno le v primeru ustrezne namenske rabe v OPN in kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na erozijskih oz. plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.
- V skladu z naravovarstvenimi smernicami iz priloge načrta omejevati krčitve za izbrane upravljske cone.
- Na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednoti ter v neposredni okolici jam in brezen se krčenje gozda ne izvaja.
- Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati tudi usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur.l.RS, št. 67/2016).

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur.l. RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1,
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,

- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek temelji na stanju sestojev, razmerjih razvojnih faz, ciljih in gojitvenih pogojih po rastiščnogojitvenih razredih.

Možni posek predvideva intenzivna redčenja v mlajših razvojnih fazah in ohranitev strnjjenih sestojev v fazi debeljaka, do pričetka uvajanja sestojev v obnovo. Predvsem zaradi velikih površin drogovnjakov, predvidenih za nego, je delež redčenj v možnem poseku 51 %. Med redčenja smo vključili tudi ukrepe predvidene v varovalnih gozdovih in redčenja v raznomernih sestojih.

Ukrepanja v debeljakah so usmerjena predvsem na potrebna izbiralna redčenja v mlajših debeljakah ter uvajanje starejših debeljakov v obnovo.

Pomladitvene sečnje, kamor štejemo uvajanje sestojev v obnovo (oplodna sečnja) in sečnje v pomlajencih (svetlosečnja in končni posek), predstavljajo 30,0 % možnega poseka.

Pri sanitarnem poseku gre za težko ali celo nepredvidljive dogodke, ki so iz vidika usmerjanja gozdov nezaželeni. Glede na pretekle izkušnje pa so sanitarne sečnje pričakovane – načrtovali smo petino vseh sečenj. Tudi del obnove v starejših sestojih bo verjetno posledica sanitarnih sečenj.

Pri izvajanju načrta je zato v prvi vrsti potrebno realizirati redčenja v drogovnjakah in zaključiti obnovo v pomlajencih, kjer je mlajše že v razvojni fazi gošče ali letvenjaka. V drugi polovici načrtovalnega obdobja pa se, glede na delež sanitarnih sečenj, izvede tudi redčenja debeljakov in uvajanja v obnovo.

Poleg možnega poseka v gospodarskih gozdovih načrt predvideva tudi 9.264 m³ možnega poseka v varovalnih gozdovih. Posek v varovalnih gozdovih je prvenstveno namenjen izboljševanju strukture tistih gozdnih sestojev, kjer je varovalna funkcija posebej pomembna in ocenjujemo, da bi s posegi v gozdne sestoj znatno pripomogli k izboljšanju zagotavljanja varovalne in zaščitne vloge gozda.

V spodnji preglednici se vsi podatki nanašajo na celotno površino gozdov, vključno z varovalnimi gozdovi in rezervatom, zato so intenzitete sečenj na prirastek in lesno zalogo nižje, kot če primerjamo načrtovani posek s sestojnimi parametri (lesna zaloga, prirastek) le v gospodarskih gozdovih. Za te gozdove znaša možni posek 104.745 m³ (4,3 m³/ha/leto), kar predstavlja 18,3 % lesne zaloge (20,6 % lesne zaloge iglavcev in 16,3 % lesne zaloge listavcev) in 75,8 % prirastka (85,5 % prirastka iglavcev in 67,4 % prirastka listavcev).

Pri prenosu načrtovanega poseka v praktično ukrepanje v sestoj moramo upoštevati podrobno in aktualno gojitveno in varstveno oceno in izdelati podrobne izvedbene načrte. Pri tem upoštevamo dopustna odstopanja pri izvajanju načrta (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Ur.l. RS št. 91/10 in 200/20) ter prostorsko razporeditev predvidenih ukrepov.

V preglednicah MPVP so med redčenja uvrščena redčenja pri negi letvenjakov in drogovnjakov ter izbiralna redčenja. K pomladitvenim sečnjam pa štejemo oplodno sečnjo, svetlosečnjo in končni posek.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	27.977	15.419	0	0	0	15.870	59.266	9,2	60,5
	%	47,2	26,0	0,0	0,0	0,0	26,8	100,0		
Listavci	m ³	29.617	18.821	0	0	0	6.305	54.743	7,5	45,1
	%	54,1	34,4	0,0	0,0	0,0	11,5	100,0		
Skupaj	m³	57.594	34.240	0	0	0	22.175	114.009	8,3	52,0
	%	50,5	30,0	0,0	0,0	0,0	19,5	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	27.811	15.335	0	0	0	15.735	58.881	10,7	66,0
	%	47,3	26,0	0,0	0,0	0,0	26,7	100,0		
Listavci	m ³	28.808	18.449	0	0	0	6.288	53.545	7,5	45,1
	%	53,8	34,5	0,0	0,0	0,0	11,7	100,0		
Skupaj	m³	56.619	33.784	0	0	0	22.023	112.426	8,9	54,1
	%	50,4	30,0	0,0	0,0	0,0	19,6	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	162	79	0	0	0	135	376	0,4	4,5
	%	43,1	21,0	0,0	0,0	0,0	35,9	100,0		
Listavci	m ³	786	356	0	0	0	17	1.159	7,0	44,2
	%	67,8	30,7	0,0	0,0	0,0	1,5	100,0		
Skupaj	m³	948	435	0	0	0	152	1.535	1,5	13,9
	%	61,8	28,3	0,0	0,0	0,0	9,9	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Iglavci	m ³	4	5	0	0	0	0	9	0,3	2,9
	%	44,4	55,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	23	16	0	0	0	0	39	13,0	78,2
	%	59,0	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	27	21	0	0	0	0	48	1,4	13,2
	%	56,2	43,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Načrtovana gojitvena dela temeljijo na stanju sestojev ter cilju trajnega, sonaravnega in večnamenskega gozda, ki temelji pretežno na naravni obnovi. Z načrtovanimi ukrepi želimo izboljšati stojnost setojev, drevesno sestavo še bolj približati naravni, velikopovršinske enomerne zgradbe sestojev postopno prevesti v malopovršinsko raznodobne ter zagotoviti ustežno kakovost mladja na po ujmah ogolelih površinah.

Težišče gojitvenih ukrepov bo na negi letvenjaka in mlajšega drogovnjaka. V nenegovanih, pregostih letvenjakih in mlajših drogovnjakih, ki so v nekaterih predelih (smrekove monokulture) tudi mehansko nestabilni, so redčenja nujna, njihova intenziteta pa prilagojena stanju sestojev. Bolj intenzivna rečenja bomo izvajali tudi na rastiščih plemenitih listavcev, saj tu z intenzivno nego lahko močno izboljšamo vrednost sestojev.

Dopolnilno sadnjo načrtujemo na 7,5 ha kot ukrep za izboljšanje vrstne pestrosti in biološke stabilnosti, pri čemer so zajete ogolele površine, nastale kot posledica gradacije podlubnikov. Načrtujemo sadnjo macesna, rdečega bora, duglazije, jelke, gorskega javorja in bukve. Na pomlajenih površinah, kjer se pojavljajo problemi z zapleveljanjem, načrtujemo tudi obžetev mladja in njegovo nego. Varstvo pred divjadjo zajema zaščito sajenih dreves s premazi, tulci in ograjo.

Pričakujemo, da bo gozdarska politika spodbujala izvajanje gojenja z namenom izboljševanja stabilnosti in kvalitete gozdov. Izvedbo nege je potrebno profesionalizirati na podlagi sredstev za subvencije in programa razvoja podeželja.

Preglednica 55/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	7,51	0,00	0,00	7,51
Obžetev	ha	85,47	0,00	0,00	85,47
Nega mladja	ha	27,89	0,00	0,00	27,89
Nega gošče	ha	18,29	1,19	0,00	19,48
Nega letvenjaka	ha	62,62	0,12	0,00	62,74
Nega ml. drogovnjaka	ha	87,68	1,26	0,00	88,94
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	0,00	0,00	100,00
Zaščita s premazom	ha	71,54	0,00	0,00	71,54
Zaščita s količenjem	kos	19.220	0,00	0,00	19.220
Zaščita z ograjo	m	900,00	0,00	0,00	900,00

Glej poglavje 6.2.2 (Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za vzdrževanje življenjskega okolja divjadi izvajajo predvsem lovske organizacije, deloma pa tudi lastniki zemljišč.

Vzdrževanje pasišč s košnjo in čiščenjem je namenjeno predvsem rastlinojedi parkljasti divjadi. To je obenem ukrep proti zaraščanju negozdnih zemljišč. Sem spada tudi osnovanje novih pasišč, ki je v pretežno gozdnati enoti dobrodošel ukrep. Na letni ravni se načrtuje košnja v obsegu 4,0 ha, predvsem na tistih lokacijah, ki so sredi gozdnih kompleksov in na katerih so lastniki že opustili košnjo. Normativ znaša 20 ur/ha. Večino del bodo opravile lovske družine. Nujnost ukrepanja 1.

Vzdrževanje grmišč je moč izvesti zgolj na presekih med posameznimi oddelki. Vzdrževanje preseka sicer ni tipični ukrep vzdrževanja grmišč, a te presvetljene površine nudijo divjadi pomemben vir hrane in s tem zmanjšujejo negativne vplive na ostale površine. Ukrep naj bi se na isti površini ponovil enkrat v desetletju. Skupno se načrtuje ukrep na 10,6 ha. Normativ znaša od 30 -120 ur/ha, odvisno od zaraščenosti. Nujnost ukrepanja 1.

Vzdrževanje vodnih virov v gozdu je potrebno predvsem na kraških terenih, kjer takih naravnih virov ni (velja za večino gozdnogospodarske enote). Ti objekti niso primerni samo za velike sesalce (kalužanje), ampak tudi za najmanjše živali v smislu večje biotske raznovrstnosti. V enoti načrtujemo izdelavo sedmih kaluž ter vzdrževanje oz. ohranjanje vseh obstoječih vodnih teles. Predvidevamo, da bodo večino del opravile lovske organizacije in večji lastniki. V desetletju se načrtuje poraba 35 dnin. Normativ znaša od 4.do 8 ur/objekt. Odvisno od tega, ali objekt osujemo ali vzdržujemo. Nujnost ukrepanja 1.

Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja je namenjeno prehrani živali, v nekaterih primerih pa pospešuje estetsko funkcijo gozdov. V enoti je smiselno pospeševati vrste, ki se pojavljajo v naravnem mladju (jerebika, mokovec). Več napora je potrebno zato nameniti negovalnim delom in te vrste pospeševati. Pri redčenjih se mora svetloba premišljeno dozirati v sestoje, saj na ta način lahko dosežemo zeleno drevesno sestavo. Tudi omejevanje pretiranega nabiranja postranskih gozdnih proizvodov ima posredno enako funkcijo. Nujnost ukrepanja 1.

V sestojih naj se pušča zamujena lubadarska jedra, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, še posebno v sestojih z drevjem B in C razširjenega debelinskega razreda. Manjših zamujenih lubadarskih jeder (pod 5 m³), ki so bolj oddaljena od gozdnih prometnic, se ne odkazuje. S temi ukrepi želimo izboljšati habitate duplarjev, ki potrebujejo za uspešnost prehranjevanja in gnezdenja debelejša drevja, ki je prisotno v starejših debeljkih. Zaradi tega naj se v starejših debeljkih, enakomerno po celotnem območju, mestoma ohranja debela drevesa s premerom nad 50 cm, (habitatna drevesa). Nujnost ukrepanja 1.

Krmljenje v normalnih zimskih razmerah ni potrebno. V enoti naj se izvaja zgolj v nižjih delih in na lokacijah, ki bodo opredeljene z lovsko upravljaljskimi načrti. Primeren nadomestni ukrep krmljenja je sečnja v zimskem času, ko podrti in neizdelano drevje jelke dobro opravlja prehransko funkcijo. Ta ukrep se v zadnjem času zapostavlja. Povsod tam, kjer so dane možnosti (prisotnost jelke), je potrebno s časovno prilagojeno sečnjo (zimski čas) ta ukrep pospeševati.

Namen solnic je olajšati spomladanski prehod na sočno naravno hrano pri rastlinojedi divjadi. Zato je zalaganje solnic v zmernih količinah dovoljeno le v spomladanskih mesecih. Postavljanje solnic v mladovjih, sestojih v obnovi, ob cestah in v območju gozdnih rezervatov ni dovoljeno. Ob vodnih virih (mokrišča, kaluže) je dovoljeno postavljanje solnic le v minimalni oddaljenosti 50 m in na način, ki onemogoča vnos soli vanje.

Tudi večina gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepov je namenjena izboljšanju življenjskih pogojev za živalski svet. Izvajajo jih lastniki gozdov oz. izvajalci za lastnike gozdov.

Osnovno vodilo pri vsakem ukrepanju naj bo ohranjanje vseh že obstoječih naravnih možnosti. Predvsem pri negovalnih in drugih gojitvenih in varstvenih delih v najmlajših razvojnih fazah je treba v smislu sonaravnosti v korist gozda in v njem vseh živalskih vrst izboljševati bioekološko stabilnost gozda in obenem ali še posebej pogoje za živalski svet.

Posebno pomembni so gozdovi z rastišči divjega petelina (cona A1), kjer je potreben poseben režim gospodarjenja. V predelih rastišč se ohranja pevska drevesa ter ostale ključne strukture habitata. Končnih posekov naj se ne izvaja, razen v tistih sestojih, ki so pomlajeni do te mere, da

niso več primeren habitat za divjega petelina (podstojni pomlajeni sestoji so v razvojni fazi gošče ali letvenjaka). Sečnja in spravilo lesa se od 1. marca do konca junija ne izvajata. Na širšem območju rastišč je potrebno povečati dotok sončne energije na manjše jase z borovnico in brusnico ter malinami, prav tako je potrebno povečati dotok sončne energije v okolico mravljišč. Zaradi močno pospeševane turistične funkcije v dolini, je potrebno preučiti vse posege, ki bi lahko negativno vplivali in s tem poslabšali habitat gozdnih kur. Vse rekreacijske in turistične dejavnosti se usmerja izven cone.

Zaradi prepletanja in prekrivanja življenjskih območij posameznih vrst v zimskem času, zimovališča ni mogoče opredeliti le za posamezno živalsko vrsto. Zato so predlagana zimovališča oblikovana za več vrst skupno (Podluknjo, Srnjakova dolina..). V zimovališčih se je nujno vsaj v času od decembra do konca marca vzdržati vseh posegov in poskušati omejiti gibanje ljudi. Promet je potrebno urediti tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva. Ceste v območju zimovališč se ne pljučijo.

Podobno vlogo kot zimovališča opravljajo tudi mirne cone. Funkcijo mirnih con v GGE opravljajo območja rastišč. Na območju mirnih con, morajo biti vsi ukrepi in posegi podrejeni ohranjanju biotopske funkcije. Pri gozdarskih opravilih naj bo večina ukrepov omejena na jesenski čas oz. na obdobje izven najbolj občutljivega dela leta, ki predstavlja čas reprodukcije in prehranske ožine. Ostali ukrepi in posegi, ki bi lahko ogrozili obstoj mirnih con ali negativno vplivali na živalski svet se tu ne izvajajo.

Poleg omenjenih ukrepov je potrebno za zagotavljanje ugodnih življenjskih razmer prilagajati tudi načrtovanje in izvedbo gozdarskih del in pri tem v največji možni meri upoštevati:

- Vse časovne omejitve izvajanja gozdarskih del v gozdovih s prisotnostjo redkih in ogroženih živalskih vrst (10. člen Pravilnika o varstvu gozdov (Ur.l.RS št. 1144/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.). V skladu z omenjenim členom je potrebno evidentirati in spremljati gnezda kot tudi kraje poleganja mladičev ter zimovališča. Vsa novo ugotovljena stanja je potrebno vključiti v gozdnogojitvene načrte ter jih pri gospodarjenju z gozdovi ustrezno obravnavati.
- Pri gradnji gozdne infrastrukture je potrebno upoštevati vse zakonsko določene odmike od najpomembnejših habitatov (rastišča, gnezdišča, zimovališča...).
- Spoštovati je potrebno omejitve navedene v naravovarstvenih smernicah za zavarovana območja.
- Ohranjati in zagotavljati sonaravno drevesno sestavo s pospeševanjem plodonosnih in minoritetnih drevesnih vrst pri negi vseh razvojnih faz gozda.
- Ohranjati posamezna drevesa in skupine starejšega drevja (vse vrste), puščati take osebkne in skupine dve proizvodni dobi (vse vrste), puščati vsaj eno debelejšo drevo glavnih vrst v oddelku do propada, z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih, ohranjati vse grmovne vrste, ohranjati votlo in suho drevje, zniževati pogostost del, ohranjati živa drevesa z dupli, ohranjati drevesa z gnezdi, zaščititi gnezda redkih vrst ter kolonijska gnezdišča.
- Na območju vodnih kotanj in izvirov v gozdu v polmeru ene do dveh drevesnih višin je zaželeno ohranjati tesen sklep krošenj odraslih dreves, skozi ta območja ne graditi vlak in spravljati lesa oz. je potrebno taka dela izvajati v času zmrznjenih tal.
- Na območju gozdov ob potokih, rekah, jezerih in močvirnih habitatih, je potrebno v prvi polovici leta omejiti rabo prostora ter ohranjati pestro sestavo grmovnih in plodonosnih vrst.
- V bližini sten, udornih jam in vhodov v jame je zaželeno omejiti gozdarsko dejavnost ter ne graditi vlak in cest v njihovi neposredni bližini (sestojna višina), sečnja naj se v največji možni meri izvaja v drugi polovici leta.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 56/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
------------	-------	-----------------	-----------------	----------------------------	--------

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Varstvo pred erozijo	dni	761,00	0,00	0,00	761,00
Vzdrževanje grmišč	ha	10,60	0,00	0,00	10,60
Vzdrževanje travinj	ha	40,00	0,00	0,00	40,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	35,00	0,00	0,00	35,00

Za izboljšanje ostalih funkcij gozdov načrtujemo v gornji preglednici navedena dela, ki vključujejo predvsem biomeliorativna dela, ki jih izvajajo upravljavci lovišč in vzdrževanje vodnih površin ter varstvo pred erozijo.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Zaradi primerne gostote gozdnih cest, ocenjujemo, da bi bilo potrebno zgraditi še okoli 3 km gozdnih cest. Glede na težke terenske pogoje na še neodprtih predelih, drago gradnjo, problem umeščanja cest v prostor (soglasja, »pravica graditi« in odzivi javnosti) bo kljub predvidenemu sofinanciranju gradnje iz evropskih sredstev to v naslednjem desetletju težko realizirati.

Izgradnjo gozdnih cest naj se izvaja z bagrsko tehnologijo. Izkopani material se v največji možni meri uporabi na trasi bodoče ceste. Pri trasiranju bomo upoštevali tudi možnost spravila s sodobnimi žičnimi žerjavi.

Prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest nismo opredelili. Kljub temu pa je, glede na razmere, potrebno obravnavati in strokovno presoditi vsako namero za vlaganje v gozdno infrastrukturo na celotnem področju enote. Z gradnjo se zmanjšuje delež neodprtih površin, krajšajo se pravilne razdalje in omogoča gospodarnejša uporaba novih tehnologij. Primernost pobud ugotovimo z Elaborati ničelnih gozdnih cest, kjer predpišemo tudi vse pomembne elemente in omejitve za gradnjo. Trase naj se izogibajo vizualno izpostavljenih območij.

Vlake

Z gradnjo vlak se bo predvsem dodatno gostila že izdelana mreža vlak, ter manjšal delež neodprtih površin v primernih razmerah. Poudarek bo na območjih, ki so opredeljena kot traktorska in je razdalja od vlake daljša od 50 m. Gradnja bo potekala tudi v drogovnjakih, kjer se bodo prvič izvajala redčenja, v katerih bo napadla lesna masa ter ob novozgrajenih gozdnih cestah. Kot prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak smo opredelili območja, z naklonom manjšim od 35 stopinj, deležem odprtosti manjšim od 75 % in možnim posekom večjim od 4 m³/ha/leto. Ta območja so prikazana v prostorskem delu načrta (Bareča dolina, Za Malim vrhom, Črni vrh, Mokri log, Ojstrica, Marošca, Za Listi). Pri opredeljevanju prednostnih območij smo se izognili zaščitenim območjem. Podrobno je gradnja gozdnih vlak opredeljena v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov in v Elaboratih vlak. V alpskem svetu je največja dovoljena gostota gozdnih vlak 130 m/ha. Zaradi podobnih omejitev kot pri gozdnih cestah ocenjujemo, da bi bilo v naslednjem desetletju potrebno zgraditi še 10 km gozdnih vlak. V večji meri se bodo izvajale predvsem prilagoditve na nove tehnologije in širše stroje.

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi 3 Kartno gradivo

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

GGE Notranji Bohinj je skoraj v celoti uvrščena v gorsko gozdnato in gozdno krajino in se le na delu ob Savi Bohinjki stika s kmetijsko in primestno krajino. Gozdnatost v GGE ni visoka in znaša 70 %, s tem da so neporasle z gozdom predvsem površine nad zgornjo gozdno mejo in planine. Zaradi velike gozdnatosti je tudi posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja izven naselij malo.

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja najdemo predvsem na planinah. Gre za stara drevesa gorskega bresta in lipe, ki so jih kmetje zasajali za senco živini v poletnih mesecih, listavce pa tudi za krmo. Na planinah pa poleg bresta in lipe najdemo tudi gorski javor, jerebiko, zeleno jelšo, macesen, bukev, jelko in smreko. Ta drevesa, še posebno estetsko zanimiva, ohranjamo, stara propadajoča drevesa pa postopno nadomeščamo z novimi, saj predstavljajo pomemben ekološki in estetski element.

Obstoječe planine prispevajo k pestrosti gozdne krajine in so pomemben habitat za prostoživeče živali, zato jih ohranjamo. Pomembno je redno vzdrževanje in preprečevanje procesa zaraščanja. Načrtno negozdnih površin ne pogozdujemo.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomski presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo gozdnogospodarsko enoto in ločeno za zasebne (92,0 %), državne gozdove (7,7 %) ter gozdove lokalnih skupnosti (0,3 %). Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na teoretično sortimentacijo. Uporabljene so posodobljene povprečne cene. Podatki so bili vzeti iz spletnega portala Woodchain manager in podatkov SIDG. Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del, ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja v zasebnih gozdovih in stroške varstvenih del ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skup.	
	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³
Vrednost lesa na KC	8.784.048	78	114.872	75	3.674	77
Strošek poseka in spravila	2.344.699	21	29.231	19	918	19
Razlika	6.439.349	57	85.640	56	2.755	57

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	8.902.593	89,80	100
Stroški sečnje in spravila	2.374.849	23,95	26,68
Stroški gojenja in varstva gozdov	227.974	2,30	2,56
• gojenja in varstvo gozdov	145.950	1,47	1,64
• krepitev funkcij gozdov	82.024	0,83	0,92
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	609.270	6,15	6,84
• vzdrževanje gozdnih cest	564.656	5,70	6,34
• vzdrževanje vlak	44.614	0,45	0,50
Stroški skupaj	3.212.093	32,40	36,08
Dohodek	5.690.500	57,40	63,92
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	101.665	1,03	1,14
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	94.109	0,95	1,06
Skupaj predvidene spodbude	195.774	1,97	2,20
Stroški - spodbude	3.016.319	30,42	33,88
Dohodek - (stroški+spodbude)	5.886.274	59,37	66,12

Opomba: Potrebni oz. predvideni investicij v gozdove (gradnja cest, vlak in večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v preglednicah nismo prikazali.

V GGE Notranji Bohinj močno prevladuje traktorsko spravilo (97 %), ki je tudi najbolj ekonomično. Dobra odprtost omogoča ekonomično gospodarjenje, na 58 % površin za traktorsko spravilo so pravilne razdalje krajše od 400 m. Povečani stroški spravila nastajajo na območjih daljših pravilnih razdalj, površinah z žičnim načinom spravila, ki je v enoti zastopano na 2 % površin gospodarskih gozdov in na 1 % potencialnih površin kjer je opredeljen kombiniran način spravila.

Glede na splošne ocene v okviru popisa stalnih vzorčnih ploskev se je kakovost drevja v GGE poslabšala. Delež odlične in prav dobre kakovosti se je zmanjšal za indeks₁₂ = 68, povečal se je delež slabe kakovosti iz 4,1 % na 4,9 %. Smreka po zadnjih podatkih sestavlja samo še 33,8 % lesne zaloge. Po kakovostnih razredih je 7,4 % dreves smreke uvrščenih v odlično in 45,3 % v prav dobro kvaliteto. Največ odlične kakovosti (20,0 %) je zabeležene pri macesnu, ki trenutno v lesni zalogi predstavlja 7,1 %. Razred slabe in zadovoljive kakovosti drevja pri iglavcih predstavlja 10,7 %, pri listavcih je ocenjena kakovost bistveno slabša, saj je 33,1 % dreves v slabem in zadovoljivem kakovostnem razredu. Ocenjeno je stoječe drevje, kjer sicer niso vidne morebitne napake jedrovine.

Ob močni krepitvi deleža listavcev v lesni zalogi, bi za boljšo ekonomiko gospodarjenja moral biti v prihodnje večji poudarek na zadostnih vlaganjih v nego listavcev.

Gozdovi v gozdnogospodarski enoti so v pogledu drevesne sestave ekonomsko še vedno donosni. Delež smreke, gospodarsko prej glavne drevesne vrste, je v lesni zalogi sicer močno upadel in v zadnji obsežni gradaciji podlubnikov je bil njen les pogosto tudi razvrednoten. Ostale ekonomsko zanimive drevesne vrste še niso zastopane z velikimi deleži, macesen npr. 7,1 %, plemeniti listavci 2,5 % ter ostali trdi listavci skupaj 2,2 % lesne zaloge. Kot zanimiva priložnost je sodelovanje na organiziranih licitacijah vrednejših sortimentov lesa, kjer že posamezna kvalitetna drevesa lastniku lahko prinesejo velik dohodek.

V primeru nezadostnih vlaganj, predvsem v nego listavcev, se bo še krepil delež manj kvalitetnega drevja. Na razvrednotenje sortimentov ima lahko bistven vpliv tudi neprimerna tehnologija sečnje in spravila, ki povzročata poškodbe gozdnih tal ter korenin in debel gozdnega drevja. Manj kvalitetno drevje in krepitev lesne zaloge listavcev v GGE sicer predstavlja tudi velik energetski potencial.

Za ekonomiko gospodarjenja v alpskih gozdnih predstavljajo velik izziv tudi motnje (vetrolomi, snegolomi, gradacije podlubnikov), ki jih ni možno predvideti v okviru rednih planov sečenj. Ujme večinoma razvrednotijo sortimente smreke (prelomi dreves, sušice) in navadno predstavljajo problem tehnološke izvedbe. Sanitarne sečnje največkrat pomenijo povečane stroške za lastnika. Prav napori za izvedbo vseh sanacijskih ukrepov v najkrajšem razpoložljivem času in zmanjševanje tveganja s krepitvijo stabilnosti gozdnih sestojev so ključ za večje ekonomske učinke. V preteklem desetletju je zaradi izredno obsežne gradacije podlubnikov sanitarna sečnja predstavljala kar 94 % vsega poseka.

Za prihodnje desetletje v možnem poseku načrtujemo 30 % pomladitvenih sečenj, ki so v ekonomskem smislu najugodnejše, in 51 % redčenj. Ujme bodo zagotovo tudi v prihodnjem desetletju povzročile določeno ekonomsko škodo na sestojih.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR so združeni gozdovi odsekov z razmeroma enotnimi rastiščnimi razmerami in razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov ter posledično razmeroma enotnimi dolgoročnimi gozdnogojitvenimi cilji in usmeritvami za doseganje teh ciljev.

RGR v kategoriji gospodarskih gozdov pri obnovi načrta nismo spreminjali, saj so bili že prej ustrezno oblikovani. Smo pa v skladu z območnim načrtom oblikovali sedmi RGR – gozdovi v prvem varstvenem območju TNP, saj gre za poseben režim upravljanja z gozdovi, omejen z določili Zakona o TNP.

Mejo med gospodarskimi in varovalnimi gozdovi smo preverili tudi z lidarskimi posnetki iz leta 2015 (teren, nakloni) in jo, kjer je bilo potrebno, korigirali. Razlike so minimalne.

Terminologija in numerične oznake ostajajo enake kot v preteklem načrtu.

Glede na gospodarsko kategorijo so oblikovane štiri kategorije:

- Večnamenski gozdovi (RGR 1 (del), 2 (del), 3 (del) in 4)
- GPN z dovoljenimi ukrepi (RGR 1 (del), 2 (del) in 3 (del))
- GPN brez dovoljenih ukrepov (RGR 5)
- Varovalni gozdovi (RGR 6 in 7)

Glede na gozdne rastiščne tipe so oblikovani naslednji rastiščnogojitveni razredi:

- Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:
RGR 1 - Predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah,
RGR 2 - Predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah,
RGR 3 – Alpska bukovja,
RGR 5 – Gozdni rezervati
- Zgornjegorsko-podalpinski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:
RGR 4 – Zgornjegorska bukovja
- Varovalni gozdovi zajemajo sestoje na ekstremnih legah in so uvrščeni v dva razreda:
RGR 6 – varovalni gozdovi,
RGR 7 – gozdovi v prvem varstvenem območju TNP

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov – v prilogi 3 Kartno gradivo

9.1 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: 1–predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah – 00101

Razred zavzema 719,32 ha gozdov, kar predstavlja 13,8 % vseh gozdov v gozdnogospodarski enoti in 29,5 % gospodarskih gozdov. Leži v JV delu enote. Največje površine se nahajajo v kompleksu Volčjih jam in v delu Notranjega Bohinja, pretežno v okolici planine Storeč raven ter v območju oddelkov 90 - 93.

V kategorijo večnamenskih gozdov spada 61,3 % gozdov, v kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi pa preostalih 38,7 %. Večina gozdov je v zasebni lasti (99,2 %), delež ostalega lastništva je zanemarljiv.

Ekološke funkcije na prvi stopnji so poudarjene na vodovarstvenem območju nad izviro Bistrice, rastišči divjega petelina Storeča in Črni vrh in zimovališče jelenjadi na območju izvira Bistrice. Lesnoproizvodna funkcija je pretežno poudarjena na prvi stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V razredu prevladujejo različne oblike predalpskih jelovo bukovih gozdov (Homogyno sylvestris-Fagetum) med katerimi jih večino uvrščamo v srednje dobra oziroma tipična jelova bukovja. Združbe predalpskih jelovo bukovih gozdov zajemajo kar 90 % celotne površine razreda. Poleg jelovih bukovij se v tem razredu z omembe vrednim deležem prisotne še nekatere boljše oblike alpskih bukovij (Anemono trifolio-Fagetum). Ostale združbe so zastopane z minimalnimi površinami.

Preglednica 59/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	5	0,56	0,1
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	7	65,36	9,1
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	649,02	90,2
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	3,09	0,4
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	1,29	0,2
Skupaj		10,60	719,32	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skoraj vsi gozdovi so enomerne zgradbe, malopovršinsko raznomernih sestojev je le 8,7 %. Med enomernimi sestoji so deleži razvojnih faz zelo podobni, okrog 22 do 23 % za posamezno fazo.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 60/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,3	14,6	27,7	22,1	29,3	124,0	53,0	2,49	48,4
Listavci	19,3	33,6	25,4	11,8	9,9	110,0	47,0	2,66	51,6
Skupaj	12,4	23,5	26,7	17,3	20,1	234,0	100,0	5,15	100,0

Lesna zaloga znaša 234 m³/ha in je močno padla glede na prejšnje desetletje. V lesni zalogi rahlo prevladujejo iglavci z 53 %, njihov delež je v zadnjem desetletju upadel za 20 %. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je v skupnem in pri iglavcih levo asimetrična, s pribitkom lesne zaloge vpetem debelinskem razredu. Pri listavcih pa je porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih izrazito desno asimetrična z največjo vrednostjo v drugem debelinskem razredu in majhnim deležem v 4. in 5. razredu.

Tekoči letni prirastek v razredu je za takšna rastišča skromen in znaša 5,15 m³/ha. V strukturi prirastka iglavci zavzemajo 48,4 %. Odstotek priraščanja na lesno zalogo znaša 2,20 % in je pri listavcih višji (2,42 %) kot pri iglavcih (2,01 %).

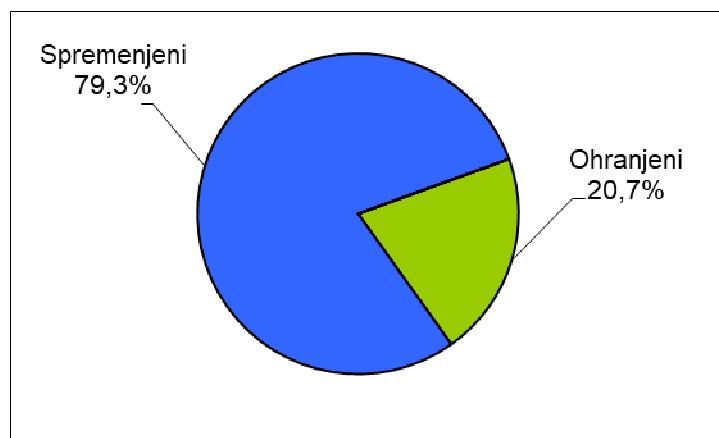
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 61/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr. tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	91,7	26,3	6,0	104,5	3,5	0,9	1,1
	%	39,2	11,2	2,6	44,6	1,5	0,4	0,5
Naravno stanje	%	15,4	27,5	5,4	47,7	3,8	0,1	0,1

V lesni zalogi je največji delež prevzela bukev (44,6 %), drugi največji delež ima smreka (39,2 %). Pomemben delež ima še jelka (11,2 %), ostale drevesne vrste so prisotne v majhnih deležih. V prihodnje se bo, glede na strukturo lesne zaloge in dosedanji trend razvoja drevesne sestave, delež smreke še nekoliko znižal na račun povečanja listavcev, zlasti bukve. Zaradi gospodarske pomembnosti iglavcev bi kazalo v prihodnje še vedno zadržati dokaj visok delež smreke, vendar nekoliko povečati delež jelke, bukve in plemenitih listavcev.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst imajo sestoji v tem RGR povečini spremenjeno drevesno sestavo. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo je 20,7 %.

Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 62/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	157,02	4,5	35,0	50,1	10,4	20,7	24,2	55,1	0,0	1,6	22,5	29,8	46,1
Drogovnjak	163,61	16,1	69,8	11,3	2,8	15,2	29,1	55,7	0,0	61,7	22,1	12,3	3,9
Debeljak	166,81					51,8	37,5	10,7	0,0	31,7	68,3	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	169,25					42,7	45,5	11,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	62,63					2,2	60,2	37,6	0,0				
Skupaj:	719,32												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 8,7 % površine razreda. Deleži enomernih sestojev so skoraj enaki.

Sestojne zasnove v mladovjih so pomanjkljive, desetina je slabih. Tu gre predvsem za ogolele površine, nastale po sanitarnih posekih. V drogovnjakih so zasnove boljše, skoraj 70 % je dobrih. Slabša je negovanost mlajših razvojnih faz. Nenegovanih je dobra polovica mladovij in drogovnjakov, pri debeljkih in sestojih v obnovi je delež nenegovanih dobra desetina. Nenegovanost drogovnjakov se odraža tudi s pretesnim sklepom.

Podmladek večinoma dobrih zasnov je prisoten na tretjini sestojev v obnovi.

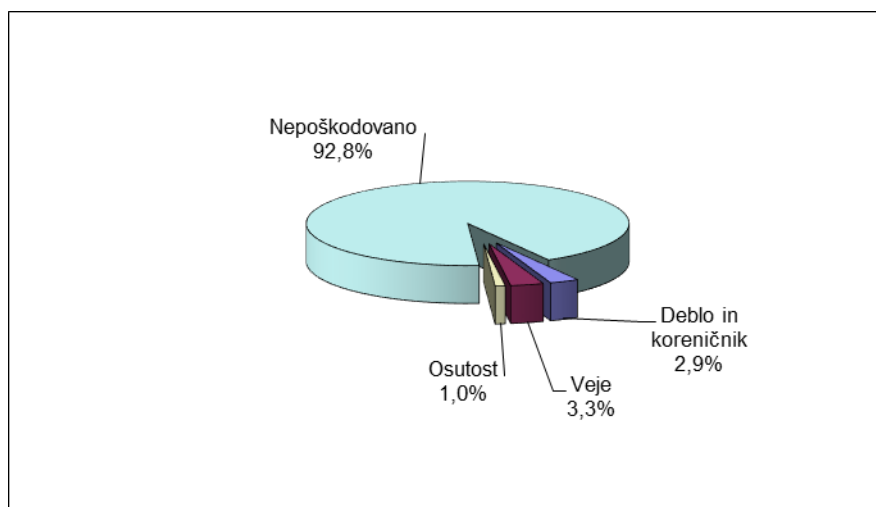
Kakovost drevja**Preglednica 63 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	350	7,4	47,7	34,6	9,7	0,6
Jelka	95	7,4	45,2	38,9	7,4	1,1
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	254	2,4	32,3	35,4	23,6	6,3
Pl. Ist.	27	0,0	11,1	44,5	37,0	7,4
Meh. Ist	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	446	7,6	47,1	35,4	9,2	0,7
Skupaj listavci	282	2,1	30,1	36,3	24,8	6,7
Skupaj	728	5,5	40,6	35,7	15,2	3,0

Kakovost lesa je v tem RGR dobra. 40 % dreves je prav dobre kakovosti, odlične pa dobrih 5 %. Dreves slabe in zadovoljive kakovosti je 3 %. Iglavci izkazujejo boljšo kakovost kot listavci. Med iglavci ima najboljšo kakovost smreka, le za odtenek slabšo pa jelka. Med listavci je najkakovostnejša bukev.

Poškodovanost sestojev

Huje poškodovanih je 7,2 % dreves. Največji je delež (3,3 %) poškodb vej in vrhov, ki so v večini posledica snegolomov, sledi delež (2,9 %) poškodb debela in koreničnika, ki so največkrat rezultat uporabe gozdarske mehanizacije, najmanj je poškodb in osutosti krošnje.

Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek v razredu v skupni količini je bil realiziran 144 %, vendar je potrebno vedeti, da gre za realizacijo etata, povečanega s spremembo načrta. Osnovna načrtovana količina poseka pa je bila realizirana 348 %. Prekoračitev načrtovanih količin je posledica obsežnih sanitarnih sečenj iglavcev, predvsem zaradi napadov podlubnikov. Posek listavcev je dosegel 104 % načrtovane količine spremenjenega načrta (ki je znižal možni posek listavcev), realizacija osnovnega načrta listavcev pa je bila 87 %.

Količina načrtovanih gojitvenih in varstvenih del je bila z obnovo načrta močno povečana. Obnova gozdov (priprava sestoja in priprava tal) ter s sadnjo povezani zaščita in obžetev sadik so bili realizirani v večjem obsegu od načrtovanega. Solidna je bila tudi izvedba nege mladja in letvenjaka. V nezadostnem obsegu pa so bila opravljena gojitvena dela nege gošče, nega mlajših drogovnjakov pa je popolnoma izostala. Dela za nego habitatov so ostala popolnoma neopravljena.

Preglednica 64/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	85.626	126.295	147,5
Listavci	m ³	7.216	7.527	104,3
Skupaj	m³	92.842	133.822	144,1
Gojitvena in varstvena				
Priprava sestoja	ha	1,00	1,00	100,0
Priprava tal	ha	1,50	11,47	764,7
Sadnja	ha	20,00	12,47	62,4
Obžetev	ha	36,95	42,65	115,4
Nega mladja	ha	4,89	4,50	92,0
Nega gošče	ha	15,68	4,30	27,4
Nega letvenjaka	ha	21,03	14,20	67,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,50	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	18,55	45,58	245,7
Vzdrževanje grmišč	ha	11,00	0,20	1,8

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Vzdrževanje travinj	ha	5,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	24,75	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	9,76	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,89	0,0
Zaščita s količenjem	kos	0,00	2.250,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v	dni	0,00	20,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

V primerjav s prejšnjim desetletjem ostaja površina skorajda nespremenjena. Zaradi izrednega obsega sanitarnih sečenj se je lesna zaloga iglavcev in v skupnem znižala. Lesna zaloga iglavcev je nižja kar za 56 %, skupna za 37 %. Lesna zaloga listavcev se je povečala za 20 %. Višja lesna zaloga listavcev je predvsem posledica nizke intenzitete sečenj le-teh. Za 26 % nižji skupni prirastek je posledica močnega upada prirastka iglavcev, ki se je zmanjšal kar za polovico, medtem ko je prirastek listavcev narasel za 37 %.

Preglednica 65/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	729,83	250,8	85,9	336,7	4,73	2,17	6,90	3,2	0,7	3,9
2013	725,40	281,1	91,2	372,3	5,01	1,94	6,95	17,41	1,04	18,45
2023	719,32	124,0	110,0	234,0	2,49	2,66	5,15	2,30	1,60	3,90

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V zadnjem desetletju je prišlo do večje spremembe v drevesni sestavi. Delež smreke se je zmanjšal za 23,8 % in tako je bukev tista vrsta, ki je v zadnjem desetletju dosegla prevladujoč delež v lesni zalogi (44,6 %) Za malo več kot procent je upadel delež jelke, deleži ostalih drevesnih vrst so nizki in se le malenkostno spreminjajo.

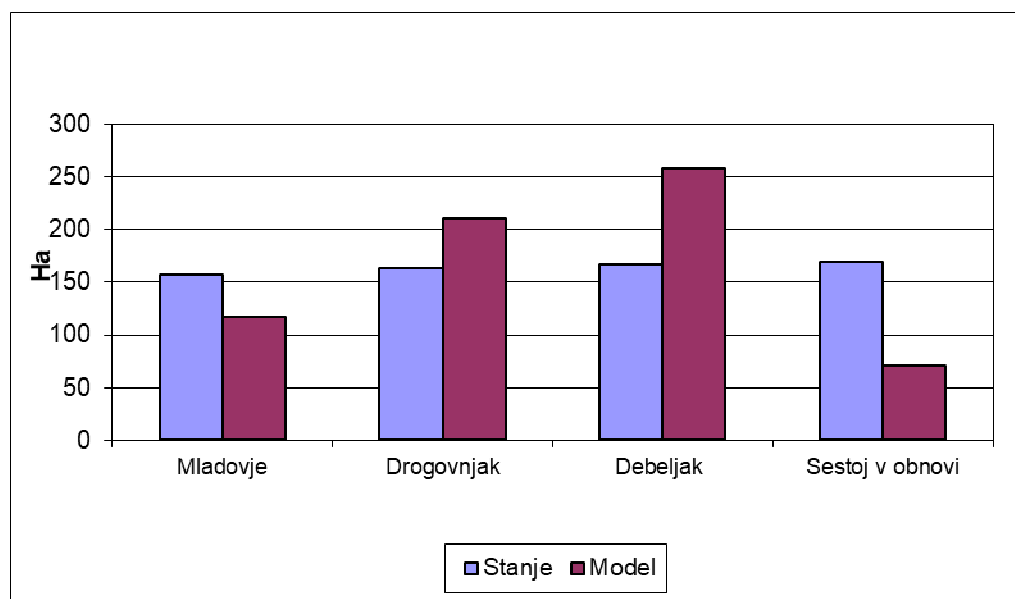
Preglednica 66/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	63,3	11,3	0,0	22,9	1,9	0,1	0,5
2013	63,0	12,5	0,0	22,4	1,4	0,2	0,5
2023	39,2	11,2	2,6	44,6	1,5	0,4	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	157,02	21,8	25	17,86	117,27	6,05	39,75
Drogovnjak	163,61	22,7	45	32,14	211,08	-7,32	-47,47
Debeljak	166,81	23,2	55	39,29	257,99	-13,88	-91,18
Sestoj v obnovi	169,25	23,6	15	10,71	70,36	15,06	98,89
Enomerni skupaj	656,69	70,9	140	100,00	656,69		
Raznomerno (sk-gnz)	62,63	8,71		34,6	62,63		
Skupaj:	719,32	100,0		100	719,32		

Izreden obseg sečenj zaradi gradacije podlubnikov, ki so prizadeli predvsem starejše sestoje, se odraža tudi v razmerju razvojnih faz. Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže, da je v tem RGR premalo debeljakov in tudi drogovnjakov, zelo prevelik pa je delež sestojev v obnovi, prevelik je tudi delež mladovij. Večina sestojev v obnovi je nastala nenačrtno, predvsem posledica posekov smreke zaradi gradacije podlubnikov. Pričakovati je, da bodo v naslednjem desetletju prehajali v mladovje.

Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 24,8 %, jelka 18,0 %, macesen 5,0 %, bukev 47,2 %, plemeniti listavci 4,0 %, trdi listavci 0,5 % in mehki listavci 0,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 16,3 %, drogovnjaki 30,2 %, debeljaki 32,8 %, sestoji v obnovi 12,0 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 8,7 %.

Ciljna lesna zaloga: 272 m³/ha (iglavci 130 m³/ha, listavci 142 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 700 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci A2,B,C.

Izravnalna doba: 30 let.

Obrazložitev:

Ciljno razmerje razvojnih faz in ciljna lesna zaloga zapisana v gozdnogojitvenem cilju se nanašata na izračunane vrednosti ob koncu izravnalnega obdobja in so (ciljna lesna zaloga) skladne z vrednostmi v preglednicah D-UMP.

Vodilo za določitev o obsegu in intenziteti redčenj v drogovnjakih in debeljakih je bila negovanost sestojev ter odstopanje dejanskih od modelnih lesnih zalog po razvojnih fazah. Pri določanju sestojev za uvajanje v obnovo smo se naslonili na informacije o površinah in zgradbi starejših in srednjedobnih debeljakov, pri čemer smo se za predčasno obnovo odločali le izjemoma (npr. v primeru močno poškodovanih sestojev). Odstopanje dejanskega razmerja razvojnih faz od modelnega ni bil ključen element za uvajanje sestojev v obnovo in nadaljevanje oziroma zaključek obnove, temveč le kot pripomoček za odločanje o intenzivnosti obnove. Ključni element odločanja za nadaljevanje obnove in končne poseke nam je bilo stanje sestojev v obnovi in njihova dinamika pomlajevanja. Omenjen pristop zmanjšuje možnost napačnih odločitev za prihodnje ravnanje z gozdovi in smo ga uporabili v vseh RGR zato obrazložitve pri ostalih RGR ne navajamo.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 15 let

Gozdgojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje z elementi prebiralnega gospodarjenja

Obnovo bomo zaključili na dobri tretjini površine pomlajencev (59 ha). Na 10 % površine debeljakov (17 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih so zmerna, z intenzitetami okrog 20 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Pri obnovitvenih sečnjah, ki jih začinjamo v debeljakih, moramo upoštevati mehanizme pomlajanja, kajti najboljše se pomlajujejo od strani osvetljeni pomlajenci. Bolj primerno je oblikovanje več manjših pomladitvenih jeder, kot pa večjepovršinske zastorne sečnje. Velik delež sestojev v obnovi so ostala drevesa bukve, gorskega javorja in jelke, ki so ostala v sestoju po poseku s podlubniki napadenih smrek. Ta drevesa se pušča v sestoju z namenom nasemenitve in ohranjanja ugodne klime. Ko je mladje sklenjeno, se izvede končni posek. Kjer grmovni sloj otežuje naravno obnovo, izvedemo pripravo sestoja. Na goličavah, ki so nastale zaradi gradacije podlubnikov v preteklem desetletju načrtujemo 2,8 ha sadnje (macesen, gorski javor in duglazija). Duglazija se bo v GGE Notranji Bohinj sadila prvič v zgodovini z namenom preverjanja kako ji ustreza rastišče, kako se odziva na klimo in vremenske razmere. Duglazija je tujerodna vrsta, zato je ni dovoljeno saditi znotraj Trilgavskega narodnega parka in znotraj območij Natura2000.

NEGA

Glavna cilja pri negi sta: vzgoja stabilnih in odpornih mešanih sestojev bukve, smreke, jelke s primesjo macesna in plemenitih listavcev. Če listavci ne uspejo v zgornjem sloju, so prav tako koristni kot polnilni sloj, saj vsakoletno izboljšujejo tla z opadom. Pospešujemo tudi jelko, ki ima v polzaprtih dolinah idealne pogoje za rast. Pri smreki in bukvi pospešujemo skupinsko mešanost, pri javoru, brestu in jerebiki pa predvsem posamično. Macesen zahteva trajno vsaj polovico sproščene krošnje, smreka vsaj 1/5. Jelko, ki je občutljiva na spremembo mikroklima, sproščamo postopoma. Plemenite listavce pospešujemo tudi posamično.

V mladju izvajamo predvsem uravnavanje zmesi (pomoč macesnu, jelki in plemenitim listavcem) in obzette sadik vsaj 5 let po sadnji. Nujna so prilagojena izbiralna redčenja v letvenjakih in gostih drogovnjakih. Z odstranjevanjem previtkih dreves izboljšujemo stojnost preostalega sestoja in povečamo rasti prostor izbrancev. Skrbeti je potrebno za primeren rasti prostor in za uravnoteženo rast v višino in debelino. Iz sestojev odstranjujemo poškodovana in oslabela drevesa. Mehke listavce odstranimo šele, ko postanejo resna ovira za normalno rast ciljnih drevesnih vrst, v nasprotnem primeru jih puščamo v sestoji tudi v primeru slabše vitalnosti.

Nego letvenjakov načrtujemo na površini 10 ha, nego mlajših drogovnjakov pa na 27 ha.

V debeljkih izvajamo izbiralna redčenja s ciljem sproščanja krošenj izbrancem in ohranjanjem visokih prirastkov. V pretežno smrekovih debeljkih se ohranja posamična drevesa jelke, macesna in plemenitih listavcev. Starejše debeljake, posebej tiste, v katerih je že prisotno naravno pomlajevanje, je potrebno uvajati v obnovo. Pri načrtovanju obnov je potrebno slediti značaju drevesnih vrst, ki si jih želimo v bodočem sestoji (večja pomladitvena jedra za uspešno nasemenitev svetloлюбnih vrst, manjša pomladitvena jedra za nasemenitev sencozdržnih drevesnih vrst), že oblikovanim jedrom mladja, upoštevati je potrebno transportno mejo in smerem močnejših vetrov.

VARSTVO

Pri rednih sečnjah iglavcev je potreben popolni gozdni red. Pravočasno pospravilo ujm in lubadark. Pri strojni sečnji je posebna pozornost namenjena nosilnosti tal.

Sadike se pred divjadjo ščitijo s premazi, količenjem in ograjami (duglazija). S premazi se zaščitijo tudi terminalni poganjki naravnega mladja javorja in jelke.

Na zimovališčih jelenjadi, v drogovnjakih, kjer so močno obgrizena debela iglavcev, se izbrance zaščititi z zaščitnimi trakovi ali premazi debel.

Ob cestah, presekah in vlakah vzdržujemo skupine mehkih listavcev in minoritetnih drevesnih vrst, cilj je povečana biotska pestrost in izboljšane prehranske možnosti za divjad.

Ukrepi**Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	53,0	47,0	100,0
- ciljno %	47,8	52,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	124,0	110,0	234,0
- ciljna (m ³ /ha)	130,0	142,0	272,0
Prirastek (m ³ /ha)	2,49	2,66	5,15
Možni posek (m ³ /ha)	22,9	15,9	38,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,30	1,60	3,90
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,5	14,5	16,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	92,2	60,1	75,7
Izravnalna doba (let)	30	30	30

Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	7.256	5.564	0	0	0	3.700	16.520	18,5	92,2	
	%	43,9	33,7	0,0	0,0	0,0	22,4	100,0			
Listavci	m ³	6.328	3.675	0	0	0	1.500	11.503	14,5	60,2	
	%	55,1	31,9	0,0	0,0	0,0	13,0	100,0			
Skupaj	m³	13.584	9.239	0	0	0	5.200	28.023	16,7	75,7	
	%	48,4	33,0	0,0	0,0	0,0	18,6	100,0			

Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	2,76	2,76
Obžetev	ha	12,66	37,98
Nega mladja	ha	15,50	15,50
Nega gošče	ha	5,38	5,38
Nega letvenjaka	ha	10,17	10,17
Nega ml. Drogovnjaka	ha	26,81	26,81
Varstvo pred žuželkami	dni	24,00	24,00
Zaščita s premazom	ha	11,45	31,97
Zaščita s količenjem	kos	4.520,00	9.720,00
Zaščita z ograjo	m	600,00	600,00
Vzdrževanje grmišč	ha	2,20	2,20
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	3,00	30,00

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: 2 – Predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah – 00102

Razred zajema 495,29 ha gozdov, kar predstavlja 9,5 % vseh gozdov v enoti in 20,3 % gospodarskih gozdov. Leži v osrednjem delu kompleksa Volčje jame, v območju ceste na Soriško planino in se na vzhodu stika z GGE Jelovica. Drug večji kompleks tega rastiščnogojitvenega razreda najdemo v kompleksu Notranji Bohinj in sicer v območju Bareče doline.

V kategorijo večnamenskih gozdov spada 71,4 % gozdov, 28,6 % gozdov pa v kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Po lastništvu prevladujejo skoraj izključno zasebni gozdovi (99,2 %). Državnih gozdov je 0,8 %.

RGR sega na rob zimovališča Jelenjadi nad Ravnami, poudarjenega na prvi stopnji v okviru biodiverzitetne funkcije. Lesnoproizvodna funkcija je pretežno poudarjena na prvi stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V razredu prevladujejo različne oblike predalpskih jelovo bukovih gozdov (Homogyno sylvestris-Fagetum) med katerimi prevladujejo subasociacije s slabšimi ekološkimi pogoji. Združbe predalpskih jelovo bukovih gozdov zajemajo kar 98,2 % celotne površine razreda. Poleg jelovih bukovij se v tem razredu v manjšem deležu pojavljata še združbi alpskega bukovja (Anemone trifolio-Fagetum) (0,8 %) in predalpskega zgornjegorskega bukovja (Ranunculo platinifolii-Fagetum) (1,0 %)

Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	7	3,86	0,8
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	486,42	98,2
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	5,01	1,0
Skupaj		10,90	495,29	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Sestoji so enomerne zgradbe, raznomernih sestojev je le 8,3 % površine RGR. Med enodobnimi sestoji največji delež predstavljajo debeljaki in sestoji v obnovi, oboji pa dobro četrtino. Delež drogovnjakov je malenkost manjši (24 %), najmanj pa je mladovij (16,0 %).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,3	19,3	25,7	22,2	26,5	128,9	53,9	2,63	54,0
Listavci	23,8	33,7	21,6	11,6	9,3	110,1	46,1	2,25	46,0
Skupaj	14,4	25,9	23,8	17,3	18,6	239,0	100,0	4,88	100,0

Lesna zaloga je nizka in znaša 239 m³/ha, malenkostno prevladujejo iglavci. Porazdelitev skupne lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih ima maksimum v drugem. Pri listavcih pa je porazdelitev lesne zaloge po razredih desno asimetrična z največ zaloge v drugem, nato zaloga pada. Pri iglavcih pa je ravno obratno, in je lesna zaloga po razširjenih debelinskih razredih razporejena naraščajoče, z viškom v petem.

Prirastek je nizek in znaša skupno 4,88 m³/ha. Skupni prirastek na lesno zalogo je 2,4 %, in je enak pri listavcih in iglavcih.

Razmerje drevesnih vrst

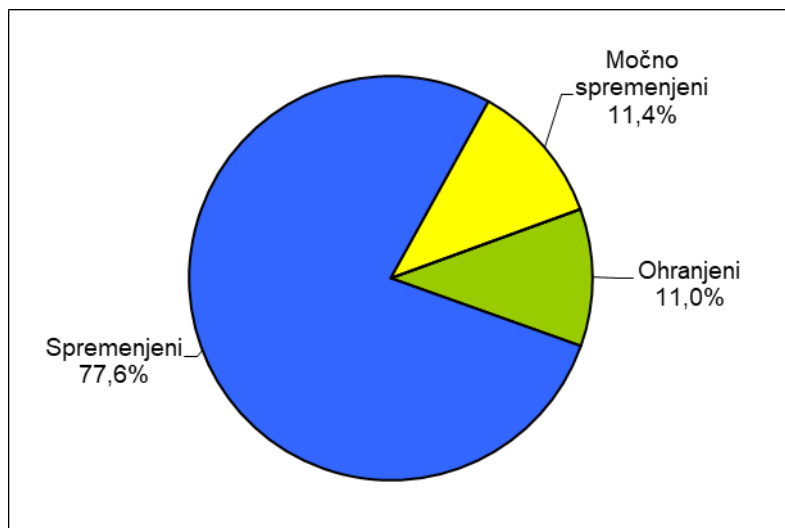
Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	83,7	34,5	10,7	102,1	5,9	1,2	0,9
	%	35,0	14,4	4,5	42,7	2,5	0,5	0,4
Naravno stanje	%	14,9	29,5	5,1	46,5	4,0		

V lesni zalogi prevladuje bukev (42,7 %), vendar je njen delež še pod naravnim stanjem. Druga je smreka, katere delež (35,0 %) je še prevelik glede na naravno stanje. Sledi jelka (14,4 %), ki tudi še ni dosegla naravnega deleža. Od ostalih drevesnih vrst so le plemeniti listavci prisotni z več kot 1 % lesne zaloge.

Ohranjenost gozdov

Prevelik delež smreke na račun ostalih drevesnih vrst ima za posledico, da ima več kot tri četrtine gozdov v razredu spremenjeno drevesno sestavo, med močno spremenjene pa se jih uvršča 11,4 %. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo je 11,0 %.

Slika 7: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	79,30	9,5	19,6	31,9	39,0	38,0	20,4	41,6	0,0	15,4	2,4	22,0	60,2
Drogovnjak	118,75	72,4	18,1	1,7	7,8	7,3	62,0	30,7	0,0	75,7	13,7	3,6	7,0
Debeljak	127,54					62,0	23,3	14,7	0,0	44,1	55,9	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	128,82					29,9	59,6	10,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	40,88					3,2	43,2	53,6	0,0				
Skupaj:	495,29												

V razredu prevladujejo enomerni sestoji, raznomernih je 8,3 %. Med enomernimi največji delež predstavljajo debeljaki in sestoji v obnovi, oboji pa dobro četrtino. Delež drogovnjakov je malenkost manjši (24 %), najmanj pa je mladovij (16,0 %).

Sestojne zasnove so v mladovjih slabe, mladovij z bogato zasnovo je le 9,5 %, takih z dobro pa 19,6 %, kar pripisujemo predvsem dejstvu, da gre večinoma za mladovja, ki so nastala kot posledica nenačrtnih, sanitarnih sečenj. Nasprotno pa so zasnove v drogovnjakih večinoma bogatih sestojnih zasnov (72,4 %). V tej razvojni fazi je sestojev s pomanjkljivo ali slabo sestojno zasnovo skupaj le 9,5 % sestojev.

V mladovjih je tudi negovanost slaba. kar 41,6 % mladovij je nenegovanih, medtem ko v drogovnjakih prevladuje pomanjkljiva negovanost sestojev. Slaba negovanost drogovnjakov se odraža tudi v večinoma pretesnem sklepu. Bolje so negovane starejše razvojne faze, vendar tudi tu stanje bi optimalno. 44 % debeljakov s tesnim sklepom kaže na pomanjkanje nege tudi v tej razvojni fazi. Slaba negovanost je značilna tudi za raznomerne sestojev, saj je nenegovanih več kot polovica.

Kakovost drevja

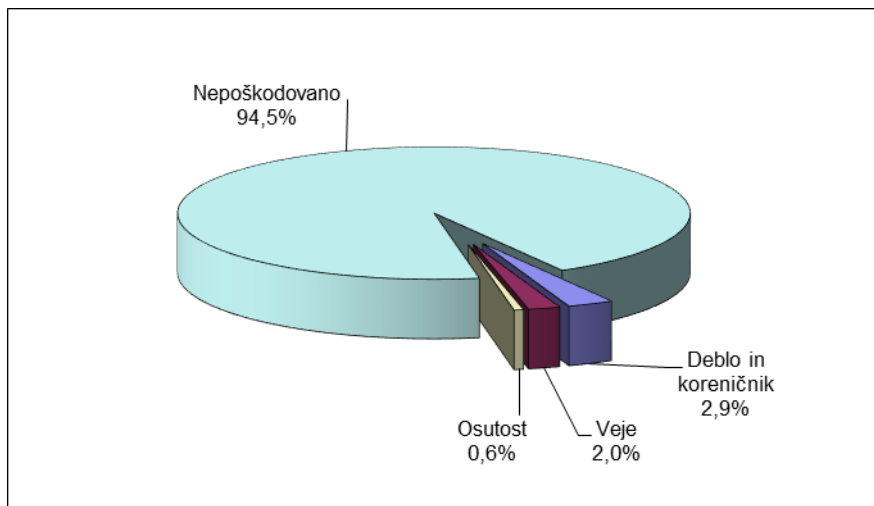
Preglednica 75 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	191	8,9	54,5	29,3	6,3	1,0
Jelka	83	4,8	37,3	51,9	4,8	1,2
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	132	8,3	19,7	45,5	18,2	8,3
Pl. Ist.	8	37,5	0,0	25,0	25,0	12,5
Skupaj iglavci	275	7,6	49,1	36,4	5,8	1,1
Skupaj listavci	140	10,0	18,6	44,2	18,6	8,6
Skupaj	415	8,4	38,8	39,1	10,1	3,6

Kakovost drevja je večinoma dobra. Dreves odlične kakovosti je največ med vrstami, ki jih uvrščamo med plemenite listavce, kar v tej RGR predstavlja večinoma gorski javor. Med iglavci najboljšo kakovost izkazuje smreka z večino dreves prav dobre kvalitete, čeprav je delež dreves odlične kakovosti razmeroma majhen (8,9 %), pa je majhen tudi delež smrek zadovoljive in slabe kakovosti (skupaj 7,3 %). Jelka v povprečju izkazuje slabšo kakovost kot smreka, z večinskim deležem dreves dobre kakovosti. Skupaj Iglavci izkazujejo nekoliko boljšo kakovost kot listavci, pri katerih je bukev slabše kakovosti kot plemeniti listavci.

Poškodovanost sestojev

Delež huje poškodovanih dreves je visok in dosega 5,5 %. Med poškodovanimi največji delež zavzemajo poškodbe debla in korenčnika pri 2,9 % dreves, večinoma povzročene s strani gozdarske mehanizacije. Veje in vrhači so poškodovani pri 2,0 % dreves, gre večinoma za posledice žledoloma in snegoloma, pa tudi posledice sečnje. Splošno oslabeled dreves z osutostjo krošnje je 0,6 %.

Slika 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je dosegla 293 % prvotnega načrta. V času trajanja načrta je bil načrt spremenjen in količine za posek predvidenega drevja so bile povečane, v tem RGR pa so bile tudi te presežene za skoraj 100%. Presežek je bil ustvarjen pri poseku iglavcev, saj je bilo predvsem zaradi gradacije podlubnikov posekanih kar 107 % več količin od načrtovanih, pri listavcih pa je posek predstavljal 102 % načrtovanih količin spremenjenega načrta. Glede na osnovni načrt je bila realizacija poseka iglavcev 368 %, listavcev pa 50 %.

Količine načrtovanih gojitvenih del so bile s spremembo načrta povečane, predvsem dela obnove in zaščite obnovljenih površin. Realizacija je močno preseгла tako spremenjeni načrt le pri zaščiti s premazom. Dela pri obnovi gozdov, ki vključujejo sadnjo, obžetev in nego mladja so bila izvedena v nekoliko manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Nega gošče je bila izvedena v višini slabih dveh tretjin načrtovanega obsega, nega letvenjaka pa skoraj v celoti. Popolnoma je izpadla nega mlajših drogovnjakov. Načrtovana dela za nego habitatov, razen malenkost pri negi grmišč, niso bila realizirana.

Preglednica 76/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	39.636	82.184	207,3
Listavci	m ³	3.422	3.480	101,7
Skupaj	m ³	43.058	85.664	199,0
Gojitvena in varstvena				
Sadnja	ha	5,00	2,86	57,2
Obžetev	ha	9,00	7,08	78,7
Nega mladja	ha	0,89	0,80	89,9
Nega gošče	ha	8,13	5,20	64,0

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Nega letvenjaka	ha	16,84	16,57	98,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	32,65	1,08	3,3
Zaščita s premazom	ha	4,00	8,72	218,0
Vzdrževanje grmišč	ha	8,00	0,20	2,5
Vzdrževanje vodnih	dni	13,75	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	1,86	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,51	0,0
Zaščita s količenjem	kos	0,00	1.100,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**Preglednica 77/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023**

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	495,34	265,0	74,8	339,8	4,73	1,96	6,69	2,6	0,4	3,0
2013	495,63	294,3	87,8	382,1	4,86	1,82	6,68	16,58	0,70	17,28
2023	495,29	128,9	110,1	239,0	2,63	2,25	4,88	2,61	1,80	4,41

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozda ostaja v zadnjih desetletjih skoraj nespremenjena. Skupna lesna zaloga je nižja za 143,1 m³ ali 37,5 %. Zaradi izredno visokih sečenj iglavcev se je lesna zaloga le teh znižala za več kot polovico (56 %). V primerjavi s prejšnjim desetletjem je nižja za 165 m³. Lesna zaloga listavcev je višja za 25 %. Podoben trend se kaže v prirastku. Skupni prirastek je nižji za 27 %. Znižal se je pri iglavcih in sicer kar za 46 %. Pri listavcih se je prirastek povečal za 24 %. Posek je bil v preteklem obdobju močno večji, kot desetletje prej in kot ga načrtujemo za prihodnje obdobje.

Drevesna sestava

Drevesna sestava v razredu se je drastično spremenila v zadnjem desetletju. Največja sprememba je močno zmanjšanje deleža smreke, ki se je skoraj prepolovil in znaša le še dobro tretjino. Na račun zmanjšanja deleža smreke so pridobile vse drevesne vrste, največ bukev, katere delež se je povečal za več kot 100 %.

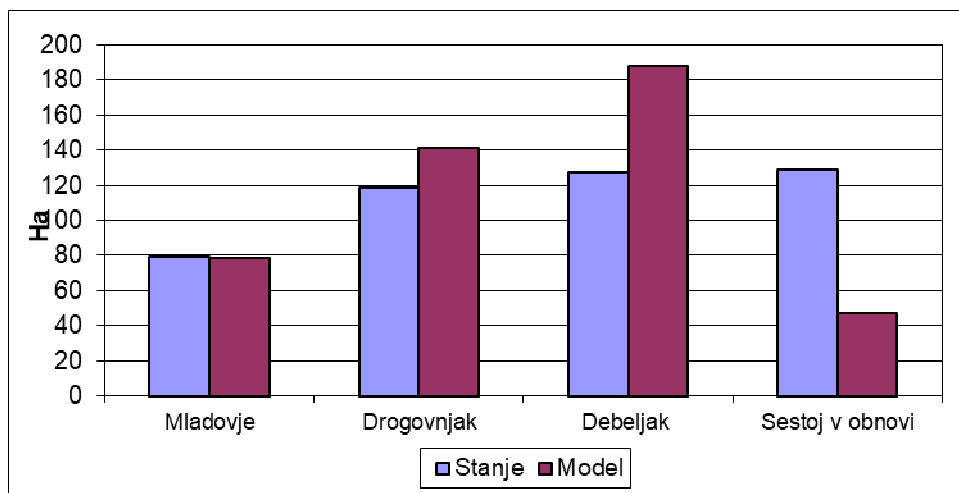
Preglednica 78/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	64,7	13,3	0,0	19,7	1,7	0,2	0,4
2013	63,2	13,8	0,0	20,5	1,9	0,2	0,4
2023	35,0	14,4	4,5	42,7	2,5	0,5	0,4

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 79/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	79,3	16	25	17,24	78,35	0,21	0,95
Drogovnjak	118,75	24	45	31,03	141,02	-4,90	-22,27
Debeljak	127,54	25,8	60	41,38	188,03	-13,31	-60,49
Sestoj v obnovi	128,82	25,9	15	10,34	47,01	18,00	81,81
Enomerni skupaj	454,41	70,9	145	100,00	454,41		
Raznomerno (sk-gnz)	40,88	8,25		34,6	40,88		
Skupaj:	495,29	100,0		100	495,29		

Primerjava modelnega in dejanskega stanja razvojnih faz kaže, da v RGR močno primanjkuje debeljakov, pa tudi drogovnjakov, veliko preveč je sestojev v obnovi, delež mladovij pa je na modelnem stanju. Uravnoteženje stanja ne bo mogoče v kratkem časovnem obdobju, vseeno pa bo potrebno sestoje v obnovi, ki so večinoma nastali nenačrtno in so slabe kvalitete, prej ali slej posekati, če hočemo, da bodo gozdovi optimalno izkoriščali rastiščni potencial. Kot posledico bomo dobili močno povečanje površine mladovij, ki po pričakovanjih še ne bodo prehajala naprej v drogovnjake, saj gre pri sedanjih mladovijih v večini za površine, ki so bile posekane nenačrtno in sestoji niso bili pripravljeni na pomlajevanje.

Slika 9: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah**CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 24,1 %, jelka 20,0 %, macesen 7,0 %, bukev 42,9 %, plemeniti listavci 5,0 %, trdi listavci 0,5 %, mehki listavci 0,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 16,3 %, drogovnjaki 28,2 %, debeljaki 34,1 %, sestoji v obnovi 13,2 %.

Ciljna lesna zaloga: 253 m³/ha (iglavci 129 m³/ha, listavci 124 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 650 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci A2,B,C.

Izravnalna doba: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 145 let

Pomladitvena doba: 15 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje z elementi prebiralnega gospodarjenja

Rastišča in relief govori v prid malopovršinsko enomernim, intenzivno negovanim sestojev, kar bomo tudi pospeševali. Razmerje razvojnih faz in stanje sestojev narekuje zadržanost pri uvajanju debeljakov v obnovo in na drugi strani intenzivno zaključevanje obnove v pomlajencih. Obnovo bomo zaključili na 35 % površine pomlajencev (45 ha), na 10 % površine debeljakov načrtujemo začetek obnove (13 ha). Obnova poteka postopno, tako da zagotovimo ugodno klimo za pomlajevanje jelke in bukve. Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami do 20 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

OBNOVA

Pri obnovitvenih sečnjah, ki jih začnemo v debeljkih, moramo vedeti, da se gozdna tla na teh rastiščih rada zatravijo. Trava predstavlja močno konkurenco nastajajočim šopom mladja. V preteklem desetletju je bil ta rastiščnogojitveni razred močno poškodovan v gradaciji podlubnikov. Na goličavah načrtujemo 4,75 ha sadnje macesna, gorskega javorja, rdečega bora, jelke in bukve. Cilj sadnje je povečanje vrstne pestrosti in povečati odpornost sestojev na klimatske spremembe. Drugod računamo na naravno pomlajevanje s katerim se bo izboljšal tudi habitat za številne živalske vrste.

NEGA

Glavna cilja pri negi sta: vzgoja stabilnih in odpornih mešanih sestojev bukve, smreke, jelke s primesjo macesna in plemenitih listavcev.

V naravnem mladju so prisotne vse ciljne drevesne vrste, vendar jih je potrebno zaradi njihovega značaja že v mladju in gošči sproščati (macesen, gorski javor). Obžetje sadik izvajamo vsako leto, vsaj 5 let po sadnji.

Močnejša redčenja izvedemo v letvenjakih (10 ha), potem pa se v sestoj z redčenji vračamo vsakih 10-15 let. Nego mlajših drogovnjakov (24 ha) izvajamo kot redčenja z intenzitetami okrog 20 %. V primeru močne poškodovanosti debel od jelenjadi, so lahko intenzitete tudi večje – do 35 %. V zasmrečenih letvenjakih in drogovnjakih ohranjamo listavce z namenom povečanja vrstne pestrosti, izboljšanja habitata za živali in boljše odpornosti na klimatske spremembe in izjemne vremenske dogodke.

V debeljkih izvajamo izbirna redčenja s ciljem sproščanja krošenj izbrancem in ohranjanjem visokih prirastkov. V pretežno smrekovih debeljkih se ohranja posamična drevesa jelke, macesna in plemenitih listavcev. Starejše debeljake, posebej tiste, v katerih je že prisotno naravno pomlajevanje, je potrebno uvajati v obnovo. Pri načrtovanju obnov je potrebno slediti značaju drevesnih vrst, ki si jih želimo v bodočem sestoju (večja pomladitvena jedra za uspešno nasemenitev svetloljubnih vrst, manjša pomladitvena jedra za nasemenitev sencozdržnih drevesnih vrst), že oblikovanim jedrom mladja, upoštevati je potrebno transportno mejo in smeri močnejših vetrov.

VARSTVO

Pri rednih sečnjah iglavcev je potreben popolni gozdni red. Pravočasno pospravilo ujm in lubadark. Pri strojni sečnji je posebna pozornost namenjena nosilnosti tal.

Sadike se pred divjadjo ščitijo s premazi, količenjem in ograjami. S premazi se zaščitijo tudi terminalni poganjki naravnega mladja javora in jelke.

Na zimovališčih jelenjadi, v drogovnjakih, kjer so močno obgrížena debela iglavcev, se izbrance zaščitijo z zaščitnimi trakovi ali premazi debel.

Ob cestah, presekah in vlakah vzdržujemo skupine mehkih listavcev in minoritetnih drevesnih vrst, cilj je povečana biotska pestrost in izboljšane prehranske baze za divjad.

Ukrepi**Preglednica 80/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	53,9	46,1	100,0
- ciljno %	53,9	46,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	128,9	110,1	239,0
- ciljna (m ³ /ha)	129	124	253
Prirastek (m ³ /ha)	2,63	2,25	4,88
Možni posek (m ³ /ha)	26,1	18,0	44,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,61	1,80	4,41
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,3	16,3	18,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,4	80,0	90,4
Izravnalna doba (let)	30	30	30

Preglednica 81/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	4.022	5.333	0	0	0	3.587	12.942	20,3	99,3
	%	31,1	41,2	0,0	0,0	0,0	27,7	100,0		
Listavci	m ³	4.207	3.120	0	0	0	1.586	8.913	16,3	80,1
	%	47,2	35,0	0,0	0,0	0,0	17,8	100,0		
Skupaj	m³	8.229	8.453	0	0	0	5.173	21.855	18,5	90,5
	%	37,7	38,6	0,0	0,0	0,0	23,7	100,0		

Preglednica 82/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s pon. ponponov.
Sadnja	ha	4,75	4,75
Obžetev	ha	6,83	30,80
Nega mladja	ha	2,52	2,52
Nega gošče	ha	2,60	2,60
Nega letvenjaka	ha	9,84	9,84
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,88	23,88
Varstvo pred žuželkami	dni	24,00	24,00
Zaščita s premazom	ha	5,26	22,95
Zaščita s količenjem	kos	9.500,00	9.500,00
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00
Vzdrževanje grmišč	ha	4,00	4,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,50	5,00

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: 3 -alpska bukovja - 00103

Razred alpskih bukovij je največji razred gospodarskih gozdov v enoti, vanj spada 1.071,34 ha gozdov, kar predstavlja 21,0 % vseh gozdov v enoti, oziroma 44,8 % gospodarskih gozdov.

Obsega dve večji strnjeni površini, to sta Mokri Log in kompleks gozdov južno od Bohinjskega jezera med Ribčevim Lazom in domom Savica ter več manjših površin, kot so strma pobočja nad Savo Bohinjko pri Nomenju, del Ročevnice in gozdov ob Grmečici, v območju Malega suhega grabna ter v posameznih odsekih v osrednjem in vzhodnem delu kompleksa.

Razred je zelo raznolik in obsega gozdove v nadmorskih višinah med 480m in 1.300m, na vseh legah. Značilna je tudi pestrost reliefnih oblik, od vrtačaste planote na poključkem delu enote preko strmih pobočij s hudourniki do skoraj ravnega, ledeniško izravnane vznožja ob Bohinjskem jezeru.

V razredu je 19,8 % gozdov uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, 80,2 % pa je gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, gre za gozdove znotraj drugega in tretjega varstvenega območja TNP.

Skoraj vsi gozdovi so v zasebni lasti (97,4 %), le 2,5 % gozdov je državnih.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjeno zimovališče jelenjadi na območju Grmečice, prvo vodovarstveno območje nad izvirom Bistrice ter klimatska funkcija ob južni obali Bohinjskega jezera. Med socialnimi funkcijami sta poudarjeni rekreacijska in turistična nad južno obalo Bohinjskega jezera ter zaščitna nad Ukancem. Lesnoproizvodna funkcija je pretežno poudarjena na prvi stopnji.

Pomemben habitatni tip so ilirski bukovi gozdovi nad Ukancem.

a) Rastišče

Preglednica 83/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	3,49	0,3
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	5	3,89	0,4
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje, velikojesenovje	7	1,88	0,2
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	7	1.035,21	94,7
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	47,81	4,4
Skupaj		7,150	1.092,28	100,0

V razredu po površini močno prevladuje združba Anemono trifolio-Fagetum, ki tu nastopa v šestih subasociacijah. Največji delež predstavlja njena tipična oblika. Ostale asociacije skupaj imajo v RGR le 5 % delež, od tega večina odpade na združbo predalpskega jelovega bukovja. Ostale združbe so prisotne v minimalnih deležih.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladuje enomerna zgradba sestojev, malopovršinsko raznemernih sestojev je le 8,8 %. Med enomernimi gozdovi je največ drogovnjakov, ki pokrivajo tretjino vseh površin. Sledijo debeljaki (24,6%) in sestoji v obnovi (19,9 %). Najmanj je mladovij (13,4 % površin).

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	13,2	27,8	26,7	18,7	13,6	68,9	33,4	2,50	41,0
Listavci	15,9	31,4	27,7	14,5	10,5	137,3	66,6	3,59	59,0
Skupaj	15,0	30,2	27,4	15,9	11,5	206,2	100,0	6,09	100,0

Lesna zaloga je nizka, podpovprečna glede na ostale »gospodarske« RGR v enoti in znaša 206 m³/ha, v njej pa dve tretjini predstavljajo listavci, tretjino pa iglavci. Porazdelitev lesne zaloge ima maksimum v drugem razširjenem debelinskem razredu in je desno asimetrična, tako pri listavcih kot pri iglavcih. Razlog je predvsem v velikem deležu drogovnjakov.

Skupni letni prirastek je 6,09 m³/ha. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je nadpovprečna in je 2,95 ter je pri listavcih nižja (2,61 %) kot pri iglavcih (3,63 %).

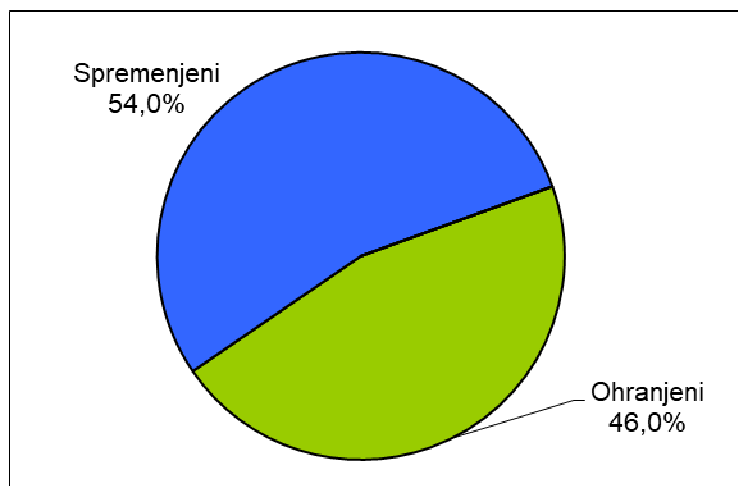
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	58,9	9,5	0,4	127,1	5,6	4,1	0,6
	%	28,6	4,6	0,2	61,6	2,7	2,0	0,3
Naravno stanje	%	19,6	6,0	9,7	60,5	2,1	1,1	1,0

Največji delež v lesni zalogi predstavlja bukev (64,1 %), ki je že celo preseгла delež po naravnem stanju. Druga po deležu je smreka, s slabimi 29 % je njen delež še kar višji od naravnega stanja, čeprav je v zadnjem desetletju padel za skoraj polovico. Ostale vrste so primešane v majhnih deležih, to so jelka, macesen, plemeniti listavci, drugi trdi in mehki listavci skupaj predstavljajo manj kot 10 % v lesni zalogi.

Ohranjenost gozdov

Stanje ohranjenosti naravne drevesne sestave gozdov v razredu je dokaj ugodno. Skoraj polovica gozdov v razredu ima ohranjeno drevesno sestavo. Dobra polovica gozdov v razredu ima spremenjeno drevesno sestavo, kar je rezultat nekoliko preseženega deleža smreke in jelke na račun vseh ostalih drevesnih vrst.

Slika 10: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 86/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	146,55	10,1	28,5	47,6	13,8	22,2	10,1	67,7	0,0	18,4	16,2	35,5	29,9
Drogovnjak	363,89	12,3	75,0	12,1	0,6	12,1	20,7	67,2	0,0	58,9	25,1	7,9	8,1
Debeljak	268,56					37,4	51,3	11,3	0,0	18,1	81,9	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	217,05					39,2	45,3	15,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	96,23					1,5	71,8	26,7	0,0				
Skupaj	1.092,28												

Večina gozdov v RGR je enomernih, raznomernih sestojev je le 8,8 %. Med enomernimi gozdovi je največ drogovnjakov, ki pokrivajo tretjino vseh površin. Sledijo debeljaki (24,6%) in sestoji v obnovi (19,9 %). Najmanj je mladovij (13,4 % površin).

Sestojne zasnove mladovij so slabe, največ je pomanjkljivih, dobrih in bogatih je skupaj le 38,5 %. V drogovnjakih so zasnove boljše, dobrih in bogatih je skupaj 87,3 %, drogovnjakov s slabo zasnovo praktično ni. Tudi negovanost ni najboljša. Kar dve tretjini mladovij in drogovnjakov je nenegovanih, zaradi nenegovanosti ogroženih sestojev pa ni. Dobro negovanih je 22,2 % mladovij in le 12,1 % drogovnjakov. Najbolje so negovani debeljaki in sestoji v obnovi, kjer je slabih 40 % dobro in približno polovica pomanjkljivo negovanih. V povezavi s pomanjkanjem nege je tudi sklep sestojev drogovnjakov v kar 58,9 % tesen.

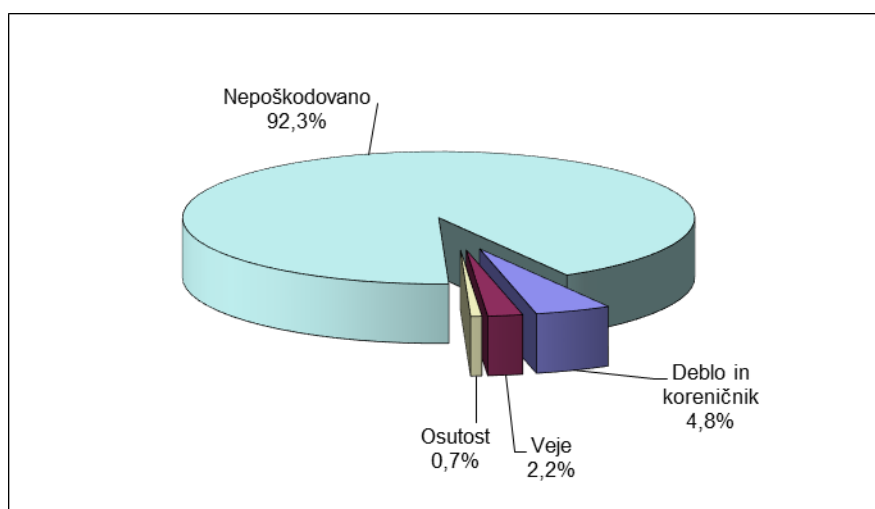
Kakovost drevja**Preglednica 87 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	239	3,3	40,6	43,1	9,2	3,8
Jelka	37	8,1	29,7	43,3	18,9	0,0
Macesen	3	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Bukev	555	1,1	23,1	42,3	23,8	9,7
Pl. Ist.	26	0,0	3,8	34,6	46,2	15,4
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	279	3,9	39,1	43,0	10,8	3,2
Skupaj listavci	584	1,0	22,1	41,9	24,7	10,3
Skupaj	863	2,0	27,6	42,2	20,2	8,0

Kakovost lesa je pri drevju v tem RGR povprečna. Največ dreves je dobre kakovosti (42,2 %), odlične kakovosti je le 2,0 % dreves. Iglavci so boljše kakovosti kot listavci, saj je dreves slabe in zadovoljive kakovosti skupaj 14,0 %, pri listavcih pa je ta delež 35,0 %. Dreves odlične in prav dobre kakovosti je pri listavcih skupaj samo 23,1 %, pri iglavcih pa 43,0 %. Med iglavci ima najboljšo kakovost smreka, med listavci pa bukev.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves v tem razredu podobna povprečnemu stanju v gospodarskih gozdovih te RGR. Hujše poškodovanih je 7,7 % dreves. Največji delež zavzemajo poškodbe debla in koreničnika (4,8 %), ki so največkrat povzročene s strani gozdarske mehanizacije. Poškodbe krošnje (2,2 %) so večinoma posledica žledoloma in snegoloma, delno pa lahko tudi sečnje. Močno osutih dreves je le 0,7 %.

Slika 11: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je dosegla 263 % prvotnega načrta. V času trajanja načrta je bil načrt spremenjen in količine za posek predvidenega drevja so bile povečane, v tem RGR pa so bile tudi te presežene za 19,3 %. Presežek je bil ustvarjen pri poseku iglavcev, saj je bilo predvsem zaradi gradacije podlubnikov posekanih 21,2 % več količin od načrtovanih, pri listavcih pa je posek predstavljal 101,6 % načrtovanih količin spremenjenega načrta. Glede na osnovni načrt je bila realizacija poseka iglavcev 469 %, listavcev pa 45 %.

Količine načrtovanih gojitvenih del so bile s spremembo načrta povečane, predvsem dela obnove in zaščite obnovljenih površin. Realizacija tako spremenjenega načrta ni bila dobra. Dela pri obnovi gozdov, ki vključujejo sadnjo, obžetev in nego mladja so bila izvedena v nekoliko manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Tudi obseg izvedene zaščite pomlajenih površin je bil zato nižji od načrtovanega. Nega gošče je bila izvedena v višini petine načrtovanega obsega, nega letvenjaka pa le 7 %. Popolnoma je kljub velikem planiranem obsegu izpadla nega mlajših drogovnjakov. Načrtovana dela za nego habitatov, razen malenkost pri vzdrževanju travinj, niso bila realizirana. Izvedena pa so bila dela varstva pred žuželkami, ki sicer niso bila načrtovana.

Preglednica 88/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija
Posek				
Iglavci	m ³	72.984	88.468	121,2
Listavci	m ³	7.962	8.087	101,6
Skupaj	m ³	80.946	96.555	119,3
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	0,00	2,23	-
Sadnja	ha	3,99	2,23	55,9
Obžetev	ha	131,98	43,25	32,8
Nega mladja	ha	3,95	3,00	75,9
Nega gošče	ha	25,39	5,40	21,3
Nega letvenjaka	ha	36,41	2,55	7,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	59,09	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	119,00	49,50	41,6
Zaščita s količenjem	kos	4.200,00	1.100,00	26,2
Zaščita z ograjo	m	800,00	160,00	20,0
Vzdrževanje grmišč	ha	1,90	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	5,30	0,74	14,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	6,10	-

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**Preglednica 89/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023**

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.077,06	148,4	106,5	254,9	3,14	3,05	6,19	3,1	0,9	4,0
2013	1.071,34	157,3	128,1	285,3	3,33	3,03	6,37	8,26	0,75	9,01
2023	1.092,28	68,9	137,3	206,2	2,50	3,59	6,09	1,63	2,29	3,92

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov v RGR se je v zadnjem obdobju povečala zaradi revizije mej med varovalnimi in gospodarskimi gozdovi z uporabo boljših podlag, pridobljenih iz podatkov lidarskih posnetkov.

Skupna lesna zaloga v razredu je v zadnjem desetletju močno upadla. Zaradi obsežnega napada podlubnikov v zadnjem desetletju v pretežno iglastih sestojih, se je tako lesna zaloga iglavcev kot v skupnem znižala. V primerjavi s prejšnjim desetletjem je tako skupna lesna zaloga nižja za 28 %, iglavcev pa za 56 %. Lesna zaloga listavcev se je povečala za 7 %. Skupni letni prirastek je glede na preteklo desetletje nižji, vendar le za 5 %, kar je glede na znižanje lesne zaloge relativno malo. To je posledica predvsem boljšega priraščanja listavcev, saj je njihov prirastek v zadnjem desetletju višji za 18 %. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je 2,95 %, s tem da je pri listavcih nižja in znaša 2,61 %, pri iglavcih pa 3,63 %.

Drevesna sestava**Preglednica 90/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023**

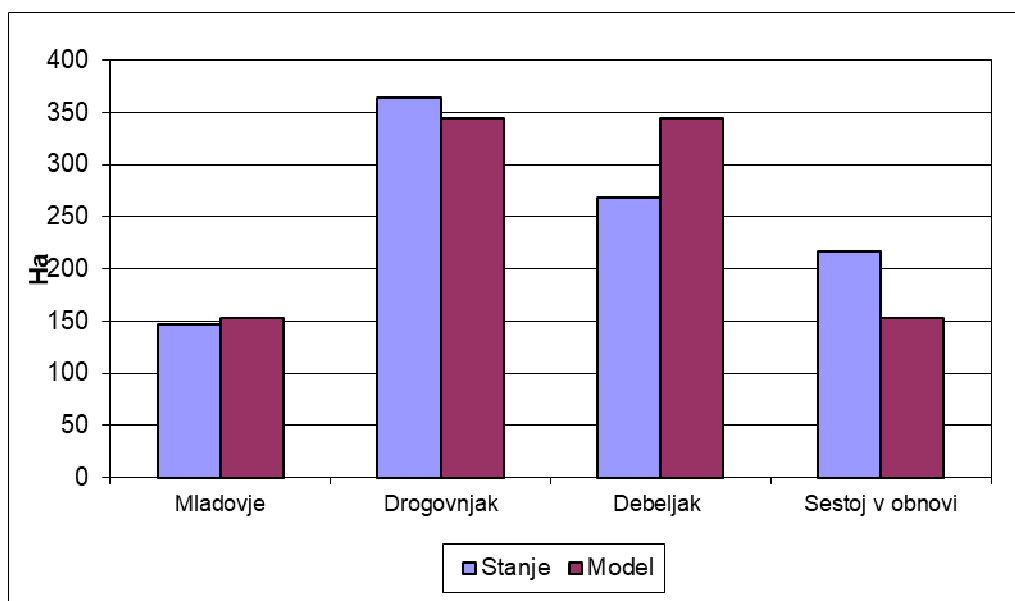
Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list	Dr.tr.list	Meh.list
2003	53,9	4,1	0,3	38,3	2,4	0,5	0,5
2013	51,2	3,7	0,2	41,3	2,7	0,4	0,5
2023	28,6	4,6	0,2	61,6	2,7	2,0	0,3

Spremembe v drevesni sestavi nakazujejo ugoden trend v približevanju naravni drevesni sestavi. Izrazitejše so v zadnjem desetletju. Predvsem se je opazno zmanjšal delež smreke in povečal delež bukke. Pridobila je tudi jelka. Deleži ostalih drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi skromno zastopani, so nizki in se bistveno ne spreminjajo.

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 91/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	146,55	13,4	20	15,38	153,24	-0,67	-6,69
Drogovnjak	363,89	33,3	45	34,62	344,79	1,92	19,10
Debeljak	268,56	24,6	45	34,62	344,79	-7,65	-76,23
Sestoj v obnovi	217,05	19,9	20	15,38	153,24	6,41	63,81
ENOMERNI SKUPAJ	996,05	70,9	130	100,00	996,05		
Raznomerno (sk-gnz)	96,23	8,81		34,6	96,23		
Skupaj:	1.092,28	100,0		100	1.092,28		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na nekoliko porušeno stanje. Zaradi obsežnih sanitarnih sečenj je v RGR presežek sestojev v obnovi. Na drugi strani je izrazit primanjkljaj predvsem debeljakov. Stanje narekuje intenzivno nego predvsem drogovnjakov in s tem hitrejše preraščanje v debeljake ter zadržano uvajanje v obnovo pri debeljakih.

Slika 12: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: smreka 24,6 %, jelka 8,0 %, macesen 2,0 %, bukev 57,9 %, plemeniti listavci 5,0 %, drugi trdi listavci 2,0 %, mehki listavci 0,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 13,6 %, drogovnjaki 32,7 %, debeljaki 31,3 %, sestoji v obnovi 13,6 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 8,8 %.

Ciljna lesna zaloga: 250 m³/ha (iglavci 86 m³/ha, listavci 163 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 620 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci A2,B,C.

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 130 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje z elementi prebiralnega gospodarjenja.

Zaključek obnove je načrtovan na 45 % površine pomlajencev (98 ha). Na 20 % površine debeljakov (54 ha) je načrtovan začetek obnove. Obnova poteka postopno, tako da zagotovimo ugodno klimo za pomlajevanje jelke in bukve. Načrtujemo intenzivna redčenja v drogovnjakih, z intenzitetami okrog 20 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Glede na obsežne sečnje v preteklem desetletju zaradi podlubnikov in velik padec lesne zaloge, je v naslednjem desetletju potrebno z obnovami, ki niso nujne, počakati. Obnovitvene sečnje naj se izvajajo tam kjer so debeljaki že dobro pomlajeni.

Obnovitvene sečnje naj bodo postopne, malopovršinske. Načrtovana velikost pomladitvenega jedra in intenziteta pospravljenih sečenj sta odvisni od nagiba terenov (poudarjena varovalna funkcija) in željene drevesne vrste (bukve in jelka zahtevata za pomlajanje zelo malo svetlobe).

NEGA

Obžetve (7 ha) je potrebno izvesti na območjih kjer so bile v preteklosti izvedene sadnje. Obžetve naj se izvedejo v obliki lijakov okrog sadik.

Z ukrepi nege je treba težiti k skupinski mešanosti, ki je enostavnejša za nego in je osnova za stabilne in odporne sestoje. Pomembna ukrepa v mladju (10 ha) in gošči (11,5 ha) sta rahljanje in uravnavanje zmesi. Pri negi letvenjakov (40 ha) in mlajših drogovnjakov (35 ha) pazimo predvsem na stabilnost sestojev – s pravočasnim ukrepanjem in s pospeševanjem listavcev.

VARSTVO

Pri rednih sečnjah iglavcev je potreben popolni gozdni red. Pravočasno pospravilo ujm in lubadark. Pri strojni sečnji je posebna pozornost namenjena nosilnosti tal.

Ob cestah, presekah in vlakah vzdržujemo skupine mehkih listavcev in minoritetnih drevesnih vrst, cilj je povečana biotska pestrost in izboljšane prehranske baze za divjad.

Ukrepi

Preglednica 92/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	33,4	66,6	100,0
- ciljno %	34,57	65,43	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	68,9	137,3	206,2
- ciljna (m ³ /ha)	86	163	250
Letni prirastek (m ³ /ha)	2,50	3,59	6,09
Možni posek (m ³ /ha)	16,3	22,8	39,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,63	2,29	3,92
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,7	16,7	19,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	65,2	63,7	64,3
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 93/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	9.278	2.141	0	0	0	6.383	17.802	23,7	65,3
	%	52,1	12,0	0,0	0,0	0,0	35,9	100,0		
Listavci	m ³	11.969	10.197	0	0	0	2.819	24.985	16,7	63,6
	%	47,9	40,8	0,0	0,0	0,0	11,3	100,0		
Skupaj	m³	21.247	12.338	0	0	0	9.202	42.787	19,0	64,3
	%	49,7	28,8	0,0	0,0	0,0	21,5	100,0		

Preglednica 94/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	2,39	7,03
Nega mladja	ha	9,87	9,87
Nega gošče	ha	11,50	11,50
Nega letvenjaka	ha	40,41	40,41
Nega ml. Drogovnjaka	ha	35,20	35,20
Varstvo pred erozijo	dni	50,00	50,00
Varstvo pred žuželkami	dni	28,00	28,00
Zaščita s premazom	ha	2,32	6,96
Vzdrževanje grmišč	ha	3,90	3,90

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: 4 -zgornjegorska bukovja - 00104

Gre za najmanjši razred v GGE, ki ima površino le 129,81 ha. Razred zajema gozdove v najvišjem pasu gozdnogospodarske enote in obsega dva ločena dela, strma severna pobočja v območju Črnega vrha ter na pobočju Šavnika.

Sega od 1.100 do 1.486 m n.m.v. in zavzema 2,5 % površine gozdov v gozdnogospodarski enoti. Prevladujejo severne, severozahodne in severovzhodne lege, del pa je vrtačasta planota. Teren je značilno kraško oblikovan z zmerno do strmimi nagibi.

Vsi gozdovi so v zasebni lasti in uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov.

Na prvi stopnji sta poudarjeni rastišči divjega petelina Pri rampi in Črni vrh. V dobri polovici RGR je lesnoproizvodna funkcija poudarjena na prvi stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V razredu po površini močno prevladuje združba *Ranunculo platanifolii-Fagetum*, ki je prisotna na slabih dveh tretjinah razreda in tu nastopa v dveh subasociacijah. Največji delež predstavlja njena tipična oblika. Dobro tretjino razreda predstavlja združba predalpskega jelovega bukovja v treh subasociacijah, minimalen delež v razredu ima še združba Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi.

Preglednica 95/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	43,75	33,7
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	82,57	63,6
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	3,49	2,7
Skupaj		8,350	129,81	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Slabih dve tretjini gozdov v razredu je enomerne zgradbe, malopovršinsko raznomernih sestojev je 34,3 %. Med enomernimi je največ debeljakov, ki zavzemajo 42,6 % gozdov v razredu, sledijo sestoji v obnovi (15,4 %) in drogovnjaki (10,4 %), najmanj pa je mladovij, ki obsegajo le 5,2 % površine gozdov v razredu.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	0,9	7,0	18,8	29,8	43,5	294,9	64,5	4,72	58,9
Listavci	17,4	36,5	26,8	13,0	6,3	162,6	35,5	3,29	41,1
Skupaj	6,7	17,5	21,7	23,8	30,3	457,5	100,0	8,01	100,0

Skupna lesna zaloga v razredu je precej nad povprečjem enote in znaša 457,6 m³/ha. Slabi dve tretjini je iglavcev, tretjina je listavcev. Skupna porazdelitev lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je naraščajoča z maksimumom v zadnjem, petem razredu. Enako velja z iglavce, medtem ko je porazdelitev lesne zaloge pri listavcih izrazito desno asimetrična z največjo vrednostjo v drugem debelinskem razredu.

Skupni letni prirastek je tudi nadpovprečen z vidika cele GGE in znaša 8,01 m³/ha. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je nizka in znaša skupaj 1,75 % in je pri iglavcih nižja (1,60 %) kot pri listavcih (2,02 %).

Razmerje drevesnih vrst

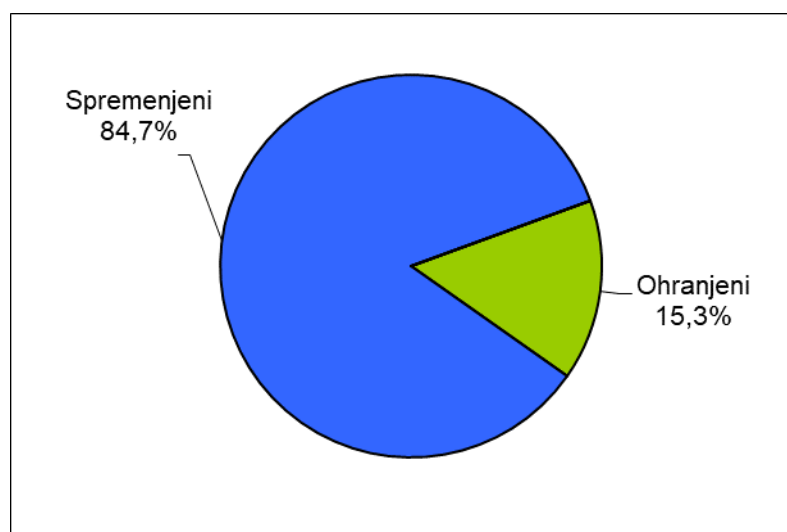
Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Macesen	Jelka	Bukev	Pl.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	204,8	0,0	90,1	152,8	8,0	1,8
Naravno stanje	%	44,8	0,0	19,7	33,4	1,7	0,4
Naravno stanje	%	33,48	7,71	3,80	54,10	0,93	0,00

V lesni zalogi ima največji delež smreka s slabimi 45 %, sledi bukev s tretjinskim deležem, jelka zavzema slabo petino lesne zaloge v RGR. Ostali listavci skupaj zavzemajo dobra 2 %. V primerjavi z naravnim stanjem je delež smreke prevelik, bukve pa močno premajhen. Zanimivo je, da je tudi delež jelke precej večji od naravnega stanja, medtem ko bi po naravnem stanju moral v lesni zalogi tudi macesen moral zavzemati kar občuten delež, čeprav ga trenutno sploh ni v zaznavni količini.

Ohranjenost gozdov

Stanje ohranjenosti naravne drevesne sestave gozdov v razredu ni najbolj ugodno. Le 15 % gozdov v razredu ima ohranjeno drevesno sestavo. Ostali gozdovi v razredu imajo spremenjeno drevesno sestavo, kar je rezultat preseženega deleža smreke in jelke na račun vseh ostalih drevesnih vrst.

Slika 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	6,78	1,0	25,1	31,6	42,3	47,8	9,6	42,6	0,0	0,0	19,6	6,5	73,9
Drogovnjak	13,46	0,0	100,0	0,0	0,0	21,5	4,2	74,3	0,0	74,3	12,0	10,9	2,8
Debeljak	55,33					54,5	38,6	6,9	0,0	25,4	74,6	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	19,93					72,1	22,8	5,1	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	34,31					0,0	80,1	19,9	0,0				
Skupaj:	129,81												

Slabih dve tretjini gozdov v razredu je enomerne zgradbe, malopovršinsko raznomernih sestojev je 34,3 %. Med enomernimi je največ debeljakov, ki zavzemajo 42,6 % gozdov v razredu, sledijo sestoji v obnovi (15,4 %) in drogovnjaki (10,4 %), najmanj pa je mladovij, ki obsegajo le 5,2 % površine gozdov v razredu. Sestojne zasnove v mladovjih niso dobre. Le četrtnina sestojev ima dobro zasnovo, bogatih zasnov pa skoraj ni. Precej boljše stanje pa je v drogovnjakih, kjer imajo vsi sestoji dobre zasnove. Tudi pomladek v sestojih v obnovi je dobre zasnove.

Negovanost je po razvojnih fazah precej različna, najslabša je v drogovnjakih kjer je skoraj tri četrtnine sestojev nenegovanih. Stanje negovanosti debeljakov je že precej boljše, saj je nenegovanih le še 6,9 % sestojev. Slabše negovani so še raznomerni sestoji, kjer je nenegovanih slaba petina.

V povezavi s pomanjkljivo nego je tudi sklep v drogovnjakih v kar treh četrtninah površin tesen, enako tudi v četrtnini debeljakov.

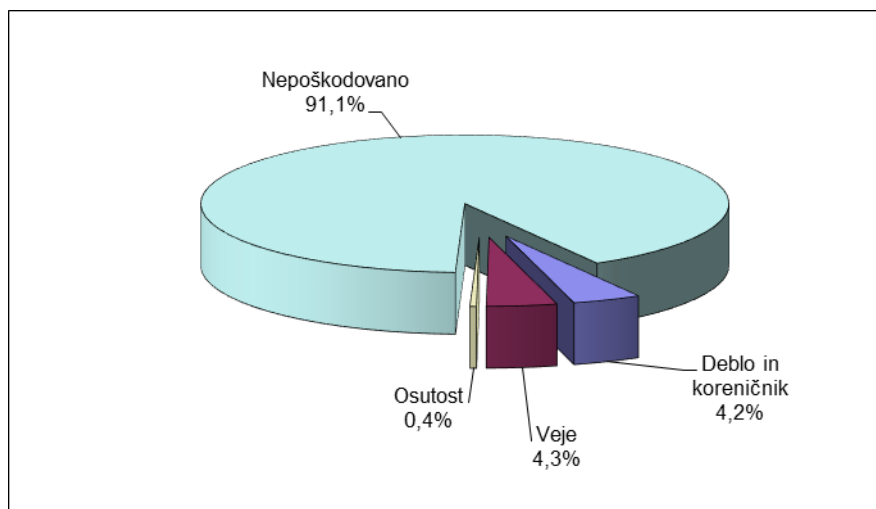
Kakovost drevja**Preglednica 99 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	176	11,4	36,9	38,7	11,9	1,1
Jelka	33	9,1	36,4	39,3	15,2	0,0
Bukev	65	10,8	29,1	26,2	27,7	6,2
Pl. Ist.	13	7,7	23,1	30,7	30,8	7,7
Skupaj iglavci	209	11,0	36,8	38,8	12,4	1,0
Skupaj listavci	78	10,3	28,2	26,9	28,2	6,4
Skupaj	287	10,8	34,5	35,6	16,7	2,4

Kakovost drevja je povprečna z vidika GGE. Prevladuje dobra kakovost drevja. Dreves s prav dobro kakovostjo je 34,5% in z odlično 10,8 %. Iglavci po kvaliteti presegajo listavce, med njimi je smreka le malo boljše od jelke. Med listavci je bukev po kvaliteti nekoliko boljše od plemenitih listavcev.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanih dreves (8,9 %) je višji od povprečja enote. Prednjačijo drevesa s poškodbami debela in koreničnika, le malenkost manjši je delež s poškodbami vej oz. vrha.

Slika 14: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Ta RGR je bil v preteklem desetletju najmanj prizadet med gospodarskimi gozdovi zaradi gradacije podlubnikov in drugih ujm. Skupni načrtovani posek, ki smo ga s spremembo načrta zmanjšali, je bil presežen le za 2,6 %, pri iglavcih sicer za 74,7 %, pri listavcih pa je realizacija dosegla le 11,3 % načrtovanih količin. Realizacija poseka iz osnovnega načrta je v skupnem dosegla 73 %.

Realizacija gojitvenih in varstvenih je v celoti izostala.

Preglednica 100/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Posek				
Iglavci	m ³	3.248	5.675	174,7
Listavci	m ³	2.566	290	11,3
Skupaj	m ³	5.814	5.965	102,6
Gojitvena in varstvena dela				
Nega gošče	ha	0,95	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	3,36	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,97	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se ne spreminja. Lesna zaloga vseskozi narašča, je močno nad povprečjem GGE. Delež listavcev se vseskozi krepi, v treh desetletjih je iz 26 % narasel do današnjih 36,0 %. Prirastek je skupno visok, kar pa je glade na visoko lesno zalogo tudi pričakovano. V zadnjem desetletju se je povečal, predvsem na račun večjega prirastka listavcev.

Preglednica 101/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	127,04	302,1	106,1	408,2	4,51	1,97	6,48	1,2	0,2	1,4
2013	127,03	285,1	140,1	425,1	3,61	1,72	5,33	4,47	0,23	4,70
2023	129,81	294,9	162,6	457,5	4,72	3,29	8,01	5,94	3,36	9,31

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V drevesni sestavi so opazne postopne spremembe, ki gredo v smeri k bolj naravni drevesni sestavi. Zaradi sečnje pretežno samo smreke, se njen delež vseskozi zmanjšuje. Na drugi strani se povečuje delež jelke, še bolj pa bukve. Zmanjšuje se tudi delež plemenitih listavcev.

Preglednica 102/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

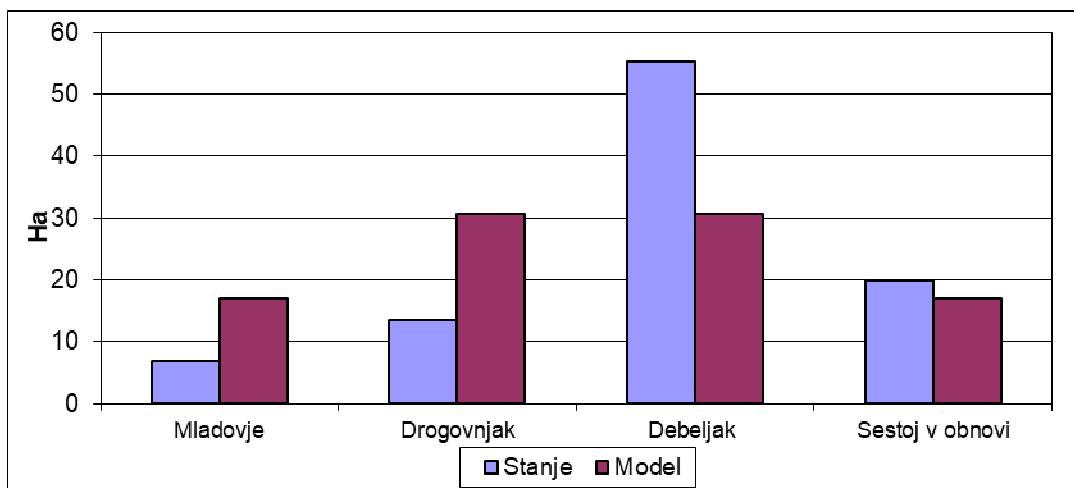
Leto	Smreka	Jelka	Bukev	Pl.list.	Meh.list.
2003	63,3	10,7	21,8	3,9	0,3
2013	56,4	10,6	28,2	4,5	0,3
2023	44,8	19,7	33,4	1,7	0,4

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika ha
	Površina ha	Delež %	Delež %		Modelna površina ha	%	
Mladovje	6,78	5,2	25	17,86	17,05	-10,76	-10,27
Drogovnjak	13,46	10,4	45	32,14	30,70	-18,05	-17,24
Debeljak	55,33	42,6	45	32,14	30,70	25,79	24,63
Sestoj v obnovi	19,93	15,4	25	17,86	17,05	3,01	2,88
ENOMERNI SKUPAJ	95,5	70,9	140	100,00	95,50		
Raznomerno (sk-gnz)	34,31	26,43		34,6	34,31		
Skupaj:	129,81	100,0		100	129,81		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na prevelik delež debeljakov in primanjkljaj drogovnjakov in mladovij. Tako stanje razvojnih faz je možno z intenziviranjem gospodarjenja približati modelnemu stanju. Glavni ukrepi za doseg cilja so hitro uvajanje v obnovo v debekljakih, še posebej tistih, kjer so cilji že doseženi in končne sečnje v tistih pomlajencih, kjer je pomlajenost dobra.

Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 38,1 %, jelka 25,0 %, macesen 0,5 %, bukev 32,4 %, plemeniti listavci 3,0 %, drugi mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9,3 %, drogovnjaki 10,2 %, debeljaki 35,1 %, sestoji v obnovi 19,0 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 26,4 %.

Ciljna lesna zaloga: 458 m³/ha (iglavci 295 m³/ha, listavci 163 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 580 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci A2, B, C.

Izravnalna doba: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnovo bomo zaključili na 23 % površine pomlajencev (8,0 ha). Na 23 % površine debeljakov (12,7 ha) načrtujemo začetek obnove. Obnova poteka postopno, tako da zagotovimo ugodno klimo za pomlajevanje jelke in bukve. Redčenja v drogovnjakih, čeprav so površine te razvojne faze majhne, so intenzivna, z intenzitetami okrog 20 %.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Naravna obnova je počasna, proizvodna doba dolga. Vzroki za počasno rast so: visoka nadmorska višina, ostra klima in plitva tla pokrita z zakisanim surovim humusom. Gozdovi imajo poudarjen varovalni značaj. Veliko je pomlajencev – sestojev z redkim sklepom, ki pa so podstojno slabo pomlajeni. Pri oblikovanju pomladitvenih jeder moramo upoštevati dognanja o gorskih gozdovih: povečana potreba po svetlobi, dolga pomladitvena doba, pomen razkrajajoče lesne mase za uspešnejše pomlajanje, mladovje v obliki šopov... Zaradi žarišč podlubnikov je pričakovati povečanje ogolelih površin v naslednjem desetletju.

NEGA

Mladih razvojnih faz je malo, zato so tudi potrebe po negi manjše. Nega mladja je predvidena na 2 ha površine, nega drogovnjaka na 3 ha površine - ukrepi so manj intenzivni, ohranjamo in pospešujemo listavce, spoštujemo tudi strukturo šopa in njegovo avtoregulacijsko vlogo.

Redčenja v čistih smrekovih sestojih naj se izvajajo izven časa vegetacije v izogib privabljanja podlubnikov v sečne ostanke, ki ostanejo v sestoji ob izvedbi rednih sečenj.

VARSTVO

Glede na velik delež iglavcev je potrebno posebno pozornost namenjati pravočasnemu odkrivanju žarišč podlubnikov in ob odkritju poskrbeti za pravočasno in učinkovito sanacijo. Redno pregledovanje sestojev in pospravo posamičnih poškodovanih dreves.

Ukrepi**Preglednica 104/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	64,5	35,5	100,0
- ciljno %	64,5	35,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	294,9	162,6	457,5
- ciljna (m ³ /ha)	283	162	445
Prirastek (m ³ /ha)	4,72	3,29	8,01
Možni posek (m ³ /ha)	59,4	33,6	93,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,94	3,36	9,31
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,2	20,7	20,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	125,9	102,2	116,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 105/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni							
Iglavci	m ³	3.496	2.018	0	0	0	2.200	7.714	20,1	126,0	
	%	45,3	26,2	0,0	0,0	0,0	28,5	100,0			
Listavci	m ³	2.502	1.464	0	0	0	400	4.366	20,7	102,2	
	%	57,3	33,5	0,0	0,0	0,0	9,2	100,0			
Skupaj	m³	5.998	3.482	0	0	0	2.600	12.080	20,3	116,2	
	%	49,7	28,8	0,0	0,0	0,0	21,5	100,0			

Preglednica 106/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Načrtovano		
	Enota	dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	2,32	2,32
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,05	3,05
Varstvo pred žuželkami	dni	3,00	3,00

Rastiščnogojitveni razred: 5 – gozdni rezervati - 00105

Gozdni rezervat Savica-Ukanc s strogim varstvenim režimom je razglašen na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Rezervat obsega 472,02 ha gozdov, kar predstavlja 9,1 % celotne površine gozdov v GGE. Oblikovan je bil leta 1980 v varovalnih gozdovih in potrjen z odločbo Skupščine občine Radovljica leta 1983. Del gozdnega rezervata v oddelku 115, ki leži ob smučarski progi Žagarjev graben je bil izpostavljen močnim negativnim človekovim vplivom, dodatno ga je 17. julija 1991 močno prizadel vetrolom. Zato je bil že z načrtoma GGE Notranji Bohinj 1993 – 2002 in 2003 – 2012 podan predlog za izločitev oddelka 115 iz gozdnega rezervata. Dokončno je bil oddelek 115 iz rezervata izločen leta 2005 z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

Gozdni rezervat je načrtno prepuščen naravnemu razvoju gozda in predstavlja laboratorij na prostem za primerjavo vplivov človeka na gozd, hkrati pa predstavlja tudi pomemben prispevek k ohranitvi biotske pestrosti.

Celoten razred je po Uredbi o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom uvrščen v kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni.

Gozdovi so večinoma v zasebni lasti, le 11,0 % gozdov je v državni lasti.

Rezervati so poudarjeni v okviru biodiverzitetne in varovalne funkcije na prvi stopnji med ekološkimi funkcijami. Enako je v rezervatu prva stopnja poudarjenosti pri funkciji varovanja naravnih vrednot in raziskovalni funkciji med socialnimi funkcijami. Med socialnimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena estetska kot ambient ledeniške doline nad Savico.

V rezervatu se nahajata habitatna tipa Ilirski bukovi gozdovi ter Ruševje z vrstama Pinus Mugo in Rhododendron hirsutum.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče**Preglednica 107/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR**

Šifra	Gozdni rastiščni tip	RK	Površina (ha)	Delež (%)
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	9,02	1,9
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	18,04	3,8
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	7	371,32	78,7
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	24,15	5,1
70200	Alpsko ruševje	1	49,49	10,5
Skupaj		6,030	472,02	100,0

V razredu prevladuje združba alpskega bukovja s črnim telohom, ki predstavlja skoraj 80 % površine. Ostale združbe, razen alpskega ruševja, so prisotne z majhnimi deleži.

b) Stanje sestojevLesna zaloga in prirastek**Preglednica 108/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	2,4	9,4	22,7	18,7	46,8	203,0	64,1	1,86	52,9
Listavci	16,3	36,6	11,9	18,2	17,0	113,5	35,9	1,65	47,1
Skupaj	7,4	19,1	18,9	18,5	36,1	316,5	100,0	3,51	100,0

Podatek o lesni zalogi, še bolj pa za prirastek, je za gozdove gozdnega rezervata zgolj okvirjen. Lesna zaloga in njena struktura sta ocenjeni okularno. Povprečna lesna zaloga znaša 317 m³/ha. V lesni zalogi z dvotretjinskim deležem prevladujejo iglavci. Zaradi debelejšega drevja iglavcev je tudi skupna porazdelitev lesne zaloge močno levo asimetrična z vrhom v najdebelejšem razredu. Letni prirastek je skromen in znaša 3,5 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 109/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	176,3	26,7	97,0	9,7	3,7	3,1
	%	55,6	8,4	30,7	3,1	1,2	1,0

V drevesni sestavi prevladuje smreka, sledi ji bukev in macesen. Ostali listavci skupaj predstavljajo komaj dobrih 5 % lesne zaloge, še največ je plemenitih listavcev.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 110/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,83	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	470,19					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj:	472,02												

Skoraj vsi sestoji so raznomerne zgradbe, le 0,4 % je mladovja.

CILJI IN USMERITVE

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja, torej ob prepuščanju gozda naravnemu razvoju, zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. V

gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba glede na režimi.

Ostale usmeritve:

- povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami,
- načrtno spremljati stanje razvoja sestojev v gozdnem rezervatu,
- v rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje,
- v rezervatu ni označenih poti in obiskovanje ni dovoljeno,
- dostopne poti do rezervata je potrebno načrtovati tako, da je vpliv na razvojne procese kar najmanjši,
- znanstvenoraziskovalno delo se izvaja le v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče, raziskave naj bodo predvsem neinvazivne,
- v rezervatih je lov prepovedan,
- dosledno upoštevati varstveni pas okoli rezervata pri gospodarjenju ter gradnji vlak in cest v sosednjih gozdovih,
- zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervatov in informacijske infrastrukture,
- spremljati obisk gozdnih rezervatov - obisk javnosti naj bo čim bolj nadzorovan, z ukrepi in aktivnostmi (z zaščito, preusmeritvijo raznih poti in stez ipd.) je potrebno odvrniti večji obisk javnosti,
- ob podaji strokovnega mnenja za izvedbo raziskav dodati pogoj, da ZGS dobi izvod končne raziskave/članka in tako ustvariti javno dostopno zbirko in evidenco zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih.

Rastiščnogojitveni razred: 6 - varovalni gozdovi - 00106

Varovalni gozdovi so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Ta uredba določa tudi poseben režim gospodarjenja v teh gozdovih. Ta RGR zajema varovalne gozdove, ki ležijo izven prvega varstvenega območja TNP.

To je največji razred v enoti, predstavlja skoraj tretjino vseh gozdov (31,9 %). Varovalni gozdovi so zastopani po vsej enoti, od najnižjih do najvišjih nadmorskih višin. V kompleksu Mokri log se nahajajo na strmih prisojnih legah nad Sotesko, v kompleksu Volčjih jam jih najdemo na severnih pobočjih Soteske in v okolici Soriške planine, Javorjevega vrha in Šavnika, v kompleksu Notranji Bohinj pa vse do prvega varstvenega območja TNP.

Celoten razred je uvrščen v kategorijo varovalnih gozdov. Skoraj vsi gozdovi so v zasebni lasti, le 1,2 % je državnih gozdov.

Večino površine RGR je na prvi stopnji poudarjena varovalna funkcija. Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena tudi klimatska na območju Vogla, biodiverzitetna na rastiščih Divjega petelina Lopata in Storeča ter zimovališčih divjadi na območju izvira Bistrice in nad Ravnami, prav tako pa prvo vodovarstveno območje nad izviro Bistrice. Med socialnimi funkcijami so na prvi stopnji poudarjene rekreacijska in turistična funkcija na območju Vogla, funkcija varovanja naravnih vrednot območju ostanka alpskega bukovega pragozda na Voglu, ter zaščitna funkcija nad Ukancem.

Pomembna habitatna tipa, kis e nahajata v RGR sta ilirski bukovi gozdovi ter Ruševje z vrstama Pinus Mugo in Rhododendron hirsutum.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče**Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR**

Šifra	Gozdni rastiščni tip	RK	Površina (ha)	Delež (%)
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	99,70	6,0
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	5	133,89	8,0
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	7	863,30	51,9
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	104,46	6,3
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	178,62	10,7
70200	Alpsko ruševje	1	283,86	17,1
Skupaj		5,710	1.663,83	100,0

V razredu prevladuje združba alpskega bukova s črnim telohom, ki predstavlja dobro polovico površine. Od združb zmernejših pogojev sta v razredu še predalpsko jelovo bukovje in predalpsko zgornjegorsko bukovje. Za ostale združbe so značilni bolj ekstremni pogoji, največja med takimi je alpsko ruševje na 17,1 % RGR. Na toplih suhih pobočji s plitvimi tlemi je prisotno predalpsko alpsko toploljubno bukovje, na še bolj ekstremnih rastiščih pa alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje.

b) Stanje sestojevLesna zaloga in prirastek**Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7,7	17,0	25,1	27,0	23,2	94,9	32,2	0,84	28,2
Listavci	12,7	23,6	28,7	22,7	12,3	199,9	67,8	2,14	71,8
Skupaj	11,1	21,5	27,5	24,1	15,8	294,8	100,0	2,98	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta v varovalnih gozdovih ocenjena okularno. Povprečna lesna zaloga in letni prirastek sta zaradi ekstremnosti rastišč nizka. Lesna zaloga znaša 295 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci. Lesna zaloga listavcev je porazdeljena normalno, iglavci pa so občutno debelejši. Zaradi debelejšega drevja iglavcev je tudi skupna porazdelitev lesne zaloge rahlo levo asimetrična z vrhom v tretjem debelinskem razredu. Letni prirastek je skromen in znaša 3,0 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	62,4	9,8	22,7	171,9	9,4	13,4	5,1
stanje	%	21,2	3,3	7,7	58,3	3,2	4,6	1,7

Glavnino lesne zaloge v varovalnih gozdovih predstavljata bukev in smreka. Ostale drevesne vrste skupaj predstavljajo 20,5 % lesne zaloge. Od teh je največ macesna in drugih trdih listavcev, sledijo jelka, plemeniti listavci in mehki listavci.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	43,24	0,0	1,7	91,0	7,3	4,0	5,2	90,8	0,0	0,0	0,0	87,8	12,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.620,59					0,0	0,6	99,4	0,0				
Skupaj:	1.663,83												

Skoraj vsi sestoji so raznomerne zgradbe, le 2,6 % je mladovja. Zasnova v mladju je slaba, saj so to povečini ogolele, še nepomlajene površine po sanaciji napada podlubnikov v smrekovih sestojih. Sestoji so nenegovani in večinoma prepuščeni naravnemu razvoju.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija poseka predstavlja 96 % načrtovanih količin. Posek iglavcev je načrtovanega presegel za 11 %, posek listavcev pa močno zaostal in dosegel le 40 %. Presežen posek iglavcev je posledica gradacije podlubnikov.

Zaradi sanacije po napadu podlubnikov so bila opravljena dela pri obnovi gozdov (priprava tal, sadnja in obžetev, zaščita sajenih sadik) ter nega letvenjaka.

Preglednica 115/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	9.729	10.759	110,6
Listavci	m ³	2.552	1.015	39,8
Skupaj	m ³	12.281	11.773	95,9
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava tal	ha	0,00	2,64	-
Sadnja	ha	1,50	2,64	176,0
Obžetev	ha	1,50	6,00	400,0
Nega letvenjaka	ha	0,00	3,00	-
Zaščita s premazom	ha	1,50	6,00	400,0
Zaščita skoličenjem	kos	0,00	1.600,00	-
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	20,00	-
Varstvo pred erozijo	dni	100,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	100,00	0,00	0,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Cilj gospodarjenja z varovalnimi gozdovi je zagotoviti stabilne raznomerne naravne gozdove, ki jih gradijo zdrava, odporna drevesa in gozdni sestoji, ki bodo omogočali optimalno opravljanje varovalne in drugih funkcij gozda. Zagotoviti je potrebno na primernih površinah trajno malopovršinsko pomlajevanje z naravno mešanostjo drevesnih vrst. Cilj je tudi, da so erozijsko ogroženi varovalni gozdovi brez pretežkega, starega in propadajočega drevja, ki obremenjuje tla in lahko ob izruvanju zaradi naravnih sil povzročajo začetek erozijskih pojavov.

Gozdnogojitvene usmeritve

Daljše obdobje opustitve ukrepov nege in sečnje v varovalnih gozdovih je razlog, da ponekod na strmih, erodibilnih pobočjih najdemo skupine težkega, starega drevja, ki ob deževjih ali težkem snegu pomeni tveganje za zrušitve v struge ali zdrse zemljine. Po drugi strani je stabilnost gozdov, ki so prepuščeni naravnemu razvoju, ogrožena, varovalni učinki pa slabijo. Gradacije podlubnikov in ujme so v zadnjem času na nekaterih območjih močno zdesetkale sestoje na območjih, kjer so opravljali tako varovalno kot zaščitno funkcijo (Soteska). Po takih spremembah je ogrožena trajnost teh funkcij.

Glavne usmeritve so:

- Pospeševanje razgibanih malopovršinsko raznomernih struktur.

- Pospešujemo rastišču primerne drevesne vrste, zlasti tiste, ki s svojim koreninskim sistemom dobro varujejo tla (listavci, macesen...).
- Na erodibilnih brežinah je potrebno pravočasno odstraniti stara debela drevesa, ki tla še dodatno destabilizirajo in lahko ob neugodnih vremenskih razmerah, tveganje sprožitve zemeljskih plazov še povečajo.
- Vsa dela v varovalnih gozdovih morajo biti skrbno vnaprej načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Pri odločanju o ukrepih in načrtovanju del upoštevamo načela adaptivnega upravljanja in elemente kriznega načrtovanja.
- Ukrepanje v varovalnih gozdovih je upravičeno predvsem zaradi zmanjševanja tveganja naravnih nesreč.
- Ukrepanje naj bo prostorsko usmerjeno in naj se izvaja takrat, ko je tveganje za naravne nesreče in ogrožanje ljudi najmanjše.
- Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev. Pri izjemni sečnji in spravi ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma pa naj ostaja les v gozdu, izvajati moramo popolni gozdni red.
- Zagotovljena naj bo ponovljivost ukrepanja in monitoring izvedenih del.
- Sečnje drevja morajo biti opravljene tako, da je deblo odžagano vsaj 0,5 m nad poškodbo zaradi kotalečega kamenja in snega.
- Ukrepi za socialne in proizvodne funkcije se morajo podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- Prostorski posegi v varovalne gozdove so le izjemni, potrebna je presoja vplivov na okolje in izdelan krajinski ureditveni načrt.

OBNOVA

Prioritetni cilj je trajna pokritost in stabilnost sestojev ter krepitev varovalne in zaščitne funkcije. Z ukrepi težimo predvsem k čimbolj naravno drevesni sestavi in razgibani vertikalni strukturi sestojev. Stremimo k naravni obnovi z odpiranjem manjših pomladitvenih jeder na mestih kjer je drevje že prestaro in pretežno.

NEGA

Se izvaja na dostopnih terenih z namenom krepitve varovalne funkcije – pospeševanje listavcev, predvsem drevesnih vrst z globokim koreninskim sistemom. V drogovnjakih z nego zagotavljamo ugodno dimenzijsko razmerje in izboljšano stabilnost. Ukrepi naj bodo malopovršinski.

VARSTVO

Glede na velik delež iglavcev je potrebno posebno pozornost namenjati pravočasnemu odkrivanju žarišč podlubnikov in ob odkritju poskrbeti za pravočasno in učinkovito sanacijo. Redno pregledovanje sestojev in pospravo posamičnih poškodovanih dreves.

Glej tudi poglavje 6.2.5 (Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom).

Načrtovani ukrepi v varovalnih gozdovih so namenjeni ohranjanju in izboljševanju ugodnega stanja v pogledu stabilnosti pobočij, hudourniških strug in plazov. Pri vseh posegih v varovalne gozdove je posebno pomembna kvaliteta opravljenih del. Noben poseg v varovalne gozdove ne sme ogroziti stabilnosti zemljine. Načrtovani, okvirni posek v višini 9.264 m³, je možen predvsem z namenom

krepite varovalne in zaščitne funkcije. Posek je načrtovan kot redčenja in oblikovanja manjših pomladitvenih jeder nepravilnih oblik prečno na pobočja, intenziteta pa je v primerjavi z gospodarskimi gozdovi nizka.

Ukrepi

Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	3.925	363	0	0	0	0	4.288	2,7	30,7
	%	91,5	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	4.611	365	0	0	0	0	4.976	1,5	14,0
	%	92,7	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	8.536	728	0	0	0	0	9.264	1,9	18,7
	%	92,1	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	2,89	9,66
Varstvo pred erozijo	dni	661,00	661,00
Varstvo pred žuželkami	dni	21,00	21,00
Zaščita s premazom	ha	2,89	9,66
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,50
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00

Rastiščnogojitveni razred: 7 - gozdovi v prvem varstvenem območju TNP- 00107

Razred zajema varovalne gozdove, ki ležijo v prvem varstvenem območju TNP v kompleksu Notranji Bohinj vzhodno od oddelkov 156, 157, 158, 117 in vzhodno od gozdnega rezervata Savica Ukanc. Predstavlja 12,3 % gozdov GGE. Varovalni gozdovi so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Uredba določa tudi poseben režim gospodarjenja v teh gozdovih.

Celoten razred je uvrščen v kategorijo varovalnih gozdov. Dobra polovica (51,1 %) gozdov je v zasebni lasti, 46,7 % je državnih gozdov in 2,2 % v lasti lokalnih skupnosti.

V večini RGR je na prvi stopnji poudarjena varovalna funkcija. Med ekološkimi je na prvi stopnji poudarjena še biodiverzitetna funkcija v mirnih conah TNP. Prvo varstveno območje TNP je na prvi stopnji poudarjeno tudi v okviru funkcije varovanja naravnih vrednot.

Pomembna habitatna tipa na območju RGR sta Ruševje z vrstama *Pinus Mugo* in *Rhododendron hirsutum* ter Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče**Preglednica 118/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR**

Šifra	Gozdni rastiščni tip	RK	Površina (ha)	Delež (%)
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	14,91	2,3
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	7	458,46	71,9
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	19,06	3,0
70200	Alpsko ruševje	1	145,20	22,8
Skupaj		5,490	637,63	100,0

V razredu prevladuje združba alpskega bukova s črnim telohom, ki predstavlja 71,9 % površine. Za ostale združbe so značilni bolj ekstremni pogoji, največja med takimi je alpsko ruševje na 22,8 % RGR.

b) Stanje sestojevLesna zaloga in prirastek**Preglednica 119/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	2,8	13,6	35,1	25,2	23,3	189,7	75,6	1,71	72,5
Listavci	14,8	22,5	26,0	22,6	14,1	61,4	24,4	0,65	27,5
Skupaj	5,7	15,8	32,8	24,6	21,1	251,1	100,0	2,36	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta tudi v tem razredu ocenjena okularno. Povprečna lesna zaloga in letni prirastek sta zaradi ekstremnosti rastišč nizka. Lesna zaloga znaša 251 m³/ha. V lesni

zalogi prevladujejo iglavci, ki predstavljajo tri četrtine. Lesna zaloga listavcev je porazdeljena normalno, iglavci pa so občutno debelejši. Zaradi debelejšega drevja iglavcev je tudi skupna porazdelitev lesne zaloge močno levo asimetrična z vrhom v tretjem debelinskem razredu. Letni prirastek je skromen in znaša 2,4 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 120/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	122,3	9,3	58,0	55,5	2,9	1,0	2,1
stanje	%	48,8	3,7	23,1	22,1	1,1	0,4	0,8

Smreka predstavlja skoraj polovico lesne zaloge. Macesen in bukev sta v lesni zalogi zastopana s slabo četrtino. Ostale drevesne vrste skupaj predstavljajo komaj 3,7 % lesne zaloge. Od teh je največ jelke in plemenitih listavcev.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,68	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	634,95					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj:	637,63												

Skoraj vsi sestoji so raznomerne zgradbe, le 0,4 % je mladovja. Sestoji so nenegovani in prepuščeni naravnemu razvoju.

USMERITVE IN UKREPI

Posek, gojitveni in varstveni ukrepi niso dovoljeni.

Dovoljeni so nujni varstveni ukrepi, ki so nujni sanacijski ukrepi in ukrepi za zmanjševanje tveganj pri upravljanju gozdnih ekosistemov. Nujni sanacijski ukrepi se prednostno izvajajo v prvem varstvenem območju, kadar to meji na gospodarske gozdove, ter v predelih, kjer gozdovi zagotavljajo tudi druge ekološke in/ali socialne vloge (npr. zaščitna), oziroma tam, kjer motnje ogrožajo širše območje gozdov.

Ne glede na velikost pojava je v primeru požara potrebna takojšnja intervencija. Za večje motnje je obvezna izdelava posebnega sanacijskega načrta, v katerem se podrobno opredeli način sanacije konkretne prizadete površine, za manjše motnje pa se s podrobnim načinom sanacije dopolni gozdnogojitveni načrt.

Merila za določitev sanacijskih ukrepov v prvem varstvenem območju narodnega parka glede na določbo šestega odstavka 15. člena:

- ob pojavu gozdnih požarov je nujna takojšnja intervencija z gašenjem in lokalizacija požara s požarnimi preseki, če gre za varstvo človeškega življenja ali premoženja, ki se nanaša le na objekte ali za ohranitev lastnosti naravnih vrednot in kulturne dediščine;
- pri veliki količini napadle lesne mase zaradi večjih motenj, kot so vetrolom, snegolom in/ali žledolom, je potrebna intervencija z namenom: čiščenja hudourniških strug in potokov, stabilizacije

strmih pobočij, kjer je veliko tveganje za plazove in usade, zagotovitve osnovnega varstva pred napadom škodljivih organizmov (npr. podlubniki);
- pri pojavu škodljivih organizmov (npr. podlubniki) je treba nevtralizirati napaden material, da se onemogoči širjenje pojava na večje površine.

Glej tudi poglavje 6.2.5 (Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom).

Načrtovana so dela za varstvo pred erozijo in sicer 50 dnin.

10 LITERATURA

- ARSO: Arhiv meritev - opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji (URL: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/>), Podnebje (URL: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/>) in Atlas okolja (URL: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso).
- URBANČIČ, M., 1984. Gozdne združbe in rastiščnohovitveni tipi v gozdnogospodarski enoti Notranji Bohinj, Fitocenološki elaborat. Ljubljana, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri BF v Ljubljani.
- BONČINA, A., BABIJ, V., DAKSKOBLER, I., KLOPČIČ, M., POLJANEC, A., ROZMAN, A., 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: Vegetacijske, sestojne in upravljalne značilnosti. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete v Ljubljani in Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- BONČINA A., 2009. Urejanje gozdov: upravljanje gozdnih ekosistemov – učbenik za študente univerzitetnega študija gozdarstva. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 359 str.
- Gozdnogospodarski načrt GGE Notranji Bohinj za desetletje 1993 – 2002. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.
- Gozdnogospodarski načrt GGE Notranji Bohinj za desetletje 2003 – 2012. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.
- Gozdnogospodarski načrt GGE Notranji Bohinj za desetletje 2013 – 2022. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.
- Jemec, L., 2021. Naravno pomlajevanje gozda na velikih posekah na Jelovici: Diplomsko delo. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta, Ljubljana
- KREPFL, D., 2022. Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Notranji Bohinj (2023-2032) Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
- Osnovna Geološka karta SFRJ 1:100.000 - lista Kranj in Tolmin. Geološki zavod Slovenije, Ljubljana, 2000. URL: <https://biotit.geo-zs.si/ogk100/>.
- Pavšar, M., 1966. Talne razmere Jelovice, Notranjega Bohinja in Mokrega Loga.- IGLG, Ljubljana.
- Pedološka karta Slovenije 1:25.000 in 1:250.000. TIS/ICPVO – Infrastrukturni center za pedologijo in varstvo okolja, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1999-2010. Url: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Ur.l. RS št. 91/10 in 200/20
- Pravilnik o varstvu gozdov. Ur.l. RS št. 114/09, 31/16 in 52/22
- Pravilnik o gozdnih prometnicah. Ur.l. RS št. 4/09
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2008. Ljubljana, Oddelek za gozdnogospodarsko načrtovanje, Zavod za gozdove Slovenije: 110 str.
- Senegačnik J. (ur) 2012. Slovenija in njene pokrajine. Ljubljana, Modrijan založba d.o.o.
- Statistični urad Republike Slovenije, Slovenske statistične regije in občine v številkah, 2021. URL: <https://www.stat.si/obcine> (29.5.2023).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Ur.l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20
- Zakon o gozdovih. Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16
- Zakon o divjadi in lovu. Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr. in 44/22
- Zakon o ohranjanju narave (ZON). Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb.
- Zakon o vodah. Ur. L. RS. Št. 67/02, 2/04 – ZZdr1-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Branka JERALA, univ. dipl. inž. gozd.

Jernej AVSENEK, univ. dipl. inž. gozd.

Damjan JAN, dipl. inž. gozd.

Aljaž Kožuh, mag. bio. in eko. z naravovar.

Andrej GARTNER, univ. dipl. inž. gozd.

Lucija ODAR, mag. inž. gozd.

Blaž ČERNE, univ. dipl. inž. gozd.

Bojan BAJŽELJ, univ. dipl. inž. gozd.

Helena TOMŠIČ, univ. dipl. org.

Gregor JAN, dipl. inž. gozd.

Marko Gašperin, univ. dipl. inž. gozd.

Klemen ZALOKAR, univ. dipl. inž. gozd.

Datum določitve osnutka: 22.5.2023

Podpisniki

Nosilka izdelave načrta:

Branka JERALA, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

V.d. vodje območne enote

Andrej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PROSTORSKI DEL NAČRTA

KAZALO VSEBINE

Stanje in razvoj gozdnih površin

Večfunkcionalna območja

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov brez in z ukrepi

Območja gozdov

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območja za možno krčitev gozdov

Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

KAZALO KART

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Karta 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št.1 je v merilu 1 : 25 000 prikazana primerjava gozdnih površin preteklega gozdnogospodarskega načrta, novo določene gozdne površine, zaraščajoče površine, druga gozdna zemljišča ter v preteklem desetletju izkrčen gozd.

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	7349,37	100
1b) Novo določene površine gozdov	7371,91	100,3
1c) Novo izločene gozdne površine	/	/
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,12	0,002
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	5210,2	70,89
Površine v zaraščanju (niso gozd)	3,85	
Druga gozdna zemljišča	2161,71	

Novo določene gozdne površine so skupne površine kot jih določa Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) v 2. členu zakona (gozd in ostala gozdna zemljišča). V GGE Notranji Bohinj se je površina gozdov povečala za 0,3 %. Razlika je nastala, ker je maska gozda v novem načrtu kartirana s pomočjo lidarskih snemanj in novih ortofoto posnetkov iz leta 2020 in je zaradi tega gozdni rob določen bolj natančno kot v preteklosti. Razlike pri površini gozda in drugih gozdnih površin so nastale zaradi na novo določenih površin rušja.

Večfunkcionalna območja

Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Na karti 2a so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V GGE Notranji Bohinj je značilno močno prekrivanje funkcij, le v večini kompleksa Volčje jame tega prekrivanja ni, saj socialne funkcije tam večinoma niso poudarjene. V srednjem delu GGE pride do prekrivanja na Planini Vresje ter planini za Šavnikom, soteski Grmečice in širši okolici vrhov Slatnika ter Možica.

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Na karti 2b so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Območja so razvrščena v štiri kategorije:

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena za okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
3. območje – z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
1.območje	337,88	3,82
2.območje	0,06	0,00
3.območje	162,82	1,84
4.območje	45,43	0,51
Skupaj	546,19	6,17

V GGE Notranji Bohinj so možna konfliktna območja predvsem v okolici smučišča Vogel in opuščena smučišča Kobla in v okolici izvira Savice. Na teh območjih so ekološke funkcije v potencialnem konfliktu s socialnimi predvsem zaradi povečanega obiska turistov in rekreativcev. Ob obali Bohinjskega jezera in v okolici izvirov pitne vode v pobočjih nad jezerom gre za konflikt predvsem s hidrološko funkcijo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS št. 91/10 in 200/20).

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 37. (36) členom Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi se določi po odsekih, pri čemer se kot merilo upošteva vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota presega število 9
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9;
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6;
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3;
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež (%)
1 zelo velika	879,52	16,88
2 velika	806,04	15,47
3 srednja	612,87	11,76
4 majhna	1.020,89	19,59
5 brez ukrepov	1.890,88	36,30
Skupaj	5.210,2	100

V GGE Notranji Bohinj se je delež gozdov z zelo veliko in veliko intenzivnostjo gospodarjenja močno povečal v primerjavi s starim načrtom. To povečanje je posledica gradacije podlubnikov v preteklih letih. S srednjo intenzivnostjo je gospodarjenih 11,7 % gozdov v enoti . Ostali gozdovi so gospodarjeni z majhno intenzivnostjo, najdemo jih na strmejših in slabše odprtih pobočjih. Brez ukrepov je 82,2 % površine varovalnih gozdov in vsi rezervati.

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti 4 so v merilu 1 : 50 000 prikazane površine varovalnih gozdov (Uredba o varovalnih gozdovih) in površine gozdov s posebnim namenom.

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Večnamenski gozdovi	1.140,45	21,89
Varovalni gozdovi	2.301,43	44,18
GPN – ukrepi niso dovoljeni (rezervat)	472,02	9,05
GPN – ukrepi dovoljeni	1.296,30	24,88
Skupaj	5.210,2	100

V GGE Notranji Bohinj je gozdnih rezervatov 9,1 %, gozdov s posebnim namenom v katerih so ukrepi dovoljeni pa je veliko, kar 24,9 % od vseh gozdov. Gre za gozdove v drugem in tretjem varstvenem območju TNP. Varovalnih gozdov je precej, natančneje 44,18 % gozdne površine.

Območja gozdov

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Na karti 6a so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja za ohranitev prostoživečih živali (mirne cone in zimovališča).

Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Kategorija	Površina gozda (ha)	Delež gozda (%) od vseh gozdov
Mirne cone	1.636,11	31,4
Zimovališča	200,05	3,84
Skupaj	1.836,16	35,24

V GGE Notranji Bohinj imamo na površini 31,4% gozdov opredeljene mirne cone, v katera sodijo vsa rastišča divjega petelina in ruševca. Zimovališča so prisotna na 3,8% površine gozda.

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Na karti 6b so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave (Natura 2000 in EPO).

Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	3.930,97	75,44
EPO	4.664,36	89,52
Površina gozdov	5.210,2	

Na 75,44 % površine gozdov v GGE so območja NATURE 2000, 89,52 % gozdov spada v ekološko pomembna območja (Ratitovec-Jelovic, Julijske Alpe in Sava Bohinjka z Mostnico in Ribnica).

Območja za možno krčitev gozdov

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja:

- kjer je krčitev gozda dovoljena,
- kjer krčitev gozda praviloma ni dopustna (gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m buffer), sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m buffer), ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna),
- kjer krčitev gozda ni dovoljena (gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve).

Karta 8: Območja gozdov kjer je dopustno krčenje gozdov

13 PRILOGE

PRILOGE V NAČRTU

Priloga 1

Obrazec E1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3 Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E2 - revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Obrazec E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Seznam tarif po odsekih

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Naravne vrednote v GGE Notranji Bohinj

Pregled jam v GGE Notranji Bohinj

LOČENE PRILOGE

Priloga 2

Obrazci E4 – Stanje, usmeritve in ukrepi na ravni odsekov

Priloga 3 – Kartno gradivo

Karta št. 1: Pregledna karta

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave

Karta št. 3: Karta rastišč

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov

Karta št. 5: Karta rastiščno gojitvenih razredov

Karta št. 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov

Karta št. 8: Karta ukrepov

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote**Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.793,26	401,58	15,34	5.210,18
Delež (%)	92,00	7,71	0,29	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
00101-1 -predalpska jelova bukovja v	441,15	125,9	105,3	231,1	2,23	2,47	4,70	20,2	13,3	17,0	83,8
00102-2 -predalpska jelova bukovja v	353,53	125,7	110,4	236,2	2,36	2,11	4,47	22,1	16,6	19,5	103,3
00103-3 -alpska bukovja	215,94	29,7	108,8	138,5	1,02	3,04	4,06	24,0	17,0	18,5	63,1
00104-4 -zgornejgorska bukovja	129,81	294,9	162,6	457,5	4,72	3,29	8,01	20,1	20,7	20,3	116,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	1.140,43	126,9	114,1	240,9	2,32	2,56	4,88	20,9	16,2	18,7	92,1
00101-1 -predalpska jelova bukovja v	278,17	121,0	117,5	238,5	2,91	2,96	5,86	15,8	16,3	16,1	65,4
00102-2 -predalpska jelova bukovja v	141,76	136,8	109,4	246,1	3,31	2,60	5,90	16,1	15,7	15,9	66,2
00103-3 -alpska bukovja	876,34	78,5	144,4	222,9	2,86	3,73	6,59	23,6	16,6	19,1	64,5
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	1.296,27	94,0	134,8	228,8	2,92	3,44	6,36	20,3	16,5	18,0	64,9
00105-5 -gozdni rezervati	472,02	203,0	113,5	316,5	1,86	1,65	3,51	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	472,02	203,0	113,5	316,5	1,86	1,65	3,51	0,0	0,0	0,0	0,0
00106-6 -varovalni gozdovi	1.663,83	94,9	199,9	294,7	0,84	2,14	2,98	2,7	1,5	1,9	18,7
00107-7 -gozdovi v prvem varstvenem	637,63	189,7	61,4	251,1	1,71	0,65	2,36	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	2.301,46	121,1	161,5	282,6	1,08	1,73	2,81	1,5	1,3	1,4	14,3
Skupaj vsi gozdovi	5.210,18	123,1	140,1	263,2	1,88	2,33	4,21	9,2	7,5	8,3	52,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	437,40	8,4							
Drogovnjak	659,71	12,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	618,24	11,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	535,05	10,3	227,51	42,5	25,2	60,6	12,0	2,2	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2.959,78	56,7	2,26	0,1	0,0	64,6	35,4	0,0	
Skupaj	5.210,18	100,0	229,77	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	437,40	6,7	26,2	50,2	16,9	22,9	16,4	60,7	0,0	9,5	14,2	36,4	39,9
Drogovnjak	659,71	23,8	64,0	9,8	2,4	12,2	29,8	58,0	0,0	62,9	22,0	8,3	6,8
Debeljak	618,24					47,9	40,7	11,4	0,0	27,8	72,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	535,05					39,3	48,0	12,7	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps- šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk- gnz)	2.959,78					0,2	5,5	94,3	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	5.210,18												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,8	15,6	25,7	23,1	29,8	33,8	89,0
Jelka	6,0	15,2	23,9	25,1	29,8	5,9	15,4
Macesen	6,0	17,0	35,0	23,9	18,1	7,1	18,7
Bukev	15,2	28,4	26,4	18,4	11,6	47,5	125,0
Pl. Ist.	16,6	28,7	24,5	17,1	13,1	2,5	6,6
Dr. tr. Ist.	16,8	24,4	24,5	20,2	14,1	2,2	5,9
Meh. Ist.	17,4	34,0	24,9	17,2	6,5	1,0	2,6
Iglavci	5,9	15,8	26,9	23,4	28,0	46,8	123,1
Listavci	15,4	28,3	26,2	18,4	11,7	53,2	140,1
Skupaj	10,9	22,4	26,6	20,8	19,3	100,0	263,2

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,9	19,4	24,7	22,3	25,7	34,7	81,4
Jelka	6,2	15,0	23,1	24,3	31,4	10,2	23,8
Macesen	7,0	17,5	59,3	10,4	5,8	1,8	4,1
Bukev	17,9	32,5	26,2	13,4	10,0	49,7	116,7
Pl. Ist.	22,5	34,8	22,9	10,9	8,9	2,2	5,2
Dr. tr. Ist.	21,8	36,6	23,0	11,9	6,7	1,0	2,4
Meh. Ist.	39,0	38,5	15,0	4,7	2,8	0,4	0,9
Iglavci	7,5	18,4	25,7	22,3	26,1	46,7	109,4
Listavci	18,3	32,7	26,0	13,2	9,8	53,3	125,1
Skupaj	13,2	26,1	25,8	17,4	17,5	100,0	234,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,36	0,48	0,49	0,31	0,25	44,7	1,88
Listavci	0,79	0,77	0,45	0,22	0,09	55,3	2,33
Skupaj	1,15	1,25	0,94	0,53	0,34	100,0	4,21

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,63	0,79	0,72	0,45	0,41	47,3	3,00
Listavci	1,27	1,19	0,56	0,23	0,11	52,7	3,35
Skupaj	1,90	1,98	1,28	0,68	0,52	100,0	6,35

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	59.266	9,2											
Listavci	54.743	7,5											
Skupaj	114.009	8,3											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	7,51	7,51											
Obžetev	ha	24,77	85,47											
Nega mladja	ha	27,89	27,89											
Nega gošče	ha	19,48	19,48											
Nega letvenjaka	ha	62,74	62,74											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	88,94	88,94											
Varstvo pred erozijo	dni	761,00	761,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	21,92	71,54											
Zaščita s količenjem	kos	14.020,00	19.220,00											
Zaščita z ograjo	m	900,00	900,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	10,60	10,60											
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	40,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	3,50	35,00											

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred 1: predalpska jelova bukovja v tipičnih ekoloških razmerah – 00101****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	718,08	1,08	0,16	719,32
Delež (%)	99,8	0,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,4	15,4	24,8	22,8	30,6	39,2	91,7
Jelka	6,0	13,6	25,2	23,9	31,3	11,2	26,3
Macesen	5,7	6,8	84,1	3,4	0,0	2,6	6,0
Bukev	19,0	33,4	25,6	12,0	10,0	44,6	104,5
Pl. Ist.	24,6	37,5	22,6	7,8	7,5	1,5	3,5
Dr. tr. Ist.	16,7	28,5	25,7	16,6	12,5	0,4	0,9
Meh. Ist.	38,8	36,8	17,6	3,2	3,6	0,5	1,1
Iglavci	6,3	14,6	27,7	22,1	29,3	53,0	124,0
Listavci	19,3	33,6	25,4	11,8	9,9	47,0	110,0
Skupaj	12,4	23,5	26,7	17,3	20,1	100,0	234,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,47	0,57	0,70	0,41	0,34	48,4	2,49
Listavci	1,14	0,91	0,41	0,13	0,06	51,6	2,66
Skupaj	1,61	1,48	1,11	0,54	0,40	100,0	5,15

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	58,41	13,2	382,74	86,8	0,00	0,0	0,00	0,0	441,15	61,3
Gpn, ukrepi so dovoljeni	90,50	32,5	187,67	67,5	0,00	0,0	0,00	0,0	278,17	38,7
Skupaj vsi gozdovi	148,91	20,7	570,41	79,3	0,00	0,0	0,00	0,0	719,32	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	14,7	8,8	23,5	11,2	16,7	27,9	25,9	25,5	51,4	18,4
30 - 49 cm	2,0	0,1	2,1	1,2	0,1	1,3	3,2	0,2	3,4	5,8
50 in več cm	0,9	0,0	0,9	0,0	0,1	0,1	0,9	0,1	1,0	3,2
Skupaj	17,6	8,9	26,5	12,4	16,9	29,3	30,0	25,8	55,8	27,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	157,02	21,8							
Drogovnjak	163,61	22,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	166,81	23,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	169,25	23,6	58,65	34,7	25,4	52,9	17,5	4,2	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	62,63	8,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	719,32	100,0	58,65	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	12,23	2,50	0,00	0,00	0,00	41,59	0,00	0,62	0,70	1,01	58,65
%	2,17	0,44	0,00	0,00	0,00	7,40	0,00	0,11	0,12	0,18	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	350	7,4	47,7	34,6	9,7	0,6
Jelka	95	7,4	45,2	38,9	7,4	1,1
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	254	2,4	32,3	35,4	23,6	6,3
Pl. Ist.	27	0,0	11,1	44,5	37,0	7,4
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	446	7,6	47,1	35,4	9,2	0,7
Skupaj listavci	282	2,1	30,1	36,3	24,8	6,7
Skupaj	728	5,5	40,6	35,7	15,2	3,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	3,3
Osutost	1,0
Skupaj	7,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	85.626	126.295	147,5	136,0
Listavci	7.216	7.527	104,3	8,1
Skupaj	92.842	133.822	144,1	144,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	89,6	70,4	44,4
Jelka	4,7	18,7	2,3
Bor	0,1	0,0	0,0
Macesen	0,0	81,8	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	5,2	11,5	2,6
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,4	13,1	0,2
Dr. tr. list.	0,0	1,6	0,0
Meh. list.	0,0	2,8	0,0
Skupaj iglavci	94,4	61,9	46,8
Skupaj listavci	5,6	11,4	2,8
Skupaj	100,0	49,6	49,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	34,0	40,2	59,1	66,9	85,7	61,9	174,1
Listavci	13,9	12,2	9,6	8,2	7,3	11,4	10,4
Skupaj	21,5	30,5	48,7	58,7	80,7	49,6	184,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	63,3	11,3	0,0	0,0	0,0	22,9	0,0	1,9	0,1	0,5
2013	63,0	12,5	0,0	0,0	0,0	22,4	0,0	1,4	0,2	0,5
2023	39,2	11,2	0,0	2,6	0,0	44,6	0,0	1,5	0,4	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	16.520	18,5											
Listavci	11.503	14,5											
Skupaj	28.023	16,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	2,76	2,76											
Obžetev	ha	12,66	37,98											
Nega mladja	ha	15,50	15,50											
Nega gošče	ha	5,38	5,38											
Nega letvenjaka	ha	10,17	10,17											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	26,81	26,81											
Varstvo pred žuželkami	dni	24,00	24,00											
Zaščita s premazom	ha	11,45	31,97											
Zaščita s količenjem	kos	4.520,00	9.720,00											
Zaščita z ograjo	m	600,00	600,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	2,20	2,20											
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	3,00	30,00											

Rastičnogojitveni razred 2: predalpska jelova bukovja v zaostrenih ekoloških razmerah – 00102**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	491,18	4,11	0,00	495,29
Delež (%)	99,2	0,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,5	20,0	24,5	22,1	26,9	35,0	83,7
Jelka	5,6	15,6	23,6	24,5	30,7	14,4	34,5
Macesen	6,9	26,0	41,4	15,3	10,4	4,5	10,7
Bukev	23,6	33,7	21,7	11,6	9,4	42,7	102,1
Pl. Ist.	21,9	35,7	21,1	11,6	9,7	2,5	5,9
Dr. tr. Ist.	25,5	31,1	17,5	18,5	7,4	0,5	1,2
Meh. Ist.	50,7	35,2	9,7	3,7	0,7	0,4	0,9
Iglavci	6,3	19,3	25,7	22,2	26,5	53,9	128,9
Listavci	23,8	33,7	21,6	11,6	9,3	46,1	110,1
Skupaj	14,4	25,9	23,8	17,3	18,6	100,0	239,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,42	0,74	0,67	0,44	0,36	54,0	2,63
Listavci	0,92	0,77	0,34	0,14	0,08	46,0	2,25
Skupaj	1,34	1,51	1,01	0,58	0,44	100,0	4,88

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	28,09	7,9	276,67	78,3	48,77	13,8	0,00	0,0	353,53	71,4
Gpn, ukrepi so dovoljeni	26,16	18,5	108,08	76,2	7,52	5,3	0,00	0,0	141,76	28,6
Skupaj vsi gozdovi	54,25	11,0	384,75	77,6	56,29	11,4	0,00	0,0	495,29	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	22,1	12,6	34,7	15,4	21,1	36,5	37,5	33,7	71,2	25,2
30 - 49 cm	3,5	0,4	3,9	0,7	0,2	0,9	4,2	0,6	4,8	8,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,6
Skupaj	25,6	13,0	38,6	16,1	21,5	37,6	41,7	34,5	76,2	34,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	79,30	16,0							
Drogovnjak	118,75	24,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	127,54	25,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	128,82	25,9	62,16	48,3	43,4	48,5	5,7	2,4	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	40,88	8,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	495,29	100,0	62,16	12,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	9,35	6,87	0,00	0,00	0,00	42,78	0,00	0,46	1,79	0,91	62,16
%	2,25	1,65	0,00	0,00	0,00	10,28	0,00	0,11	0,43	0,22	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	191	8,9	54,5	29,3	6,3	1,0
Jelka	83	4,8	37,3	51,9	4,8	1,2
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	132	8,3	19,7	45,5	18,2	8,3
Pl. Ist.	8	37,5	0,0	25,0	25,0	12,5
Skupaj iglavci	275	7,6	49,1	36,4	5,8	1,1
Skupaj listavci	140	10,0	18,6	44,2	18,6	8,6
Skupaj	415	8,4	38,8	39,1	10,1	3,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	2,0
Osutost	0,6
Skupaj	5,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	39.636	82.184	207,3	190,9
LISTAVCI	3.422	3.480	101,7	8,1
Skupaj	43.058	85.664	199,0	199,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	91,8	65,7	41,5
Jelka	4,2	13,8	1,9
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	10,8	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,8	8,4	1,7
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,2	4,5	0,1
Dr. tr. lst.	0,0	9,1	0,0
Meh. lst.	0,0	1,4	0,0
Skupaj iglavci	95,9	56,4	43,4
Skupaj listavci	4,1	8,0	1,8
Skupaj	100,0	45,2	45,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	33,1	48,4	65,4	48,3	70,0	56,4	165,8
Listavci	10,6	9,2	6,8	5,8	2,1	8,0	7,0
Skupaj	20,1	34,7	51,6	44,0	63,5	45,2	172,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	64,7	13,3	0,0	0,0	0,0	19,7	0,0	1,7	0,2	0,4
2013	63,2	13,8	0,0	0,0	0,0	20,5	0,0	1,9	0,2	0,4
2023	35,0	14,4	0,0	4,5	0,0	42,7	0,0	2,5	0,5	0,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	12.942	20,3											
Listavci	8.913	16,3											
Skupaj	21.855	18,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	4,75	4,75											
Obžetev	ha	6,83	30,80											
Nega mladja	ha	2,52	2,52											
Nega gošče	ha	2,60	2,60											
Nega letvenjaka	ha	9,84	9,84											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,88	23,88											
Varstvo pred žuželkami	dni	24,00	24,00											
Zaščita s premazom	ha	5,26	22,95											
Zaščita s količenjem	kos	9.500,00	9.500,00											
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	4,00	4,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,50	5,00											

Rastičnogojitveni razred 3: alpska bukovja - 00103**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.064,33	26,91	1,04	1.092,28
Delež (%)	97,4	2,5	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	13,1	28,1	26,8	19,2	12,8	28,6	58,9
Jelka	13,6	26,8	25,8	15,5	18,3	4,6	9,5
Macesen	20,8	20,8	29,6	20,5	8,3	0,2	0,4
Bukev	15,3	31,0	28,2	14,8	10,7	61,6	126,9
Pl. lst.	22,4	32,1	23,0	12,2	10,3	2,7	5,6
Dr. tr. lst.	22,1	38,4	23,4	10,3	5,8	2,0	4,1
Meh. lst.	33,9	39,7	15,0	7,1	4,3	0,3	0,6
Iglavci	13,2	27,8	26,7	18,7	13,6	33,4	68,9
Listavci	15,9	31,4	27,7	14,5	10,5	66,6	137,3
Skupaj	15,0	30,2	27,4	15,9	11,5	100,0	206,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,83	0,85	0,49	0,23	0,09	41,0	2,50
Listavci	1,32	1,25	0,68	0,24	0,11	59,0	3,59
Skupaj	2,15	2,10	1,17	0,47	0,20	100,0	6,09

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	67,15	31,1	148,79	68,9	0,00	0,0	0,00	0,0	215,94	19,8
Gpn, ukrepi so dovoljeni	435,36	49,7	440,98	50,3	0,00	0,0	0,00	0,0	876,34	80,2
Skupaj vsi gozdovi	502,51	46,0	589,77	54,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.092,28	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	17,7	10,8	28,5	13,5	17,4	30,9	31,2	28,2	59,4	21,2
30 - 49 cm	2,5	0,1	2,6	1,1	0,8	1,9	3,6	0,9	4,5	7,4
50 in več cm	0,3	0,0	0,3	0,2	0,0	0,2	0,5	0,0	0,5	1,5
Skupaj	20,5	10,9	31,4	14,8	18,2	33,0	35,3	29,1	64,4	30,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	146,55	13,4							
Drogovnjak	363,89	33,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	268,56	24,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	217,05	19,9	99,15	45,7	15,4	70,7	12,8	1,1	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	96,23	8,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.092,28	100,0	99,15	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	17,44	0,39	0,00	0,00	0,00	73,95	0,00	1,83	4,70	0,84	99,15
%	1,84	0,04	0,00	0,00	0,00	7,82	0,00	0,19	0,50	0,09	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	239	3,3	40,6	43,1	9,2	3,8
Jelka	37	8,1	29,7	43,3	18,9	0,0
Macesen	3	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Bukev	555	1,1	23,1	42,3	23,8	9,7
Pl. Ist.	26	0,0	3,8	34,6	46,2	15,4
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	279	3,9	39,1	43,0	10,8	3,2
Skupaj listavci	584	1,0	22,1	41,9	24,7	10,3
Skupaj	863	2,0	27,6	42,2	20,2	8,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,8
Veje	2,2
Osutost	0,7
Skupaj	7,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	72.984	88.468	121,2	109,3
Listavci	7.962	8.087	101,6	10,0
Skupaj	80.946	96.555	119,3	119,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	91,0	56,2	28,8
Jelka	0,5	4,0	0,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,1	11,5	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,5	5,7	2,4
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,8	9,0	0,2
Dr. tr. lst.	0,1	4,5	0,0
Meh. lst.	0,0	2,6	0,0
Skupaj iglavci	91,6	52,5	28,9
Skupaj listavci	8,4	5,9	2,6
Skupaj	100,0	31,6	31,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	29,2	46,7	55,1	65,0	53,5	52,5	82,6
Listavci	7,0	7,1	5,5	4,4	2,8	5,9	7,5
Skupaj	14,7	26,1	35,3	42,8	37,7	31,6	90,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	53,9	4,1	0,0	0,3	0,0	38,3	0,0	2,4	0,5	0,5
2013	51,2	3,7	0,0	0,2	0,0	41,3	0,0	2,7	0,4	0,5
2023	28,6	4,6	0,0	0,2	0,0	61,6	0,0	2,7	2,0	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	17.802	23,7											
Listavci	24.985	16,7											
Skupaj	42.787	19,0											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	2,39	7,03											
Nega mladja	ha	9,87	9,87											
Nega gošče	ha	11,50	11,50											
Nega letvenjaka	ha	40,41	40,41											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	35,20	35,20											
Varstvo pred erozijo	dni	50,00	50,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	28,00	28,00											
Zaščita s premazom	ha	2,32	6,96											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,90	3,90											

1 Rastičnogojitveni razred 4: zgornjegorska bukovja – 00104**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	129,81	0,00	0,00	129,81
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	0,8	7,5	19,8	28,6	43,3	44,8	204,8
Jelka	0,9	5,9	16,6	32,5	44,1	19,7	90,1
Bukev	17,2	36,0	26,9	13,3	6,6	33,4	152,8
Pl. lst.	19,2	42,1	27,6	9,2	1,9	1,7	8,0
Meh. lst.	31,0	47,4	16,8	4,8	0,0	0,4	1,8
Iglavci	0,9	7,0	18,8	29,8	43,5	64,5	294,9
Listavci	17,4	36,5	26,8	13,0	6,3	35,5	162,6
Skupaj	6,7	17,5	21,7	23,8	30,3	100,0	457,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,11	0,58	1,13	1,42	1,48	58,9	4,72
Listavci	1,02	1,28	0,67	0,25	0,08	41,1	3,29
Skupaj	1,13	1,86	1,80	1,67	1,56	100,0	8,01

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	19,85	15,3	109,96	84,7	0,00	0,0	0,00	0,0	129,81	100,0
Skupaj vsi gozdovi	19,85	15,3	109,96	84,7	0,00	0,0	0,00	0,0	129,81	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	8,6	14,3	22,9	11,4	20,0	31,4	20,0	34,3	54,3	18,6
30 - 49 cm	1,1	0,0	1,1	2,3	1,7	4,0	3,4	1,7	5,1	8,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	3,7
Skupaj	9,7	14,3	24,0	14,8	21,7	36,5	24,5	36,0	60,5	30,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	6,78	5,2							
Drogovnjak	13,46	10,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	55,33	42,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	19,93	15,4	7,55	37,9	2,6	86,2	11,2	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	34,31	26,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	129,81	100,0	7,55	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,89	0,89	0,00	0,00	0,00	3,49	0,00	0,07	0,00	0,21	7,55
%	2,35	0,72	0,00	0,00	0,00	2,84	0,00	0,06	0,00	0,17	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	176	11,4	36,9	38,7	11,9	1,1
Jelka	33	9,1	36,4	39,3	15,2	0,0
Bukev	65	10,8	29,1	26,2	27,7	6,2
Pl. lst.	13	7,7	23,1	30,7	30,8	7,7
Skupaj iglavci	209	11,0	36,8	38,8	12,4	1,0
Skupaj listavci	78	10,3	28,2	26,9	28,2	6,4
Skupaj	287	10,8	34,5	35,6	16,7	2,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,2
Veje	4,3
Osutost	0,4
Skupaj	8,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	3.248	5.675	174,7	97,6
Listavci	2.566	290	11,3	5,0
Skupaj	5.814	5.965	102,6	102,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	91,9	18,0	10,1
Jelka	3,3	3,4	0,4
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	4,4	1,7	0,5
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,4	1,0	0,0
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	1,3	0,0
Skupaj iglavci	95,1	15,7	10,5
Skupaj listavci	4,9	1,6	0,5
Skupaj	100,0	11,0	11,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	4,9	8,1	7,9	10,1	34,2	15,7	44,7
Listavci	2,3	2,2	1,1	0,5	0,3	1,6	2,3
Skupaj	2,7	4,0	5,9	8,9	28,6	11,0	47,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	63,3	10,7	0,0	0,0	0,0	21,8	0,0	3,9	0,0	0,3
2013	56,4	10,6	0,0	0,0	0,0	28,2	0,0	4,5	0,0	0,3
2023	44,8	19,7	0,0	0,0	0,0	33,4	0,0	1,7	0,0	0,4

PRILOGE

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	7.714	20,1											
Listavci	4.366	20,7											
Skupaj	12.080	20,3											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	2,32	2,32											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,05	3,05											
Varstvo pred žuželkami	dni	3,00	3,00											

Rastičnogojitveni razred 5: gozdni rezervati - 00105**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	420,06	51,80	0,16	472,02
Delež (%)	89,0	11,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,4	9,2	22,2	17,3	48,9	55,6	176,4
Macesen	2,3	10,8	26,0	28,1	32,8	8,4	26,7
Bukev	16,3	36,5	12,1	19,0	16,1	30,7	97,0
Pl. Ist.	18,7	33,1	11,7	15,5	21,0	3,1	9,7
Dr. tr. Ist.	17,5	23,4	12,2	7,8	39,1	1,2	3,7
Meh. Ist.	6,2	66,0	8,1	14,5	5,2	1,0	3,1
Iglavci	2,4	9,4	22,7	18,7	46,8	64,1	203,0
Listavci	16,3	36,6	11,9	18,2	17,0	35,9	113,5
Skupaj	7,4	19,1	18,9	18,5	36,1	100,0	316,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,12	0,29	0,52	0,33	0,59	52,9	1,86
Listavci	0,51	0,68	0,16	0,19	0,12	47,1	1,65
Skupaj	0,63	0,97	0,68	0,52	0,71	100,0	3,51

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	63,60	13,5	408,42	86,5	0,00	0,0	0,00	0,0	472,02	100,0
Skupaj vsi gozdovi	63,60	13,5	408,42	86,5	0,00	0,0	0,00	0,0	472,02	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,83	0,4							
RAZNOMERNO (sk-gnz)	470,19	99,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	472,02	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	78,2	0,7	0,0	0,2	0,0	14,4	0,0	1,7	3,4	1,4
2013	75,5	0,6	0,0	0,1	0,0	16,8	0,0	2,3	3,3	1,4
2023	55,6	0,0	0,0	8,4	0,0	30,7	0,0	3,1	1,2	1,0

PRILOGE

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Rastičnogojitveni razred 6: varovalni gozdovi - 00106**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.643,77	19,80	0,26	1.663,83
Delež (%)	98,8	1,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,2	15,6	23,9	27,8	25,5	21,2	62,4
Jelka	6,5	15,3	21,6	26,1	30,5	3,3	9,8
Macesen	9,7	21,8	29,8	24,9	13,8	7,7	22,7
Bukev	12,4	23,6	29,0	22,8	12,2	58,3	172,0
Pl. lst.	12,1	23,4	29,3	22,4	12,8	3,2	9,4
Dr. tr. lst.	15,6	21,3	25,8	23,1	14,2	4,6	13,4
Meh. lst.	14,4	28,1	30,4	19,6	7,5	1,7	5,1
Iglavci	7,7	17,0	25,1	27,0	23,2	32,2	94,9
Listavci	12,7	23,6	28,7	22,7	12,3	67,8	199,9
Skupaj	11,1	21,5	27,5	24,1	15,8	100,0	294,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,15	0,20	0,21	0,17	0,10	28,2	0,84
Listavci	0,55	0,61	0,53	0,32	0,12	71,8	2,14
Skupaj	0,70	0,81	0,74	0,49	0,22	100,0	2,98

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	991,58	59,5	372,37	22,4	255,76	15,4	44,12	2,7	1.663,83	100,0
Skupaj vsi gozdovi	991,58	59,5	372,37	22,4	255,76	15,4	44,12	2,7	1.663,83	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	43,24	2,6							
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.620,59	97,4	2,26	0,1	0,0	64,6	35,4	0,0	
Skupaj	1.663,83	100,0	2,26	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,39	0,15	0,00	0,00	0,00	1,14	0,00	0,06	0,51	0,01	2,26
%	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00	0,07	0,00	0,00	0,03	0,00	100,00

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	9.279	10.759	115,9	91,7
Listavci	2.452	1.000	40,8	8,5
Skupaj	11.731	11.758	100,2	100,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	87,9	6,4	2,1
Jelka	3,6	0,9	0,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,1	0,1	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	8,2	0,4	0,2
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,2	0,2	0,0
Dr. tr. lst.	0,0	0,1	0,0
Meh. lst.	0,0	0,1	0,0
Skupaj iglavci	91,5	4,9	2,2
Skupaj listavci	8,5	0,4	0,2
Skupaj	100,0	2,4	2,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,2	4,7	6,4	5,1	4,5	4,9	6,6
Listavci	0,4	0,6	0,4	0,2	0,2	0,4	0,6
Skupaj	0,8	1,8	2,5	2,6	3,0	2,4	7,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	33,2	7,5	0,0	2,7	0,0	53,0	0,0	2,1	0,9	0,6
2013	33,1	9,6	0,0	2,0	0,0	50,9	0,0	2,7	1,1	0,6
2023	21,2	3,3	0,0	7,7	0,0	58,3	0,0	3,2	4,6	1,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	4.288	2,7											
Listavci	4.976	1,5											
Skupaj	9.264	1,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	2,89	9,66											
Varstvo pred erozijo	dni	661,00	661,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	21,00	21,00											
Zaščita s premazom	ha	2,89	9,66											
Vzdrževanje gmišč	ha	0,50	0,50											
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00											

Rastičnogojitveni razred 7: gozdovi v prvem varstvenem območju tnp - 00107**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	326,03	297,88	13,72	637,63
Delež (%)	51,1	46,7	2,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,6	13,1	34,2	24,9	25,2	48,8	122,5
Jelka	2,2	16,7	38,5	29,7	12,9	3,7	9,3
Macesen	3,3	14,2	36,4	25,2	20,9	23,1	58,0
Bukev	15,1	22,4	25,9	22,7	13,9	22,1	55,5
Pl. lst.	10,2	20,1	26,4	17,5	25,8	1,1	2,9
Dr. tr. lst.	13,0	25,7	25,3	27,5	8,5	0,4	1,0
Meh. lst.	13,5	29,4	24,7	25,0	7,4	0,8	2,1
Iglavci	2,8	13,6	35,1	25,2	23,3	75,6	189,7
Listavci	14,8	22,5	26,0	22,6	14,1	24,4	61,4
Skupaj	5,7	15,8	32,8	24,6	21,1	100,0	251,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,12	0,35	0,65	0,36	0,24	72,5	1,71
Listavci	0,19	0,18	0,14	0,10	0,04	27,5	0,65
Skupaj	0,31	0,53	0,79	0,46	0,28	100,0	2,36

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	214,64	33,7	271,18	42,5	151,81	23,8	0,00	0,0	637,63	100,0
Skupaj vsi gozdovi	214,64	33,7	271,18	42,5	151,81	23,8	0,00	0,0	637,63	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	2,68	0,4							
RAZNOMERNO (sk-gnz)	634,95	99,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	637,63	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	450	0	0,0	0,0
Listavci	100	15	14,9	2,7
Skupaj	550	15	14,9	2,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	100,0	0,0	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	0,0	0,0	0,0
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	100,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Listavci	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	59,0	7,2	0,0	11,6	0,0	20,2	0,0	1,2	0,3	0,5
2013	59,5	7,5	0,0	11,3	0,0	19,5	0,0	1,3	0,4	0,5
2023	48,8	3,7	0,0	23,1	0,0	22,1	0,0	1,1	0,4	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Varstvo pred erozijo	dni	50,00	50,00											

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi****Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	1.134,75	126,9	113,9	240,7	2,32	2,55	4,87	20,9	16,2	18,7	92,2
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	1.268,65	95,3	132,8	228,1	2,96	3,42	6,38	20,2	16,4	18,0	64,5
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	420,06	183,9	123,8	307,6	1,70	1,80	3,49	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	1.969,80	105,9	184,4	290,3	0,93	1,97	2,90	2,1	1,4	1,6	16,2
Skupaj vsi gozdovi	4.793,26	114,9	148,8	263,6	1,86	2,48	4,34	10,7	7,5	8,9	54,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	433,57	9,0
Drogovnjak	653,75	13,6
Debeljak	607,17	12,7
Sestoj v obnovi	528,58	11,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2.570,19	53,7
Skupaj:	4.793,26	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	31,3
Jelka	6,0
Macesen	6,2
Bukev	50,3
Pl. lst.	2,7
Dr. tr. lst.	2,4
Meh. lst.	1,0
Iglavci	43,6
Listavci	56,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,4	16,1	25,6	23,3	28,6	43,6	114,9
Listavci	15,4	28,3	26,3	18,4	11,6	56,4	148,8
Skupaj	11,4	23,0	26,1	20,5	19,0	100,0	263,6

PRILOGE

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	58.881	10,7											
Listavci	53.545	7,5											
Skupaj	112.426	8,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	7,51	7,51											
Obžetev	ha	24,77	85,47											
Nega mladja	ha	27,89	27,89											
Nega gošče	ha	18,29	18,29											
Nega letvenjaka	ha	62,62	62,62											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	87,68	87,68											
Varstvo pred erozijo	dni	761,00	761,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	21,92	71,54											
Zaščita s količenjem	kos	14.020,00	19.220,00											
Zaščita z ograjo	m	900,00	900,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	10,60	10,60											
Vzdrževanje travinij	ha	4,00	40,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	3,50	35,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	5,52	130,1	148,7	278,8	2,88	3,57	6,45	20,9	13,4	16,9	73,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	26,58	34,7	225,2	259,8	1,24	4,43	5,67	24,5	17,5	18,5	84,6
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	51,80	359,0	29,9	388,9	3,15	0,51	3,66	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	317,68	211,7	26,2	237,9	1,98	0,31	2,29	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	401,58	217,9	41,5	259,4	2,09	0,65	2,75	0,4	7,0	1,5	13,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	3,83	1,0
Drogovnjak	5,96	1,5
Debeljak	11,07	2,8
Sestoj v obnovi	5,79	1,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	374,93	93,3
Skupaj:	401,58	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	62,8
Jelka	4,3
Macesen	16,9
Bukev	14,7
Pl. lst.	0,6
Dr. tr. lst.	0,2
Meh. lst.	0,5
Iglavci	84,0
Listavci	16,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,0	13,8	33,9	24,2	25,1	84,0	217,9
Listavci	16,3	28,6	21,6	18,0	15,5	16,0	41,5
Skupaj	5,1	16,1	32,0	23,2	23,6	100,0	259,4

PRILOGE

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	376	0,4											
Listavci	1.159	7,0											
Skupaj	1.535	1,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	1,19	1,19											
Nega letvenjaka	ha	0,12	0,12											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,26	1,26											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	0,16	62,5	131,3	193,8	0,50	2,31	3,13	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	1,04	31,7	168,3	200,0	0,77	3,11	3,85	21,2	20,0	20,2	105,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,16	93,8	168,8	262,5	1,06	2,06	3,13	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	13,98	217,5	5,5	223,0	2,16	0,08	2,24	0,1	5,2	0,2	1,9
Skupaj vsi gozdovi	15,34	202,0	19,6	221,6	2,04	0,33	2,37	0,3	13,0	1,4	13,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Sestoj v obnovi	0,68	4,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	14,66	95,6
Skupaj:	15,34	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	59,2
Jelka	4,7
Macesen	27,3
Bukev	7,9
Pl. lst.	0,7
Dr. tr. lst.	0,1
Meh. lst.	0,1
Iglavci	91,2
Listavci	8,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,9	15,7	45,8	27,6	7,0	91,2	202,0
Listavci	15,8	18,1	27,8	16,2	22,1	8,8	19,6
Skupaj	4,9	15,9	44,3	26,6	8,3	100,0	221,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	9	0,3											
Listavci	39	13,0											
Skupaj	48	1,4											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

OBRAZEC E2revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja**Revir: Martinček - 2101****Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	308,01	1,28	0,16	309,45
Delež (%)	99,5	0,4	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	10,6	19,3	29,2	19,0	21,9	16,4	26,1
Jelka	5,5	12,5	20,6	19,8	41,6	6,7	10,6
Macesen	28,8	22,8	21,5	12,3	14,6	0,7	1,0
Bukev	19,0	34,0	25,9	12,3	8,8	60,0	95,0
Pl. Ist.	21,7	31,4	24,8	12,1	10,0	4,5	7,2
Dr. tr. Ist.	18,8	34,2	26,4	14,8	5,8	11,0	17,5
Meh. Ist.	30,0	31,1	29,3	7,0	2,6	0,7	1,2
Iglavci	9,7	17,4	26,6	19,1	27,2	23,8	37,7
Listavci	19,2	33,9	25,9	12,6	8,4	76,2	120,9
Skupaj	17,0	29,9	26,1	14,1	12,9	100,0	158,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,20	0,20	0,20	0,10	0,08	21,9	0,79
Listavci	1,13	1,02	0,46	0,14	0,06	78,1	2,81
Skupaj	1,33	1,22	0,66	0,24	0,14	100,0	3,60

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	61,22	19,8						
Drogovnjak	83,69	27,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	26,49	8,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	88,36	28,5	27,90	31,6	13,4	58,7	19,9	8,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	49,69	16,1	1,26	2,5	0,0	43,7	56,3	0,0
Skupaj	309,45	100,0	29,16	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	740	629	0	0	0	100	1.469	12,6	60,3
	%	50,4	42,8	0,0	0,0	0,0	6,8	100,0		
Listavci	m ³	1.808	1.138	0	0	0	200	3.146	8,4	36,2
	%	57,4	36,2	0,0	0,0	0,0	6,4	100,0		
Skupaj	m ³	2.548	1.767	0	0	0	300	4.615	9,4	41,4
	%	55,2	38,3	0,0	0,0	0,0	6,5	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obžetev	ha	7,09	0,00	0,00	7,09
Nega mladja	ha	6,08	0,00	0,00	6,08
Nega gošče	ha	2,80	0,00	0,00	2,80
Nega letvenjaka	ha	5,21	0,00	0,00	5,21
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,33	0,02	0,00	9,35
Zaščita s premazom	ha	6,96	0,00	0,00	6,96
Vzdrževanje grmišč	ha	0,20	0,00	0,00	0,20

Revir: Ribčeva planina - 2103**Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	972,21	17,60	0,15	989,96
Delež (%)	98,2	1,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,1	11,4	20,7	27,5	36,3	40,7	120,7
Jelka	3,4	9,5	20,9	29,0	37,2	13,6	40,4
Macesen	8,1	28,5	38,5	16,1	8,8	1,7	5,2
Bukev	17,0	31,3	27,3	14,9	9,5	40,2	119,2
Pl. lst.	16,1	30,9	25,2	16,2	11,6	2,6	7,7
Dr. tr. lst.	20,2	32,3	28,4	13,6	5,5	0,4	1,1
Meh. lst.	27,9	36,3	23,8	9,6	2,4	0,8	2,3
Iglavci	4,0	11,5	21,3	27,5	35,7	56,1	166,3
Listavci	17,1	31,4	27,2	14,9	9,4	43,9	130,3
Skupaj	9,8	20,2	23,9	22,0	24,1	100,0	296,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,29	0,47	0,61	0,62	0,56	53,2	2,56
Listavci	0,76	0,78	0,45	0,19	0,08	46,8	2,25
Skupaj	1,05	1,25	1,06	0,81	0,64	100,0	4,81

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	135,61	13,7						
Drogovnjak	96,40	9,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	227,11	22,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	199,99	20,2	91,96	46,0	39,2	54,6	4,8	1,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	330,85	33,5	0,44	0,1	0,0	79,5	20,5	0,0
Skupaj	989,96	100,0	92,40	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	10.897	10.244	0	0	0	8.472	29.613	18,0	117,0
	%	36,8	34,6	0,0	0,0	0,0	28,6	100,0		
Listavci	m ³	8.237	5.643	0	0	0	2.534	16.414	12,7	73,6
	%	50,2	34,4	0,0	0,0	0,0	15,4	100,0		
Skupaj	m³	19.134	15.887	0	0	0	11.006	46.027	15,7	96,7
	%	41,6	34,5	0,0	0,0	0,0	23,9	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	3,66	0,00	0,00	3,66
Obžetev	ha	59,13	0,00	0,00	59,13
Nega mladja	ha	1,37	0,00	0,00	1,37
Nega gošče	ha	3,16	0,00	0,00	3,16
Nega letvenjaka	ha	16,78	0,12	0,00	16,90
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,56	0,50	0,00	24,06
Varstvo pred žuželkami	dni	45,00	0,00	0,00	45,00
Zaščita s premazom	ha	45,33	0,00	0,00	45,33
Zaščita s količenjem	kos	12.520,00	0,00	0,00	12.520,00
Zaščita z ograjo	m	900,00	0,00	0,00	900,00
Vzdrževanje grmišč	ha	6,50	0,00	0,00	6,50
Vzdrževanje travinj	ha	40,00	0,00	0,00	40,00

Revir: Spodnja dolina - 2105

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	929,19	0,00	0,00	929,19
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,3	21,4	26,2	20,8	23,3	25,5	71,7
Jelka	8,0	19,2	24,8	21,0	27,0	8,2	22,9
Macesen	13,0	25,5	29,1	20,4	12,0	6,4	18,0
Bukev	16,4	28,2	28,5	17,4	9,5	55,3	155,3
Pl. lst.	16,3	27,2	28,3	17,9	10,3	2,4	6,9
Dr. tr. lst.	13,3	25,7	29,5	21,8	9,7	1,1	3,2
Meh. lst.	17,6	28,8	30,5	17,2	5,9	1,1	3,1
Iglavci	9,0	21,6	26,3	20,8	22,3	40,1	112,6
Listavci	16,4	28,1	28,5	17,5	9,5	59,9	168,4
Skupaj	13,4	25,5	27,7	18,8	14,6	100,0	281,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,43	0,60	0,50	0,25	0,17	41,9	1,95
Listavci	0,97	0,87	0,54	0,23	0,09	58,1	2,70
Skupaj	1,40	1,47	1,04	0,48	0,26	100,0	4,65

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	82,77	8,9						
Drogovnjak	161,52	17,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	119,24	12,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	56,30	6,1	18,30	32,5	4,8	77,8	15,8	1,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	509,36	54,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	929,19	100,0	18,30	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	6.152	2.573	0	0	0	1.507	10.232	9,8	56,5
	%	60,2	25,1	0,0	0,0	0,0	14,7	100,0		
Listavci	m ³	5.950	2.673	0	0	0	945	9.568	6,1	38,1
	%	62,2	27,9	0,0	0,0	0,0	9,9	100,0		
Skupaj	m³	12.102	5.246	0	0	0	2.452	19.800	7,6	45,8
	%	61,1	26,5	0,0	0,0	0,0	12,4	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	3,85	0,00	0,00	3,85
Obžetev	ha	19,25	0,00	0,00	19,25
Nega mladja	ha	10,17	0,00	0,00	10,17
Nega gošče	ha	2,92	0,00	0,00	2,92
Nega letvenjaka	ha	3,43	0,00	0,00	3,43
Nega ml. Drogovnjaka	ha	18,88	0,00	0,00	18,88
Varstvo pred žuželkami	dni	21,00	0,00	0,00	21,00
Zaščita s premazom	ha	19,25	0,00	0,00	19,25
Zaščita s količenjem	kos	6.700,00	0,00	0,00	6.700,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,25	0,00	0,00	0,25
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,00	0,00	0,00	5,00

Revir: Zgornja dolina - 2106**Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.894,89	382,70	15,03	2.292,62
Delež (%)	82,6	16,7	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,1	13,4	28,0	22,5	32,0	37,0	98,8
Jelka	5,7	19,3	34,5	26,5	14,0	1,6	4,3
Macesen	3,6	14,0	36,3	25,6	20,5	12,0	32,2
Bukev	13,2	27,6	25,9	20,6	12,7	45,3	121,1
Pl. lst.	15,0	28,1	22,4	18,5	16,0	2,2	5,8
Dr. tr. lst.	18,3	23,2	20,5	18,4	19,6	0,9	2,4
Meh. lst.	13,1	37,0	22,0	20,1	7,8	1,0	2,8
Iglavci	4,1	13,7	30,2	23,4	28,6	50,6	135,3
Listavci	13,4	27,7	25,5	20,5	12,9	49,4	132,1
Skupaj	8,7	20,6	27,9	22,0	20,8	100,0	267,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,21	0,34	0,47	0,26	0,23	42,4	1,52
Listavci	0,63	0,69	0,42	0,23	0,10	57,6	2,07
Skupaj	0,84	1,03	0,89	0,49	0,33	100,0	3,59

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	100,60	4,4						
Drogovnjak	148,07	6,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	184,32	8,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	108,59	4,7	46,24	42,6	18,9	59,3	21,2	0,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.751,04	76,4	0,02	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	2.292,62	100,0	46,26	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	4.061	1.164	0	0	0	1.865	7.090	2,3	20,3
	%	57,3	16,4	0,0	0,0	0,0	26,3	100,0		
Listavci	m ³	9.198	4.809	0	0	0	1.346	15.353	5,1	32,4
	%	59,9	31,3	0,0	0,0	0,0	8,8	100,0		
Skupaj	m³	13.259	5.973	0	0	0	3.211	22.443	3,7	27,3
	%	59,1	26,6	0,0	0,0	0,0	14,3	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Nega mladja	ha	9,54	0,00	0,00	9,54
Nega gošče	ha	8,15	1,19	0,00	9,34
Nega letvenjaka	ha	16,30	0,00	0,00	16,30
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,69	0,74	0,00	15,43
Varstvo pred erozijo	dni	175,00	0,00	0,00	175,00
Varstvo pred žuželkami	dni	19,00	0,00	0,00	19,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,75	0,00	0,00	0,75
Vzdrževanje vodnih površin	dni	30,00	0,00	0,00	30,00

Revir: Gorjuše - 2107**Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	688,96	0,00	0,00	688,96
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	15,1	29,9	25,8	17,4	11,8	27,7	62,0
Jelka	17,6	34,5	25,9	14,2	7,8	3,8	8,5
Macesen	32,9	29,2	25,6	8,7	3,6	1,0	2,2
Bukev	15,9	24,8	23,8	19,8	15,7	53,2	119,3
Pl. Ist.	20,0	27,5	23,8	15,7	13,0	3,2	7,2
Dr. tr. Ist.	16,1	20,5	24,1	22,8	16,5	10,1	22,6
Meh. Ist.	16,4	28,8	27,6	18,5	8,7	1,0	2,3
Iglavci	15,9	30,4	25,8	16,8	11,1	32,5	72,7
Listavci	16,1	24,4	23,9	20,0	15,6	67,5	151,4
Skupaj	16,1	26,3	24,5	19,0	14,1	100,0	224,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,90	0,89	0,44	0,20	0,07	49,1	2,50
Listavci	1,00	0,78	0,44	0,25	0,13	50,9	2,59
Skupaj	1,90	1,67	0,88	0,45	0,20	100,0	5,09

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	57,20	8,3						
Drogovnjak	170,03	24,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	61,08	8,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	81,81	11,9	43,11	52,7	18,5	68,5	11,1	1,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	318,84	46,2	0,54	0,2	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	688,96	100,0	43,65	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	6.127	809	0	0	0	3.926	10.862	21,7	63,2	
	%	56,5	7,4	0,0	0,0	0,0	36,1	100,0			
Listavci	m ³	4.424	4.558	0	0	0	1.280	10.262	9,8	57,5	
	%	43,1	44,4	0,0	0,0	0,0	12,5	100,0			
Skupaj	m³	10.551	5.367	0	0	0	5.206	21.124	13,7	60,3	
	%	50,0	25,4	0,0	0,0	0,0	24,6	100,0			

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Nega mladja	ha	0,73	0,00	0,00	0,73
Nega gošče	ha	1,26	0,00	0,00	1,26
Nega letvenjaka	ha	20,90	0,00	0,00	20,90
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,22	0,00	0,00	21,22
Varstvo pred erozijo	dni	586,00	0,00	0,00	586,00
Varstvo pred žuželkami	dni	15,00	0,00	0,00	15,00
Vzdrževanje grmišč	ha	2,90	0,00	0,00	2,90

OBRAZEC E2 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Občina: Bled - 003

Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	205,53	0,00	0,00	205,53
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	15,0	33,3	26,6	17,9	7,2	35,5	76,5
Jelka	17,6	36,7	26,0	14,6	5,1	5,2	11,2
Macesen	15,0	37,3	40,4	7,3	0,0	0,9	1,8
Bukev	17,5	30,0	20,7	16,6	15,2	47,3	102,0
Pl. Ist.	12,4	26,2	23,5	20,4	17,5	4,0	8,7
Dr. tr. Ist.	25,0	24,8	18,0	15,7	16,5	6,2	13,4
Meh. Ist.	21,6	37,2	23,5	12,5	5,2	0,9	2,0
Iglavci	15,4	33,7	26,8	17,3	6,8	41,5	89,6
Listavci	18,1	29,2	20,7	16,7	15,3	58,5	126,2
Skupaj	16,9	31,1	23,2	17,0	11,8	100,0	215,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,14	1,22	0,57	0,26	0,06	56,7	3,24
Listavci	1,02	0,86	0,31	0,17	0,10	43,3	2,47
Skupaj	2,16	2,08	0,88	0,43	0,16	100,0	5,71

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	26,26	12,8						
Drogovnjak	70,81	34,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	22,82	11,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	17,75	8,6	13,43	75,7	0,0	96,4	3,4	0,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	67,89	33,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	205,53	100,0	13,43	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka			

		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	2.305	120	0	0	0	1.330	3.755	20,4	56,4
	%	61,4	3,2	0,0	0,0	0,0	35,4	100,0		
Listavci	m ³	1.599	1.330	0	0	0	80	3.009	11,6	59,3
	%	53,1	44,2	0,0	0,0	0,0	2,7	100,0		
Skupaj	m³	3.904	1.450	0	0	0	1.410	6.764	15,3	57,7
	%	57,8	21,4	0,0	0,0	0,0	20,8	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Nega gošče	ha	1,26	0,00	0,00	1,26
Nega letvenjaka	ha	5,62	0,00	0,00	5,62
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,17	0,00	0,00	5,17
Varstvo pred erozijo	dni	187,00	0,00	0,00	187,00
Varstvo pred žuželkami	dni	6,00	0,00	0,00	6,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	0,00	0,00	1,00

Občina: Bohinj - 004**Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.587,73	401,58	15,34	5.004,65
Delež (%)	91,7	8,0	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,5	15,0	25,7	23,2	30,6	33,7	89,5
Jelka	5,7	14,6	23,9	25,4	30,4	5,9	15,6
Macesen	6,0	17,0	34,8	24,0	18,2	7,3	19,4
Bukev	15,1	28,3	26,6	18,5	11,5	47,5	126,0
Pl. Ist.	16,9	28,8	24,5	16,9	12,9	2,5	6,5
Dr. tr. Ist.	16,0	24,3	25,2	20,6	13,9	2,1	5,5
Meh. Ist.	17,2	34,0	25,0	17,3	6,5	1,0	2,6
Iglavci	5,6	15,3	26,9	23,6	28,6	46,9	124,4
Listavci	15,3	28,2	26,4	18,5	11,6	53,1	140,7
Skupaj	10,7	22,2	26,6	20,9	19,6	100,0	265,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,32	0,44	0,48	0,31	0,26	44,0	1,82
Listavci	0,78	0,77	0,46	0,22	0,09	56,0	2,32
Skupaj	1,10	1,21	0,94	0,53	0,35	100,0	4,14

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza	Površina	Podmladek

Oz. Zgradba sestojev			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	411,14	8,2						
Drogovnjak	588,90	11,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	595,42	11,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	517,30	10,3	214,08	41,4	26,8	58,3	12,6	2,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2.891,89	57,8	2,26	0,1	0,0	64,6	35,4	0,0
Skupaj	5.004,65	100,0	216,34	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	25.672	15.299	0	0	0	14.540	55.511	8,9	60,8
	%	46,2	27,6	0,0	0,0	0,0	26,2	100,0		
Listavci	m ³	28.018	17.491	0	0	0	6.225	51.734	7,3	44,5
	%	54,2	33,8	0,0	0,0	0,0	12,0	100,0		
Skupaj	m³	53.690	32.790	0	0	0	20.765	107.245	8,1	51,7
	%	50,0	30,6	0,0	0,0	0,0	19,4	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	7,51	0,00	0,00	7,51
Obžetev	ha	85,47	0,00	0,00	85,47
Nega mladja	ha	27,89	0,00	0,00	27,89
Nega gošče	ha	17,03	1,19	0,00	18,22
Nega letvenjaka	ha	57,00	0,12	0,00	57,12
Nega ml. Drogovnjaka	ha	82,51	1,26	0,00	83,77
Varstvo pred erozijo	dni	574,00	0,00	0,00	574,00
Varstvo pred žuželkami	dni	94,00	0,00	0,00	94,00
Zaščita s premazom	ha	71,54	0,00	0,00	71,54
Zaščita s količenjem	kos	19.220,00	0,00	0,00	19.220,00
Zaščita z ograjo	m	900,00	0,00	0,00	900,00
Vzdrževanje grmišč	ha	9,60	0,00	0,00	9,60
Vzdrževanje travinj	ha	40,00	0,00	0,00	40,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	35,00	0,00	0,00	35,00

Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01 1A	32	32	32	30	30	30	30	30
01 1B	32	32	32	30	30	30	30	30
01 1V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 2A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 2B	32	32	32	30	30	30	30	30
01 2C	32	32	32	30	30	30	30	30
01 2V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 3A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 3B	32	32	32	30	30	30	30	30
01 3C	32	32	32	30	30	30	30	30
01 3V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 4A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 4B	32	32	32	30	30	30	30	30
01 4V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 56A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 56B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 56C	32	32	32	31	31	31	31	31
01 57A	32	32	32	31	31	31	31	31
01 57B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 58A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 58B	32	32	32	31	31	31	31	31
01 58V	32	32	32	31	31	31	31	13
01 59A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 59B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 59V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 60A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 60B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 61A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 61B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 62A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 62B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 62C	31	31	31	30	30	30	30	30
01 63A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 63B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 63C	33	33	33	32	32	32	32	32
01 64A	33	33	33	32	32	32	32	32
01 64B	33	33	33	32	32	32	32	32
01 79A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 79B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 80A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 80B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 81A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 81B	32	32	32	31	31	31	31	31
01 81C	31	31	31	30	30	30	30	30
01 81V	30	30	30	29	29	29	29	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01 82A	32	32	32	31	31	31	31	31
01 82V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 83A	32	32	32	31	31	31	31	31
01 83V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 84A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 84V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 85A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 85V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 86A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 86V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 87A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 87V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 88A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 88B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 88V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 89A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 89B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 89C	32	32	32	31	31	31	31	31
01 89V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 90A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 90B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 90V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 91A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 91B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 91C	31	31	31	30	30	30	30	30
01 91Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01 92A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 92B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 92V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 92Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01 93A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 93B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 93Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01 94A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 94B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 94V	30	30	30	29	29	29	29	29
01 95A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 95Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01 96A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 96B	31	31	31	30	30	30	30	30
01 96C	31	31	31	30	30	30	30	30
01 97A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 97Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01 98A	31	31	31	30	30	30	30	30
01 98B	31	31	31	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01140A	32	32	32	30	30	30	30	30
01140V	30	30	30	29	29	29	29	29
01141A	32	32	32	30	30	30	30	30
01141V	30	30	30	29	29	29	29	29
01142A	32	32	32	30	30	30	30	30
01142B	32	32	32	30	30	30	30	30
01142V	30	30	30	29	29	29	29	29
01143A	32	32	32	30	30	30	30	30
01143B	32	32	32	30	30	30	30	30
01143V	30	30	30	29	29	29	29	29
01144A	32	32	32	30	30	30	30	30
01144V	30	30	30	29	29	29	29	29
01145A	32	32	32	30	30	30	30	30
01145V	30	30	30	29	29	29	29	29
01146Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01147Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01150Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01152Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01154P	30	30	30	29	29	29	29	29
01154Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01155P	30	30	30	29	29	29	29	29
01155Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01156Z	30	30	30	29	29	29	29	29
01157U	30	30	30	29	29	29	29	29
01158U	30	30	30	29	29	29	29	29
01159U	30	30	30	29	29	29	29	29
01160U	30	30	30	29	29	29	29	29
01164U	30	30	30	29	29	29	29	29
01168U	30	30	30	29	29	29	29	29
01169U	30	30	30	29	29	29	29	29
01170U	30	30	30	29	29	29	29	29
01171U	30	30	30	29	29	29	29	29
01172U	30	30	30	29	29	29	29	29
01173U	30	30	30	29	29	29	29	29
01174U	30	30	30	29	29	29	29	29
01175U	30	30	30	29	29	29	29	29
01176U	30	30	30	29	29	29	29	29

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

SKZG	€/uro	dnina	
Sekač	17,33	138,64	4.152,86
Gojitelj	15,09	120,69	3.615,26
ročno spravilo	15,09	120,69	3.615,26
Mot žaga	2,24	17,95	537,60
Traktor pod 45 kw	30,53	244,22	7.315,46
Traktor nad 45 kw	30,96	247,65	7.418,36
goseničar	34,30	274,40	8.219,51
lahki zgibnik	39,72	317,76	9.518,36
srednji zgibnik	49,70	397,61	11.910,26
Konj iznos	16,93	135,41	4.056,26
Konj vlačenje	17,86	142,84	4.278,86
Žerjav SF mali	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav Sfsrednji	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav SF Veliki	124,17	993,36	29.756,06
Klasični	76,21	609,67	18.262,76

Urne postavke za ekonomsko presojo -
veljavnost od 1.1.2008 (v EUR)

	Zasebni	Državni
Sečnja	10,34	17,33
Spravilo	30,96	30,96

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	130,00	130,00
11	H2	Hlodovina II	105,00	105,00
11	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
11	O	Ostali les	85,00	85,00
21	H1	Hlodovina I	107,50	107,50
21	H2	Hlodovina II	97,50	97,50
21	H3	Hlodovina III	75,00	75,00
21	O	Ostali les	50,00	50,00
30	H	Hlodovina	95,00	95,00
30	O	Ostali les	75,00	75,00
34	H1	Hlodovina I	225,00	225,00
34	H2	Hlodovina II	175,00	175,00
34	H3	Hlodovina III	135,00	135,00
34	O	Ostali les	100,00	100,00
39	C	Celulozni les	60,00	60,00
40	H1	Hlodovina I	110,00	110,00
40	H2	Hlodovina II	96,00	96,00
40	H3	Hlodovina III	80,00	80,00
40	O	Ostali les	75,00	75,00
50	H	Hlodovina	220,00	220,00
50	O	Ostali les	80,00	80,00
55	H	Hlodovina	100,00	100,00
55	O	Ostali les	72,00	72,00
60	H	Hlodovina	150,00	150,00
60	O	Ostali les	88,00	88,00
70	D	Drva	72,50	72,50
80	P	Prostorninski I	65,00	65,00
90	H	Hlodovina	90,00	90,00
90	O	Ostali les	72,00	72,00

Naravne vrednote v GGE Notranji Bohinj

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	Stopnja poudarjenosti*	
					NV	BR
15V	Bohinjsko jezero	Največje stalno naravno jezero v Sloveniji, tektonsko - ledeniškega nastanka	HIDR, (GEOMORF), (BOT), (GEOL), (ZOO)	državni	2	
1908V	Lopata	Pragozdni ostanek alpskega bukovega pragozda na Voglu	EKOS	državni	1	1
267V	Sava Bohinjka	Odtok Bohinjskega jezera, eden od dveh povirnih krakov Save	HIDR, (GEOMORF), (ZOO)	državni	2	
282	Savica - slap	Slap Savice pod steno Komarče v Bohinju	GEOMORF, HIDR	državni	1	
330V	Ukanc - morene	Ledeniške morene in balvani v Ukancu	GEOMORF, GEOL	državni	2	
36V	Črna prst	Severna in južna pobočja vrha Črne prsti, travišča južnih pobočij Črne Prsti, manganova mineralizacija	GEOMORF, BOT, GEOL, ZOO	državni	2	
4411	Bohinj - nahajališče jezerske krede	Dva kopa jezerske krede ob Bohinjskem jezeru za hotelom pod Voglom	GEOL	državni	2	
4412	Na skalci - nahajališče jezerske krede, ledeniškega obrusa in fosilne morske obale	Izdanki jezerske krede v povirju nad pešpotjo ob desnem bregu Bohinjskega jezera, nahajališče ledeniških oražencev	GEOL	državni	2	
44V	Dolina Triglavskih jezer	Gorska dolina nad Ukancem v Bohinju z ledeniški jezeri, nahajališče jurskih amonitov	GEOMORF, GEOL, (BOT), (HIDR)	državni	1	1
4920	Soteska - slapišče	Slapišče hudourniškega potoka pri Soteski v dolini Save Bohinjke	HIDR, GEOMORF	Lokalni	2	
5432V	Črna prst - Rodica - Vogel - gorski greben	Gorski greben Črna prst - Rodica - Vogel	GEOMORF	državni	2	
4998	Plavžarica	Desni pritok Save Bohinjke pri Nomnju	HIDR	lokalni	2	
5096	Stador - melišče	Melišče pod spodnjim robom Stadorjevih sten severno od Črnega jezera	GEOMORF	državni	1	
5406	Ukanška Suha	Slikovit gorski potok s slapiči in drasljami, desni pritok Savice pred Ukancem	HIDR, GEOMORF	državni	2	
5430V	Pokljuka - planota	Visoka kraška planota z značilnimi kraškimi pojavi	GEOMORF, (GEOMORFP)	državni	2	
5450	Lopučnica - Kosmata lašta	Z rušjem porasla lašta na skladih dachsteinskega apnenca zahodno od planine Lopučnica	GEOMORF	državni	1	
5472	Savica - vodotok	Pritok Bohinjskega jezera	HIDR	državni	2	
589	Bistrica - izviri	Kraški izviri Bistrice, desnega pritoka Save Bohinjke, pri Bohinjski Bistrici	HIDR	Lokalni	2	
600	Veliko jezero	Četrto Triglavsko jezero, največje ledeniško jezero v Dolini Triglavskih jezer	HIDR, GEOMORF, GEOL, ZOO	državni	1	1
603	Dvojno jezero	Dvojno, Peto in Šesto Triglavsko jezero v Dolini Triglavskih jezer	HIDR, GEOMORF, GEOL, ZOO	državni	1	1
626V	Savica - Ukanc	Gozdni rezervat nad Ukancem v Bohinju	EKOS	državni	1	1
627V	Komarča - Pršivec	Prisojno ledeniško preoblikovano ostenje Komarče in Pršivca s toploljubnim rastlinstvom	GEOMORF, BOT	državni	1	1
644	Mlaka pod Utami	Mlaka v Dolini Triglavskih jezer	GEOMORF, HIDR	državni	1	
5465	Voglova Jelovica - skupina smrek v ostanku pragozda	Skupina v edinem ostanku pragozda na Voglovi Jelovici ali Lopati jugozahodno od Rjave skale na Voglu	EKOS, DREV	državni	2	
5467	Vrtača - jelka in skupina smrek	Jelka in tri smreke na Vrtači v južnih Bohinjskih gorah	DREV	državni	2	

5469	Javorje - smreka velikanka	Smreka v Javorju zahodno od planinske poti na planino Suho (Pod klancem)	DREV	državni	2	
5470	Pod Kratkimi plazi - smreka	Smreka, zraščena s skalnim balvanom, Pod Kratkimi plazi nad planino Storeča raven	DREV	državni	2	
5471	Mirniki - kraljica bohinjskih smrek	Smreka na Mirnikih vzhodno od Rjave skale	DREV	državni	2	

Pregled jam v GGE Notranji Bohinj

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
41084	Jama izvira Savice	Jama občasni izvir ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom
41332	Jama pri Vareči dolini	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
41333	Jama 2 pri Gorjušah	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
41334	Jama 3 pri Gorjušah	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
41335	Jama 4 pri Gorjušah	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
41336	Jama 5 pri Gorjušah	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
41337	Jama 1 pri Lomeh	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
41338	Jama 2 pri Lomeh	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41674	Jama 2 izvira Savice	Jama občasni izvir ob občasnem toku	odprta jama s prostim vstopom
41675	Jama pri izviru Savice	Jama občasni izvir ob občasnem toku	odprta jama s prostim vstopom
41676	Jama ob poti na Komno	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41677	Brezno pod lovsko kočo na Komni	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
41678	Pokrito brezno pri Planini na kraju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41679	Bikovo brezno	Jama s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
41681	Jama pod Lepo rušo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41682	Jama na planini Razor	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41683	Jama pod Kalom	Jama s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
41684	Jama pri Miškovem izviru	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41685	Brezno nad Miškovim izvirom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41686	Špranja nad Miškovim izvirom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41687	Rov v steni pri Črnem jezeru	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
41691	Jama 1 pod Jagrovo skalo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41692	Jama 2 pod Jagrovo skalo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41694	Jama pod Lopučnico	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41695	Brezno nad Lopučnico	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41696	Razpoka v steni jugovzhodno od Čela	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41697	Ledena jama pod Čelom	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
41698	Razpoka z izvirom pri Mirniku	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom
41699	Brezno 1 na Koritih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41700	Brezno 2 na Koritih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
41705	Brezno ob poti na planino Zadnji Vogel	Jama s snegom	odprta jama s prostim vstopom
41707	Brezno ob poti Črna prst-Komna	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42018	Spodmol 1 na planini Zadnji Vogel	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
42019	Špranja pri planini Zadnji Vogel	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
42020	Špranja 1 pod Voglom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42021	Brezno 1 na severnem pobočju Vogla	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42022	Brezno 2 na severnem pobočju Vogla	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42023	Spodmol 2 pri planini Zadnji Vogel	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
42024	Spodmol nad Kalom	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
42025	Jama pod grebenom Škrbine	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
42027	Brezno severno od Šije	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42029	Spodmol pod Malim Raškovcem	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
42030	Jama pod Malim Raškovcem	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
42031	Brezno pod planino Suha	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42032	Brezno 1 pod Šijo	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42033	Jama dveh obokov pod Šijo	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42034	Rupa	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42035	Snežna jama pod Šijo	Brezno	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
42036	Brezno 2 pod Šijo	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42037	Brezno 3 pod Šijo	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
42038	Jama pod Šijo	Jama s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42039	Brezno 4 pod Šijo	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42040	Špranja 2 pod Voglom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42050	Brezno 3 na severnem pobočju Vogla	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42283	Brezno pri Velikem jezeru	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42516	Brezno 1 v Zajezerski dolini	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42517	Brezno 2 v Zajezerski dolini	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42518	Mali vodnjak	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42519	Brezno pod Rušnato glavo	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
42520	Brezno na Laštih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42521	Vodnjak na Laštih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42522	Brezno 1 pod Debelim laštom	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42523	Brezno 1 pod koto 2172	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42524	Vodnjak pod koto 2172	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42525	Brezno 2 pod koto 2172	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42526	Brezno pod Brdi	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42527	Brezno 1 v Krnici	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42528	Brezno 2 v Krnici	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42529	Udornica v Krnici	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42530	Brezno 3 v Krnici	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42531	Špranja v Krnici	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42532	Vodnjak 1 pod Debelim laštom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42533	Brezno 2 pod Debelim laštom	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42534	Brezno 3 pod Debelim laštom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42536	Vodnjak 2 pod Debelim laštom	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
42537	Veliki vodnjak na Laštih	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
42538	Brezno pod Čelom	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42539	Brezno 3 pod Vršacem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42540	Vodnjak pod Vršacem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42541	Špranja 1 pod Čelom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42542	Špranja 2 pod Čelom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42543	Prepad pod Vršacem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42544	Brezno pod Voglom	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42546	Špranja na Laštih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42547	Spodmol v Krnici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
42550	Luknja na Klancu	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
42560	Brezno z naravnim mostom pod Debelim laštom	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42561	Globoko brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42562	Trojčki	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42563	Velika špranja	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42582	Kokijevo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
42583	Brezno	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42584	Brezno	Jama s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42585	Brezno nad Tiho dolino	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42586	Brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42687	Ledena jama v Krnici	Jama z občasnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
42773	Brezno pod Malim Raškovcem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42839	Brezno 1 pod Velikim Špičjem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42840	Brezno 2 pod Velikim Špičjem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42841	Brezno 3 pod Velikim Špičjem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42842	Brezno 4 pod Velikim Špičjem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42843	Brezno 5 pod Velikim Špičjem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
42844	Brezno 6 pod Velikim Špičjem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42846	Brezno 9 pod Velikim Špičjem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42847	Brezno 11 pod Velikim Špičjem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
42848	Brezno 12 pod Velikim Špičjem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42849	Jama 8 pod Velikim Špičjem	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
42850	Jama 10 pod Velikim Špičjem	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
43502	Brezno v Čelu	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
43879	Mala Savica	Jama občasni izvir	odprta jama s prostim vstopom
44453	Snežnica pod Malim Raškovcem	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
44462	Spodmol v Brezovcu	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom
44463	Jama v Bihki	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
44467	Brezno na Malem vrhu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44469	Migovec 5	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
44478	Jama v Plajžanu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
44479	Brezno na Koru	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44709	Brezno ob novi cesti na NE vznožju Črnega vrha	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
45028	Jama pod Kalom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
45029	Brezno 1 pod Kalom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
45030	Brezno 2 pod Kalom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
45031	Brezno 3 pod Kalom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
45091	Snežna jama za Škrbino	Jama s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
45209	Brezno Vrh Škrli	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
46076	C 1 (Komna))	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
46077	C 2 (Komna))	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46078	C 3 (Komna))	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46081	C 6 (Komna))	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46082	C 7 (Komna))	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
46083	C 8 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46084	C 9 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46085	C 10 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46086	C 11 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46089	K 1 (Komna)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
46090	K 2 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46091	K 3 (Komna)	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
46092	K 4 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46093	K 5 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46094	K 6 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46095	K 7 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46096	K 8 (Komna)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
46097	K 9 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46099	V 1 (Komna)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46109	Rov nad potjo	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
46913	Brezno na Možicu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
46945	Jernejčeva lezika	Jama občasni izvir	odprta jama s prostim vstopom
46947	Polonina jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47050	Hladilnik v Možicu	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
47191	Brezno na Koru 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47219	Rov nad cesto	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
47220	Ajdovska luknja	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47531	Langusova jama 1 in 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48093	Skodelica 1	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48094	Skodelica 2	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48095	Skodelica 3	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48096	Skodelica 4	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
48097	Skodelica 5	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48098	Skodelica 6	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48099	Skodelica 7	Vodnjakasto brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48100	Skodelica 8	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48101	Skodelica 9	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48102	Skodelica 10	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48103	Skodelica 12	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48104	Skodelica 13	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48105	Skodelica 14	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48106	Skodelica 15	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48107	Skodelica 16	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48108	Skodelica 17	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48109	Skodelica 18	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48248	SP-1	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48249	SP-2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48250	SP-3	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48251	SP-4	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48252	SP-5	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48253	SP-9	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48254	SP-11	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48255	SP-12	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
48256	SP-13	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48257	SP-14	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48258	SP-15	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48259	SP-16	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48260	SP-17	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48261	SP-18	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
48286	M20	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
49345	Soteščanka	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
49662	Center odličnosti	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49663	Navihana malina	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49850	Buzarona	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
49852	Šipkovo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49854	Klaka	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
50077	Napivoserazumem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
50084	Jama na severnem pobočju Črnega vrha	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50086	Luknja pod javorjem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50087	Fidejkomis 1	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50088	Fidejkomis 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50374	Pihajoča špranja na Lanževici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50402	Brezno na Planini za Šavnikom	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
50405	Rupa za Skakavcem	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
50406	Ocvirk	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
50407	Brezno pod Rodico	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50649	Gromova jama	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50651	Brezno pod Planino za Šavnikom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50652	Dvojno brezno pod Planino za Šavnikom	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
50912	Jama nad planino za Šavnikom	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
50913	Svizčev kvartir	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50914	Vinetov hladilnik	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
51461	Spodmol pod Voglom	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom
51905	Karafugifinka	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
51906	Sončnica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom